

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu mesta NOVÉ MESTO NAD VÁHOM a jeho blízkeho okolia do roku 2030

OBSAH

Predslov autorky

Metodika spracovania dokumentu

Analytická časť..... strana 5

1. Územné vymedzenie

1.1 Historické vymedzenie

1.2. Samosprávne členenie

1.3 Mapa tradičných regiónov Slovenska a turistických oblastí v Českej republike

1.4 Regionalizácia cestovného ruchu Slovenskej republiky z roku 2005 a okres Nové Mesto nad Váhom

1.5 Subdestinačné členenie

2. Prírodné a kultúrno - historické danosti okresu Nové Mesto nad Váhom

2.1 Prírodné danosti okresu Nové Mesto nad Váhom

2.2 Historický význam mesta Nové mesto nad Váhom a jeho identita

2.3 Historicko - kultúrne danosti okresu Nové Mesto nad Váhom

2.4 Najvýznamnejšie podujatia v okrese Nové Mesto nad Váhom

2.5 Kultúrne trasy a ich význam v kultúrno - poznávacom cestovnom ruchu

2.6 Dostupnosť turistických cieľov v okrese Nové Mesto nad Váhom

3. Destinačné vymedzenie

3.1 Inštitucionálne spravovanie

3.2 Výkonnosť cestovného ruchu okresu Nové Mesto nad Váhom

3.3 Cezhraničná spolupráca

4. Aktuálne trendy v cestovaní

5. Vymedzenie rozvojového potenciálu a identity destinácie

Návrhová časť..... strana 59

1. Cestovný ruch okresu Nové Mesto nad Váhom v strategických dokumentoch

2. Vízia, priority, ciele a opatrenia rozvoja cestovného ruchu okresu Nové Mesto nad Váhom

3. Očakávaný výsledok za jednotlivé opatrenia v roku 2030

Implementačná časť..... strana 72

1. Manažérske pravidlá implementácia koncepcie

2. Akčný plán na roky 2025 – 2026

3. Finančný rámec implementácie koncepcie

Doslov autorky

Prílohy:

Príloha 1: Vyhodnotenie plnenia Stratégie rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením okolitý región na roky 2007 - 2013

Vypracovala: **Ing. Iveta Niňajová, PhD.**

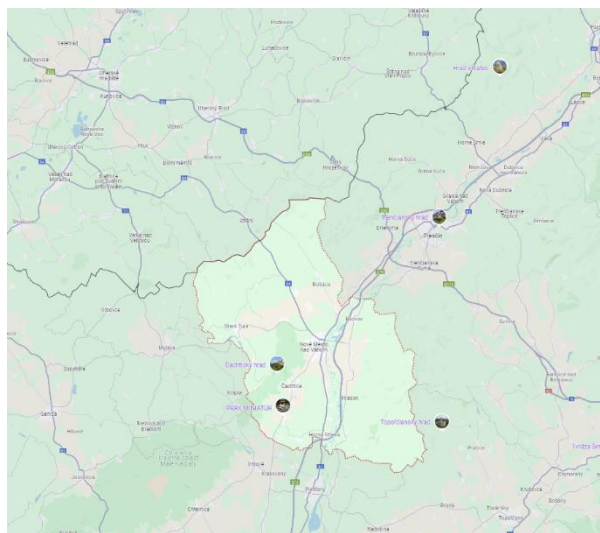
PREDSLOV AUTORKY

Okres Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj ako NMNV) má strategickú výhodu svojou unikátnou polohou na hlavnom diaľničnom ťahu D1, len 23 km od krajského mesta Trenčín, 20 km od svetoznámeho kúpeľného mesta Piešťany s vlastným medzinárodným letiskom Piešťany, 30 km od kúpeľného mesta Trenčianske Teplice a 55 km od českého kúpeľného mesta Luhačovice (do hodiny jazdy autom). Je prihraničným okresom, obľúbeným práve u českých návštevníkov, čo potvrdzuje aj fakt, že polovica návštevníkov, ktorí v okrese Nové Mesto nad Váhom prenocujú pochádza z Českej republiky.

Nakoľko sa mesto **Trenčín pre rok 2026 stane Európskym hlavným mestom kultúry** je predpoklad zvýšenej návštevnosti výletným miest v okrese Nové Mesto nad Váhom, konkrétne turisticky atraktívnych výletných cieľov ako je Hrad Beckov, Hrad Čachtice, kostolík Haluzice či Bošacka dolina. Zaujímavým zdrojom návštevníkov je aj **Vážska cyklomagistrála**, ktorú Trenčiansky samosprávny kraj vybudoval pozdĺž rieky Váh a ročne sa na nej prevezie okolo 350 tis. cyklistov ako aj pešia turistika na najvyššom vrchu Bielych Karpát - Veľká Javorina (970 m.n.m.).

Nové Mesto nad Váhom je v oblasti cestovného ruchu v súčasnosti spájané predovšetkým s prímestským rekreačným areálom **Zelená voda** s prírodnou vodnou plochou. Len málokto vie o jeho hospodárskom význame v minulosti na spojnicach obchodných trás, vrátane tej po Váhu. Aj o tom, že tu bola uložená „uhorská kráľovská koruna“ v rátane korunovačných klenotov v roku 1622 na svojej ceste do Šoporne. Objav podzemných priestorov pod mesto „**mesto pod mestom**“ alebo „mesto v podzemí“ v posledných piatich rokoch, rovnako ako úspešný židovský festival, odkryli pre mesto nový atraktívny potenciál pre cestovný ruch.

Na to, aby návštevník okresu Nové Mesto nad Váhom, najmä cykloturista na Vážskej cyklomagistrále, oddychujúci rekreatant na vodnej ploche Zelená voda v prímestskom rekreačnom stredisku, peší turista v Bielych Karpatoch, milovník hradov Beckov, Čachtice a Tematín (prípadne Trenčiansky hrad) a kúpeľný hosť v Piešťanoch, Trenčianskych Tepliciach a Luhačovicach, **ideálne celoročne navštívil** územie okresu Nové Mesto nad Váhom, je potrebné **začať aktívne vytvárať zážitky**, pracovať s produktom cestovného ruchu v meste aj v regióne a súbežne **marketingovo komunikovať spoločne s púťavou a vizuálne atraktívnou prezentáciou** turisticky zaujímavé miesta (POI – miest záujmu), poskytované zážitky a služby cestovného ruchu.

Koncept prezentácie okresu Nové Mesto nad Váhom by sa mal zamerať na prezentáciu okresu ako „**výletnej destinácie**“ **medzi Piešťanmi, Trenčianskymi Teplicami a Luhačovicami**, dostupnými do hodiny autom z Nového Mesta nad Váhom.

Aktuálne takáto jednotná, ucelená, vizuálne zaujímavá prezentácia okresu neexistuje, nakoľko len 4 obce okresu sú členmi územne príslušnej oblastnej organizácie cestovného ruchu OOCR Trenčín a okolie.

Netreba zabúdať, že v okruhu 1 hodiny dojazdu autom z mesta Nové Mesto nad Váhom sa nachádza potenciálna klientela, ktorú tvorí **0,5 mil. miestnych obyvateľov** a ďalšieho 0,5 mil. **možných ubytovaných návštevníkov** susediacich okresov, vrátane českej strany pohraničia.

Je to potenciál, o ktorý by obce mali spoločne „zabojovať“ a začať budovať atraktívnu ponuku, ktorá zaujme aj zahraničného kúpeľného hosťa a návštevníka Trenčína v roku 2026.

Aj pre to je rovnako dôležité ako propagácia, nastavenie modelu distribúcie zážitkov cez napríklad spoločný e-shop, ktorý by mal byť súčasťou prezentácie ako možnosť nielen sa dozvedieť o zážitku, ale si ho aj zakúpiť, a tým postupne vytvárať **miestnu ekonomiku zážitku**.

Východiskom pre uvažovanie o cestovnom ruchu ako o motore miestneho ekonomického rozvoja okresu Nové Mesto nad Váhom je nielen jeho výhodná geografická poloha ale aj stupeň rozvoja územnej spolupráce. Územná spolupráca v okrese Nové Mesto nad Váhom medzi samosprávami je funkčná či už v rámci mikroregionálnych združení alebo miestnych akčných skupín (MAS). V cestovnom ruchu však zatiaľ rozvinutá nie je, aj keď predchádzajúca stratégia rozvoja cestovného ruchu v meste a v príslušnom regióne na roky 2007 - 2013 ju zadefinovala ako kľúčové východisko ďalšieho rozvoja. Samosprávy a aktéri cestovného ruchu sa stretli prvýkrát pri spracovaní tohto koncepčného dokumentu, ktorý uvítali ako „momentum“ na spoločné prepájanie“ a štartovanie rozvoja cestovného ruchu. **Mesto Nové Mesto nad Váhom má záujem o líderstvo v tomto procese prepájania samospráv** na okresnej úrovni a naplnenia tejto koncepcie, aj z toho dôvodu ju nechalo vypracovať.

Tento koncepčný materiál poskytne **praktický návod** k tomu, ako môžu samosprávy okresu Nové Mesto nad Váhom a ich partneri z podnikateľského a nepodnikateľského sektora, **využiť svoju konkurenčnú výhodu** strategickému polohy a Európskeho hlavného mesta kultúry Trenčín 2026 naplno pre zvýšenie jeho návštevnosti.

METODIKA SPRACOVANIA DOKUMENTU

Pre vypracovanie tohto koncepčného dokumentu sme vychádzali z princípov riadenia regiónov cestovného ruchu ako turistických destinácií tzv. destinačného manažmentu. Prirodzeným partnerom pri tvorbe tohto dokumentu boli okrem zadávateľa – predovšetkým mesto Nové Mesto nad Váhom, ale aj mesto Stará Turá a všetky obce okresu, vrátane štyroch obcí (Beckov, Čachtice, Kálnica, Modrovka), ktoré sú aktuálne členom územne príslušnej oblastnej organizácie cestovného ruchu **Trenčín a okolie** (ďalej OOCR Trenčín a okolie). OOCR Trenčín a okolie by v budúcnosti, ak sa mesto Nové Mesto nad Váhom a ďalšie samosprávy z okresu stanú jej členom, mala čiastočne zastrešiť implementáciu tohto koncepčného dokumentu.

Pre získanie prehľadu o východiskovom stave sme vypracovali kvantitatívnu analýzu z dostupných informácií (vo výročných správach OOCR Trenčín a okolie, PHSR mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023-2029 a PHSR Trenčianskeho kraja na roky 2022-2030) a z oficiálnych údajov Štatistického úradu SR za obdobie rokov 2017-2023.

Predošlá „Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením na okolitý región“ bola vypracovaná spoločnosťou Euro Dotácie s r.o. ako strednodobý dokument s časovým horizontom na roky 2007-2013. Ako prioritné podporované formy cestovného ruchu stratégia stanovila kultúrno-poznávací, športovo-rekreačný a vidiecky cestovný ruch v prepojení samotného mesta Nové Mesto nad Váhom na potenciály okolitého regiónu (územie okresu Nové Mesto nad Váhom a časti okresu Myjava).

Získané informácie a údaje bolo kvalitatívne overené v individuálnych rozhovoroch s vybranými aktérmi cestovného ruchu a na **šiestich spoločných pracovných stretnutiach**, kde boli pomenované aj rozvojové potreby miestnych aktérov:

- (1) **10.4.2024** – úvodné zasadnutie členov Komisie cestovného ruchu pri Mestskom zastupiteľstve v Novom Meste nad Váhom
- (2) **23.5.2024** – stretnutie starostov okresu Nové Mesto nad Váhom,
- (3) **29.5.2024** – stretnutie aktérov cestovného ruchu z mesta Nové Mesto nad Váhom,
- (4) **25.6.2024** – stretnutie vybraných starostov a subjektov cestovného ruchu z okresu Nové Mesto nad Váhom, za účasti organizácií cestovného ruchu (OOCR Trenčín a okolie, OOCR Rezort Piešťany a KOOCR Trenčín región), subjektov verejnej správy (Krajského pamiatkového úradu v Trenčíne, CHKO Biele Karpaty),
- (5) **31.7.2024** - stretnutie k cykloturistike za účasti Krajského cyklokoordinátora Trenčianskeho kraja a KOOCR Trenčín Región,
- (6) **14.8.2024** - stretnutie k Európskej kultúrnej trase sv. Cyrila a Metoda za účasti Sekretariátu Európskej kultúrnej trasy zo Zlína.

Participácia miestnych aktérov na tvorbe tohto dokumentu bola pre jeho spracovanie kľúčová. Autorka dokumentu absolvovala aj niekoľko individuálnych rozhovorov (Hrad Beckov,n.o., Mestské kultúrne stredisko Nové Mesto nad Váhom a Galéria kresleného humoru, Moravské Lieskové – Žito v Sýpke, Správa CHKO Biele Karpaty, OOCR Rezort Piešťany, KOOCR Trenčín región).

a obhliadok infraštruktúry a vybavenia výletných miest (Hrad Beckov, Mestské kultúrne stredisko Nové Mesto nad Váhom a Galéria kresleného humoru, Čachtický hrad, Moravské Lieskové – Žito v Sýpke, Zelená voda, románsky kostolík Haluzice).

Využili sme aj získané marketingové údaje z prístupu „Customer Journey“ (cesta návštevníka destináciou) a pozreli sme sa na to, ako hodnotia ponuku okresu Nové Mesto nad Váhom návštevníci na sociálnych sieťach. Pre to, aby okres NMNV v budúcnosti zlepšil svoje postavenie na trhu cestovného ruchu a dosiahol progres v rozpoznateľnosti destinačnej ponuky, zamerali sme sa tiež na identifikovanie jeho jedinečností ako konkurenčnej výhody destinácie, pomenovanie existujúcich a známych značiek spojených s konkrétnymi miestami v okrese NMNV súvisiacich so segmentom turizmus a voľný čas (lifestyle) a vyhľadanie silných príbehov „písaných“ v okrese NMNV.

Chceme
byť súčasťou
destinačného
manažmentu

Chceme aktívne
prispiet' k
destinačnej
ponuke

Chceme využiť
EHMK Trenčín
2026 pre celý
región

Pred spracovaním koncepcie sme si s vedením Nového Mesta nad Váhom ujasnili, prečo je koncepcia rozvoja cestovného ruchu pre Nové Mesto nad Váhom a blízky región dôležitá a ako by mala vyzerat' jej finálna podoba. Zaujímali nás aj očakávania členov Komisie cestovného ruchu pri mestskom zastupiteľstve.

Z rozhovorov a diskusií jednoznačne vyplynuli tri ciele, ktoré vychádzajú z aktuálnych potrieb. Mesto Nové Mesto nad Váhom sa so svojim najbližším okolím chce stať súčasťou destinačnej ponuky služieb a zážitkov v cestovnom ruchu, má záujem sa zapojiť ako plnohodnotný partner do siete organizácií cestovného ruchu (OCR) a bližšie spolupracovať s Kreatívnym inštitútom Trenčín 2026, ktorý implementuje projekt Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026.

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. ÚZEMNÉ VYMEDZENIE

1.1 HISTORICKÉ VYMEDZENIE

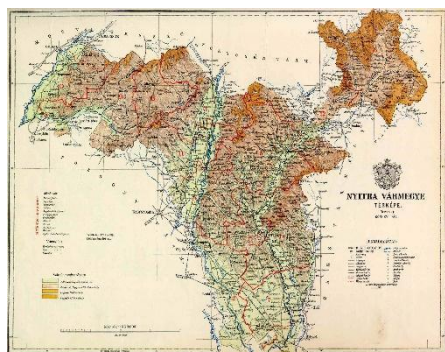
Historicky časť okresu Nové Mesto nad Váhom spadala v Uhorsku pod dve župy (stolice): **Nitriansku a Trenčiansku župu**.

Nitrianska župa sa rozkladala na území dnešných 5 regiónov a 14 okresov a patrí medzi najstaršie župy v Uhorsku so vznikom už v 10. storočí: (1) región Ponitrie - Horná Nitra – okres Prievidza (takmer celý okres), okres Bánovce nad Bebravou (malá časť okresu) a okres Partizánske (2/3 okresu); okres Topoľčany (celý okres) a okres Nitra (takmer celý okres); (2) región Podunajsko – okres Šaľa (takmer celý okres) a okres Nové Zámky (severozápadná časť okresu); (3) región Záhorie – okres Skalica (celý okres) a okres Senica (2/3 okresu); (4) **región Považie** – okres Myjava (celý okres), **okres Nové Mesto nad Váhom (1/2 okresu) vrátane mesta Nové Mesto nad Váhom (Vág Ujhély)** a okres Piešťany (celý okres) a (5) región Trnava a okolie – okres Trnava (len niekoľko dedín na východe a severe) a okres Hlohovec (celý okres).

Trenčianska župa bola rozdelená do týchto dnešných 2 prirodzených regiónov a 10 okresov: (1) Kysuce – okres Čadca (celý okres) a okres Kysucké Nové Mesto (celý okres) a (2) **región Považie** - okres Bánovce nad Bebravou (takmer celý okres), okres Bytča (celý okres), okres Ilava (celý okres), **okres Nové Mesto nad Váhom (1/2 okresu)**, okres Považská Bystrica (celý okres), okres Púchov (celý okres), okres Trenčín (celý okres) a okres Žilina (celý okres). Malé časti bývalej župy zasahujú aj do okresov Partizánske a Prievidza, ktoré sú súčasťou regiónu Ponitrie resp. Horná Nitra.

Nitrianska župa

Trenčianska župa

Administratívnym centrom **Nitrianskej stolice** bol Nitriansky hrad, stoličné orgány sídlili v Nitre. Medzi najstaršie rody županov patrili *Poznanovci* (ich rod bol pravdepodobne slovanského pôvodu), medzi rokmi 1302 – 1777 patrila hodnosť župana (resp. hlavného župana) nitrianskemu biskupovi, potom sa na jej čele striedali príslušníci najbohatších rodov stolice.

Administratívnym centrom **Trenčianskej stolice** bol Trenčiansky hrad a od prvej polovice 17. storočia mesto Trenčín. Medzi najznámejších županov patrili Matúš Čák Trenčiansky. V novoveku stáli na čele stolice príslušníci rodu Ilešháziovcov (*Illésházy*).

Dnes je **názov regiónu Považie**, ktorého súčasťou je aj okres Nové Mesto nad Váhom naďalej, aj kvôli svojej bohatej histórii, rozšíreným a zaužívaným pojmom, aj keď už len historickým, nakoľko súčasné samosprávne členenie tento názov nepozná.

1.2 SAMOSPRÁVNE ČLENENIE

Okres Nové Mesto nad Váhom v súčasnosti územne spadá pod vyšší územný celok, **Trenčiansky samosprávny kraj** ako jeden z jeho 9 okresov.

Okres Nové Mesto nad Váhom **tvoria 2 mestá a 32 obcí**.

Mestá	Nové Mesto nad Váhom a Stará Turá
Obce	Beckov, Bošáca, Brunovce, Bzince pod Javorinou, Čachtice, Častkovce, Dolné Smie, Haluzice, Horná Streda, Hôrka nad Váhom, Hrádok, Hrachovište, Kálnica, Kočovce, Lubina, Lúka, Modrová, Modrovka, Moravské Lieskové, Nová Bošáca, Nová Lehota, Nová Ves nad Váhom, Očkov, Pobedim, Podolie, Potvorice, Považany, Stará Lehota, Trenčianske Bohuslavice, Vaďovce, Višňové, Zemianske Podhradie

Okres	Kraj	Počet obyvateľov ¹	Rozloha v km ²	Hustota obyvateľov na km ²
Nové Mesto nad Váhom	TSK	61 349	579,99	105,78
Myjava	TSK	25 013	327,44	76,39
Trenčín	TSK	113 225	674,82	167,79
Bánovce nad Bebravou	TSK	35 186	461,95	76,17
Piešťany	TTSK	62 015	381,12	162,72
Topoľčany	NSK	69 577	597,64	116,42

¹ K 31.12.2023

Uherské Hradiště	ČR – Zlínský	143 745	991,37	145,07
CELKOM		448 761	4 014,33	

Zdroj: Štatistický úrad SR a Český štatistický úrad

VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV okresu Nové Mesto nad Váhom

názov obce	Počet obyvateľov (rok 2021)	Počet obyvateľov (rok 2023)	Vývoj 2023/2021
1 Nové Mesto nad Váhom	19 489	19 296	-193
2 Stará Turá	8 565	8 379	-186
3 Čachtice	3 654	3 620	-34
4 Moravské Lieskové	2 524	2 518	-6
5 Bzince pod Javorinou	2 035	2 014	-21
6 Podolie	1 912	1 892	-20
7 Častkovce	1 668	1 705	37
8 Kočovce	1 675	1 795	120
9 Lubina	1 431	1 478	47
10 Beckov	1 445	1 466	21
11 Horná Streda	1 406	1 415	9
12 Bošáca	1 351	1 334	-17
13 Považany	1 230	1 238	8
14 Pobedim	1 154	1 128	-26
15 Nová Bošáca	1 019	1 015	-4
16 Kálnica	1 018	1 006	-12
17 Dolné Srnie	995	983	-12
18 Trenčianske Bohuslavice	951	940	-11
19 Hôrka nad Váhom	785	794	9
20 Zemianske Podhradie	768	767	-1
21 Hrádok	738	770	32
22 Vaďovce	714	721	7
23 Lúka	697	723	26
24 Potvorice	695	707	12
25 Hrachovište	662	643	-19
26 Brunovce	598	632	34
27 Nová Ves nad Váhom	553	560	7
28 Modrová	474	471	-3
29 Očkov	478	484	6
30 Nová Lehota	201	197	-4
31 Modrovka	205	224	19
32 Stará Lehota	169	177	8
33 Višňové	177	162	-15
34 Haluzice	76	95	19

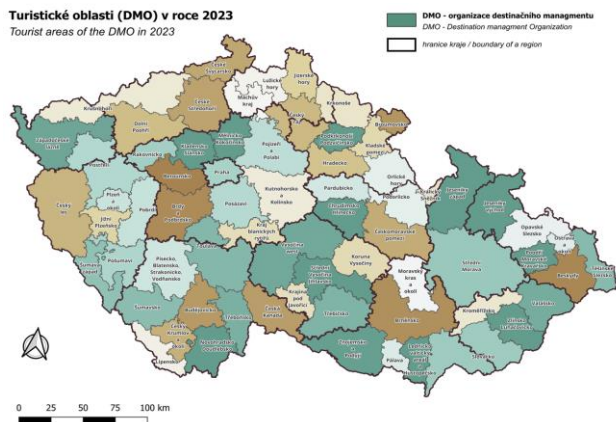
Zdroj: Štatistický úrad SR; Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva - obce [om7010rr]

1.3 MAPA TRADIČNÝCH REGIÓNOV SLOVENSKA A TURISTICKÝCH OBLASTÍ V ČESKEJ REPUBLIKE

Z pohľadu etnografických a geografických štúdií, ktoré popisujú prirodzené a kultúrne regióny Slovenska je okres Nové Mesto nad Váhom uvádzaný ako **región Stredné Považie**, ktorého centrom je mesto Trenčín.

Turistické oblasti (DMO) v roce 2023
Tourist areas of the DMO in 2023

Okres Nové Mesto nad Váhom susedí s turistickou oblasťou (destináciou) **Slovácko**, ktorú spavujú dva subjekty: Region Slovácko - sdružení pro rozvoj cestovního ruchu so sídlom v Uherskom Hradišti a Turistická asociace Slovácko - zapsaný spolek so sídlom v Hodoníne.²

Zdroj: Český štatistický úrad

² <https://www.slovacko.cz/>

1.4 REGIONALIZÁCIA CESTOVNÉHO RUCHU SR z roku 2005 a okres Nové Mesto nad Váhom

Podľa koncepčného národného dokumentu „Regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike“ (2005) sa územie okresu Nové Mesto nad Váhom nachádza na území regiónu cestovného ruchu **Stredné Považie (Strednopovažský región cestovného ruchu)**, ktorý zahŕňa: (1) severnú časť okresu Myjava, (2) časť okresu Nové Mesto nad Váhom okrem štyroch juhovýchodných obcí, (3) celý okres Trenčín, (4) celý okres Ilava a (5) južnú časť okresu Púchov.

Územie susedí na severovýchode s Horným Považím, na juhovýchode s Hornou Nítrou, na juhu s regiónmi Dolná Nitra a Dolné Považie, na západe so Záhorím a na severozápade s Českom (regióny Moravské Valaško a Slovácko).

Podľa dokumentu „Regionalizácie CR“ patrí Stredné Považie k regiónom s národným významom v strednodobom aj dlhodobom horizonte.

Potenciál obidvoch regiónov v dlhodobom horizonte je podľa dokumentu Regionalizácie CR (2005) stanovený nasledovne:

STREDNÉ POVAŽIE

Vo vzdialenejšej budúcnosti, tento „nenápadný región môže rozvinúť pestrú ponuku služieb, úspešne konkurujúcu na národnom trhu, sčasti aj v Českej republike aj profitovať aj zo silného tranzitu. Prednosťou regiónu je dobrý stav životného prostredia.

Významné lokality a ich špecifiká:

- Subregión: Trenčín–Trenčianske Teplice (kúpele s koncentráciou historických pamiatok) s medzinárodným významom
- Subregión: kopaničiarske osídlenie pod Javorinou
- Lokalita: Beckov, Zelená voda (hrad, vodná plocha)
- Mestské lokality: Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Dubnica
- Miesta s kultúrnymi pamiatkami: Trenčín (mestská pamiatková rezervácia), Beckov, Čachtice, Vršatec, Pruské
- Kúpeľné miesta: Trenčianske Teplice
- Rekreačné územia: Biele Karpaty, Strážovské vrchy, Inovecké vrchy
- Útvary CR: Javorina – Dubník, Zelená Voda, Kálnica, Soblahov, Mojtnín
- Splavy Váhu na Vážskej vodnej ceste

Druhy turizmu:

- Dlhodobé liečebné a rekreačné pobyty v kúpeľoch
- Krátkodobé pobyty
- Jednodňová návštevnosť

Formy turizmu:

- Kúpeľný turizmus s liečebnou funkciou
- Poznávací turizmus (poznávanie kultúrneho dedičstva, miestnych tradícií, návšteva významných kultúrnych podujatí, múzeí, kultúrnych zariadení)
- Obchodný turizmus (služobné cesty, kongresy, konferencie, výstavy a veľtrhy)
- Vidiecky turizmus

Aktivity s najvyšším dlhodobým potenciálom:

- Pobyť / rekreácia v kúpeľoch
- Pobyť v lesnom / horskom prostredí
- Pešia turistika
- Cykloturistika
- Pobyť na vidieku
- Poznávanie kultúrneho dedičstva

Potenciál	Popis potenciálu (v roku 2005 identifikované ako z „dlhodobého hľadiska“)
Vysoký	<ul style="list-style-type: none"> • Pobyť / rekreácia pri termálnej vode • Pobyť / rekreácia v kúpeľoch
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Pobyť v horskom / lesnom prostredí • Pobyť na vidieku (vidiecky turizmus) • Pešia turistika • Cykloturistika • Poznávanie kultúrno – historických pamiatok • Návšteva múzeí a galérií • Návšteva podujatí (športové, kultúrne, spoločenské, náboženské, folklórne) • Obchodný turizmus
Priemerný	<ul style="list-style-type: none"> • Pobyť/ rekreácia pri vode • Vodné športy • Zjazdové lyžovanie / Snowboarding • Iné športové aktivity • Účasť na kongresoch, konferenciách a seminároch • Ubytovacie služby

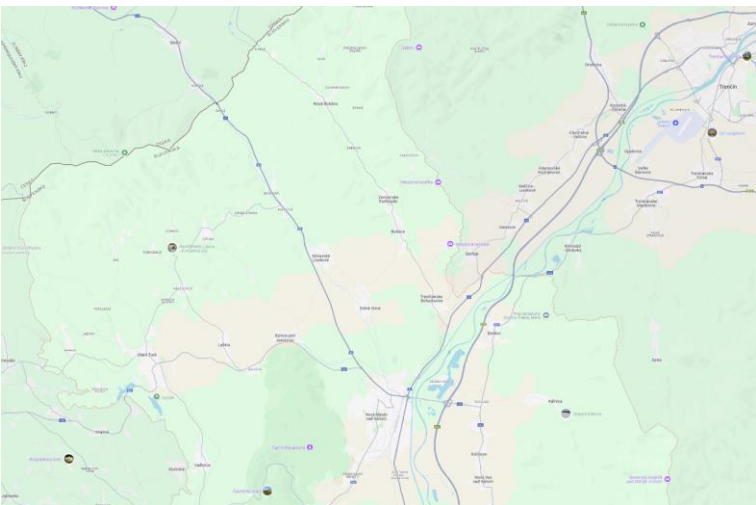
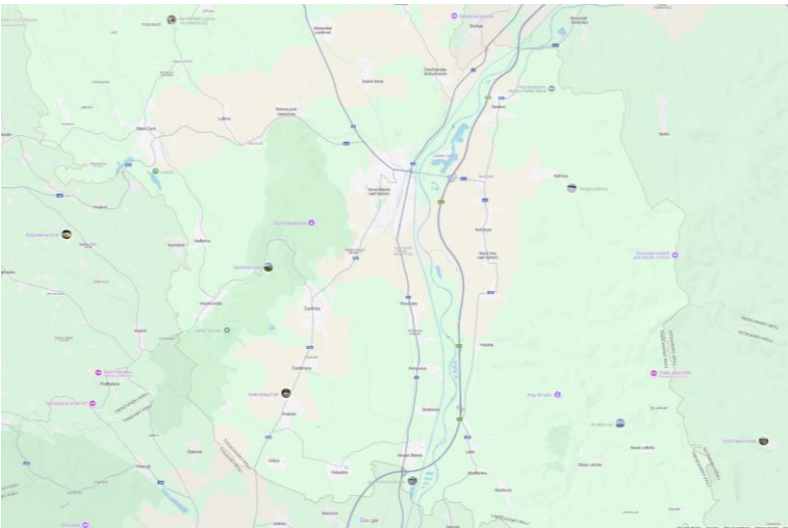
Základný	<ul style="list-style-type: none"> • Vodná turistika / Vodáctvo • Lyžiarska turistika (výlety na lyžiach, skialpinizmus) • Bežecké lyžovanie • Poznávanie miestnych tradícií • Účasť na veľtrhoch a výstavách • Turisticko – informačné kancelárie
-----------------	--

Zdroj: Regionalizácia cestovného ruchu v SR (2005)

1.5 SUBDESTINAČNÉ ČLENENIE

Z pohľadu riadenia rozvoja cestovného ruchu je dôležité rozdeliť územie okresu a jednotlivé samosprávy na viac zmysluplných kooperačných celkov a rešpektovať pri tom historické väzby, infraštruktúrne prepojenia, aj doterajšie kooperačné vzťahy medzi samosprávami. Územie okresu sme si pomyselne líniou rieky Váh a štátnou cestou I/54 smerujúcou do Českej republiky rozdelili na 4 kvadranty, pričom v ich strede stojí samostatne okresné mesto Nové Mesto nad Váhom ako prirodzené centrum rozvoja, a tiež prirodzený prepájač a koordinátor rozvoja. Takto sme dostali **7 destinačných celkov**, ktoré nazývame subdestinácie: (1) Bošácka dolina, (2) Okolo Beckova, (3) mesto Nové Mesto nad Váhom, (4) Okolo Tematína, (5) Okolo Váhu a (6) Čachtické Karpaty a (7) Pod Javorinou.

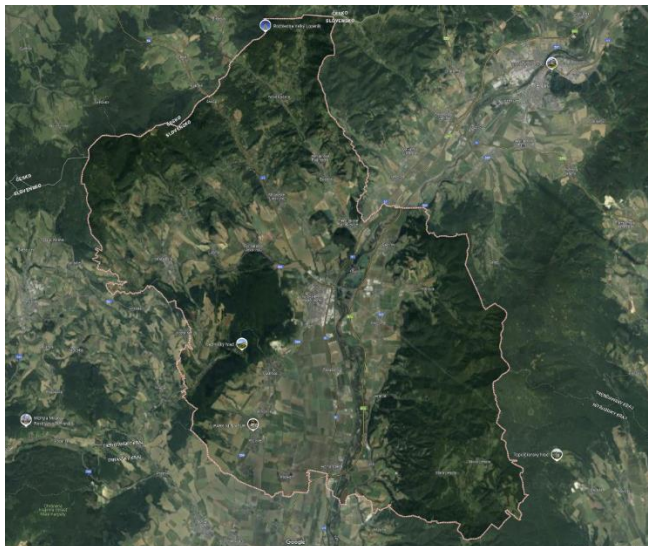
Z pohľadu destinačného riadenia je dôležité, aby sa destinačný celok rozšíril aj cez hranicu okresov, tak ako sa zmysluplne javí organizovať ponuku pre návštevníka alebo rešpektujúc prirodzené a funkčné vzťahy. Destinačný celok Pod Javorinou sa môže rozšíriť o susediace obce z okresu Myjava, destinačný celok Čachtické Karpaty, Okolo Tematína a okolo Váhu o susediace obce z okresu Piešťany. Rovnako ako destinačný celok Okolo Beckova o susediace obce z okresu Trenčín.

Časť	Subdestinácia	Samosprávy	Mapový podklad podľa Google Maps
Horná časť okresu Nad cestou I/54	Bošácka dolina 5 obcí Ľavý breh Váhu	<ul style="list-style-type: none"> • Trenčianske Bohuslavice • Bošáca • Zemianske Podhradie • Nová Bošáca • Haluzice 	
	Okolo Beckova 4 obce Pravý breh Váhu	<ul style="list-style-type: none"> • Beckov • Kálnica • Kočovce • Nová Ves nad Váhom 	
Nové Mesto nad Váhom			
Dolná časť okresu Pod cestou I/54	Okolo Tematína 7 obcí Pravý breh Váhu	<ul style="list-style-type: none"> • Hôrka nad Váhom • Hrádok • Lúka • Modrovka, • Modrová • Stará Lehota • Nová Lehota 	
	Okolo Váhu 4 obce Ľavý breh Váhu	<ul style="list-style-type: none"> • Považany • Potvorice • Brunovce • Horná Streda 	
	Čachtické Karpaty 5 obcí Ľavý breh Váhu	<ul style="list-style-type: none"> • Pobedim • Očkov • Podolie • Častkovce • Čachtice • Višňové 	
	Pod Javorinou 6 obcí a mesto Stará Turá Ľavý breh Váhu	<ul style="list-style-type: none"> • Hrachovište • Vaďovce • Stará Turá • Lubina • Bzince pod Javorinou • Moravské Lieskové • Dolné Srnie 	

2. PRÍRODNÉ A KULTÚRNO - HISTORICKÉ DANOSTI OKRESU NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

2.1 PRÍRODNÉ DANOSTI okresu Nové Mesto nad Váhom a ich dostupnosť

Krajina okresu Nové Mesto nad Váhom, jej **rôznorodý reliéf, s nadmorskou výškou od 170 do 970 m. n. m. a estetickou hodnotou výhľadov**, predurčuje záujem o trávenie času návštevníkmi v tomto prostredí. Nové Mesto nad Váhom a jeho okolie majú priaznivé mikroklimatické pomery **s veľkým množstvom slnečných dní**.

Zdroj: Google maps

Nové Mesto nad Váhom – mesto ležiace **v doline Váhu** má nížinný charakter s úrodnou pôdou a prírodnou vodnou plochou **Zelená voda**, ktorá je využívaná ako prímestská rekreačná oblasť a je vzdialená 2 km od mesta. Zvyšok územia má prevažne horský charakter, v niektorých lokalitách s rozptýleným typom osídlenia nazývaným „kopanice“. Mesto Nové Mesto nad Váhom sa nachádza v severnom cípe Západoslovenskej nížiny, v tesnom kontakte s Malými a Bielymi Karpatmi a Považským Inovcom.

Do malebného regiónu okresu Nové Mesto nad Váhom zasahujú **3 horstvá**: na západe **Biele Karpaty** s dominantou Veľká Javorina (970 m. n. m.), v strede **severný výbežok Malých Karpát** - tzv. Čachtické Karpaty s dominujúcim Veľkým Plešivcom (484 m. n. m.) a na východe **Považský Inovec** s vrcholmi Bezovec (743 m. n. m.), Pánska Javorina (943 m. n. m.), Vtáčí vršok (910 m. n. m.) a Inovec (1049 m. n. m.).

Chránená krajinná oblasť (CHKO) **Malé Karpaty** je najdlhším pohorím karpatského oblúka. Hlavný hrebeň v dĺžke 130 km sa tiahne od Devína po Nové Mesto nad Váhom. **Najvyšším vrcholom** pohoria sú Záruby (768 m.), **v okrese Nové Mesto nad Váhom Veľký Plešivec (482 m.n.m.)**.

CHKO **Biele Karpaty** je so svojou rozlohou 715 km² turisticky veľmi vyhľadávanou. Ohraničená je údolím rieky Váh na východe a Dolnomoravským úvalom na západe. Hrebeň Bielych Karpát meria viac ako 100 km a tvorí hranicu medzi Českou a Slovenskou republikou (od mesta Skalica po Vlársky priesmyk). **Najvyšším vrcholom pohoria je Veľká Javorina** vysoká 970 metrov n. m., nasledujú Chmeľova (925 m n. m.) a Veľký Lopeník (912 m n. m.). Správa CHKO Biele Karpaty má dlhoročné skúsenosti s obnovou a starostlivosťou o lúčne spoločenstvá, čo je hlavný predmet ochrany, a to aj prostredníctvom dobrovoľníkov.

Hlavný, pomerne výrazný hrebeň **Považského Inovca**, medzi Bielymi Karpatami a Strážovskými vrchmi meria viac ako 50 km a dosahuje rozlohu asi 700 km². Tiahne sa popri Váhu (od Jastrabského sedla po mesto Hlohovec). **Najvyšším vrcholom je Inovec** (1042 m n. m.). Turisticky najatraktívnejšími miestami v rámci pohoria sú ruiny hradu Beckov a Topoľčianskeho hradu.

Väčšia časť okresu Nové Mesto je síce odlesnená, ale zachovali sa tu dubové a dubovohrabové lesy. **Vzhľadom na veľký počet chránených území**, častokrát aj z dôvodu zaujímavej vegetácie a fauny, je územie bohaté aj na vzácne druhy rastlín ako napr. hlaváčik jarný, horec križatý, ľan chlpatý, ľan rakúsky, poniklec slovenský, klinček Lumnitzerov, plavúň sploštený. Osobitné postavenie v rámci vegetácie však získava druh orchidea. Najhojnejšie spomedzi orchideí sú vstavač vojenský a trojzubý. Vzácnejšie sa vyskytuje vstavač purpurový a obyčajný. Pestrá mozaika rastlinných spoločenstiev podmieňuje bohatú druhovú diverzitu živočíšnych spoločenstiev, v tomto prípade najmä hmyzu ako napr. modlivka zelená, vidlochvosť ovocný, vidlochvosť feniklový, modráčik slovenský, fúzač dubový i hrubý. Hojné sú cikády, blanokrídlowce, rovnokrídlý hmyz a pod. Zo stavovcov tu okrem bežnejších druhov žije napr. jašterica zelená, užovka stromová, výr skalný, chrapkáč poľný, dudok chochlatý, plíšik lieskový i jazvec obyčajný. Množstvo poľovnej jelenej i srnčej zveri, diviakov, muflónov i danielov oplývajú predovšetkým Považský Inovec a Biele Karpaty.

Osobitú estetickú hodnotu a prítlačivosť krajiny na Strednom Považí vytvára spev vtákov, let dravcov, pestré farby motýľov či plachý útek lesnej zveri pred človekom ako prirodzený prejav miestnej fauny. Viaže na seba také aktivity ako poznávacie prechádzky prírodou či fotografovanie vzácných a jedinečných druhov. To všetko človeka obohacuje o zážitky, má inšpiratívny účinok a prispieva k pozitívnemu psychickému stavu.

Z pohľadu ochrany prírody a krajiny je okres Nové Mesto nad Váhom charakteristický pomerne **bohatým zastúpením chránených území**. Do územia okresu zasahujú:

- **2 maloplošné chránené oblasti**: CHKO Biele Karpaty, CHKO Malé Karpaty,
- **3 národné prírodné rezervácie**: Čachtický hradný vrch (v CHKO Malé Karpaty), Javorníček (Hrádok, Lúka, Stará Lehota), Tematínske vrchy (Lúka nad Váhom),
- **1 národná prírodná pamiatka**: Čachtická jaskyňa,
- **11 prírodných rezervácií**: Dubový vršok (Nová Lehota), Hájnica (Trenčianske Bohuslavice), Kňazí vrch (Lúka nad Váhom, Modrová, Stará Lehota), Kobela (Mnešice), Plešivec (Čachtice, Částkovce); Prieľačina (Hôrka nad Váhom, Podhradie pri

Duchonke), Sychrov (Beckov), Švibov (Nová Lehota), Turecký vrch (Mnešice, Trenčianske Bohuslavice) a Veľká Javorina (Lubina, Bzince pod Javorinou), Záhradkárska (Lubina) – obidve v CHKO Biele Karpaty,

- **14 prírodných pamiatok:**

- o na území CHKO Biele Karpaty: Baricovie lúky (Moravské Lieskové), Blažejová (Nová Bošáca), Borotová (Stará Turá), Grúň (Nova Bošáca), Kohútová (Moravské Lieskové),
- o mimo územia CHKO Biele Karpaty: Beckovské hradné bralo (Beckov), brehové porasty Dubovej (Čachtice, Částkovce, Podolie, Pobedim), Haluzická tiesňava (Haluzice), Mokvavý kameň (Nová Lehota), Obtočník Váhu (Hrádok nad Váhom), Pavúkov jarok (Stará Turá), Pseudotrasa Váhu (Hôrka nad Váhom), Skalka pri Beckove (Beckov), Šašnatá (Stará Turá).

- **4 chránené areály:** Lipov sad, Park v Častkovciach, Park v Kočovciach, Park v Zemianskom Podhradí.

NAJVÝZNAMNEJŠIE PRÍRODNÉ OBJEKTY ako turistické ciele		
Samospráva	Prírodný objekt	Popis
Subdestinácia: OKOLO BECKOVA		
Beckov	Beckovské hradné bralo	60 m vysoký zvyšok vápencovej kryhy so zrúcaninami hradu pri obci Beckov využívaný na skalolezenie . Patrí medzi najvýznamnejšie cvičné horolezecké terény na Slovensku. Je ideálnym miestom na skalolezenie pre vyznávačov freeclimbingu. Dominantou Beckovského brala je jeho severozápadná stena kadiaľ vedú najdlhšie a najvýznamnejšie výstupy.
	Sychrov	Chránené nálezisko s výskytom vzácného hlaváčika jamého (1,5 km východne od Beckova)
	Skalka	20 m vysoký vápencový tvrdoš vynorený z nivy Váhu (2 km južne od Beckova) – chránený útvar
	Lipový sad	<ul style="list-style-type: none"> • 2 mohutné lipy malolisté v Župnom sirotinci • vzácny lipový sad s pravidelne vysadenými 51 ks stromov lipy malolistej
	Beckovské Skalice	Prírodná rezervácia s veľmi cennou vegetáciou – pôvodné teplomilné dubiny, dnes odlesnené - pasienky s výskytom populácie orchideovitých rastlín - vstavačov, hlaváčika jamého
	Beckovská jaskyňa	Jaskyňa s dĺžkou 150 m, hĺbkou 70 m, bohatou krasovou výzdobou rôznych farieb.
Kálnica	Kálnická dolina (pôvodne Krajná dolina)	Bohaté orchideové náleziská s výskytom 14 druhov. Tiahne sa od Kálnice k hrebeňu Považského Inovca, končí pod Panskou Javorinou. Dolinou preteká potok.
Kočovce	Diviacia obora	V roku 1940 vybudovali Štátne lesy diviačiu oboru, ktorá sa rozkladá na 500 ha lesa. V obore sa chová diviacia zver a muflóny.
Subdestinácia: ČACHTICKÉ KARPATY		
Čachtice	Čachtický hradný vrch	S výskytom teplomilnej stepnej a lesostepnej vegetácie a vzácnnej flóry a fauny (najmä hmyzu). V blízkosti sa nachádza Čachtická lesostep, Čachtická tiesňava a Čachtický kras (sústava 12-tich jaskýň v masíve Drapliaka, dostupné so speleológmi). Čachtická jaskyňa bola prvýkrát objavená v roku 1956. V jaskyni sa nachádza bohatá kvapľová výzdoba, ponorné potoky a vyvieracky. V súčasnosti má viac ako 3000 m chodieb.
Častkovce	Veľký Plešivec (463 m n.m.)	Dominantný vápencový vrch Čachtických Karpát, v oblasti vrcholu s prírodnou rezerváciou zameranou na ochranu skalnatej lesostepi. Najkrajší je na jar, keď tu kvitne množstvo skalničiek a orgován. Na vrchole susedného Malého Plešivca je skalné mestečko. Dostupný je aj z obce Čachtice.
Subdestinácia: OKOLO TEMATÍNA		
Hôrka nad Váhom	Hôrčanská dolina	Má dĺžku 7 km a vedie prekrásnou, takmer nedotknutou prírodou, na chatu Malenište a ďalej až na Panskú Javorinu.
Hrádok	Hrádocké doliny	Turisticky vyhľadávané doliny sú bohaté na výskyt chránených druhov fauny a flóry akými sú jašterica zelená, zmijovec hladký, bocian čierny a višňa kríčkovaná.
	Obtočník Váhu	Chránený prírodný útvar (geomorfologický útvar) v obci Hrádok.
	Pseudoterasa Váhu	Chránený prírodný útvar, cenný geomorfologický útvar ako doklad vývoja doliny Váhu v poľadovej dobe. 3 km oblúku medzi obcami Hrádok a Hôrka nad Váhom.
	Javorníček	Skupina vápencových hrebeňových brál.
Lúka	Tematínske kopce	Na úpätí Považského Inovca, skalný lesostepný porast s množstvom chráneného hmyzu.
	Matúšov prameň (CC-1)	V obci je vrt prírodnej minerálnej vody Nachádzajú sa tu aj dva vodospuracovateľské podniky, SLOVENSKÉ PRAMENE A ŽRIEDLA Budiš a.s. a Vodax a.s. (Lucka).
	Tematínska lesostep	Zachovalý, krajinne významný prírodný prvok s pestrou kvetenou, v ktorej sa striedajú teplo- a suchomilné ponticko-panónske prvky s prvkami západokarpatskými. V porastoch lesostepného charakteru žije značný počet vzácných ponticko-mediteránskych druhov fauny.
	Kňazi vrch	Nachádza sa v katastrálnom území obcí Modrová, Stará Lehota a Lúka . Zachované spoločenstvá skalných stepí a duba plstnatého v Považskom Inovci.
Modrová	Modrovská jaskyňa	Najväčšia jaskyňa v Považskom Inovci, s dĺžkou 550 m pri hĺbke 45 m, pričom je možné jej pokračovanie. Vchod sa nachádza na severozápadnom úbočí masívu Grnice (523 m n.m.). Objavená bola v roku 1991. Typická je pizolitová krasová výzdoba. Tvoria dva väčšie dómy spojené 10 m hlbokou priepastou. Nie je voľne prístupná verejnosti . Návšteva prípadných záujemcov je možná iba v sprievode členov skupiny jaskyniarov Inovec.
	Modrovská kyselka	Nachádza sa v chatovej oblasti.
	Metasekvoja čínska	V obci sa nachádza vzácny chránený strom Metasekvoja čínska.
Stará Lehota	Jaskyňa Pod Teplým vrchom	Neoplýva krasovou výzdobou, no je dokladom o krasovatení karbonatických hornín. Nachádza sa nad záchytom vodného zdroja južne od Starej Lehoty a dosahuje dĺžku niekoľko desiatok metrov. V súčasnosti je neprístupná ani sa o jej sprístupnení neuvažuje. Viažu sa na ňu viaceré povesti .

Nová Lehota	Mokvavý prameň	Prameň čistej vody, ktorý vymoká na kraji močaristej lúky (1,5 km od obce Nová Lehota).
	Bezovec (742,8 m n. m.)	Leží 2 km od obce patrí k najvýznamnejším turistickým lákadlám okolia. Po jeho rozložitých svahoch prechádza hranica katastrov oboch Lehôt a tak sa vrch delí symbolicky medzi <i>Starú</i> a <i>Novú Lehotu</i> . Kedysi tu bolo prevádzkované lyžiarske stredisko.
	Dubový vršok Švíbov	Cenný fragment oligotrofnej kyslej dubiny na kryštaliniku Považského Inovca s typickými indikačnými druhmi rastlín.
Subdestinácia: BOŠÁCKA DOLINA		
Bošáca	Strom roka 2024	Bošácka hruška - Hruška planá (Pyrus pyrastrer) Vek stromu: 150 rokov, Obvod kmeňa: 195 cm, Výška stromu: 10 m Na slnečnom úpätí vrchu Lysica, ktorý sa týči nad Bošácou. Bošácka dolina je výnimočným miestom s bohatou ovocinárskou tradíciou, kde sú mohutné semenáče hrušiek neodmysliteľnou súčasťou bielokarpatskej krajiny a tvoria jej charakteristický obraz. Okolie stromu je vyhľadávaným miestom pre vyznávačov paraglidingu, každý rok sa tu súťaží v lietaní historických modelov lietadielok – práve hruška je významným orientačným bodom a na jej vrchole býva umiestnená vlajka.
Nová Bošáca	Päť chránených prírodných pamiatok	<ul style="list-style-type: none"> - Močariny – je cenným refúgiom fauny, najmä mäkkýšov. Z cicavcov stojí za pozornosť výskyt dulovice väčšej i dulovice menšej (Neomys fodiens a Neomys anomalus) a hraboša podzemného (Pitymys subterraneus) - Grúň – sú tu jednodokosné lúky na flyšovom zosuvnom pásme, s vložkami penovcov, s ostricou davallovou (Carex davalliana) a ohromným množstvom vstavačov (Orchis) - Lopeniček – je to jedna z najbohatších lokalít ohrozeného druhu vstavača obyčajného (Orchis morio) - Blažejová – účelom je ochrana lúčneho spoločenstva s veľkým množstvom vstavačov (Orchis) - Bestinné – účelom ochrany je kosatec trávolistý (Iris graminea)
Haluzice	Haluzická tiesňava	Chránený prírodný útvar vytvorený haluzickým potokom, cca. 50 m hlboký kaňon, dĺžky 1 km a šírky 200 m v dolomitickom chrbte východného okraja Bošáckej doliny. Správcom sú Lesy SR. Je prístupná bez časového obmedzenia. Návštevnosť sa odvíja od poveternostnej situácie.
Subdestinácia: NOVÉ MESTO NAD VÁHOM		
Nové Mesto nad Váhom	Turecký vrch	Tvorí severnú hranicu mesta Nové Mesto nad Váhom (kataster mestskej časti Mnešice), jedná sa o skalné bezlesie s ochranou teplomilných rastlín a živočíchov.
Subdestinácia: POD JAVORINOU		
Stará Turá	Veľká Javorina (970 m n.m.)	Vzácná flóristická lokalita je rezerváciou pralesovitého charakteru. V roku 1847 sa zišla na Javorine skupinka slovenských študentov, aby slávnostne uvítali prvé číslo "Orla Tatranského". Tu v roku 1848 zorganizoval a prisahou vernosti zaviazal svoje dobrovoľnícke čaty J. M. Hurban. Na Javorine sa konali schôdzky slovenských vlastencov s Moravanmi a Čechmi. Tieto stretnutia sa zachovali dodnes ako „ Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov “ a konajú sa každoročne v júli. Súčasťou sú vystúpenia folklórnych skupín z oboch strán hraníc. Pod vrcholom je lokalizovaná celoročne dostupná horská chata Holubyho chata (jedna z najstarších horských chat na Slovensku) .
Lubina	Vrch Roh	Okrúhla kopa, ktorá je okrem vrcholovej partie porastená borovicami. Z vrcholu sú ďaleké výhľady na kopanice v Myjavskej pahorkatine, zrúcaniny hradov Čachtice a Branč a na masív Veľkej Javoriny.
	Záhradská	Chránené nálezisko orchideí, na trvalo zamokrených lúkach okolitého potoka.
	Minerálne pramene	3 minerálne pramene – kyselky v častiach Španie, u Ochodničiarov a na Predpolome. Všetky tri sú slabob mineralizované, hydrouhličitanové, uhličité vody s väčším obsahom oxidu uhličitého a železa.
Moravské Lieskové	Ekocentrum Žito v Sýpke ³	Centrum E.nvironmentálnych, edukačných, K.ultúrnych / komunitných, O.svetových / občianskych aktivít v zrekonštruovanej Sýpke so zázemím pre organizovanie podujatí a permakultúrnou záhradou, ktorá ju obklopuje.
	Ovocná a okrasná škôlka Biele Karpaty ⁴	Skupina mladých ľudí, ktorých spojil záujem o ovocinárstvo a prírode blízke hospodárenie v krajine. Od roku 2012 sa intenzívne venujú dobrovoľníckej činnosti v záchrane rozmanitosti ovocných odrôd a praktickej ochrane krajiny. Získané ovocinárske zručnosti a skúsenosti v rozsiahom 12 ha pastvinom sade uplatňujú v praktických školeniach. Hlavným dôvodom vzniku združenia sadárov „Ovocný strom“ bola odpoveď na dopyt po výsadbách dlhovekých ovocných stromov, reze dospelých stromov s garanciou kvality a ovocinárskom vzdelávaní. Produkujú tiež jablká a mušty v organickej kvalite, bez použitia chemických postrekov. Tvárou združenia je ovocinár Ľudovít Vašš.

Zdroj: Spracovanie autora podľa zdrojov na internete

Najväčšou riekou okresu je Váh s rovnobežným kanálom, na ktorom sú v Novom Meste nad Váhom a v Hornej Strede vybudované **hydroelektrárne**. Najväčšími prítokmi Váhu sú 27 km dlhá Bošácka a 25,3 km dlhá Klanečnica. Rovnobežne s Váhom tečie Dudváh, ktorého zdrojnicou Jablonka pramení na Myjavskej pahorkatine.

Na rieke Váh je v úseku medzi Trenčínom a Piešťanmi **tzv. Biskupický kanál** v dĺžke 38,85 km. Ide o derivačný kanál vybudovaný na energetické účely. Bol vybudovaný v rokoch 1942 – 1956, kedy došlo k významnému narovnaní a regulácii vážskeho toku. Začína sa na okraji Trenčína a v Piešťanoch sa opätovne spája so starým korytom Váhu pred vodnou nádržou Sĺňava. Medzi kanálom a pôvodným korytom Váhu sa nachádza tzv. **Vážsky ostrov** (v Piešťanoch známy aj pod názvom *Lido*), ktorý slúži primárne ako záplavové územie. Na Biskupickom kanáli boli vybudované tri vodné elektrárne: Vodné dielo Kostolná, **Vodné dielo Nové Mesto nad Váhom** a Vodné dielo Horná Streda. V súčasnosti sa popri kanáli buduje, resp. už sčasti je vybudovaná **Vážska cyklomagistrála**.

³ <https://www.zitovsyypke.sk/>

⁴ www.ovocnystrom.sk

V Beckove pod vedením **Petra Ondrejoviča**, známeho dobrodruha a skalolezca, pôsobí **Anakonda Tour**⁵, ktorá organizuje **splavovanie Váhu** a požičovňu športových lodí na rieke Váh v okolí Beckova. Jedná sa výlučne na plavby na asi 50 km úseku od Trenčína po Piešťany. Tento úsek má dva asi 5-6 hodinové vodácke časti. Trenčín - Beckov a Beckov – Horná Streda. Možné sú samozrejme aj predĺženia či skrátenia týchto trás, napr. od do zelenej vody. Splavy sú stále obľúbenejšou aktivitou pre rodiny s deťmi. Na Váhu oceňujú nečakane peknú prírodu, prerušenu len tromi mostami. Bobry, biele a popolavé volavky, tyrkysové rybáriky, labute, kačky a zo šťastím aj orly morské či kráľovské na oblohe. Štrkové pláže, pomerne čistá voda a tiež možnosti kúpania a opekania si na brehu rieky. Infraštruktúra pre komerčné splavovanie, aké poznáme z riek ako Vltava, tu nie je vybudovaná.

Významnou a vyhľadávanou prírodnou vodnou plochou je **Zelená voda** (2 km východne od Nového Mesta nad Váhom; vpravo pri zjazde z diaľnice D1 smer Nové Mesto nad Váhom). Ide o sústavu umelých jazier a vážin, napájaných infiltrovanou vážskou vodou. Jazero vzniklo ako štrkovisko po ťažbe štrku na území katastrov Nové Mesto nad Váhom a Beckov, ktorá sa v tomto území realizuje už približne 30 rokov. Súbežne s ťažbou sa jazero začalo využívať na kúpanie a dnes slúži ako **prímestský rekreačno-športový areál**. Vďaka organizovaným festivalom a populárnemu kempingu s miestami na stanovanie alebo pre caravany, je známy aj mimo územia okresu a tiež na Morave (v Českej republike). Prevádzkovateľom časti pláže a kempingu je v súčasnosti **Beach Bar rezort**.⁶ Areál zelenej vody medzi hrádzou Váhu a ochranným pásmom diaľnice je rozdelený na severnú časť regionálneho biocentra (spolu s územím medzi Váhom a plavebným kanálom cca. 150 ha) a južnú časť, ktorá je územím rekreácie (125,7 ha). Rekreačné územie zelenej vody spadá do katastrálneho územia obce Beckov (48,2 ha) a Nového Mesta nad Váhom (77,5 ha), z čoho vodná plocha zaberá cca 25,5 ha. V areáli sa nachádza aj chatová oblasť a hotelové ubytovacie kapacity, vrátane športovísk (tenis, volejbal, futbal). Zelená voda bola dlhodobo známa aj ako vodácke centrum. V minulosti sa tu konali dokonca majstrovstvá Slovenska v rýchlostnej kanoistike, ktoré sa najmä pre nevhodné infraštruktúrne podmienky a zázemie, presunuli inam. Aktuálne miestu chýbajú ubytovacie kapacity, po ktorých by bol dopyt.

Rozvoj infraštruktúry a skvalitňovanie vybavenosti areálu **nie je riadený na základe územnej štúdie komplexného rozvoja moderného rekreačného strediska**, ktorá nebola zatiaľ spracovaná. Tejto rekreačnej oblasti nevyhnutne chýba plnohodnotný cyklochodník z centra mesta, ktorí by ocenili nielen miestni. Počas letnej turistickej sezóny 2023 a 2024 medzi centrom mesta a Zelenou vodou premávala kyvadlová turistická doprava (turistický vláčik, linka MHD), ktorú zabezpečila miestna samospráva pre lepšiu dostupnosť tejto lokality. Posledné roky sú tu organizované hudobné festivaly a koncerty rôznych žánrov, ktoré generujú návštevnosť v tisíckach ľudí (Country Lodenica, Hudba žije – hip hop pre mladých, Beach Bar festival, Truck Country a iné).

Obyvatelia Starej Turej viac ako lokalitu Zelená voda využívajú na kúpanie lokalitu dvoch vodných nádrží Dubník I a Dubník II (alebo Nový Dubník a Starý Dubník položený nižšie), ktorá je od nich vzdialená len 2 km. Táto sa však už nachádza v susednom okrese Myjava. Rekreačná oblasť Dubník s ubytovacími kapacitami bola v minulosti vyhľadávaná aj v zimných mesiacoch, a to milovníkmi lyžovania a korčuľovania.

Krajina Bielych Karpát a Považského Inovca poskytuje ideálne terény pre „**adrenlínové lietanie**“ v podobe paraglidingu a rogalového lietania. Dostupné na lietanie sú terény z Veľkého Plešivca na juhovýchod a východ; trávnatý cvičný kopec Lysica nad dedinou Bošáca; Veľký Lopeník pre pokročilých; kopec Hradisko medzi obcami Dolné Srnie a Trenčianske Bohuslavice; Holý vrch nad obcou Horná Súča – 8 km severozápadne od Trenčína). **Paraglidingová škola Nové Mesto nad Váhom** poskytuje ideálneho sprievodcu pre tieto miestne lokality.⁷

Dopadom klimatickej zmeny na snehovú pokrývku a priemerné teploty v zimnom období, sa za posledné roky **zimná sezóna** v okrese Nové Mesto nad Váhom **významne zmenila** a zredukovala len na prípadnú **zimnú pešiu turistiku**, ktorá sa tak stala **obľúbenou celoročnou aktivitou**. Aktivity lyžiarskych stredísk Bezovec, Kalnica-Piesky a Veľká Javorina sa pozastavili, nakoľko v nadmorskej výške, v ktorej sa nachádzajú, nie je prípadné zasnežovanie rentabilné. Niektoré ubytovacie zariadenia najmä v okolí lyžiarskeho strediska Bezovec sú naďalej v prevádzke. **Rekreačné stredisko Bezovec** v pohorí Považský Inovec, leží na západných svahoch vrchu Bezovec (560 m n. m.) a svojho času bolo najlepšie infraštruktúrne vybudovaným zimným strediskom v okrese Nové Mesto nad Váhom, s bohatou tradíciou lyžovania a pomerne vysokou návštevnosťou. V prípade, ak to snehová pokrývka dovolí, tak je vhodnou lokalitou aspoň na bežecké lyžovanie. V stredisku sa v minulosti viackrát konali Majstrovstvá Európy v lyžovaní na tráve, ktoré boli neskôr presunuté do Kálnice.

Lyžiarsky areál Kalnica - Piesky sa nachádza 8 km východne od Nového Mesta nad Váhom, v obci Kálnica, na úpätí pohoria Považský Inovec (245 m n. m.). Stredisko sa pýšilo zaradením medzi najznámejšie strediská lyžovania na tráve v Európe i vo svete. Vďaka svojim technickým parametrom terénov a kvalite trávnateho povrchu, sa tu pod záštitou medzinárodnej lyžiarskej federácie (FIS) v minulosti uskutočnili Majstrovstvá sveta juniorov (1992), Majstrovstvá Európy seniorov (1994) a Majstrovstvá sveta seniorov (1995) v lyžovaní na tráve. **Dnes je prebudované na Bikepark Kálnica**, pre MTB jazdcov, ktoré využíva tri vleky s celkovou prepravnou kapacitou 1800 os./hod a terény s miernou členitosťou a sklonom v priemere okolo 20%.

Lyžiarske stredisko Veľká Javorina, ktoré leží 20 km severozápadne od Nového Mesta nad Váhom (15 km severne od mesta Stará Turá) na východných svahoch najvyššieho vrchu Bielych Karpát – Veľkej Javoriny (970 m n. m., v blízkosti známej Holubyho chaty **už nie je v prevádzke**. V prípade snehovej pokrývky, je v zimnom období vhodné na sánkovanie, **bežecké lyžovanie** po

⁵ <https://anakonda.sk/splavovanie-vahu/>

⁶ www.beachbarrezort.sk

⁷ <https://www.paraglidingnm.sk>

letných turistických trasách. Bežecké trate nie sú špeciálne upravované. Pri dostatku snehu sú bežecké lyžiarske stopy ťahané predovšetkým na hlavných hrebeňoch Považského Inovca a Bielych Karpát.

Z pohľadu **agroturistiky** sú zaujímavými úspešné miestne farmy v okrese Nové Mesto nad Váhom. Medzi ne jednoznačne patrí **Polnohospodárske družstvo Bošáca**⁸ a **Farma Beckov**⁹.

PD Bošáca sa zaoberá rastlinnou a živočíšnou výrobou. Významná časť rastlinnej produkcie je smerovaná ako krmovinová základňa pre živočíšnu výrobu, čím sa stáva podnik sebestačným a stabilným. Zaoberá sa chovom jatočných ošípaných plemena Biela Ušľachtilá, Pietran a Duroc. Chov hovädzieho dobytku je orientovaný na kombinovanú produkciu mäsa a mlieka. Podnik svojou poľnohospodárskou výrobou nadväzuje na dlhoročnú históriu bývalého poľnohospodárskeho družstva v obci Bošáca. PD Bošáca má vlastné podnikové predajne, kde predáva čerstvé hovädzie, bravčové a teľacie mäso, mäsové výrobky, mlieko, vajcia a zeleninu z vlastnej produkcie. Od roku 2017 začalo PD Bošáca s chovom sliepok - nosníc na produkciu čerstvých slepačích vajec. Nosnice chováme na farme v Zemianskom Podhradí vo voľnom chove na podstielke. V roku 2025 diverzifikuje svoje podnikanie aj do zážitkového turizmu vybudovaním **Archeoparku Bošáca** na hranici s katastrálnym územím Haluzice, kde využije svoje skúsenosti pri ukázkach chovu domácich zvierat a pestovania tradičných plodín.

Farma Beckov vznikla rozdelením poľnohospodárskeho družstva Kálnica-Beckov v roku 1993. Od júla 2013 sa zameriava na chov mäsového plemena dobytku Charolais a v rovnakú dobu ukončili chov ošípaných. K nemu sa vrátili až v roku 2022 a spustili vlastnú porážku hovädzieho a bravčového mäsa. **V roku 2020 prešli do systému ekologicky hospodáriaceho podniku. Celá živočíšna a rastlinná výroba aj produkcia zo sadov nesie od septembra 2022 označenie Bio.** Počas rokov 2012 - 2014 boli v priestore družstva vysadené ovocné stromy, ktoré časom pribúdajú. Produkciu z ovocných stromov využíva farma na výrobu ovocných muštov Ovocňák. V predaji má farma aj vlastné syry a med.

Veľmi obľúbeným miestom pre rodiny s deťmi sa stal celoročný zážitkový rodinný areál **FarmaPark Lubina**.¹⁰ Je areálom, ktorý je s láskou ručne vybudovaný majiteľmi a zároveň ošetrovateľmi zvierat. Na priestore presahujúcom jeden hektár žije celoročne viac ako 100 zvierat, ktoré sú jedinečné hlavne malým vzhľadom. Ide hlavne o miniatúry klasických hospodárskych zvierat ako sú ovce, kozy, kone, kravy, lamy, oslíkovia, prasiatka, kačky, husi alebo sliepky. Srdcom najväčšími a vzhľadom najmenšími nadšencami týchto minizvieratiek sú samozrejme deti, preto sme farmu venovali práve im. Aktuálne je budované ubytovanie priamo v areáli.

Na rozdiel od Farma Park Lubina **ZOO farma New Zealand v Modrovej** je komerčnou atrakciou. Na ploche 15 ha sa nachádzajú zvieratá z rôznych kútov sveta - búrske kozy z Afriky, ťava dvojhrbá z Ázie, tasmané kľokany a pštrosy emu z Austrálie, škótsky horský dobytok z Európy, lama krotká z Južnej Ameriky, ovce Romney z Nového Zélandu, bizón americký zo Severnej Ameriky, krokodíl. Návštevníci tu zažijú pravé maorské hudobno - tanečné vystúpenie "Haka", tradičný tanec domorodcov "Te Ranga Tumua". Okrem tancov ochutnajú aj tradičné jedlo "Hangi", zmes rôznych druhov mäsa pečeného v lobale na rozpálených kameňoch spolu s "kumarou", maorskými zemiakmi a zeleninou. V ponuke sú aj prelety vrtuľníkom Robinson R-22 a rôzne farmárske lety.

2.2 HISTORICKÝ VÝZNAM MESTA NOVÉ MESTO NAD VÁHOM A JEHO IDENTITA

Nové Mesto nad Váhom (maď. Vágújhely, nem. Waagneustadt) je od roku 1533 bolo sídlom novomestského slúžnovského okresu v rámci Nitrianskej župy a od roku 1886 okresným mestom.

Leží na pravom brehu Váhu, na sútoku s Klanečnicou, v nadmorskej výške 195 m n. m., pod Beckovskou bránou, kde sa údolie Váhu rozširuje do úrodnej nížiny ohraničenej poslednými výbežkami Malých Karpát a Považským Inovcom. Je členené na 7 mestských častí.

Úrodnosť okolitého kraja vytvorila vynikajúce predpoklady na to, aby sa tu človek usadil už v staršej dobe kamennej. V miestnej časti Mnešice, v priestoroch bývalej tehelne, bolo objavené praveké sídlisko a nálezisko z paleolitu (240 000 rokov pred n.l. – staršia doba kamenná), eneolitu (mladšia doba kamenná), popolnicové sídlisko z mladšej doby bronzovej a veľkomoravské hroby. **Mnešice sa radia medzi najvýznamnejšie sídliská pravekého človeka na Slovensku a najvýznamnejšie paleolitické lokality na území Slovenska.** Nové Mesto sa tak zaraďuje **medzi najstaršie slovenské mestá.**

Zo slovanskej osady sa neskôr vyvinula stredoveká trhová osada **na križovatke obchodných ciest Považím a na Moravu, s brodom cez Váh pri Beckove.** Vznik stredovekej osady súvisel s budovaním pásma pohraničných pevností na hrebeňoch Malých a Bielych Karpát, ktoré chránili západné hranice Uhorska. Sústavu hradov dopĺňali strážne veže a opevnené osady, ako bola i osada, z ktorej sa vyvinulo Nove Mesto nad Váhom. Je viac ako pravdepodobné, že práve **touto cestou chodili aj sv. Konštantín a Metod z Velehradu do Nitry.**

Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1263, v ktorej Bela IV. daroval Nové Mesto nad Váhom benediktínskemu kláštoru sv. Martina na Panónskej hore. O vyspelosti sídla v ranom období po jeho založení svedčia fragmenty románskeho kostola tvoriace súčasť

⁸ <https://www.pdbosaca.sk>

⁹ <https://www.farmabeckov.sk/o-farme/>

¹⁰ <https://www.farmapark.sk/>

farského Kostola narodenia Panny Márie a len v roku 2014 archeologicky doložené základy stredovekého karnera kruhového pôdorysu pravdepodobne z polovice 13. storočia južne od kostola.

Začiatkom 14. storočia sa mesta i Beckovského hradu zmocnil **Matúš Čák Trenčiansky**, ktorý potom ovládal celé Považie až do svojej smrti roku 1321. Od roku 1388, keď dostala mestské výsady od kráľa Žigmunda Luxemburského, patrila k panstvu obec Beckov až do roku 1550. **V tomto istom roku Žigmund Luxemburský daroval Beckovský hrad s mestečkami Beckov a Nové Mesto a ďalších 16 dedín vojvodovi Stiborovi, ktorý bol v tom čase najmocnejším a najbohatším uhorským veľmožom.** Stibor si hrad Beckov zvolil za svoje sídlo a nechal ho veľkoryso prestavať. V roku 1414 Vojvoda Stibor povolal do Nového Mesta rehoľu augustiniánov, ktorí tu založili prepošstvo s kapitulou. Novomestskej prepozitúre daroval dediny Pobedim a Bašovce so všetkými poliami, mlynmi a ďalšími príjmami. Mal jediného syna a dediča, Stibora, ktorý síce nedosiahol postavenie otca, ale v časoch husitských vojen sa ako kapitán Považia zaslúžil o obranu juhozápadného Slovenska. Na príkaz kráľa dal postaviť mestské hradby, aby Nové Mesto ochránil pred husitmi. Napriek tomu sa však mesto nevyhlo v rokoch 1431 a 1432 husitským útokom.

Mesto sa už od svojho vzniku rozvíjalo hlavne vďaka obchodu, v čase jeho rozkvetu patrilo k dôležitým obchodným strediskám na západnom Slovensku, jeho hospodárska sila stále rástla. Prosperitu mesta chceli využiť páni Beckova na zvýšenie svojich príjmov, čo viedlo k neustálym sporom s Novomešťanmi. V tejto súvislosti možno ako jeden z najvýznamnejších počínov pre rozvoj mesta označiť udelenie privilégií cisára Ferdinanda I. z roku 1550, vďaka ktorým boli obyvatelia zbavení závislosti od Beckovského panstva. Táto privilegiálna listina udelila Novomešťanom nové dôležité výsady a práva ako právo vysádzať vinice na okolitých kopaniciach a brať z nich úrodu, boli oslobodení od všetkých prác na kráľovských hradoch, mohli v kráľovských lesoch ťažiť stavebné a palivové drevo a loviť ryby. Získali aj právo meča na konanie jarmokov, na ktorých jeho obyvatelia boli oslobodení od trhových poplatkov. **Na výročných jarmokoch a týždenných trhoch** sa vymieňal rôzny tovar: Mesto vyvážalo na Moravu víno, bolo **vážskym prístavom pre plte**, ktoré sa plavili dolu Váhom až po Dunaj. Táto pradávna výsada sa stala základom novej tradície, ktorá každoročne oživa v septembrovom Novomestskom jarmoku.

Obyvatelia Nového Mesta a okolitých obcí často trpeli následkami vojen. Po Tatároch a husitoch sa novým nebezpečenstvom stali v 16. storočí Turci. Po prvý raz sa Novomešťania stretli s Turkami v roku 1599, keď napadli Považie a veľmi ho spustošili. Útok sa nevyhlo ani Nové Mesto n. V., v ktorom zajali veľa obyvateľov. Kraj okolo Piešťan a Nového Mesta úplne vyplenili a asi 13 000 ľudí odviekli do zajatia. Ubránil sa len dobre opevnený Beckov, ale všetky dediny až po Trenčín boli vypálené.

Mesto sa ešte ani nespamätalo z tureckého útoku a už muselo čeliť novému nepriateľovi. O šesť rokov neskôr (v roku 1605) do mesta vtrhli hajdúsi Štefana Bocskaya a zajali veľa občanov. V roku 1624 mesto vyrabovali cisárski vojaci Ferdinanda II. a zabilí 500 ľudí. Najväčšie katastrofy však ešte len mali prísť. V roku 1663 sa na Považí znova objavili Turci a vyplenili údolie Váhu až po Moravu. Matej Bel spomína, že sa ani nedá zistiť, koľko obyvateľov Nového Mesta skončilo v tureckom zajatí. Zachránili sa len tí, **ktorí sa stihli ukryť v podzemných chodbách a viacpodlažných pivniciach, ktoré sa nachádzajú pod historickou časťou mesta. Spájajú jednotlivé budovy a vedú až von za mesto. Sú hlboké 20 až 30 metrov.**

Ďalšie nešťastie sa udialo počas stavovského povstania Františka II. Rákociho. Do Nového Mesta pritiahol cisárске vojsko pod velením generála Schlika. Keď obyvatelia pri zábave v Kochanovského dome začali nadávať na Nemcov, Schlik dal Kochanovského dom podpáliť. Od tohto domu sa chytilo takmer celé mesto. Keď neskôr v roku 1703 Rákoci mesto obsadil, občanov odškodnil oslobodením od platenia daní. V zime roku 1805 sa cez Nové Mesto vracal späť do Ruska ruský cár Alexander I. so svojou armádou po prehratej „bitke troch cisárov“ pri Slavkove. Obed a chvíľu oddychu mu poskytol vo svojej rezidencii vtedajší novomestský prepoš A. Gabelkhoven.

Na rozvoj mesta mali nepochybne vplyv aj ďalšie aktivity obyvateľov, či už veľký rozvoj remesiel, organizovanie dopravy tovaru po Váhu prostredníctvom vážskeho prístavu alebo vysoko rozvinutá poľnohospodárska výroba.

V časoch mieru sa Nové Mesto opäť **rozvíjalo ako centrum obchodu a remesiel.** Počet remeselníkov rástol. Kým v roku 1533 ich bolo 15, o dve storočia neskôr už 220, združených **v 16 cechoch.** Najstaršie a najdôležitejšie boli hrnčiarsky, povraznícky, zámočnícky, kováčsky, fajkársky, súkennícky, kožušnícky, klobučnícky a obuvnícky. Novomestskí remeselníci predávali svoje výrobky nielen na týždenných trhoch a ročných jarmokoch, ale aj v iných mestách západného Slovenska a na Morave. Rozvoju remesiel napomohol príchod majstrov z Čiech a Moravy, ktorí sa po bitke na Bielej Hore (1620) hromadne usadzovali na moravsko – slovenskom pohraničí. Niektorí sa prisťahovali aj do Nového Mesta nad Váhom.

Maximilián II., aby podporil hospodársky rozvoj mesta, v roku 1576 zvýšil počet výročných jarmokov na šesť a Ferdinand III. až na sedem. Tento panovník udelil Novému Mestu ďalšie práva (míľové právo, právo skladu a i.), ktoré ho postavili na úroveň iných trhových miest v Uhorsku. **Nové Mesto sa postupne stalo dôležitým obchodným centrom na západnom Slovensku.** Na týždenných trhoch a ročných jarmokoch sa predávali nielen výrobky od tunajších remeselníkov a poľnohospodárske plodiny z okolia, ale aj zo susednej Moravy. Cez Nové Mesto sa na Moravu **vyvážalo víno z juhozápadného Slovenska.** Vinohradníctvo malo dobrú povesť aj v samotnom Novom Meste. Najviac sa pestovalo **burgundské červené**, ktoré tu dosahovalo výraznú vôňu. Bolo 3-x také drahé ako biele a cisársky dvor vo Viedni bol jeho častým odberateľom. Vinice pokrývali v tej dobe celé svahy od Nového Mesta až po Vrbové. Vinice boli vtedy aj v Beckove, Dolnom Srní a Zemianskom Podhradí. **Pri Novom Meste bol prístav, z ktorého sa dolu Váhom na pltiach posielali múka, obilie, vlna, sušené ovocie, soľ a iný tovar až do Komárna.** Kým do Nového Mesta nevedla železnica, obilie sa vozilo aj na vozoch až ku Galante, kde ho prekladali na železnicu.

V 15.-17. storočí patrili mestá Nové Mesto nad Váhom, Bojnice, Trenčín, Prievidza a obce H.Vestenice, Dolné Vestenice, Urmince k presláveným pestovateľom šafránu, s ktorým sa obchodovalo cez mesto Bojnice.

Pomerne veľkú náboženskú komunitu v Novom meste nad Váhom tvorili Židia. Prvých 15 hebrejských rodín prišlo do Nového Mesta z Uherského Brodu v 13. stor. Na začiatku 16. stor. sa stali obeťami prvých pogromov, a preto zo strachu na určitý čas z Nového Mesta odišli. V pol. 18. stor. (r. 1753) pôsobilo v Novom Meste 23 židovských obchodníkov. **V tomto období bola obec druhou najväčšou (po Bratislave) v Uhorsku.** Na prelome 18.a 19. stor. žili pri juhozápadnej bráne vnútri opevneného mesta, kde mali svoju štvrť. Pre vzdelanie svojich detí **založili izraelskú dievčenskú školu a v r. 1858 židovskú reálku. Bola to jediná škola svojho druhu v celom Uhorsku.** O jej vznik sa zaslúžil rabín Jozef Weisse. Vyučovacím jazykom bola najskôr nemčina a neskôr, keď vstúpili do platnosti Apponyho zákony, maďarčina.

Významné udalosti, ktoré zanechala v Novom Meste nad Váhom história:

- **Uhorská koruna prencovala** v novomestskom dome grófa Nádašyho v noci zo 6. na 7. júla 1622 pri svojej ceste z Trenčína do Šoprone. Uhorská kráľovská koruna a korunovačné klenoty a ich sprievod s 2000 vojakmi vyvolali veľký záujem Novomešťanov.
- **Zastupiteľstvo Nitrianskej župy zasadalo v Novom Meste nad Váhom** roku 1668 a na svojom zasadnutí potvrdilo zemiansku listinu pre Martina Petroviča, pradeda básnika Šándora Petörfiho.
- V roku 1805 po bitke pri Slavkove, hostilo mesto **ruského cára Alexandra I.**

V 2. polovici 19. storočia v meste vznikajú prvé priemyselné podniky, ktoré sa orientovali **na spracovanie poľnohospodárskych plodín (ovocia, obilia, cukrovej repy, krmovín)** a na výrobu náradia pre poľnohospodárov. Medzi prvými vznikla továreň na výrobu rumu a likérov J.Krausa (1842), fabrika na mydlo A.Friedlera (1850) a továreň na podkovy a iné železné výrobky H. Taubera (1872). Podobný sortiment mala aj továreň Reisa, kde sa vyrábali najmä vidly, reťaze, kince. Mesto a najbližšie okolie bolo rovnako známe viacerými **pálenicami.**

Rozvoj obchodu a priemyslu dostal nový impulz v roku 1876, kedy bolo Nové Mesto n. V. spojené železnicou s Trnavou. Továrne, ktoré vznikali v ďalšom období, už neboli orientované výhradne na poľnohospodársky charakter kraja. Vyrábali ozdobný a úžitkový tovar - nábytok, košíky a kufriky, vychádzkové paličky (1885; boli určené na export do Anglicka a Indie) alebo banké a hutné stroje (Coburgova továreň, 1900). V roku 1910 bola otvorená vápenka. Z ďalších spomeňme tehelne, garbiarne, pivovar, plynáreň.

V kultúrnom rozvoji mesta zohrali dôležitú úlohu tlačiarne. Najstaršia - **Horovitzova tlačiareň** vznikla v roku 1842. Vydávala týždenník „Vágujhely és vidéke.“ Na konci 19. stor. boli v Novom Meste už štyri tlačiarne a na začiatku 20. stor. až päť. V rokoch 1902 – 1904 v Novom Meste vychádzali „Považské noviny,“ prvý slovenský regionálny mesačník v Uhorsku. Zakladateľom a hlavným redaktorom bol Ivan Hrušovský st.

V meste Nové Mesto nad Váhom je typická aj **dlhodobá ochotnícka divadelná scéna.** Jej začiatky sa datujú už do roku **1870,** kedy v meste prvou prezentovanou hrou bola fraška Kocúrkovský bál od Viliama Paulínyho – Tótha. Neskôr, po vzniku ČSR, sa do novomestského divadelného sveta zapísala aj **Ľudmila Podjavorinská,** ktorá v meste založila a viedla **Spolok slovenskej mládeže.** V roku 1919 bolo v Novom Meste nad Váhom až 6 divadelných krúžkov, ktoré naštudovali spolu 16 hier a odohrali 31 predstavení.

Aj po roku 1918 zostalo hospodárskym strediskom okolia s rozvinutými remeslami a menšími priemyselnými podnikmi (liehovar, octáreň, továreň na nábytok, na rastlinné tuky). Rok 1936 vznikol závod na obaly, rok 1942 centrálna dielňa. **V roku 1929 otvorili i železnicu Nové Mesto nad Váhom - Veselí nad Moravou.**

Za slovenského štátu odvliekli Nemci do koncentračných táborov **1 450 židovského obyvateľstva z Nového Mesta,** väčšina z nich zahynula. Do SNP sa zapojilo okolo 100 miestnych vojakov a dôstojníkov, už pred vypuknutím SNP vyviezli tajne z kasární množstvo zbraní a výstroja do Lubiny, Kálnice a Bziniec pod Javorinou pre partizánov. Začiatkom roku 1945 Nemci zastrelili na židovskom cintoríne 27 partizánov a antifašistov.

Po II. svetovej vojne sa začal rozvíjať priemysel v meste. Vznikli podniky ako Výskumný ústav mechanizácie a automatizácie - VUMA, Drevina, Strojstav, Vzduchotechnika, dve tehelne, vápenka, Západoslovenské kameňolomy a štrkopiesky, hydinárske závody, odevné závody a i.

Po roku 1989 sa v meste začal rozvíjať súkromný sektor, postupne sa v Novom Meste nad Váhom usídlili a naďalej sa etablojú **zahraničné firmy.** Štruktúru podnikov v meste Nové Mesto nad Váhom prepája **bohatá história v oblasti strojárstva, konštrukcie, výskumu a vývoja,** najmä vďaka dnes už neexistujúceho podniku VUMA. V poslednom desaťročí prišlo do regiónu niekoľko významnejších investorov, ktorí priamo v meste alebo jeho okolí vybudovali **distribučné centrá pre Slovensko či iné európske krajiny, ale aj iné priemyselné výrobné a servisné kapacity.** Kľúčovými odvetviami sú strojárstvo, výskum, konštrukcia a výroba strojárskych zariadení, prístrojov a zariadení pre motorové vozidlá, vzduchotechnika, veľkoobchod a maloobchod, ale aj, preprava a logistika, nábytkárstvo, stavebníctvo a iné.

HISTORICKO – KULTÚRNE OBJEKTY MESTA NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

Mnešice – archeologická lokalita	<ul style="list-style-type: none"> - v bývalej mnešickej tehelni sa nachádza sídlisko zo staršej doby kamennej, - nálezy clactonských nástrojov opočloveka zaraďujú toto sídlisko medzi najstaršie na Slovensku - v mladších vrstvách sa nachádzajú pamiatky moustierske zo stredného paleolitu a szeletské i gravettské nástroje z mladšieho paleolitu. - je tu aj žiarové pohrebisko zo sklonku doby bronzovej.
Rímskokatolícky kostol narodenia Panny Márie	<ul style="list-style-type: none"> - s prvkami starej románskej baziliky a neskoršími stopami gotiky, - bohatá baroková výzdoba interiéru kostola, kaplnky a jedálne prepošstva zo 17. storočia – vytvorili ju znamenití talianski majstri, ktorí tu pôsobili celých pätnásť rokov,

	<ul style="list-style-type: none"> - hlavný barokový oltár kostola z roku 1672, je charakteristický dvojetážovou stĺpovou architektúrou, - priestor jedálne má strop pokrytý bohatou štukovou výzdobou rastlinných motívov, - v miestnostiach 1. poschodia prepošstva je umiestnených 13 obrazov s podobizňami novomestských prepošov zo 17. až 20. storočia, - kaplnka v budove prepošstva tvorí uzavretý priestor s bohato zdobenou klenbou, - kostol je považovaný za najkrajší na Považí a jeden z najkrajších v strednej Európe, - súsošie Kalvárie pred kostolom pochádzajúce z roku 1737.
Morový stĺp	<ul style="list-style-type: none"> - mariánske súsošie, kamenná socha Madony na vysokom stĺpe z roku 1696 v strede námestia ako spomienka na mor, ktorý v tom čase výrazne znížil počet Novomešťanov.
Socha sv. Floriána	<ul style="list-style-type: none"> - socha na námestí z roku 1762, na ktorej podstavci sa zachoval reliéf s motívom stredovekej popravy
Palác Ghillanýjovcov – Gilániho dom „Gilánoviec“ (dom č. 9)	<ul style="list-style-type: none"> - dvojpodlažná stavba s bohatou barokovou fasádou, pôvodne barokový šľachtický palác s vysokým štítom a množstvom ríms zo 17. storočia, - býva označovaná ako najhodnotnejší meštiansky dom námestia, - sídlo Podjavorinského múzea s etnografickými a historickými dokumentmi podjavorinského kraja; po rekonštrukcii v rokoch 2010 - 2011
Nádašdyovec	<ul style="list-style-type: none"> - dvojpodlažná dvojtraktová pôvodne gotická stavba na pôdoryse písmena L z polovice 14. storočia. V období okolo roku 1590 prešla výraznou renesančnou prestavbou (rod Nádašdy), ktorá jej dala dnešnú podobu. Fasády sú dekorované renesančnými geometrickými motívmi zuborezu a diamantovania. - v roku 1622 tu boli uložené uhorské korunovačné klenoty počas ich presunu do Šoprone.
Renesančné meštianske domy na námestí	<ul style="list-style-type: none"> - pochádzajú zo 16. - 17. storočia, niektoré sú typické gotickými jadrami
„Reissovec“ Mestský úrad	<ul style="list-style-type: none"> - k historicky novším, zachovalým meštiackym domom zo začiatku 20. storočia patrí súčasné sídlo mestského úradu. - trojpodlažná náročná secesná stavba z roku 1922. - Stavbu nechal vybudovať továrnik Adolf Reiss, ktorý vlastnil továreň na poľnohospodárske náradie (mimo iné i na tepané klice)
Baroková kaplnka sv. Ondreja Baroková prícestná kaplnka sv. Rocha	<ul style="list-style-type: none"> - na severnej strane historického jadra mesta, kde v stredoveku stála horná mestská brána, - z 18. storočia s bohato zdobeným dreveným barokovým oltárom, - pri kaplnke je umiestnená baroková socha sv. Jána Nepomuckého z roku 1762, - v jej blízkosti sa nachádza ďalšia baroková prícestná kaplnka z rovnakého obdobia, hoci s menej bohatou výzdobou
Centrálna mestská zóna Námestie Slobody	<ul style="list-style-type: none"> - prešla úplnou rekonštrukciou v roku 2000; projekt rekonštrukcie námestia Slobody bol realizovaný na základe výsledkov celoštátnej anonymnej súťaže z roku 1996 (spoluautori Sokol Martin, Steiniger Peter) - na námestí bolo vysadených 50 nových stromov-globóz, umiestnený atypický mobilár, výtvarné diela, fontána, aj akási reminiscencia na zaniknutý zájazdový hostinec v strede námestia,¹¹ - popri rekonštrukcii námestia boli obnovené aj nádvorcia kostolov, či už rímsko-katolíckeho alebo evanjelického a priľahlé uličky sa súvisle prepojili s námestím, - počas obnovy nádvorcia v okolí rímsko-katolíckeho kostola sa našiel spoločný hrob, ktorý s najväčšou pravdepodobnosťou súvisí s obeťami epidémie z 19. storočí. Našli sa tu aj zvyšky pekárskej pece. Miesta, kde boli odkryté pozostatky sú symbolicky znázornené v dlažbe nádvorcia, aby ich mohli vidieť i návštevníci. - Mesto pod mestom - Nové Mesto sa totiž pýši rozsiahlym systémom pivníc, podzemných miestností a tajných chodieb, ktoré má premyslený systém vetrania, studňu aj ohnisko. Chodby sú dokonca trojpodlažné. - unikátne a jedinečné novomestské podzemie nebolo ešte nikdy dôkladne a komplexne preskúmané - väčšina budov, pod ktorými sa priestory nachádzajú, patrí súkromným majiteľom
Evanjelický kostol	<ul style="list-style-type: none"> - jednodoňová tolerančná stavba z rokov 1783-1784. Charakteristická modernistická veža bola dostavaná podľa projektu architekta J. Merganca a staviteľa O. Klimeša v rokoch 1928-1932.
Židovské pamiatky	<ul style="list-style-type: none"> - budova židovskej reálky – jediná škola svojho druhu v celkom Uhorsku, kde sa pôvodne vyučovala nemčina. Prvým riaditeľom školy bol jej zakladateľ dr. Jozef Weisse – autor prvej slovenskej židovskej Biblie pre školy, - židovský cintorín z 16. – 19. storočia
Pomníky dejateľov	<ul style="list-style-type: none"> - Pomník J. M. Hurbana (1928) - Pomník J. L. Holubyho (1963)

Zdroj: Spracovanie autora podľa zdrojov na internete

Priemyselnému a občianskemu rozvoju mesta zodpovedal aj **čulý kultúrny a spoločenský život**. Mesto sa môže pochváliť viacerými významnými kultúrnymi, vedeckými a spoločenskými dejateľmi, ktorí sa v meste buď narodili, lebo v ňom istú dobu žili.

NAJVÝZNAMNEJŠIE OSOBNOSTI MESTA NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

Ján Abrahamffy (1662 – 1728)	<ul style="list-style-type: none"> - rodák z Nového Mesta nad Váhom; - barokový spisovateľ; autor prvej tlačenej slovenskej katolíckej modlitebnej knižky
Imrich Esterházi (1664 – 1745)	<ul style="list-style-type: none"> - gróf česnekej vetvy uhorskej šľachtickej rodiny; - rodák z Nového Mesta nad Váhom (pravdepodobne Beckovský hrad); - uhorský rímskokatolícky biskup, pavlínsky rehoľník, arcibiskup ostrihomský a uhorský prímas, diplomat, - do kultúrnej histórie Uhorska za zapísal ako veľký mecenáš umenia.
Samuel Jurkovič (1796-1873)	<ul style="list-style-type: none"> - učiteľ a notár, priekopník myšlienky družstevníctva a zakladateľ prvého gazdovského spolku v Uhorsku - otec prvej slovenskej herečky – Aničky Jurkovičovej, manželky J. M. Hurbana (rodáka z Beckova) a matky Svetozára Hurbana Vajanského. Po Aničke Jurkovičovej je v súčasnosti pomenovaný významný divadelný festival každoročne sa konajúci v Novom Meste nad Váhom

¹¹ <https://www.komarch.sk/dielo/17-rekonstrukcia-namestia-slobody-nove-mesto-nad-vahom> m

Michal Chrástek (1825 - 1905)	- významný organizátor slovenského kultúrneho života a prvý tajomník Matice slovenskej
Karol Ľudovít Doležal (1827 - 1859)	- rodák z Nového Mesta nad Váhom - lekár, cestovateľ a entomológ (náuka o hmyze) - hlavne dipterológ, lepidopterológ a arachnológ - spolužiak s Dionýzom Štúrom, ktorému písal o svojich zoológických výskumoch v Afrike a na Madagaskare, - je autorom viacerých vedeckých publikácií o dvojkrídlovcch, motýľoch a pavúkoch - jeho zbierka hmyzu sa nachádza v Maďarskom národnom múzeu v Budapešti.
Peter Pavol Roy (1839- 1909)	- rodák z Nového Mesta nad Váhom - pochádzal z rodiny patriacej k zemianskemu stavu (otec Ján Roy a matka Karolína rod. Vodičková), ktorej predkovia, francúzski hugenoti, podľa rodinnej tradície prišli na Slovensko pred náboženským prenasledovaním, - evanjelický farár, bibliograf, historik, múzejník, vydavateľ a národný buditeľ. - bol zaťom J. M. Hurbanu a otcom básnika Vladimíra Roya. - Patrí medzi zakladateľov slovenskej národnej bibliografie. Bol obľúbeným rečníkom, zanietým národovcom a ľudovýchovným pracovníkom. Bol členom Muzeálnej slovenskej spoločnosti a účastníkom Kníhtlačiarenskeho spolku v Martine, členom Matice slovenskej.
JUDr. Rudolf Markovič (1868-1934) MUDr. Július Markovič (1860-1913)	- bratia a významní verejní činitelia. - založili Ľudovú banku, prostredníctvom ktorej pomáhali obyvateľstvu povzniesť sa hmotne, aj kultúrne. - založili čitateľský spolok a divadelné ochotnícke spolky, - organizovali výlety so zameraním na vlasteneckú výchovu.
Ľudmila Riznerová - Podjavorinská (1872 - 1951)	- od roku 1910 žila v Novom Meste nad Váhom aj spisovateľka, ktorá vytvorila prevažnú časť svojej básnickej tvorby ako i všetky svoje diela pre deti a mládež práve v Novom Meste nad Váhom
Janko Jesenský (1874 – 1945)	- spisovateľ; istý čas v Novom Meste pôsobil
Ján Hrušovský (1892 – 1975)	- rodák z Nového Mesta nad Váhom - prozaik, novinár a esejista (pseudonymy Arctur , Karol Egreš) - venoval sa i dobrodružným, no hlavne historickým románom, v ktorých sa vracal k známym osobnostiam, viažucim sa svojou činnosťou či životom k Slovensku, - bol jedným zo slávnejších spisovateľov a pochovaný je na Národnom cintoríne v Martine
Ernest Nagel (1901 – 1985)	- rodák z Nového Mesta nad Váhom - americký filozof, logik a teoretik vedy. Profesor Columbijskej univerzity, predstaviteľ novopozitivisticky orientovanej filozofie vedy.
Dominik Štubňa – Zamostský (1905 - 1970)	- spisovateľ pre deti a mládež a pedagóg - mnohé básne boli zaradené do šlabikárov a do čítaniek
Elena Čepčeková (1922 – 1992)	- spisovateľka; autorka literatúry pre deti a mládež - V rokoch 1950-54 bola vedúcou redaktorkou Ohníka, v rokoch 1955-57 časopisu Zornička, krátky čas bola i riaditeľkou Domu osvety v Novom Meste nad Váhom. V roku 1968 bola krátko tiež redaktorkou obnoveného časopisu Slniečko. Potom sa presťahovala do Bánoviec nad Bebravou, kde sa venovala len literárnej činnosti.
Peter Matejka (1913 – 1972)	- rodák z Nového Mesta nad Váhom, - akademický maliar, profesor výtvarného umenia
Juraj Kern	- akademický maliar
Peter Ondreička (1947 - 1990)	- akademický maliar

Zdroj: Spracovanie autora podľa zdrojov na internete

KULTÚRNE INŠTITÚCIE a KULTÚRNE ORGANIZÁCIE so sídlom v meste Nové Mesto Nad Váhom

Podjavorinské múzeum	<ul style="list-style-type: none"> - v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja - vzniklo v roku 1950 a od začiatku 70.-tych rokov je špecializovanou pobočkou Trenčianskeho múzea v Trenčíne zameranou na historicko-vlastivedné bádanie. Predovšetkým na výskum literárnej histórie. - v priestoroch múzea je umiestnená vlastivedne ladená expozícia venovaná histórii Nového Mesta a okolia, jeho kultúre a tradíciám. Je členená na časti venované archeológii, histórii, etnografii a dejinám remeselníckych cechov v Novom Meste a okolí. Samostatná časť zoznamuje návštevníka s bohatou cirkevnou históriou tohto regiónu. - k najzaujímavejším príkladom typu gotických tzv. "krásnych madon" patrí "Koryčanská", alebo tiež "Beckovská" madona. V 14. storočí bola umiestnená v kaplnke Beckovského hradu, až Štibor II. zo Štiboric ju dal umiestniť do obnoveného kostola v Novom Meste nad Váhom. Za husitských vpádov sa však vrátila späť do Beckova. V období reformácie Madonu preniesli do moravských Koričan, kde sa originál nachádza dodnes. V novomestskom múzeu si môže návštevník prezrieť jej vernú kópiu. - Ľudovú kultúru novomestského regiónu so svojimi špecifickými znakmi prezentuje niekoľko tematických okruhov: (1) tradičné bývanie - interiér sedliackej izby z prelomu 19. a 20. storočia zariadený obvyklým mobiliárom. (2) keramická tvorba - habánska fajansa a trenčianska keramika, ktorá tiež vychádzala z habánskych tradícií, (3) rôzne poľnohospodárske nástroje približujú poľnohospodárstvo, ako hlavné zamestnanie, (4) ľudové odievanie s charakteristickými typmi ľudového odevu v novomestskom regióne. Honosnejší ľudový odev nížinnej oblasti je predstavený odevom podolským, špecifickým svojou bohatou dierkovanou výšivkou. Horskú a podhorskú oblasť regiónu reprezentuje menej zdobený moravskoleskovecký typ. Svojou jednoduchosťou bez výšiviek a farebnosťou je pozoruhodný predovšetkým novomestský odev. (5) význam pestovania viniča a výroby vína. Burgundské odrody červeného vína z tejto oblasti sa dostali až na cisársky dvor vo Viedni. Nadväzovať na vinohradnícku a vinársku tradíciu sa začalo opäť v polovici 20. storočia.
-----------------------------	--

Mestské kultúrne stredisko (MSKS)	<p>Zriaďovateľom MSKS je mesto Nové Mesto nad Váhom a MSKS zastrešuje aj nasledovné organizačné zložky a aktivity s presahom do ponuky cestovného ruchu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Galéria Petra Matejku – sídli v budove MSKS; je pomenovaná po rodákovi z Nového Mesta prof. Petrovi Matejkovi, akademickom maliarovi, ktorý patrí k zakladajúcim osobnostiam moderného slovenského výtvarného umenia. - Galéria kresleného humoru¹² – sídli v zrekonštruovanej budove na ul. Komenského - Kino Považan - Mestská knižnica - Návratisti – stretnutie výtvarníkov, ktorí pochádzajú z Nového Mesta nad Váhom (približne 30 umelcov v Čechách a po svete); organizujú výstavy z voľného cyklu Návraty do Nového Mesta nad Váhom, či už kolektívne alebo individuálne, v rámci ktorých sa predstavujú umelci, ktorí z mesta priamo pochádzajú alebo s ním v určitom období života prišli do výrazného styku (organizované spoločne s umeleckým zoskupením Návraty, založeným v roku 1984, a to každých 5 rokov), - priestorové zázemie pre umelecké zoskupenia: Folklorný súbor Otava, Folklorný súbor Čakanka, Ľudová hudba Rovenec, Folklorná skupina Premeny, Malý komorný orchester, Divadelko Galéria - niekdajšia Stála divadelná ochotnícka scéna (SDOS pri MsKS v Novom Meste nad Váhom) už nefunguje
--	---

Zdroj: Spracovanie autora podľa zdrojov na internete

Názov podujatia	Zameranie	Organizátor	Termín konania
Javorina, Javorina	Stretnutie podjavorinských rodákov	Klub podjavorinských rodákov v Bratislave	január
Festival Aničky Jurkovičovej	25. ročník celoslovenskej prehliadky neprofesionálnych divadelných súborov	MSKS NMNV	apríl
Považský maratón	Už sa neorganizuje. Tradícia od roku 1963.	Klub považského maratónu	máj
Deň mesta		Mestský úrad NMNV	máj - jún
TOP FEST	Hudobný rockový festival na Zelenej vode.		jún
Židovský festival	4. ročník spomienkového festivalu na príbehy židovských rodákov a ich preživších	MSKS NMNV	jún
Letné kino na námestí		Mestský úrad NMNV	jún - august
Stretnutie s folklórom	Vystúpenie folklórnych súborov	MSKS NMNV	jún - august
Open Jazz Fest	Letný jazzový festival na Zelenej vode.		júl
Marhuľobranie	Marhuľové drinky a marhuľové dobroty na terasách	Mestský úrad NMNV	júl
Country Lodenica	Letný hudobný festival na Zelenej vode.		august
Novomestský osten	Bienále kresleného humoru a satiry	MSKS NMNV	September – november (výstava)
Festival CINEDU	V. ročník medzinárodného filmového festivalu filmov pre deti a mládež	CINEDU	september
Novomestský jarmok	44. novomestský jarmok – najvýznamnejšie mestské podujatie	Mestský úrad NMNV	september

Zdroj: Spracovanie autora podľa zdrojov na internete

2.3 KULTÚRNO - HISTORICKÉ DANOSTI OKRESU NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

Okres Nové Mesto nad Váhom **nemá zatiaľ svoj kultúrno - historický potenciál pretvorený do tematického produktu kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu**, s výnimkou **hradných lokalít** (Hrad Beckov, Čachtický hrad a hrad Tematín), ktoré boli súčasťou 8 strážnych hradov na Váhu. Najdostupnejším a tým aj najnavštevovanejším z troch hradov okresu NMNV je Hrad Beckov.

V okrese NMNV je tradícia dobrovoľníckych brigád na všetkých troch hradných lokalitách. Buď ich organizujú obce ako vlastníci hradných lokalít alebo občianske združenia (hrad Tematín). Na Čachtickom hrade pri vypratávaní podzemných chodieb bol aktívny aj Slovenský skautig.

Hoci si **väčšina kaštieľov** lokalizovaných v okrese NMNV zachovala svoju historickú hodnotu, nie sú sprístupnené verejnosti. Ich súčasné využitie neslúži účelom cestovného ruchu a návštevníci majú možnosť si ich prezrieť len z exteriéru. Najznámejším z nich je kaštieľ Ostrolúckych v Zemianskom podhradí, ku ktorému sa viaže ľúbostný príbeh Adely Ostrolúckej a Ľudovíta Štúra.

Rázovitá **kopaničiarska oblasť okolo Myjavy** na česko – slovenskom pohraničí, láka nielen milovníkov histórie, ale aj ľudových stavieb a folklóru. Je významnou etnografickou oblasťou s **originálnou ľudovou architektúrou starých gazdovských domov, vlastnou ľudovou kultúrou, odevmi a autentickými folklórnymi tradíciami, ktoré miestni zachovávajú**. V okrese Nové Mesto nad Váhom je mesto Stará Turá charakteristické práve kopaničiarskym osídlením, ktoré pokračuje západným a juhozápadným smerom Myjavskou pohorkatinou. Tento rázovitý región je známy aj kvalitnými ovocnými destilátmi. Na Myjave ale aj v Novej Bošáci slivovicou, ktorou sa preslávila (Bošácka slivovica vyrábaná v miestnej pálenici od roku 1921). Návšteva miestnej pálenice spojená s **degustáciou páleniek**, v atmosfére tradičného folklóru, by svojou atmosférou mohla byť alternatívnym zážitkom napríklad k populárnym ochutnávkam vína na južnej Morave. Kým Miestna akčná skupina (MAS) Kopaničiarsky región, ktorá pôsobí prevažne v okrese Myjava, je jednou z prvých MAS na Slovensku, ktorá zaviedla certifikáciu miestnych výrobcov regionálnou značkou „Kopanice Regionálny produkt“¹³, **tak MAS Bošácka v okrese Nové Mesto nad Váhom, takouto regionálnou značkou zatiaľ nedisponuje. Kopaničiarska ovocno-destilátová cesta** má perspektívu pre ďalší rozvoj.

¹² <https://galeriahumoru.sk/>

¹³ <https://kopaničiarskyregion.sk/navstevnik-regionu/kopanice-regionalny-produkt/>

Typickým prvkom regiónu sú **sušiarne a pálenice ovocia** napríklad sušiareň ovocia Harušťák (Lubina) alebo Jablonka (Bošáca).

Okres Nové Mesto nad Váhom sa môže popýšiť **najsevernejšie položenými vinohradmi** s výrobou kvalitných sort vín na Slovensku. Nachádzajú sa v **Kálnici** ako najsevernejší bod malokarpatskej vinohradníckej oblasti (**Vrbovský vinohradnícky rajón**). Vinohrady v Kálnici sú rozprestreté predovšetkým na južných svahoch, kde teplé a suché letá spolu s chladnými, ale nie príliš mrazivými zimami, vytvárajú ideálne podmienky pre pestovanie hrozna. Táto priaznivá klíma umožňuje výrobu širokého spektra vín, od ľahkých a sviežich bielych vín až po plné a komplexné červené vína. Vinárstva v Kálnici sú často rodinné podniky, kde sa dbá na tradičné metódy výroby vína. Z oblasti okolo Nového Mesta nad Váhom pochádza napríklad **vinárstvo Vinum Kult**.¹⁴

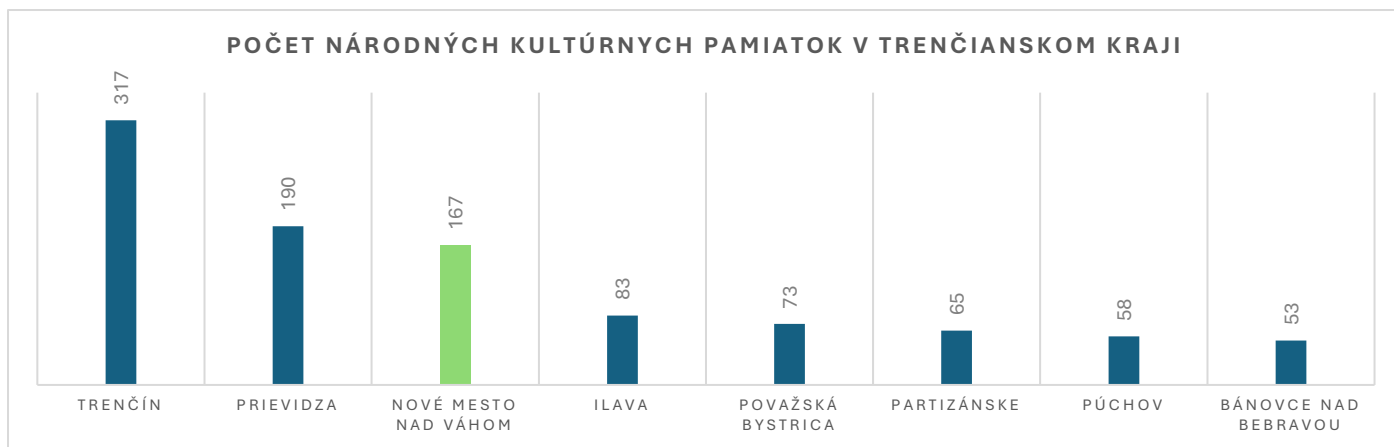
Významný potenciál pre tvorbu zážitkov pre návštevníkov majú **lokálni výrobcovia**, ktorí okrem predaja svojich výrobkov, vedú návštevníkom poskytovať kurzy, zážitkové dielne, ochutnávky napríklad vo svojej dielni, ateliéri, pálenici, pivnici, ovocnom sade, kvetinovej farme a podobne.

Samospráva	Lokálni výrobcovia
Bzince pod Javorinou	- Wood service Hrušové - nábytok, Heraldik - strojárka výroba,
Stará Lehota	- Jozef Fančovič - včelár, Jozef Božik-výrobca fujár, mail: jojobozik@gmail.com, Kovovýroba Bezovec - Poľnohospodárske družstvo,
Kočovce	
Haluzice	
Očkov	-
Hrachovište	-
Moravské Lieskové	-
Považany	- .dobotky ¹⁵ - prírodné dekorácie, záhradníctvo, výrobky zo živých a sušených kvetov
Obec Čachtice	- Svetozár Špalek - chová včely, dorába med, predáva domáce vajčička, bylinkové čaje a bylinkové tinktúry
Zemianske Podhradie	-
Beckov	- Farma Beckov - poľnohospodárska výroba, ovocinárstvo
Trenčianske Bohuslavice	- perníkárka Monika Blahutová
Kálnica	- Miloš Šútovský Košíkár - PD Kálnica - začínajú predaj výrobkov z dvora; zatiaľ vajca postupne mäso
Modrová	
Dolné Srnie	- Keramos - výroba keramiky (podnikateľ)
Bošáca	- Bošácka pálenica - destiláty, koláčiky - pestovateľská pálenica a liehovar (ako podnikanie) - PD Bošáca - regionálny výrobca mäsa a mäsových výrobkov z vlastných chovov (hovädzie, teľacie, bravčové, kuracie), vajčička, pestovatelia kukurica, obilie, cukrová repa, cibuľa, cesnak (ako podnikanie) - FERNO Slovakia - výrobca zdravotníckeho materiálu - nosidiel, schodolezov, viac na www.fernosk.sk - Prírodné kvetinárstvo Černuška - viac na https://cernuska.sk/ - V Bošáci je veľa včelárov , ktorí dorábajú skvelý med, alebo pečú skvelé medovníčky ako rodina Krivá (Anna Krivá, Ľudmila Radošová)

Poznámka: Ostatné samosprávy nevyplnili dotazník

Zdroj: Spracovanie autora podľa prieskumu medzi samosprávami

Podľa prehľadu z **registra národných kultúrnych pamiatok (NKP)** za jednotlivé samosprávy okresu Nové Mesto nad Váhom, z Registra národných kultúrnych pamiatok v SR, ktorý vedie Pamiatkový úrad SR, majú najväčší počet NKP obce s hradnými lokalitami, kde ide prevažne o súbor pamiatkovo chránených objektov vrátane podhradia (Čachtice, Beckov a Lúka). Po nich nasledujú mestá Stará Turá a Nové Mesto nad Váhom. Z obcí majú najviac pamiatok na zozname Lubina a Bzince pod Javorinou. V okrese Nové Mesto nad Váhom je 6 obcí, ktoré nemajú evidovanú žiadnu národnú kultúrnu pamiatku.

Obec	Počet národných kultúrnych pamiatok (NKP)	
	Turistická samospráva	Neturistická samospráva
Čachtice	56	
Beckov	36	

¹⁴ <https://www.vinumkult.sk/o-nas/>

¹⁵ <https://www.dobotky.sk/>

Stará Turá	27	
Nové Mesto nad Váhom	23	
Lúka		22
Pobedim		20
Lubina	12	
Bzince pod Javorinou	9	
Kočovce	8	
Zemianske Podhradie		8
Moravské Lieskové		5
Brunovce		4
Haluzice		4
Nová Bošáca		4
Očkov		4
Podolie	3	
Považany	3	
Častkovce		2
Dolné Srnie		2
Trenčianske Bohuslavice	2	
Hrádok		1
Hrachovište		1
Modrová	1	
Nová Lehota	1	
Nová Ves nad Váhom		1
Stará Lehota	1	
Vaďovce		1
Višňové	1	
Bošáca		0
Horná Streda	0	
Hôrka nad Váhom		0
Kálnica	0	
Modrovka	0	
Potvorice		0

Zdroj: Register národných kultúrnych pamiatok (NKP), Pamiatkový úrad SR

NAJVÝZNAMNEJŠIE KULTÚRNO – HISTORICKÉ OBJEKTY ako turistické ciele

Subdestinácia: **OKOLO BECKOVA**

Beckov

Beckov bol jedným z prvých stredovekých miest na Považí (najstaršia písomná zmienka z roku 1208). Patril k obrannému systému hradov už v časoch Veľkej Moravy. V 14. – 15. storočí sa stal majetkom Stibora zo Stiboríc, po kráľovi prvého muža v krajine. V týchto časoch tu vzniklo jedno z mála dôležitých umeleckých centier. V roku 1709 vznikol v podhradí požiar, ktorý zachvátil aj hrad. Bez striech sa stal ruinou. Prekvitali tu remeslá, najmä súkenníctvo. V obci bola tehelňa a v 19. storočí päť páleníc. Obyvateľstvo sa zaoberalo poľnohospodárstvom, chovom dobytky, ovocinárstvom a vinohradníctvom.

Hrad Beckov ¹⁶

Vypína sa na strmom, 70 metrov vysokom, skalnom brale, nad obcou. **Dokumentuje vyspelosť stredovekej architektúry.** Hrad sa spomína už v Anonymovej kronike na prelome 12. a 13. storočia. Koncom 13. storočia, kedy ho vlastnil pán Váhu a Tatier – Matúš Čák Trenčiansky, patril medzi **najvýznamnejšie hrady v Uhorska**. Najväčší rozmach zaznamenal **za Stiborovcov** na prelome 14. a 15. storočia, ktorí z pôvodného gotického hradu postupnými prestavbami a úpravami inšpirovanými talianskymi vzormi, vytvorili renesančné panské sídlo. Po vymretí rodu Bánffyovcov, ktorí hrad vlastnili po Stiborovcoch, sa hrad stal majetkom viacerých šľachtických rodín. Počas 17. a 18. storočia na hrade sídlila vojenská posádka a slúžil ako väzenie. Po požiari v roku 1729 sa hrad už nepoužíval a začal pustiť.

Chátrajúca zrúcanina sa vďaka opatere pamiatkárov relatívne dobre zakonzervovala v 80. a 90.-tych rokoch a prebieha tu postupná obnova. V súčasnosti je hrad sprístupnený obecnou neziskovou organizáciou Hrad Beckov, n.o. a dostupný do 5 min z obecného parkoviska pod hradom. **Je vo vlastníctve Obce Beckov.**

V sezóne je sprístupnený od 9:00 do 18:00, mimo sezóny upravené otváracie doby, otvorený od februára do novembra. Prevádzkuje ho nezisková organizácia Hrad Beckov, n.o. **V roku 2023 návštevnosť: 71 491 osôb.**

Kúria Ambrovcov

Zrenovovaná renesančná pamiatka z roku 1648 – kúria zemianskeho rodu Ambrovcov (Ambro) v podhradí, slúži ako **stála expozícia Trenčianskeho múzea** – dejín Beckova, kde

¹⁶ www.hrad-beckov.sk

		<p>sa nachádzajú spomienkové predmety na rodákov aj archeologické nálezy z hradu Beckov. V interiéri je zachovaný renesančný kozub s erbom Medňanských (1648), nábytok pochádzajúci z orientálnych krajín, obsahuje i etnografickú časť.</p> <p>Kúriu dala postaviť v polovici 17. stor. vedľa dnes už zamknutej hornej brány hradu, rodina Dubnických. Patrí do historického jadra bývalého poddanského mestečka Beckov. Jej východnú časť tvorí opevňovací gotický múr so strieľňami.</p>
	Rímskokatolícky kostol sv. Jozefa pestúna s františkánskym kláštorom	<p>Kostol ako jednoloďová ranobaroková stavba bol vysvätený nitrianskym biskupom Ladislavom Matiašovským v roku 1701.</p> <p>Kláštor, švorkrídlový trojtraktový ranobarokový objekt bol vybudovaný v rokoch 1689-1696 a je obývaný rádom františkánov, ktorí tu organizujú rôzne duchovné stretnutia.</p>
	Ďalšie pamiatky	<ul style="list-style-type: none"> - Rímsko – katolícky kostol sv. Šefana Kráľa - Evanjelický kostol (18. stor.) – jednoloďová pôvodne klasicistická stavba; prestavaná v duchu modernizmu v roku 1945; prehládka je súčasťou produktu „Sakrálna cesta Beckovom“, ktrý fungoval, - Kúria Dubnických, dvojpodlažná dvojtraktová renesančná stavba (sgrafitová úprava na fasáde) z II. pol. 16. stor. – v súčasnosti je objekt nevyužívaný a chátra ale bude sa rekonštruovať, - Bývalý župný sirotinec – dvojpodlažná dvojtraktová renesančná stavba z II. pol. 17. stor. (kúria); dnešná Kolkáreň Beckov - Renesančná kúria, tzv. starobinec – jednopodlažná renesančná stavba zo 17. stor. - Židovský cintorín s pozostatkami náhrobkov z rokov 1739-1845 na úpätí hradného svahu; pochovavní sú tu významní rabíny – hroby sú navštevované návštevními z Izraela, - Pamätná tabuľa J.M.Hurbana a pamätná tabuľa Dionýza Štúra - Múzeum Beckov - Miniskanzen Bubeland v súkromnom vlastníctve
Kočovce 		<p>Kataster obce Kočovce susedí s katastrami Nového Mesta nad Váhom a obce Beckov. Obec Kočovce pozostáva z 3 miestnych častí: Rakoluby, Beckovská Vieska a samotných Kočoviec.</p> <p>Najstaršie osídlenie územia Kočoviec z prehistorickej doby dokazuje nález črepov a štiepaných kamenných nástrojov na Kočovskej Skalke pochádzajúci pravdepodobne z mladšej doby kamennej. Obyvateľstvo sa v minulosti živilo najmä poľnohospodárstvom a chovom dobytka.</p> <p>Obec vznikla zlúčením 3 obcí v roku 1960. (1) Kým Veľké (tiež Horné) Kočovce patrili panstvu Beckov (hrad), Malé (Zemianske) Kočovce vlastnilo niekoľko zemianskych rodín. Okrem kočovských rodín to boli rodiny Kálnických, Rakolubských, Dubnických, Príleských. Veľké a Malé Kočovce sa zlúčili v roku 1892. (2) Rakoluby vystupujú v stredovekých listinách po prvýkrát v roku 1262. V čase najstarších písomných pamiatok bola obec majetkom rodov z Rakolúb, Kálnice a Kočoviec. Neskôr ju vlastnili šľachtické rodiny Dubnických, Medňanských, Marcibáni a naposledy Bánoci. V 19. storočí tu pracovala pálenica. (3) Beckovská Vieska sa po prvýkrát objavuje v písomných prameňoch v roku 1396 v tvare <i>Wiezka</i>. V tom čase patrila polovica obce panovníkovi. V 17. stor. bola rozdelená na Hornú a Dolnú Viesku a patrila pod majetkovú správu Beckovského panstva.</p>
	Kaštieľ Rakovských	<p>Jednopodlažná dvojtraktová trojkrídlová pôvodne baroková stavba z roku 1730. Stavbu nechali pôvodne vybudovať Príleskí, neskôr patrila Rakovským. V roku 1880 prešiel romantickou úpravou a bol rozšírený. V tomto období patrili Gejzovi Rakovskému, politikovi a významnému botanikovi a ovocinárovi. Po roku 1945 bol Rakovským znárodnený a upravený na internát. V rokoch 1967-1972 bol zrekonštruovaný Stavebnou fakultou STU, ktorej slúži i dnes na vzdelávacie a rekreačné účely. V okolí sa nachádza prírodnokrajinný park so vzácnymi drevinami a pôvodné hospodárske budovy. Park je sprístupnený počas prevádzky kaštieľa.</p> <p>Súčasťou kaštieľa je aj koniareň, ktorá je využívaná.</p>
	Kaštieľ v Rakoluboch	<p>Dvojpodlažná trojtraktová neskororenesančná stavba na pôdoryse štvorca z rokov 1650-1655. V roku 1730 prešiel barokovou úpravou. Poslednou úpravou prešiel v roku 1959. V súčasnosti je stavba nevyužíva a chátra.</p>
	Mauzóleum Rakovských na Skalke	<p>Pohrebna kaplnka členov rodu, historizujúca stavba na pôdoryse gréckeho kríža z roku 1912. Vybudovať ju nechal Anton Rakovský posledný majiteľ miestneho kaštieľa. V roku 2010 bol objekt obnovený.</p>
	Ďalšie pamiatky	<p>Kaštieľ v Beckovskej Vieske, ktorý vlastnil a kde sa zdržiaval Móric Beňovský (jednopodlažná kúria z I. polovice 19. storočia)</p>
Kálnica 		<p>Obec sa nachádza východne od Nového Mesta nad Váhom na západných svahoch Považského Inovca v ústí Kalnickej a Prostrednej doliny. Obcou preteká Rybnický a Kálnický potok. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1396, no o staršom osídlení svedčia nálezy zvyškov popolnic i najväčší hromadný nález rádiolaritových čepelí, slúžiacich pravekému obyvateľstvu. Obyvatelia sa živilí prevažne poľnohospodárstvom, ovocinárstvom a vinohradníctvom. Významné bolo i domáce tkanie plátna a výroba krojov. Bohaté lesy poskytovali príležitostnú prácu pri ich ošetrovaní i drevárskom spracovaní. Zaujímavý je nález pustovne – základov kláštora františkánov v Kňažej doline, kde stál v minulosti kaštieľ rodiny Pongráčovcov.</p>
	Iné	<ul style="list-style-type: none"> - hlinené sedliacke tzv. „domy s výškou“ - prvé divadelné hrané po slovensky v roku 1906 - Kálnická slivovica z miestnych ovocných sadov - vinohrad poľnohospodárskeho družstva je najsevernejšie položeným veľkovýrobným vinohradom na Slovensku - prevažne bukové a dubové lesy dávajú dobré predpoklady i na veľkovýrobu kvalitného drevného uhlia, ktoré sa v Kálnici vyrába

		<ul style="list-style-type: none"> - Miestne múzeum Kálnica – izba miestnych tradícií, ktoré mapovalo vývojový rad lyžiarskych exponátov nielen na lyžovanie na tráve, ale i k vývoju lyžiarskeho strediska PIESKY, je od roku 2021 <u>mimo prevádzky</u> kvôli havarijnému stavu budovy. V múzeu sú exponáty poukazujúce na históriu divadelníctva, folklóru i etnografie. - Pred múzeom sa nachádzala drevená socha mnícha Michala od majstra Bolebrucha, ktorý vytvoril aj Drevenú galériu v Krajne doline.
<p>Nová Ves nad Váhom</p> 	<p>Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1419. Obec patrila panstvu Beckov. V čase prvej písomnej zbierky vlastnil panstvo rod Stibor zo Stiboríc, ktorý ho získal od kráľa Žigmunda Luxemburského v roku 1398. Rod Stiborovcov vlastnil Beckovské panstvo do roku 1434. Od roku 1437 sa vlastníkom stal už druhýkrát rod Bánffyovcov. V roku 1590 došlo k rozdeleniu Beckovského panstva na hornú časť patriacu Nádasdyovcom a dolnú časť patriacu Bánffyovcom. Neskôr sa panstvo delilo na stále menšie časti. Obyvateľstvo sa zaoberalo najmä poľnohospodárstvom - pasením dobytka, pestovaním obilia (ovos, raž), na zimu sušili ovocie, hríby a lesné plody. Venovali sa divokej zveri, včelám a lovu rýb. Časť ľudí pracovala v lesoch na chystaní palivového dreva, alebo dreva súceho na opravu a údržbu majetku (jaseňové, agátové, lipové). Priaznivé prírodné i klimatické podmienky vyhovovali pre pestovanie viniča. Najvýhodnejšie boli miesta na východnom svahu Skalky, čo i dnes sa nazývajú Vinohrady. Ďalšia oblasť Sady bola preplnená ovocnými stromami. Pestovanie ovocných stromov bolo zamerané najmä na niektoré druhy, ktoré sa dobre skladovali. Boli to najmä orechy, zimné hrušky a jablká.</p>	<p>Rímskokatolícky kostol sv. Martina biskupa</p> <p>Jednoloďová pôvodne ranogotická stavba s predstavanou vežou z konca 13. stor.; v pol. 18. stor. prešiel barokovou úpravou, keď bola predĺžená loď kostola; výrazným rozšírením severným smerom prešiel v roku 1943, dielo architekta Š. Paulíka.</p>
<p>Subdestinácia: ČAČTICKÉ KARPATY</p>		
<p>Čachtice</p> 	<p>Obec Čachtice sa nachádzajú asi 7 km južne od Nového Mesta nad Váhom. Za obcou smerom na Višňové vedie malebná cesta dolinou nad potokom Jablonka a súbežne s ňou vedie oblúbená jednokoľajná železnica. Osídlenie Čachtíc v praveku dokazuje množstvo archeologických nálezov od neolitu až po slovanské sídlisko z 8. až 9. storočia. Písomné pramene ju uvádzajú v roku 1263. Pôvodne patrila Nitrianskemu hradu, neskôr panstvu Čachtického hradu. V roku 1392 dostali výsadu zemepanského mestečka s erbom svätého Ladislava. Obyvatelia sa pôvodne zaoberali roľníctvom, vinohradníctvom a remeslami, ktoré rozvinuli habánski usadlíci zo 17. storočia.</p>	<p>Čachtický hrad</p> <p>Povešťami a legendami opradené zrúcaniny hradu krvavej gróffy - Alžbety Bathoryovej známej ako Čachtická pani. Vznikol v I. pol. 13. stor. ako jeden z prvých hradov, ktorý zabezpečoval západnú hranicu Uhorska a nikdy sa nestal prepychovým panským sídlom - bývanie tu nebolo pohodlné. Medzi prvými páňmi hradu boli Peter a Pongráč z rodu Hunt-Poznanovcov, krátky čas patril aj Matúšovi Čákovi. V roku 1392 prešiel do majetku Stibora zo Stiboríc, ktorý vlastnil 15 hradov na Považí. Po ňom hrad často menil majiteľov, až kým sa nedostal do rúk Nádasdyovcov. (Rodina Alžbety Bátoriovej už za života Františka Nádašdyho bývala v panskom kaštieli, ktorý stál v mestečku Čachtice.)</p> <p>Posledná majiteľka hradu „Bátoriovcov“ – v súvislosti s túžbou po večnej kráse a mladosti sa údajne dopustila zločinov, ktoré v Uhorsku, a nielen tam, dovtedy, ale ani potom nemali obdoby. Medzi jej obeť patrilo údajne 650 dievčat. Tieto zločiny páchala dokázateľne celé štvrtstoročie, a to v rokoch 1585 – 1610. V roku 1611 ju Palatín Juraj Thurzo prichytil pri čine a odsúdil na doživotie na jej hrade, kde v roku 1614 aj zomrela. Po jej smrti hrad slúžil len ako pevnosť, v ktorej sa zdržiaval iba kastelán a drábi. Neskôr, v roku 1708, počas povstania Františka Rákócziho II. bol hrad vypálený a odvtedy pustol. Legendy o hrade sú natoľko pútavé, že boli spracované v literárnej aj filmovej podobe. Hrad prechádza postupnou obnovou na dolnom, strednom a hornom hrade a je vo vlastníctve obce Čachtice. Prevádzkuje ho samotná obec Čachtice a cez letné prázdniny je prístupný od 10:00 do 18:00, ostatné mesiace kratší otvárací čas.</p> <p>Draškovičovský kaštieľ</p> <p>Dvojpodlažná dvojtraktová neskororenesančná stavba vo vlastníctve Trenčianskeho múzea, na námestí v centre obce. Kaštieľ vybudoval chorvátsky bán Mikuláš Draškovič (1668); od začiatku 18. stor. patril Forgáčovcom neskôr Čenkayovcom (1851) - budovu prenajímali nemajetným občanom a postupne sa dostala do dezolátneho stavu. Dnes je budova zrekonštruovaná a od mája 2024 je v nej opäť sprístupnená expozičia Trenčianskeho múzea, ktorá má vlastivedný charakter, dokumentuje dejiny a národopis Čachtíc - kolekcia historických zbraní, dobových dokumentov, odevných súčiastok a šperkov, súbor portrétov príslušníkov miestnych šľachtických a zemianskych rodov, exponáty nájdené pri historicko – archeologickom výskume objektov a pri rekonštrukčných prácach. Nachádza sa tu písomný a obrazový materiál o literárnom spolku Tatrín, ktorý mal v auguste v roku 1847 v Čachticiach zhromaždenie. Jeho účastníci sa prihlásili k novému spisovnému jazyku, čím urobili významný krok k zjednoteniu slovenského národného hnutia. Najpríťažlivejšou expozičiou je časť venovaná, už vyššie spomínanej masovej vrahyňi Alžbete Bathoryovej. Tá bývala v kaštieli do roku 1610, kedy tu bola pristihnutá pri čine a následne uväznená na Čachtickom hrade.</p> <p>Drugetovská kúria, tzv. Konzulovec</p> <p>Jednopodlažná pôvodne renesančná stavba z prvej polovice 17. stor. Vybudoval ju Juraj III. Druget, manžel dcéry Alžbety Bátoriovej. Neskôr patrila Jesenským. Je vo vlastníctve obce a obec tu plánuje zriadiť Pamätnú izbu, čaká na dotáciu z Ministerstva kultúry SR. Objekt je podpivničený - podzemné pivnice sprístupňuje Miroslav Bitarovský.</p> <p>Rímskokatolícky kostol sv. Ladislava</p> <p>Jednoloďová gotická stavba z II. pol. 14. stor., ktorého donátorom bol Stibor zo Stiboríc, ktorému patrilo miestne panstvo. V roku 1614 tu bola pochovaná Alžbeta Bátoriová, jej hrob v kryptách pod kostolom sa však doposiaľ nenašiel. Kostol stojí v opevnenom areáli obkolesenom ešte stredovekým múrom s neskorogotickým sedlovým portálom z roku 1496. Do pevnosti vedú tri vchody. Hrubé schody sú na kamenných verajách datované – Rax Mathes. V areáli za hradbami je umiestnená Kaplnka sv. Antona Poduánskeho.</p>

	Ďalšie pamiatky	<ul style="list-style-type: none"> - Kaplnka sv. Antona Paduánskeho, jednolodová gotická stavba bez veže, zo začiatku 14. stor. Nachádza sa v opevnenom areáli kostola. - Zvonica, baroková stavba na pôdoryse trojuholníka z druhej polovice 18. stor. Pod zvonnicou sa nachádzajú podzemné priestory slúžiace od stredoveku ako miesto úkrytu. - Socha Panny Márie v lurdskej jaskyni, vyhotovená barónom Horeckým v Paríži a dotkla sa sochy panny Márie v Lurdách posvätená v roku 1894 - Barokové súsošie Kalvária - Mariánsky stĺp (barokové súsošie) - Socha sv. Floriána (barokovo – klasicistická socha)
	<p>Obec Višňové leží na úpätí severných výbežkov Malých Karpát pod Čachtickým hradom. Od Nového Mesta nad Váhom je vzdialená 9 km juhozápadne. Obec sa spomína od roku 1392 a patrila panstvu Čachtice, neskoršie rodinám Štiborovcov, Országhovcov, v roku 1695 Erdődyovcov, v 18. storočí aj Forgáčovcov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, nádenníčili a chovali dobytok. Mali aj vlastné vinohrady. Od roku 1855 tu mali majetky Breunerovci a Springerovci. Za I. ČSR sa obyvatelia zaoberali ešte aj domácou výrobou slamených košíkov a tkaním ľanového a konopného plátna.</p>	<p>Obec Višňové leží na úpätí severných výbežkov Malých Karpát pod Čachtickým hradom. Od Nového Mesta nad Váhom je vzdialená 9 km juhozápadne. Obec sa spomína od roku 1392 a patrila panstvu Čachtice, neskoršie rodinám Štiborovcov, Országhovcov, v roku 1695 Erdődyovcov, v 18. storočí aj Forgáčovcov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, nádenníčili a chovali dobytok. Mali aj vlastné vinohrady. Od roku 1855 tu mali majetky Breunerovci a Springerovci. Za I. ČSR sa obyvatelia zaoberali ešte aj domácou výrobou slamených košíkov a tkaním ľanového a konopného plátna.</p>
	<p>Na území dnešnej obce Očkov bolo sídlisko únětickéj kultúry (z nemeckého pohoria Harz) zo staršej doby bronzovej, velaticko-baiersdorfská kniežacia mohyla z mladšej doby bronzovej, najväčšie u nás známe rímsko-barbarské pohrebisko s nálezom mramorovej urny, slovanské sídliskové nálezy z 10. – 11. storočia.</p> <p>Obec Očkov sa spomína od roku 1321. Obec patrila Očkajovcom, v 18. stor. časť obce panstvu Čachtice. V roku 1709 ju zničili cisárske vojská. Obyvatelia sa zaoberali sa poľnohospodárstvom a vinohradníctvom. Po roku 1918 sa obyvatelia popri poľnohospodárstve zaoberali aj výšivkárstvom (najmä v rokoch 1938 – 1939).</p>	<p>Obec Očkov sa spomína od roku 1321. Obec patrila Očkajovcom, v 18. stor. časť obce panstvu Čachtice. V roku 1709 ju zničili cisárske vojská. Obyvatelia sa zaoberali sa poľnohospodárstvom a vinohradníctvom. Po roku 1918 sa obyvatelia popri poľnohospodárstve zaoberali aj výšivkárstvom (najmä v rokoch 1938 – 1939).</p>
	Mohylový kniežací hrob	<p>Sa nachádza 14 km od Nového Mesta nad Váhom. Pri odkrývaní sídliska a pohrebiska zo staršej a mladšej doby bronzovej boli objavené unikátne nálezy v celoeurópskom meradle z obdobia rokov 1200-1000 pred n. l. - mohyla velatickej kultúry - mohylový kniežací hrob (1300-700 pred Kr.). Lokalita bola preskúmaná v rokoch 1953-1956, verejnosti prístupná od roku 1966. Išlo o 250 odkrytých hrobov, veľa zaujímavých nálezov z obdobia sťahovania národov, unikátny je nález alabastrovej urny, ktorá nemá obdobu v celej barbarskej Európe.</p> <p>Stála muzeálna expozícia Trenčianskeho múzea (kamenná konštrukcia priemeru 25 m s 8 m hĺbkovou komorou); areál je sprístupnený verejnosti, mohyla je prezentovaná v presklenom kubuse. Vyžaduje si rekonštrukciu a modernizáciu.</p>
	Krvavá krčma	<ul style="list-style-type: none"> - povestami opradená "Krvavá krčma", v ktorej ozbiljali a zavraždili bohatých pocestných - zatiaľ nie je nijako interpretovaná
	Ďalšie pamiatky	<ul style="list-style-type: none"> - Socha Panny Márie - barokový valcový stĺp so sochou Madony (1749) - Kaplnka sv. Cyrila a Metoda - neoklasicistická stavba (1860-1861) - pôvodne baroková kúria Očkajovcov (1770) – asanovaná v roku 2008
	<p>Obec je situovaná na styku 9 kilometrov od Nového Mesta nad Váhom. Nad obcou sa vypína vrch Veľký Plešivec (484 n.m.).</p>	<p>Obec je situovaná na styku 9 kilometrov od Nového Mesta nad Váhom. Nad obcou sa vypína vrch Veľký Plešivec (484 n.m.).</p>
	Révaiovský kaštieľ	<p>Dvojpodlažná dvojtaktová neskororenesančná stavba z roku 1640. Na prvom poschodí sa nachádza slávnostná sieň so štukovou dekoráciou z konca 18. storočia. Pri kaštieli sa nachádza rozsiahy krajinársky park.</p>
	Ďalšie pamiatky	<ul style="list-style-type: none"> - Dedinská zvonica, neskorobaroková murovaná stavba na pôdoryse kruhu z roku 1777 - Rímskokatolícka kaplnka sv. Cyrila a Metoda z roku 1880
	<p>Nachádza sa medzi Piešťanmi a Novým Mestom nad Váhom, západne od diaľničného úseku Piešťany – Horná Streda. Obec je známou archeologickou lokalitou s nálezmi z doby bronzovej, rímskej a slovanskej. V chotári obce bolo objavené slovanské hradisko z obdobia Veľkej Moravy. Intravilán Pobeďima bol osídlený v 12. – 13. storočí. Donedávna bol rokom prvej písomnej zmienky rok 1392. Podľa novších výskumov prvá písomná zmienka pochádza z roku 1355. V tomto období patril do majetku čachtického hradu. V roku 1392 osadu Pobeďim daroval uhorský kráľ významnému feudálovi Štiborovi zo Štiboric. Od roku 1414 bola obec súčasťou majetku Prepozitúry P. Márie v Novom Meste nad Váhom. Obývali ju roľníci a v západnej časti obce sa nachádzal pôvodne habánsky mlyn.</p>	<p>Nachádza sa medzi Piešťanmi a Novým Mestom nad Váhom, západne od diaľničného úseku Piešťany – Horná Streda. Obec je známou archeologickou lokalitou s nálezmi z doby bronzovej, rímskej a slovanskej. V chotári obce bolo objavené slovanské hradisko z obdobia Veľkej Moravy. Intravilán Pobeďima bol osídlený v 12. – 13. storočí. Donedávna bol rokom prvej písomnej zmienky rok 1392. Podľa novších výskumov prvá písomná zmienka pochádza z roku 1355. V tomto období patril do majetku čachtického hradu. V roku 1392 osadu Pobeďim daroval uhorský kráľ významnému feudálovi Štiborovi zo Štiboric. Od roku 1414 bola obec súčasťou majetku Prepozitúry P. Márie v Novom Meste nad Váhom. Obývali ju roľníci a v západnej časti obce sa nachádzal pôvodne habánsky mlyn.</p>
	Slovanské nížinné hradisko s pohrebiskom	<p>Archeologická lokalita z 9. storočia (8 ha). Pôvodne sa nachádzalo v močaristom prostredí, ktoré bolo pred začatím archeologických prieskumov v roku 1959 odvodnené. Časť hradiska, akropola, bola opevnená valmi s komorovým systémom a baštami. Významnejšie profánne či sakrálné objekty tu však zatiaľ neboli lokalizované. Lokalita bola archeologicky skúmaná v roku 1964, posledný výskum sa uskutočnil v roku 2005. Pomocou rádiokarbónového datovania bola doložená existencia hradiska len v 2. pol. 9. storočia.</p>
	Rímskokatolícky kostol sv. Michala Archanjela	<p>Trojloďová neskororenesančná stavba z rokov 1674 – 1678. Opevnenie kostola je staršie, z prvej tretiny 17. storočia. Iniciátorom stavby kostola bol novomestský prepošť Jakub Haško. V južnej časti lode sa nachádza pôvodná baroková kazateľnica so sochou patróna kostola. Bohatá výmalba kostola pochádza z roku 1935, je od rožňavského maliara kostolov Júliusa Ádáma. Kostol je obkolesený štvorcovým opevnením so štyrmi kruhovými nárožnými baštami s ihlancovými helmicami. Do areálu sa vstupuje vežovitou vstupnou bránou s bosovaným polkruhovým portálom.</p>
	Pamätná fara	<p>Jednopodlažná pôvodne renesančná stavba z polovice 17. storočia. Nachádza sa západne od kostola. Je na nej umiestnená pamätná tabuľa (1934) venovaná básnikovi a kňazovi Jánovi Hollému, ktorý pôsobil v obci v rokoch 1808 – 1811. Busta básnika na pamätnej tabuli je od sochára Vojtecha Ihrského.</p>

	Roľnícky dom	Jednopodlažná ľudová bielená stavba s valbovou strechou z roku 1878. Na požiadanie je prístupný verejnosti. Návštevníkom je k dispozícii zachovaný interier, chlebová pec a expozícia národopisu, archeológie a histórie.
	Habánsky mlyn	Technická pamiatka z 19. storočia. Nachádza sa pri potoku Dubová a má zachované technické zariadenie z prvej tretiny 20. storočia. Verejnosti nie je prístupný.
	Podolie	Obec Podolie leží 11 km juhozápadne od Nového Mesta nad Váhom. Praveké osídlenie, zistené v chotári obce na terase v polohe Španiva, patrí v rámci mladšej doby kamennej - neolitu lengyelskej kultúre. Na území obcí Podolie - Korytné sa nepretržite osídlenia od praveku až po včasný stredovek. Osadníci aj v stredoveku využívali vhodné prírodné podmienky dané rovinatým rázom krajiny s úrodnou pôdou s potokmi Dudvák a Dubová, ktoré cez chotár pretekali. Nie je teda náhodné, že jedna z najstarších listinných pamiatok na Slovensku, Zoborská listina z roku 1113 obsahujúca súpis majetkov sv. Hypolita na Zobore pri Nitre, už zachytáva taký sídlitný priestor na juh od Podolia, ktorý sa do súčasnosti takmer nezmenil.
	Rímskokatolícky kostol sv. Juraja	Jednoloďová pôvodne gotická stavba z obdobia pred rokom 1332. V rokoch 1748-1758 prešiel barokovou úpravou, keď bol rozšírený a doplnený o vežu. Interier je zaklenutý pruskými klenbami. K lodi sú pripojené dve protiľahlé kaplnky. Hlavný oltár a bočné oltáre sú klasicistické z prvej polovice 19. storočia. Vo veži je umiestnený gotický zvon z roku 1403. Okolo kostola sa nachádza opevnenie členené opornými piliermi z obdobia renesancie zo 17. storočia.
	Dedinské zvonice	<ul style="list-style-type: none"> - Dedinská zvonica v časti Korytné, jednoduchá murovaná stavba z prvej polovice 19. storočia. Nad vstupom je umiestnená nika so sochou Panny Márie. - Dedinská zvonica v časti Korytnánske Kopanice, jednoduchá murovaná stavba zo začiatku 20. storočia.
	Park miniatúr Matúšovho kráľovstva ¹⁷	V expozícii pod holým nebom je umiestnených viac ako 80 modelov hradov, zámkov, kostolíkov, chát a rozhľadní a rodných domov významných osobností.
Subdestinácia: BOŠÁČKA DOLINA		
	Trenčianske Bohuslavice	Obec Trenčianske Bohuslavice sa rozprestiera v Považskom podolí, na pravobrežnej terase Váhu pri ústí potoka Bošáčka do Váhu na začiatku Bošáckej doliny. Charakter chotára predurčil, aby dominantným zamestnaním obyvateľov v minulosti bolo poľnohospodárstvo, známe bolo aj vinohradníctvo
	Baroková kaplnka Panny Márie	Rímskokatolícka kaplnka Nepoškvrneného počatia Panny Márie pochádza z roku 1763, bola súčasťou už nejestvujúceho kaštieľa Erdödyovcov, zakladateľov kúpeľov Piešťany, ktorý bol v roku 1905 zbúraný. Interier je zdobený unikátnymi freskami a oltárnymi obrazmi nemeckého maliara rakúskeho pôvodu F.A. Haulbertscha . Autorom architektúry oltárov a kazateľnice je pravdepodobne bratislavský majster Ľudovít Gode. Kaplnka je atraktívna múmiou v sklenenej rakve a vzácnym orgánom.
	Bohuslavická zvonica	„Malý orloj“
	Ľudový dom č. 19	Jednopodlažná dvojpriestorová stavba s výškou z nepálenej tehly z roku 1833.
	Iné	<ul style="list-style-type: none"> - Významné nálezisko lovcov mamutov - tu našli archeológovia konštrukciu stanu, pod ktorým sa ukrývali lovci mamutov. Šesť drev ťam ležalo od obdobia 25 000 rokov pred naším letopočtom - Keltské oppidum na Malovecku - nález sošky boha Usira zo starovekého Egypta
	Haluzice	Obec leží 11 kilometrov severne od mesta Nové Mesto nad Váhom, v Bošáckej doline v najjužnejšej časti Považského podolia. Archeologické nálezy sídliska a popolnicového pohrebiska lužickej kultúry z mladšej bronzovej doby svedčia o ranom osídlení Haluzíc. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1398 v listine z nitrianskej kapituly. Na konci 14. stor. bola obec majetkom beckovského panstva. Miestne obyvateľstvo sa živilo prevažne poľnohospodárstvom. V rokoch 1962-1990 bola obec súčasťou západne ležiacej Bošáče.
	Románsky kostolík všetkých Svätých Haluzice	Zakonzervované zvyšky rímskokatolíckeho kostola Všetkých svätých, jednoloďovej neskororománskej stavby, bez veže, z prvej štvrtiny 13. stor. (uvádza sa dokonca odhadovaný rok 1240). Prvé písomné dokumenty ho však spomínajú až roku 1484. Kostol sa nachádza v areáli ohradenom kamenným múrom a vstupnou vežovou bránou zo 16. stor. Západne od kostola sa nachádza malá murovaná zvonica. Prvou obnovou prešiel v roku 1968 a bol ponechaný bez strechy; od roku 2013 prebieha jeho postupná obnova. V roku 2023 umelec Juraj Gábor umiestnil do vnútorných priestorov románskeho kostolíka vlniacu plochu (morskú hladinu) ako dočasnú umeleckú intervenciu z dreva, ktorá miesto popularizovala. Správcom je farnosť Bošáča a je prístupný bez časového obmedzenia.
	Bošáča	Názov obce pravdepodobne pochádza od eremitických mníchov, ktorí pravdepodobne žili v Bošáci a mali tu drevený kláštor – bosonohý mních – Bosák. Bošácka dolina bola osídlená už v praveku. Najstaršie nálezy o prítomnosti človeka pochádzajú zo susedných Trenčianskych Bohuslavíc, kde bol objavený tábor lovcov mamutov zo staršej doby kamennej. Najvýznamnejšie nálezisko z neskorej doby kamennej sa nachádza v lokalite „Pohančenišča“ v Bošáci. Bošácka dolina bola osídlená aj v dobe bronzovej, hlavne v mladšej a neskorej dobe bronzovej. Typickým pre toto obdobie je žiarový spôsob pochovávaní na popolnicových poliach. Žil tu ľud lužickej kultúry popolnicových polí . V Bošáci sa nachádzali pohrebiská v lokalite „Pohančenišča“, smerom na Zabudišovú – lokalita „Kopce“. Nálezy najmä mincí z doby Kelto, Germánov a Rimanov sú dôkazom, že tadiaľto prechádzala obchodná cesta . Uprostred Bošáckej doliny sa nachádza obec Bošáča , ktorá je prvýkrát písomne spomenutá roku 1380. Obec je známa najmä krásnymi krojmi, typovo totožnými s krojmi blízkeho Dolného Srnia a Moravského Lieskového. V 18. storočí prebehla kopaničiarska kolonizácia a boli postupne osídlené podhorské a horské oblasti doliny. Bošáča bola v minulosti sedliackou obcou , naproti tomu v susedných obciach Trenčianske Bohuslavice a Zemianske Podhradie žili i významnejšie šľachtické rody. Dominantným spôsobom obživy bolo poľnohospodárstvo. Okrem tradičných plodín typických pre toto podnebné pásmo ako sú obilniny, zemiaky, zelenina, konope malo v Bošáci tradičiu pestovanie

¹⁷ <https://www.parkminiatur.sk/>

	<p>ovocia. V 18. – 19. storočí tu prekvitalo aj ovocinárstvo. Sušené ovocie, najmä slivky a hrušky prepravovali povozmi k Váhu, nakladali na plte a odvážali na dolniaky do okolia Komárna, ba aj do Budapešti. Známe bolo a aj je výroba ovocných destilátov, najmä „Bošáckej slivovice“. V Bošácke doline boli taktiež ešte v prvej polovici 19. storočia aj vinohrady. Choroba ale spôsobila, že vinohrady museli byť zrušené.</p>
<p>Miestne múzeum ¹⁸</p>	<p>Múzeum Bošáckej doliny je múzeom skanzenového typu, ktoré prezentuje ľudovú kultúru tohto malebného regiónu. Nachádza sa v pôvodne zariadenom sedliackom dome s obytnou a hospodárskou časťou stojacom hneď vedľa historickej bošáckej pálenice. V obytnej časti možno vidieť izbu s originálnym historickým nábytkom, kuchynku s klasickou murovanou pieckou a komoru, v ktorej sú umiestnené krosná. V hospodárskej časti je maštal pre hovädzí dobytok, maštal pre kozy, chlievik a kurín. Nechýba dielňa domáceho majstra, latrína a hnojová jama. Na dvore sa nachádza posledná stojaca stodola v Bošáci, patrične vybavená. Súčasťou expozície sú aj vzácne bošácke kroje zdobené ručne šitými výšivkami. Na svoje si prídu i fanúšikovia bošáckej pálenky, ktorí sa v múzeu dozvedia, prečo sa práve tento kraj pyšní tou najlepšou slivovicou na Slovensku.</p>
<p>Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie</p>	<p>Jednoloďová baroková stavba z rokov 1729-1733. V interiéri sa nachádzajú nástenné maľby od J. Hanulu z roku 1906. Hlavný neobarokový oltár z roku 1928 pochádza z tirolských dielní. Centrálny výjav zobrazuje Nanebovzatie Panny Márie, je lemovaný sochami sv. Augustína a sv. Mikuláša.</p>
<p>Hromadný nález Bošáca – Špania dolina</p>	<p>Pozostávajúci z 53 bronzových predmetov z obdobia prelomu mladšej a neskorej doby bronzovej (1100 – 1000 pred Kr.), náhodne nájdený v roku 2009 na južnom úpätí na vrchu Roháčová.</p>
<p>Zemianske Podhradie</p> 	<p>Obec Zemianske Podhradie leží medzi obcami Bošáca a Nová Bošáca v Bošáckej doline. Bohaté archeologické nálezy dokumentujú osídlenie oblasti už v paleolite. Hradisko z doby halštatskej dokazuje, že na tomto mieste už takmer pred 3 000 rokmi existovalo hospodárske a administratívne centrum nadregionálneho významu. Prvá písomná zmienka je doložená v dokumente z roku 1396. Ide o listinu, ktorou majiteľ Beckovského hradného panstva Stibor zo Stiboric daroval svoje majetky v Podhradí svojmu bývalému kastelánovi a kapitánovi Jakušovi de Nosiljovi za jeho verné služby. Bol to prvý známy predok neskoršej zemianskej rodiny Podhradských. Obec patrila pod beckovské panstvo a neskôr patrila zemianskym rodom Podhradských, Príleských a Ostrolúckych. V obci sa nachádzali tri múčne mlyny, mýto, tehelňa, píla a štyri pálenice. Obyvateľstvo sa zaoberalo hlavne poľnohospodárstvom. Okolie obce je významným archeologickým náleziskom. Na západe sú stopy valov z doby hradištnej, odhalené tu boli i nálezy z mladšej doby bronzovej, železnej a kamennej.</p>
<p>Kaštieľ Ostrolúckych</p>	<p>Päťkrídlová dvojpodlažná dvojtraktová pôvodne renesančná stavba s 2 vežami z polovice 17. stor. (prestavaná v empírovom slohu). Pôvodne v majetku zemianskych rodín Príleských a neskôr Ostrolúckych, ktorých Adela je známa ako láska a múza národovca Ľudovíta Štúra. Pri kaštieli sa nachádza historický krajinársky park. Kaštieľ bol obnovený v 20. storočí. V súčasnosti je v zachovalom stave, slúži ako dom sociálnych služieb.</p>
<p>Ďalšie pamiatky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Evanjelický kostol, centrálna klasicistická stavba bez veže, z rokov 1785-1801. Podľa tradície bola autorkou dispozície kostola zemanka Ester Príleská. Kostol stojí na mieste bývalého močariska. Pri výstavbe boli najskôr do zeme zatĺčené dubové koly, až na nich bol postavený kostol. Zariadenie kostola pochádza z doby jeho výstavby. - Stará evanjelická fara, rodný dom J. Ľ. Holubyho - jednopodlažná pôvodne klasicistická stavba z roku 1785. V roku 1993 bol v objekte zriadený pamätný dom Rizner-Holuby, kde je expozícia venovaná obci a jej osobnostiam. - Rodný dom Ľ. V. Riznera, jednopodlažná ľudová stavba z 18. storočia s pamätnou tabuľou.
<p>Nová Bošáca</p> 	<p>Kataster obce sa rozprestiera v strednom pásme Bielych Karpát približne 15 km severozápadne od Nového Mesta nad Váhom. Asi 3 km od centra obce sa nachádza štátna hranica s Českom. Je súčasťou osídlenia Bošáckej doliny. Nová Bošáca bola až do roku 1950 súčasťou obce Bošáca a územie bolo známe ako bošácke kopanice. Nová Bošáca vznikla zlúčením 23 osád. Chotár obce Bošáca sa tiahol od Váhu až k moravskej hranici. Oficiálne najstaršia zmienka o obci Bošáca pochádza z r. 1380. Bošáca vtedy patrila do Beckovského panstva. Začiatkom 17. stor. nedokázala pôda na rovine užiť rýchlo sa rozrastajúcu populáciu. Obyvatelia boli nútení obrábať pôdu aj na vzdialenejších územiach, na dočasných a sezónnych sídlach pastierov a koscov lúk. Neskôr sa držiteľia pozemkov rozhodli na nich trvalo usadiť, a tak sa vytvorili rozptýlené kopaničiarske sídla, predovšetkým salaše. Ďalšie kopaničiarske osídlenie vznikalo aj okolo mlynov pri horských potokoch, ďaleko od dediny. Rozptýlené osídlenie vytvárali aj panské krčmy, stavané zemepánmi kvôli zisku pri cestných prechodoch na Moravu, osamelé domy panských hájnikov, sídla panskej čeľade pri salašoch a pod.</p>
<p>Evanjelická zvonica</p>	<p>Jednoduchá murovaná stavba z roku 1937.</p>
<p>Rímskokatolícky kostol</p>	<p>Je zasvätený vierozvestom sv. Cyrilovi a Metodovi. K práci na stavbe kostola na pristúpilo v rokoch 1969 - 1971. O jeho výzdobu sa zaslúžil nár. umelec Vincent Hložník. Z jeho dielne pochádzajú nad hlavným vchodom umiestnené priestorové sgrafito sv. Cyrila a Metoda a vnútri kostola na čelnej strane umiestnená mozaika Ukrižovaného Krista, po stranách ktorého sú opäť sv. Cyril a Metod. Takisto sa tu nachádzajú ním vytvorené obrazy krížovej cesty.</p>
<p>Pamätníky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pamätník zostrelým americkým letcom na miestnom cintoríne - Náhrobník padlým sovietskym vojakom na miestnom cintoríne - Náhrobník padlým sovietskym vojakom v osade Grúň - Pamätník SNP v osade Španie
<p>Subdestinácia: OKOLO VÁHU Na území obce bolo slovanské pohrebisko z doby veľkomoravskej.</p>	

¹⁸ <https://bosaca.sk/nasa-obec/o-obci/pamiatky/>

<p>Horná Streda</p> 	<p>Obec sa spomína od roku 1263, keď ju kráľ Belo IV. daroval kláštoru na Panónskej hore. Obec patrila od 17. storočia trnavským jezuitom, od roku 1773 ostrihomskému arcibiskupstvu, jej časť v 18. storočí Erdődyovcom. V roku 1813 zničila povodeň Váhu celú obec. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom.</p> <p>Rímskokatolícky kostol Všetkých svätých</p> <p>Jednoloďová pôvodne baroková stavba z roku 1728. Stojí na mieste staršej stredovekej stavby doloženej v roku 1353. Výraznou úpravou v rondokubistickom štýle, ktorá mu dala súčasnú podobu prešiel v roku 1924. V interiéri sa nachádza modernistický železobetónový kazetový strop.</p> <p>Iné</p> <ul style="list-style-type: none"> - dva ochotnícke divadelné súbory: DIVOCH (Divadlo ochotnícke) a Dino (Divadlo nové). - Chotárom obce preteká starý tok Váhu i Biskupický kanál, na ktorom od roku 1954 funguje vodné dielo Horná Streda.
<p>Brunovce</p> 	<p>V katastri obce bolo nájdené kostrové pohrebisko únětickej kultúry z nemeckého pohoria Harz zo starej bronzovej doby. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1374. Patrila viacerým šľachtickým rodinám. Obyvatelia sa venovali poľnohospodárstvu, ženy tiež výrobu čipiek a výšiviek.</p> <p>Berčeniovský kaštieľ</p> <p>Dvojpodlažná dvojtraktová neskororenesančná stavba s vnútorným nádvorím a 4 nárožnými vežami z rokov 1695-1697. Stojí na mieste staršej drevenej stavby patriacej Forgáčovcom. Súčasťou kaštieľa je kaplnka Nanebovzatia Panny Márie z druhej polovice 17. stor., v jeho interiéri sa nachádza hodnotná manieristická výmalba a barokový oltár z roku 1700. V roku 1988 boli na fasádach odkryté a reštaurované pôvodné maľby s figurálnymi motívmi a detailami pôvodného architektonického riešenia. V jeho okolí je rozsiahly anglický park z 19. storočia Kaštieľ je v zachevalom stave.</p>
<p>Potvorice</p> 	<p>Na území dnešnej obce Potvorice bolo žiarové pohrebisko s keramikou pražského typu, najstaršie známe na Slovensku. Obec sa spomína v roku 1263. Obec patrila ku kráľovským majetkom, neskôr zemepánom Ruttkayovcom, Báršoňovcom, Čákiovcom, Jesenským a iným. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom.</p> <p>Dedinská zvonica</p> <p>Jednoduchá murovaná stavba z druhej polovice 18. storočia. Nad vstupom je umiestnená nika so sochou Panny Márie z konca 19. storočia.</p>
<p>Považany</p> 	<p>Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1263. V roku 1960 vznikla obec zlúčením obcí Mošovce, Svätý Kríž a Vieska. Vtedajší kostol vo sv. Kríži postavili v pol. 13. storočia pravdepodobne nemeckí križiaci, ktorí dostali donáciu na Veľké Kostoľany, Žlkovce a Zelenice. Podľa portálneho súpisu z roku 1533 patrili Svätý Kríž zemanom Svätokrižským. Obyvateľstvo sa okrem poľnohospodárstva zaoberalo košíkársťvom. Obec Mošovce patrila viacerým zemanom a je najstaršou y troch obcí (1263). Zaoberali sa roľníctvom, čipkársťvom a výšivkársťvom. Obec Vieska nad Hronom patrila ku kráľovským majetkom, neskôr panstvu Tematín, potom viacerým zemanom. Ako aj v ostatných obciach i vo Vieske narobil Váh často mnoho škôd. Najväčšej povodni v roku 1813 padlo za obeť viacero domov. Na Váhu pracovali do roku 1904 tri mlyny. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom.</p> <p>Rímskokatolícky kostol Povýšenia sv. Kríža</p> <p>Jednoloďová empírová stavba z roku 1830. Stojí na mieste staršej stredovekej stavby. Kostol vznikol za príspevia Alexandra Rudnaya. Zariadenie kostola pochádza z doby jeho výstavby. Nachádza sa tu výmalba od F. Baslera z roku 1859. Nad portálom je umiestnené termálne okno a erb Alexandra Rudnaya.</p> <p>Rodný doma Alexandra Rudnaya</p> <p>Jednopodlažná ľudová stavba na pôdoryse písmena L z 18. stor. Na objekte je umiestnená pamätná tabuľa a busta arcibiskupa z roku 1928.</p> <p>Iné</p> <ul style="list-style-type: none"> - Súsošie sv. Cyrila a Metoda - Zvony v zvoniciach v miestnych častiach Vieska, Kríž nad Váhom a Mošovce
<p>Subdestinácia: POD JAVORINOU</p>	
<p>Stará Turá</p> 	<p>Stará Turá leží 10 km západne od Nového Mesta nad Váhom a 10 km východne od Myjavy. Mestom prechádza železničná trať Nové Mesto nad Váhom – Veselí nad Moravou. Ide o pohraničné mesto a centrum podjavorinského kopaničiarskeho regiónu. Svedčí o tom i množstvo miestnych častí a kopaníc v okolí, rozprestierajúcich sa medzi Malými Karpatami a Bielymi Karpatami. Prvá písomná zmienka o Starej Turej je z roku 1392, keď sa spomína v darovacej listine kráľa Žigmunda ako obec patriaca Čachtickému hradu, ktorý v tom čase dostal Stibor zo Stiboric. Súčasťou čachtického hradskeho panstva bola Stará Turá až do zániku feudalizmu v Uhorsku. Keď chudobná pôda, najmä na kopaničiach, nestačila užiť obyvateľstvo, hľadali Staroturania možnosti vo výrobe a predaji po domácky zhotovovaného dreveného riadu. Popri tejto tradičnej výrobe, ktorá sa zachovala dodnes, je potrebné spomenúť obuvníkov a kožušníkov, mlynárov, stolárov, tokárov, kováčov i hrnčiarov. Stará Turá mala mlyny, valchy, vyhne, varilo sa tu pivo, pestoval šafran a vyrábala papier. V okolí Starej Turej sa chovalo veľké množstvo kráv, z ktorých mlieka sa po úprave vyrábalo topené maslo. Staroturania sa preslávili aj ako prví zakladatelia bryndziarní na Slovensku.</p> <p>Husitská veža</p> <p>Samostatne stojaca murovaná veža zo 17. stor.. Pôvodne išlo o kostolnú vežu kostola Najsvätejšej Trojice, no po jeho požiari v roku 1770, stojí solitérne v areáli mestského cintorína. Pomenovanie Husitská vychádza z povesti, že vežu vybudovali Hustiti, čo však historici nepotvrdili. Slúžila ako strážna veža čachtického panstva.</p> <p>Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie</p> <p>Pôvodne evanjelický kostol, ktorý bol zabratý počas rekatolizácie, je jednoloďová baroková stavba z roku 1748. Iniciátorom stavby bol miestny zemepán Juraj Erdődy. V interiéri sa nachádza barokový hlavný oltár. Súčasťou oltára sú aj dva barokové svietniky zo 17. stor. Uprostred oltára je obraz Nanebovzatia Panny Márie pochádzajúci z Viedne. Bočné oltáre sv. Jána Nepomuckého a sv. Jozefa sú barokové z 18. storočia. Súčasťou interiéru sú aj barokové lavice z rovnakého obdobia. Organ je z roku 1950 od firmy Rieger z Krnova.</p> <p>Evanjelický kostol</p> <p>Jednoloďová barokovo-klasicistická stavba z rokov 1784-1806. V interiéri sa nachádza barokový oltár so sochami Mojžiša a Árona a novším obrazom od maliara Kováčika z</p>

		roku 1939. Kazateľnica je rokoková, prenesená sem z iného staršieho kostola. Krstiteľnica je baroková z 18. storočia.
	Obecný dom	Dvojpodlažná baroková stavba zo začiatku 17. storočia.
	Náhrobok Jána Pottfaya	Klasicistická architektúra z roku 1882. Ján Pottfay (1778-1848) bol mestský úradník, ktorý bol zabitý počas slovenského povstania v roku 1848. Náhrobok vznikol z iniciatívy mešťanov Starej Turej.
	Pamätníky bojov SNP	Tragické udalosti II. svetovej vojny zvlášť poznamenali kopanice – vypálené osady Hlavina a Nárcie , kde sú dnes významné pamätníky SNP.
	Iné	<p>Mestské múzeum Stará Turá pri Dome kultúry Javorina. V roku 2016 bolo múzeum komplexne zmodernizované a presťahované na prízemie budovy. Zameriava sa na históriu mesta a podjavorinského kraja. Medzi najstaršie exponáty patria fosílie morských živočíchov z obdobia prvohôr – štvrtohôr, pozostatky štvrtohorných cicavcov či archeologické nálezy z obdobia kamennej i bronzovej doby. Nachádza sa tu aj mimoriadne vzácne listiny. Pútavá je etnografická časť múzea. Podrobne je zdokumentované SNP v podjavorinskom kraji. Samostatnú časť tvorí rozsiahla expozícia zameraná na históriu bývalého podniku Chirana, ktorý bol svojho času najväčším výrobcom zdravotníckej techniky v Československu.</p> <p>Vysunutou expozíciou je dobová izbička nazvaná „Tradičné bývanie“ (starodávny nábytok, miestne ľudové kroje, starobylé náboženské knihy či domáce potreby ai).</p> <p>Železničné múzeum Stará Turá Jedinečné múzeum situované v priestoroch železničnej stanice a staničného skladu v Starej Turej približuje návštevníkom históriu miestnej medzinárodnej trate vedúcej z Veselí nad Moravou do Nového Mesta nad Váhom. Vzniklo v roku 2008 za účelom záchrany artefaktov železničnej histórie. Najväčším predmetom múzea je nástenný železničný telefón z roku 1909, ktorý scénou vo svojom filme Přednosta stanice prešlávil český komik Vlasta Burian.</p> <p>Múzeum Sestier Royových Múzeum je známe aj ako Pamätná izba Kristíny Royovej, bolo založené v roku 1986. Sú v nej vystavené rukopisy spisovateľky, prvé vydania niektorých jej diel a ich preklady do cudzích jazykov. Nachádza sa tu preložená novela K. Royovej - Bez Boha na svete, ktorá vyšla v Šanghaji v roku 1929 - ide o prvý preklad slovenského literárneho diela do čínštiny. Nájdú sa tu i osobné veci autorky a niektoré rodinné pamiatky rodiny Royovcov.</p>
Lubina 	<p>Obec Lubina leží na slovensko-moravskom pohraničí - v podjavorinskej oblasti. Je takmer úplne zovretá v horskej doline, ohraničenej hlavným hrebeňom Bielych Karpát, pod jej najvyšším vrchom Veľká Javorina. Okrem centrálnej obce spadajú do katastra aj desiatky ďalších kopaničiarskych usadlostí, ktoré sa ležia hlavne nahor proti smeru toku Kamečnice. Obec je takmer čisto evanjelická.</p> <p>K obci patria aj osady Kopcové, Dúbrava a U Ličkov, ktoré boli vo februári 1945 vypálené nemeckými vojakmi, za pomoc partizánom. Celkom bolo zničených 11 budov.</p> <p>O pobyte prvých obyvateľov svedčia vykopávky z mladšej doby bronzovej. V lokalite Na Nehvanci – (severnejšie od osady Hrnčiarové) sa našli pri kopaní piesku popolnicové nádoby a bronzová spona spindlersfeldského typu. Ďalšie vzácne predmety z tejto lokality – železná sekerka a ostroha sa našli pri archeologickom výskume slovanského pohrebiska.</p> <p>Pomenovanie osady v takomto poraste - dubovom - „dubina, dubina, bude z teba Lubina“, je i základom povesti o založení obce. Prvá písomná zmienka o našej obci je z roku 1392, keď uhorský kráľ Žigmund Luxemburský daroval bratislavskému županovi Stiborovi zo Stiboric celé čachtické panstvo i s okolitými dedinami – medzi nimi i Lubinu.</p> <p>15. storočie je spojené s husitmi. Dodnes pretrváva v našej obci tradícia spomienkovej slávnosti na Jana Husa.</p> <p>Pre osídľovanie nášho kraja je dôležité 17. st. – obdobie po bitke na Bielej hore. Príchodom českých exulantov sa rozvíjajú remeslá, prichádzajú mlynári, stolári, hrnčiari. Najpočetnejšiu skupinu remeselníkov tvorili súkenníci. Vyrábali hrubé súkno "garažiu" na výrobu odevov. Tak položili základy obchodovaniu – "hauzírkam", ktoré sú pre Lubinanov charakteristické.</p> <p>Exulanti priniesli so sebou i silný, inšpirujúci duchovný náboj, mali veľkú zásluhu na budovaní evanjelickej cirkvi, chrámu, fary, školy.</p>	
	Pamätník padlých partizánov na vrchu Roh	Je miestom odpočinku 45 partizánov vrátane kapitána Miloša Uhra. V severnej časti vrchu sa týči dynamická socha bojovníka . Po oboch stranách areálu je 7 kamenných kvádrov s menami obcí a osád zapojených do odboja pod Javorinou .
	Amfiteáter na vrchu Roh	Každoročne v auguste sa tu konajú spomienkové slávnosti.
	Evanjelický kostol	Jednoloďová pôvodne barokovo-klasicistická stavba z roku 1784. Oltár je barokovo-klasicistický z konca 18. storočia.
	Evanjelická fara	Jednopodlažná jednotraktová stavba z roku 1784. V dome sa narodil J. Ľ. Holuby , ktorý má na fasáde pamätnú tabuľu odhalenú v roku 1927. Žil tu jeho brat Karol Holuby, bojovník za národnú slobodu v roku 1848. V roku 1909 pod vedením známeho architekta Milana Harminca postavili novú faru, ktorá patrí medzi najkrajšie menšie architektonické stavby v okolí.
	Rodný dom Samuela Štúra, otca Ľudovíta Štúra	Dvojpodlažná štvorprstorová ľudová stavba s valbovou strechou z druhej polovice 18. stor. Fasády domu sú členené lizénovými rámami a pilastrami. Okná majú profilované nadokenné rímsy. Na fasáde je osadená pamätná tabuľa dejateľa z roku 1969.
	Iné	<ul style="list-style-type: none"> - Rodný dom kapitána Miloša Uhra - Holubyho chata na Veľkej Javorine - Slávnosti Bratstva Čechov a Slovákov na Veľkej Javorine - Pri obci bol v rokoch 1973 - 1977 vŕtaný hlboký oporný vŕt Lu-1 Lubina, ktorý dosiahol hĺbku 3300 m.

<p>Bzince pod Javorinou</p> 	<p>Obec leží na sútoku Kamečnice a jej ľavostranného prítoku Vrzavky v zníženine medzi Bielymi a Malými Karpatmi. Jej katastru dominuje Veľká Javorina (970 m n. m.) a hovoríme tiež o podjavorinskom kraji. Samotnú obec tvorí 5 častí: Bzince pod Javorinou, Cetuna, Hrubá Strana, Hrušové a Vrzavka. Z nich prírodne najpôsobivejšia je Cetuna, v ktorej vyvierajú výborná pitná voda. Nové Mesto nad Váhom je vzdialené 5,5 km juhovýchodne, Stará Turá 6 km juhozápadne. Názov vznikol podľa hojného výskytu bazy, ktorá je v erbe obce.</p> <p>Najstarší archeologický nález zo Bziniec pochádza z neskorej doby kamennej (2900 – 1900 pred Kr.), ktorým je torzo kamenného sekeromlatu. Obec Bzince pod Javorinou je obec pomerne stará. Už v roku 1215 sa stala samostatnou obcou. V 12. storočí začali Bzince natoľko rásť, že sa vytvárala pôda pre zriadenie samostatnej obce, ktorá by bola nezávislá od Nového Mesta. A tu rozhodujúcim bodom bolo postavenie vlastného rímskokatolíckeho kostola v roku 1215, ktorý bol zasvätený sv. Michalovi Archanjelovi. K občianskemu a cirkevnému osamostatneniu Bziniec ako svojskej obce prispela najmä skutočnosť, že v obci sa usídlil mníšsky rytiersky rád templárov. A práve oni postavili gotický kostol. Bzince boli na pomedzí dvoch feudálnych panstiev – beckovského (koniec 14.stor. a 15.stor.) a čachtického (zač. 16. stor.). Podhorská pôda bola málo úrodná, ale darilo sa pestovaniu hrozna (Bzince, Hrušové, Lubina). Ešte v 18. storočí patrili Bzince k dedinám s rozvinutým vinohradníctvom. Dnes o tom svedčia už len niektoré zachované staré pivnice. Dolnobzinčania sa viac venovali vinohradníctvu a Hornobzinčania výrobe pálenky. V obci žilo i niekoľko židovských rodín. Bzince mali svoje miesto aj v národnom obrození Slovákov (1848). V medzivojnovom období mali vplyv na rozvoj obce aj podomový obchod, ktorý tu mal dlhú tradíciu. Bzinčania predávali po celej Európe. Obchodníci chodili s výšivkami až do Rumunska a Talianska, ale väčšinou predávali na Morave a v Čechách - najmä v Prahe a kúpeľných mestách. 23. septembra 1921 prechádzal cez obec prvý prezident Česko-slovenskej republiky T. G. Masaryk, ktorý cestoval na Bradlo. Na jeho počesť bola postavená v obci slávobrána. II. svetová vojna a partizánsky odboj má v obci Bzince silný vlastenecký príbeh.</p>										
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="260 715 592 831">Zaniknutý kostol Najsvätejšej Trojice v časti Hrušové</td> <td data-bbox="592 715 1487 831">Archeologická lokalita zaniknutého stredovekého jednolodového kostola zo 14. storočia. Nachádza sa v areáli cintorína v miestnej časti Hrušové. V neskoršom období bol doplnený o vežu a pretvorený na kryptu rodiny Beňovských. V 19. storočí sa spomína ako zaniknutý. Základy kostola boli odkryté pri archeologickom výskume v roku 1997.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 831 592 948">Rímskokatolícky kostol sv. Michala</td> <td data-bbox="592 831 1487 948">Jednolodová pôvodne gotická stavba z prelomu 13. a 14. storočia. V rokoch 1570-1676 a od konca 17. storočia do roku 1733 patril kostol evanjelickým veriacim. Z tohto kostola pochádza stredoveký epitaf z II. polovice 14. storočia, ktorý tu bol nájdený v roku 1914 a dnes tvorí súčasť zbierok Západoslovenského múzea v Trnave.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 948 592 1006">Evanjelický kostol</td> <td data-bbox="592 948 1487 1006">Jednolodová klasicistická stavba z rokov 1793-1795. Nachádza sa tu empora na liatinových stĺpoch, oltár je z druhej polovice 19. storočia.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 1006 592 1180">Rodný dom Ľudmily Podjavorinskej</td> <td data-bbox="592 1006 1487 1180">Jednopodlažná jednotraktová stavba z konca 19. storočia. V dome je umiestnená pamätná izba spisovateľky. Na fasáde je pamätná tabuľa Ľudmily Podjavorinskej s reliéfom spisovateľky z roku 1961. Pochovaná je na miestnom cintoríne. <ul style="list-style-type: none"> - Múzeum Ľudmily Podjavorinskej – otvorené na požiadanie - správcou je obec, - Knižnica Ľudmily Podjavorinskej - utorok a štvrtok – 15:00 – 18:00 - zriaďuje obec, - Rodný dom Ľudmily Podjavorinskej – spravuje ev.cirkev, </td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 1180 592 1289">Iné</td> <td data-bbox="592 1180 1487 1289">Vo vlastníctve obce sú ďalšie pamiatky: <ul style="list-style-type: none"> - pamätník 1. svetovej vojny v Hrušovom a v Bzinčiach pod Javorinou, - pamätník SNP v Cetune, - zvonica Hrušové a zvonica Cetuna. </td> </tr> </table>	Zaniknutý kostol Najsvätejšej Trojice v časti Hrušové	Archeologická lokalita zaniknutého stredovekého jednolodového kostola zo 14. storočia. Nachádza sa v areáli cintorína v miestnej časti Hrušové. V neskoršom období bol doplnený o vežu a pretvorený na kryptu rodiny Beňovských . V 19. storočí sa spomína ako zaniknutý. Základy kostola boli odkryté pri archeologickom výskume v roku 1997.	Rímskokatolícky kostol sv. Michala	Jednolodová pôvodne gotická stavba z prelomu 13. a 14. storočia. V rokoch 1570-1676 a od konca 17. storočia do roku 1733 patril kostol evanjelickým veriacim. Z tohto kostola pochádza stredoveký epitaf z II. polovice 14. storočia, ktorý tu bol nájdený v roku 1914 a dnes tvorí súčasť zbierok Západoslovenského múzea v Trnave.	Evanjelický kostol	Jednolodová klasicistická stavba z rokov 1793-1795. Nachádza sa tu empora na liatinových stĺpoch, oltár je z druhej polovice 19. storočia.	Rodný dom Ľudmily Podjavorinskej	Jednopodlažná jednotraktová stavba z konca 19. storočia. V dome je umiestnená pamätná izba spisovateľky . Na fasáde je pamätná tabuľa Ľudmily Podjavorinskej s reliéfom spisovateľky z roku 1961. Pochovaná je na miestnom cintoríne. <ul style="list-style-type: none"> - Múzeum Ľudmily Podjavorinskej – otvorené na požiadanie - správcou je obec, - Knižnica Ľudmily Podjavorinskej - utorok a štvrtok – 15:00 – 18:00 - zriaďuje obec, - Rodný dom Ľudmily Podjavorinskej – spravuje ev.cirkev, 	Iné	Vo vlastníctve obce sú ďalšie pamiatky: <ul style="list-style-type: none"> - pamätník 1. svetovej vojny v Hrušovom a v Bzinčiach pod Javorinou, - pamätník SNP v Cetune, - zvonica Hrušové a zvonica Cetuna.
Zaniknutý kostol Najsvätejšej Trojice v časti Hrušové	Archeologická lokalita zaniknutého stredovekého jednolodového kostola zo 14. storočia. Nachádza sa v areáli cintorína v miestnej časti Hrušové. V neskoršom období bol doplnený o vežu a pretvorený na kryptu rodiny Beňovských . V 19. storočí sa spomína ako zaniknutý. Základy kostola boli odkryté pri archeologickom výskume v roku 1997.										
Rímskokatolícky kostol sv. Michala	Jednolodová pôvodne gotická stavba z prelomu 13. a 14. storočia. V rokoch 1570-1676 a od konca 17. storočia do roku 1733 patril kostol evanjelickým veriacim. Z tohto kostola pochádza stredoveký epitaf z II. polovice 14. storočia, ktorý tu bol nájdený v roku 1914 a dnes tvorí súčasť zbierok Západoslovenského múzea v Trnave.										
Evanjelický kostol	Jednolodová klasicistická stavba z rokov 1793-1795. Nachádza sa tu empora na liatinových stĺpoch, oltár je z druhej polovice 19. storočia.										
Rodný dom Ľudmily Podjavorinskej	Jednopodlažná jednotraktová stavba z konca 19. storočia. V dome je umiestnená pamätná izba spisovateľky . Na fasáde je pamätná tabuľa Ľudmily Podjavorinskej s reliéfom spisovateľky z roku 1961. Pochovaná je na miestnom cintoríne. <ul style="list-style-type: none"> - Múzeum Ľudmily Podjavorinskej – otvorené na požiadanie - správcou je obec, - Knižnica Ľudmily Podjavorinskej - utorok a štvrtok – 15:00 – 18:00 - zriaďuje obec, - Rodný dom Ľudmily Podjavorinskej – spravuje ev.cirkev, 										
Iné	Vo vlastníctve obce sú ďalšie pamiatky: <ul style="list-style-type: none"> - pamätník 1. svetovej vojny v Hrušovom a v Bzinčiach pod Javorinou, - pamätník SNP v Cetune, - zvonica Hrušové a zvonica Cetuna. 										
<p>Moravské Lieskové</p> 	<p>Moravské Lieskové je rozsiahla kopaničiarska obec na slovensko-moravskom pomedzí, na úpätí Bielych Karpát v údolí riečky Klanečnice, 8 km severozápadne od Nového Mesta nad Váhom. Obec má územie s rozptýleným typom osídlenia. Je tu viacero osád i rozmanitosť pomenovania. Hlavné časti sú: Moravské Lieskové, Brestové, Bučkovce a Šance. Na oboch stranách riečky Klanečnice sa v okolitom kopcovitom teréne rozprestierajú mnohé osady Malej a Hrubej Strany.</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="260 1289 592 1494">Evanjelický kostol</td> <td data-bbox="592 1289 1487 1494">Jednolodová klasicistická stavba s vežou tvoriacou súčasť jej hmoty, z rokov 1785-1786. Priestoru dominuje barokový oltár s obrazom Kristus na mori od J. Hromádku z Brna. Z rovnakého obdobia pochádza aj kazateľnica bez rezonančnej striešky.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 1494 592 1575">Rímskokatolícky kostol sv. Martina biskupa</td> <td data-bbox="592 1494 1487 1575">Trojlodová neorománska stavba s dvoma predstavanými vežami, z rokov 1911-1912. Stojí na mieste starého gotického kostola zo 14. storočia. Z pôvodného stredovekého objektu sa dochovala len časť veže. Novostavba má formu baziliky.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 1575 592 1777">Miestne múzeum</td> <td data-bbox="592 1575 1487 1777">Sídli v historickej budove, ktorá kedysi slúžila ako evanjelická fara, a v ktorej svojho času žil a pôsobil známy slovenský spisovateľ Martin Rázus. Táto budova má množstvo prvkov charakteristických pre Moravskolieskovskú dolinu – od typu okien a dlažby až po modrú farbu fasády so žltým lemom. Expozícia je zameraná na dokumentáciu ľudovej kultúry a tradičného života v obci. Návštevník tu nájde množstvo krásnych ľudových výrobkov – od nábytku a predmetov bežnej potreby cez umelecké diela až po zložité remeselnícke stroje ako sú krosná. Dozvie sa taktiež čo-to o významných osobnostiach pôsobivších v obci.</td> </tr> </table>	Evanjelický kostol	Jednolodová klasicistická stavba s vežou tvoriacou súčasť jej hmoty, z rokov 1785-1786. Priestoru dominuje barokový oltár s obrazom Kristus na mori od J. Hromádku z Brna. Z rovnakého obdobia pochádza aj kazateľnica bez rezonančnej striešky.	Rímskokatolícky kostol sv. Martina biskupa	Trojlodová neorománska stavba s dvoma predstavanými vežami, z rokov 1911-1912. Stojí na mieste starého gotického kostola zo 14. storočia. Z pôvodného stredovekého objektu sa dochovala len časť veže. Novostavba má formu baziliky.	Miestne múzeum	Sídli v historickej budove, ktorá kedysi slúžila ako evanjelická fara , a v ktorej svojho času žil a pôsobil známy slovenský spisovateľ Martin Rázus . Táto budova má množstvo prvkov charakteristických pre Moravskolieskovskú dolinu – od typu okien a dlažby až po modrú farbu fasády so žltým lemom. Expozícia je zameraná na dokumentáciu ľudovej kultúry a tradičného života v obci. Návštevník tu nájde množstvo krásnych ľudových výrobkov – od nábytku a predmetov bežnej potreby cez umelecké diela až po zložité remeselnícke stroje ako sú krosná. Dozvie sa taktiež čo-to o významných osobnostiach pôsobivších v obci.				
Evanjelický kostol	Jednolodová klasicistická stavba s vežou tvoriacou súčasť jej hmoty, z rokov 1785-1786. Priestoru dominuje barokový oltár s obrazom Kristus na mori od J. Hromádku z Brna. Z rovnakého obdobia pochádza aj kazateľnica bez rezonančnej striešky.										
Rímskokatolícky kostol sv. Martina biskupa	Trojlodová neorománska stavba s dvoma predstavanými vežami, z rokov 1911-1912. Stojí na mieste starého gotického kostola zo 14. storočia. Z pôvodného stredovekého objektu sa dochovala len časť veže. Novostavba má formu baziliky.										
Miestne múzeum	Sídli v historickej budove, ktorá kedysi slúžila ako evanjelická fara , a v ktorej svojho času žil a pôsobil známy slovenský spisovateľ Martin Rázus . Táto budova má množstvo prvkov charakteristických pre Moravskolieskovskú dolinu – od typu okien a dlažby až po modrú farbu fasády so žltým lemom. Expozícia je zameraná na dokumentáciu ľudovej kultúry a tradičného života v obci. Návštevník tu nájde množstvo krásnych ľudových výrobkov – od nábytku a predmetov bežnej potreby cez umelecké diela až po zložité remeselnícke stroje ako sú krosná. Dozvie sa taktiež čo-to o významných osobnostiach pôsobivších v obci.										
<p>Dolné Srnie</p> 	<p>Obec sa nachádza asi 3 km severozápadne od Nového Mesta nad Váhom na styku výbežkov Myjavskej pahorkatiny a Podunajskej nížiny na náplavovom kuželi Klanečnice.</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="260 1777 592 1924">Zvonice</td> <td data-bbox="592 1777 1487 1924"> <ul style="list-style-type: none"> - Rímskokatolícka zvonica, baroková murovaná stavba z prvej polovice 18. stor. Nad vstupom do stavby sa nachádza nika so sochou Panny Márie. - Evanjelická zvonica, historizujúca murovaná stavba (1890) </td> </tr> <tr> <td data-bbox="260 1924 592 2017">Iné</td> <td data-bbox="592 1924 1487 2017"> <ul style="list-style-type: none"> - Pamätná izba je aktuálne nefunkčná; je potrebná rekonštrukcia - Busty osobností obce (3x) - Martin Rázus, Jozef Hollý a Mária Rázusová Martáková v areáli cirkevnej záhrady. Sú verejne prístupné. </td> </tr> </table>	Zvonice	<ul style="list-style-type: none"> - Rímskokatolícka zvonica, baroková murovaná stavba z prvej polovice 18. stor. Nad vstupom do stavby sa nachádza nika so sochou Panny Márie. - Evanjelická zvonica, historizujúca murovaná stavba (1890) 	Iné	<ul style="list-style-type: none"> - Pamätná izba je aktuálne nefunkčná; je potrebná rekonštrukcia - Busty osobností obce (3x) - Martin Rázus, Jozef Hollý a Mária Rázusová Martáková v areáli cirkevnej záhrady. Sú verejne prístupné. 						
Zvonice	<ul style="list-style-type: none"> - Rímskokatolícka zvonica, baroková murovaná stavba z prvej polovice 18. stor. Nad vstupom do stavby sa nachádza nika so sochou Panny Márie. - Evanjelická zvonica, historizujúca murovaná stavba (1890) 										
Iné	<ul style="list-style-type: none"> - Pamätná izba je aktuálne nefunkčná; je potrebná rekonštrukcia - Busty osobností obce (3x) - Martin Rázus, Jozef Hollý a Mária Rázusová Martáková v areáli cirkevnej záhrady. Sú verejne prístupné. 										
<p>Vaďovce</p>	<p>Obec Vaďovce leží v juhozápadnej časti okresu Nové Mesto nad Váhom v údolí potoka Trstie (Topolecký potok), 3 km od Čachtického hradu. Prvá písomná zmienka o obci sa uvádza v súvislosti s Čachtickým hradom. Je to darovacia listina kráľa Žigmunda, ktorou dňa 7. marca 1392 daroval Stiborovi zo Stiboric hrad Čachtice spolu s okolitými obcami a osadami, ktoré patrili k hradu. Obyvatelia našej obce sa v minulosti zamestnávali hlavne poľnohospodárstvom. Celý povrch chotára obce spolu s južnými svahmi Javoriny pokrýval hustý les, ľudovo nazvaný ako „Čierny les“, ktorý museli vyklčovať, aby mohli</p>										

	<p>pestovať žito, raž, ovos, hrach, konope, kapustu a neskoršie aj ovocné stromky. V obci sa ujalo hlavne tkáčstvo a v 18. a 19. storočí aj povozníctvo. Tkáči, ktorí boli nazývaní kadleci, tkali doma na drevených vršťakoch konopné plátno a v menšom rozsahu tiež hrubé súkno, ľudovo nazývané „garažia“. Majetnejší sedliaci, ktorí vlastnili kone, využívali ich okrem prác na poľnohospodárstve aj na furmánsku zárobkovú činnosť nazývanú ako chodenie do sveta“. Obchodovali s dreveným dechtom (kolmažou), ktorú vtedy nazývali smola, z čoho Vaďovčanom prischla prezývka, že sú „Smolári“.</p>
<p>Rímskokatolícky kostol sv. Michala archanjela</p>	<p>Jednoloďová pôvodne gotická stavba z rokov 1424-1427. Úpravou prešiel v 17. stor., neskôr bol barokovo upravený. V roku 1770 bola doplnená veža. Po požiari v roku 1779 bol obnovený. Nachádza sa tu zvon z roku 1693.</p>
<p>Evanjelická zvonica</p>	<p>Murovaná stavba z rokov 1895-1898.</p>
<p>Hrachovište</p> 	<p>Obec leží v podhorí Malých Karpát pod vrcholom Plešivca. Prvýkrát sa písomne spomína v roku 1392 v súpise majetkov čachtického panstva. Obyvateľstvo sa zaoberalo poľnohospodárstvom, previtalo tu košíkárstvo.</p> <p>Rímskokatolícky kostol Navštívenia Panny Márie</p> <p>Jednoloďová baroková stavba z rokov 1750-1756. Nachádza sa tu neskorobarokový hlavný oltár s prvkami empiru s centrálnym reliéfom Navštívenia Panny Márie zo začiatku 19. stor. a neskorobaroková spovedelnica z konca 18. stor.</p>
<p>Subdestinácia: OKOLO TEMATÍNA</p>	
<p>Hôrka nad Váhom</p> 	<p>Obec leží medzi západným úpäťm Považského Inovca. V západnej rovinatej časti chotára dominuje rovinatá niva Váhu, tvorená holocénnymi náplavami, ktoré pozostávajú z pieskov, povodňových kalov a hĺn. Geologicky odlišná je horská oblasť chotára, ktorá tvorí takmer 8 kilometrov dlhá Hôrčanská dolina s priľahlými svahmi. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1246 ako majetok panstva hradu Tematín.</p> <p>Kaštieľ rodiny Szokolóczy</p> <p>Kaštieľ má v pôdoryse tvar obdĺžnika, je prizemnou budovou podmurovanou kamenným pivničným priestorom, v južnej rohovej časti má pristavenú jednoposchodovú hranolovitú vežu. Nie je obývaný ani zrenovovaný, ale strecha je v dobrom stave.</p> <p>S históriou Szokolóczyovcov v Hôrke sa to začalo tým, že Marcus Hirschfeld (1838 - 1911), ktorý bol židovského pôvodu a žil vo Viedni zakúpil vo vtedajšom Hornom Uhorsku v obci Szokolóczy kúriu a pozemky. Táto kúpa pozemku v Sokolovciach ho nútila ale často cestovať medzi Viedňou a Sokolovcami, aby sa mohol starať o svoj nový majetok. Marcus Hirschfeld mal jediného syna Benjamína Júliusa Hirschfelda, ten vyrastal vo Viedni a užíval si "mestský" život. Kvôli rastúcej nenávisti k Židom si dal zmeniť meno. Koncom 19. stor. Marcus Hirschfeld predal svoje majetky v Sokolovciach a získal majetky v obci Hôrka. Hôrku dal do správcovstva svojmu synovi Júliusovi, ktorý si v roku 1902 ako 45 ročný vzal za manželku o 24 rokov mladšiu Rosu Gmeyer, rodáčku z Hodonína. Opustili Viedeň a Július nechal pre nich postaviť nový domov - dnešný kaštieľ. Mali spolu dvoch synov Friedricha a Otta, po smrti Júliusa prebral správcovstvo Hôrky jeho syn Otto. Otto si vzal za manželku Molly Lászlo, ktorá pochádzala zo zámožnej budapeštianskej rodiny židovského pôvodu. Počas II. svetovej vojny sa v kaštieli ukrývali aj rodičia Molly - otec Feri a matka Heda, tí sa po skončení vojny vrátili späť do Budapešti. Otto Szokolóczy sa počas vojny zapojil do odboja, pomohol partizánom a aj americkému diplomatovi. Po skončení vojny sa Július, majiteľ drevospracujúcej firmy dostal do problémov, niektorí obyvatelia obce ho obvinili, že kolaboroval s Nemcami, keďže doma sa rozprávali nemeckým jazykom. Z tohto problému mu pomohol jeho správca Demko a aj slušní ľudia z obce svedectvom, že pomáhal partizánom. Počas vojny kaštieľ vážne poškodilo bombardovanie a po ťahaniciach o potvrdení že pomáhal partizánom si mohol Otto Szokolóczy svoj poškodený kaštieľ nechať opraviť. Po februári 1948 si uvedomili, že o svoj domov v Hôrke prídu a rozhodli sa odísť do Austrálie a tam v roku 1949 so svojou manželkou Molly a dcérami Kyrrou a Marinou odcestovali. Otto a Molly sa do Hôrky už nikdy nevrátili, ale ich dcéry Marína a Kyra áno, byvali u rodiny Pillerovcov. Matka Otta Rosa zostala na Slovensku, zomrela v domove dôchodcov v Beckove.</p>
<p>Hrádok</p> 	<p>Nachádza sa pod západnými výbežkami Považského Inovca pri štátnej ceste Piešťany–Trenčín, 15 km na JV od Nového Mesta nad Váhom. Leží pri Hôrke a vedľa Lúky. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1246, patrilo k Tematínskemu hradnému panstvu.</p> <p>Stredoveká pevnosťka – hrádok – stála na západnom výbežku obce, v lokalite zvanej Hradište. Tento hrádok vznikol pravdepodobne v 13. storočí na základoch oveľa staršieho opevnenia. V roku 1348 sa spomína kastelán Hrádku menom Mese, ktorý bol zároveň vicekastelánom Tematína. Nevelká pevnosť bola neskôr prestavaná na kúriu, no v 17. storočí už ani tá neslúžila svojmu účelu.</p> <p>Obec je známa hromadným nálezom železných sekerovitých hrivien z veľkomoravských čias, najväčším na území Česko-Slovenska. Našli sa tu aj zvyšky slovanského hradiska (valy) z 9. storočia.</p> <p>Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie</p> <p>Jednoloďová baroková stavba z roku 1729. Stojí na mieste staršej stavby spomínanej v roku 1560. Oltár pochádza z roku 1779, nad tabernákulom je umiestnený obraz Nanebovzatia Panny Márie z roku 1887 od J. M. Römanna. Súčasťou interiéru sú aj dve barokové sochy svätcov z prvej polovice 18. storočia umiestnené na neogotickom bočnom oltári.</p> <p>Socha sv. Vendelína</p> <p>Nachádza sa v areáli kostola. Na podstavci sochy je slovenský dedikačný nápis udávajúci ako donátorku sochy zemanku Agátu Medňanskú.</p>
<p>Lúka</p> 	<p>Obec Lúka je vzdialená 10 km na severovýchod od Piešťan a 14 km jeho východne do Nového mesta nad Váhom.</p> <p>Hrad Tematín</p> <p>Stredoveký strážny gotický kráľovský hrad zo 40.-tych rokov 13. stor. po mongolskom vpáde, v katastri obce Lúka, na hrebeni Považského Inovca, ktorý strážil významný brod cez Váhu. Najjužnejšie situovaná zrúcanina z pôvodných 8 strategických obranných hradov Považia. Je jedným z najvyššie položených hradov na Slovensku. Vznikol v roku 1242 na mieste slovanského hradiska; tento stredne veľký hrad dobudovali v druhej polovici 13. stor., a keď v druhej polovici 14. stor. stratil svoj pôvodný strategický význam, prešiel do súkromných rúk postupne viacerých majiteľov (Uljackovci, Thurzovci, Bercsényovci a</p>

		Čákiovci). Na hrade sa narodil aj budúci hlavný veliteľ povstaleckých vojsk Františka Rákocziho - Mikuláš Bercsényi. Preto bol hrad počas stavovského povstania priamo v dejisku bojov a v potlačení povstania ho cisárske vojsko v roku 1710 spustošilo. Neskôr hrad už neobnovili a postupne sa začal rozpadávať. Dodnes sú v hradnej zrúcanine dobre čitateľné jednotlivé budovy a opevnenia, zachovali sa aj obvodové murivá a konštrukcie. Hrad od roku 2007 prechádza konzervovaním hradných zrúcanín vďaka OZ Hrad Tematín .
	Renesančný kaštieľ Lúka	Dvojpodlažná trojtraktová neskororenesančná stavba na pôdoryse štvorca so 4 nárožnými vežami z roku 1674 a opevnením (je zrekonštruovaný). Pri kaštieli sa nachádza kaplnka sv. Márie Magdalény, postavená v 18. stor. ako loreta.
Modrovka 		Obec je najjužnejšie položenou obcou mikroregiónu Beckov-Zelená Voda-Bezovec. Leží na styku západného úpätia strednej časti Považského Inovca s považským výbežkom Podunajskej nivy. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1348, keď sa spolu s obcou Modrová (a ďalšími obcami) stala súčasťou novoformovaného tematínskeho panstva . História osídľovania tohto územia však siaha až do staršej doby kamennej , teda pred 25 000 rokmi. V období II. svetovej vojny sa v blízkosti zrútilo vojenské lietadlo anglického letectva .
	Dedinská zvonica	Murovaná stavba z 19. storočia. Na fasáde orientovanej k ceste je umiestnená nika so sochou sv. Juraja.
	Kamene na priviazané plti	V minulosti v obci pristávali plte. Na tieto časy sa zachovala pamiatka - kamene o ktoré sa priväzovali.
Modrová 		Modrová (<i>do roku 1927 Veľká Modrovka</i>) je najjužnejšou obcou okresu Nové Mesto nad Váhom, najvýhodnejšie spojenie má na mesto Piešťany. Územím obce prechádza územie európskeho významu Natura 2000 – Tematínske vrchy. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1348 (alebo z roku 1157, čo nie je overené). Obyvatelia sa živili najmä poľnohospodárstvom, tesárstvom a kolárstvom, ženy výšivkárstvom. Mnoho ľudí odchádzalo na sezónne práce do cudziny (Rakúsko).
	Rímskokatolícky kostol kostol svätého Michala archanjela	Jednoloďová románska stavba z prelomu 12. a 13. stor. Z románskeho obdobia sa dochovala hrubá stavba a zamurované románske okná. Kamenná románska krstiteľnica z tohto kostola je súčasťou zbierok Podjavorinského múzea v Novom Meste nad Váhom. V období gotiky bola pristavaná sakristia. Na začiatku 18. stor. kostol prešiel barokovou úpravou, bola pristavaná veža a vznikli súčasné okenné otvory. Interiér je zaklenutý valenou klenbou. V presbytériu je dochovaný gotický sedlový portál do sakristie.
Stará Lehota 		Leží v doline pohoria Považský Inovec , v hornej časti údolia Modrovského potoka. V katastrálnom území obce sa nachádza časť územia európskeho významu Natura 2000 – Tematínske vrchy . Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1348, keď sa spomína namiesto súčasných dvoch (Starej a Novej) len jedna Lehota (Lehata). Názov obce napovedá o jej vzniku. Ľuďom, ktorí sa podujali zúrodniť a kolonizovať neplodné, zväčša horské oblasti udeľovali zemepáni na určitý čas úľavu – lehotu od odvodov, naturálnych dávok či peňažnej renty. Stará Lehota patrila panstvu Tematín a neskôr početným zemanom. Geografická izolácia obce spôsobila, že na lehotách sa udržali zvyky a tradície dlhšie ako v iných obciach mikroregiónu. Ešte v prvej polovici 20. stor. sa gazdovi pred prvou oračkou pripravovalo zvláštne jedlo, záprah aj gazda sa pokropili svätenou vodou. Tento úkon mal zabezpečiť gazdovi zdravie, dostatok vlhky a ochranu obilia pred snežou. Vyorané skaly sa kládli na násyp v bočnej svahovej časti poľa, ktorý spevňoval svah a zabraňoval erózii. Obyvateľstvo sa živilo poľnohospodárstvom (kosenie, chov domácich zvierat, najmä hovädzieho dobytku a oviec, ktoré mal na starosti obecný pastier) a prácami v lese . Popri ťažbe palivového a stavebného dreva, výrobe dreveného náradia bol výrazným zdrojom príjmov aj zber lesných plodov a húb.
	Rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša biskupa	Jednoloďová pôvodne gotická stavba zo 14. storočia. V presbytériu sa nachádza kamenné výklenkové pastofórium z 15. storočia.
Nová Lehota 		Obec leží v Považskom Inovci , pod vrcholom Bezovca tvoriaceho dominantu okolitej krajiny. Prvá písomná zmienka pochádza z listiny Ľudovíta I. z roku 1348 v súvislosti príslušnosti obce k panstvu Tematín . Rozdiel v čase vzniku <i>Starej a Novej Lehoty</i> nebol veľký preto aj v tomto dokumente vystupujú pod spoločným menom <i>Lehata</i> . Dejiny osídlenia však siahajú do hlbšej minulosti. Dokladom sú dve zatiaľ nedokonale preskúmané hradiská ľudu lužickej kultúry , vybudované v staršej železnej dobe, teda asi pred 2500 rokmi na vrchu <i>Úhrad</i> a <i>Hradisko</i> . Kotlinou <i>Novej Lehoty</i> viedla v období Veľkej Moravy pravdepodobne dôležitá komunikácia spájajúca oblasť Nitry so slovanskými strediskami na dolnom povodí Váhu. Obe <i>Lehoty</i> boli vďaka svojej geografickej izolácii obcami, kam modernizácia dedinského života spojená s premenami a zánikom tradičných foriem ľudovej kultúry zavítala neskôr.
	Evanjelický kostol	Jednoloďová neorománska stavba z roku 1866. Jeho vybudovanie podnietila vlna prisťahovalectva obyvateľov s evanjelickým vierovyznaním z brezovských a myjavských kopaníc. Migráciu podporovali aj vtedajší majitelia Novej Lehoty Šándorovci, ktorí si uvedomovali, aké možnosti pre kolonizáciu predstavuje doposiaľ neosídlené územie chotára. Pri kostole stojí drevená zvonica.
	Kaplnka sv. Antona Padovského	Jednoloďová stavba z roku 1903.
	Seriál Horná Dolná	V obci sa natáčal slovenský komediálny seriál <i>Horná Dolná</i> (2015-2022) z produkcie TV Markíza.

Zdroj: Spracovanie autora podľa zdrojov na internete

Veľká časť dejín okresu Nové Mesto nad Váhom rovnako ako samotného Nového Mesta nad Váhom, je spätá s pôsobením **významných osobností, dejateľov štúrovskej generácie, cirkevných hodnostárov a literátov**. V okolí Nového Mesta sa narodili alebo pôsobili viaceré významné osobnosti slovenskej kultúrnej a národnej histórie.

NAJVÝZNAMNEJŠIE OSOBNOSTI okresu Nové Mesto nad Váhom

Subdestinácia: **OKOLO BECKOVA**

Štefan Pilárik (1615 – 1693)	- bol učiteľom na beckovskej škole (1652 - 1660), evanjelický kňaz, chýrny kazateľ a spisovateľ,
--	--

Beckov		<ul style="list-style-type: none"> - k jeho miestnemu pobytu sa viaže tragická udalosť, keď v roku 1660 gróf Nádašdy, v období náboženských bojov, zničil Pilárikovú knižnicu, v ktorej sa nachádzali literárne a historické unikáty, - po odchode z Beckova bol zajatý Turkami a odvečený do zajatia - osudy v tomto zajatí opísal pútavo vo svojom diele Lós Pilárika Štefana.
	Edmund Pascha (1714 – 1772)	<ul style="list-style-type: none"> - kazateľ, organista, barokový hudobný skladateľ, skladateľ organových skladieb, ktorý tu pôsobil na prelome 18. stor. (študoval tu filozofiu); používal pseudonym Claudianus Ostern - skomponoval niekoľko významných diel organovej hudby, napríklad latinskú Vianočnú omšu s mnohými prvkami ľudovej hudby.
	Jozef Miloslav Hurban (1817 – 1888)	<ul style="list-style-type: none"> - velikán štúrovskej generácie, vedúca osobnosť národného pohybu v roku 1848, ktorá stála v čele všetkých významných podujatí slovenského života v II. polovici minulého storočia, - v čase jeho štúdií sa začalo naplno rozvíjať národné uvedomenie slovenských študentov. Pri pamätnom výlete študentov na Devín v roku 1836 prijal meno Miloslav a začal uverejňovať svoje literárne práce. Po ukončení štúdií nastúpil ako kaplán v Brezovej pod Bradlom, kde sa pustil do národnouvedomovacej a ľudovovýchovnej práce. Prebudil národné povedomie ubiedeného ľudu a ukázal na cestu, ako žiť kultúrnejšie. Podieľal sa na vypracovaní Prestolného prosbopisu cisárovi, ktorý možno charakterizovať ako prvé organizované vystúpenie formujúcej sa slovenskej inteligencie proti maďarizácii. - neskôr odišiel do Hlbokého, kde si ho vyvolili za farára a kde pôsobil do svojej smrti (1888) - tu sa stretával s L. Štúrom, M.M. Hodžom a ďalšími vlastencami, aby sa dohodli o uzákonení spisovnej slovenčiny, ktorej základ tvorili stredoslovenské nárečia, - rozvinul bohatú literárnu činnosť. Zúčastňoval sa organizácie politického, kultúrneho života štúrovcov, písal prózu, kritiky, štúdie.
	Karol Bórik (1820 – 1896)	<ul style="list-style-type: none"> - kapitán dobrovoľníkov slovenského povstania v rokoch 1848-1849, politik, národovec, spoluzakladateľ Matice slovenskej, významný štúrovec, - bol zvolený do čela dobrovoľníkov a preslávil sa svojou odvahou, najmä počas bojov na Myjave. Po porážke maďarských vojsk pri Világoši sa stal prvým slovensky hovoriacim notárom v histórii a sídlil práve v Beckove. - do konca života bol zapáleným národovcom a je o ňom známe, že svoje dcéry nechal vyštudovať až vo Viedni, aby nemuseli navštevovať maďarské školy. - je vyobrazený na pamätníku v beckovskom parku.
	Eduard Ladislav Anton Eustach Medňanský (1823 - 1895)	<ul style="list-style-type: none"> - šľachtic, ktorý prežil detstvo v Beckove - bol komorníkom cisára Františka I., - významný literárny a vedecký činiteľ, - neskôr viceprezident Uhorskej komory, hlavný župan Nitrianskej župy, oficiálny strážca kráľovského pokladu a predseda Uhorskej komory.
	Dionýz Štúr (1827 – 1893)	<ul style="list-style-type: none"> - významný slovenský vedec v oblasti geológie, fytopaleontológie a botaniky, - zakladateľ vedeckého geologického výskumu na Slovensku, - ako pracovník Ríšskeho geologického ústavu vo Viedni sa podieľal na podrobnom geologickom mapovaní celej bývalej Rakúsko-uhorskej monarchie, neskôr sa stal jeho riaditeľom. - robil geologický výskum v rozličných krajinách bývalého Rakúsko-Uhorska (v Alpách, severovýchodnom Taliansku, Dalmácii, na Slovensku, v Čechách, v Sedmohradsku...). - napísal veľa rozsiahlych vedeckých prác, ktorými sa uviedol do zoznamu geológov svetového významu už za svojho života, - Bol vyznamenaný viacerými vysokými radmi, členstvom v mnohých akadémiách vied ako aj prírodovedeckých spoločností európskych štátov.
	Dr. Jan Ambro (1827 – 1890)	<ul style="list-style-type: none"> - významná osobnosť v oblasti pôrodnictva. - ako člen maďarskej lekárskej spoločnosti bol poverený vypracovať návrh na zníženie detskej úmrtnosti. - tak vznikla jeho kniha „Vedúce myšlienky pri organizovaní škôl pre pôrodné asistentky na území Uhorska“
	Ladislav Medňanský ml. (1852 – 1919)	<ul style="list-style-type: none"> - maliar "slovenskej zeme a ľudu", patrí k výrazným zjavom krajinomalby 19. a 20. stor. - zvláštne miesto v jeho tvorbe zaujímajú sociálne motívy obyčajných ľudí. - krajinár európskeho významu, ktorý mal ateliér aj na parížskom Montmartri a neskôr vo Viedni - absolvent Akadémie výtvarných umení v Mníchove, vystavovateľ na výstave v Paríži v roku 1877, ktorá mu priniesla triumf. - v rámci potuliek po svete sa istý čas zdržiaval v Beckove ako zdumčivý samotár, ktorý maľoval tulákov, opilcov, ubiedených sedliakov. - neskôr sa túlal po Francúzku, Taliansku a Balkáne, kde žil medzi pastiermi pusty, cigánmi a tulákmi. - po vypuknutí I. svetovej vojny odišiel na front s ceruzkou v ruke. Počas vojny viackrát vystavoval v Budapešti a vo Viedni.
K ďalším významným osobnostiam, ktorých život alebo dielo sa spája s Beckovom:		
<ul style="list-style-type: none"> - Hugolín Gavlovič (1712 – 1787) – františkánsky mních, kňaz, literát - Anton Grasalkovič - kráľovský právny radca - Peter Ondrejovič alias Becko (1963) – známy dobrodruh a skalolezec; v 80. a začiatkom 90. rokov patril k československej horolezeckej špičke v stredných horách 		
Kočovce	Zuzana Hönschová Beňovská (1750– 1826)	<ul style="list-style-type: none"> - žila v kúrii Beckovskej Vieske kam prišla z rodného Spiša; od roku 1768 manželka slávneho Mórica Beňovského - prvého kráľa na ostrove Madagaskar, s ktorým mala tri dcéry a dvoch synov,
	Gejza Rakovský (1845– 1911)	<ul style="list-style-type: none"> - poslanec uhorského snemu, právnik, botanik a ovocinár - jednou z jeho záľub bolo šľachtenie ovocných stromov - podarilo sa mu vyšľachtiť novú odrodu marhule, ktorá je po ňom pomenovaná
K ďalším významným osobnostiam, ktorých život alebo dielo sa spája s Beckovom:		
<ul style="list-style-type: none"> - Ján Buzzásy (1935) – básnik a prekladateľ; Jeho tvorba je ovplyvnená ako konkretistami, tak i dielom Miroslava Válka, beatníkmi, ale taktiež existencializmom. - Anton Kotzig (1919 – 1991) – matematik a vysokoškolský pedagóg; v roku 1969 emigroval do Kanady, kde aj zomrel 		

Kálnica	Milan Stano (1949)	<ul style="list-style-type: none"> - maliar, grafik, karikaturista, ilustrátor, krajinár, vydavateľ - v roku 1990 začal vydávať časopis Kocúrkovo, ktorý i redigoval - výtvarnou inšpiráciou je pre umelca aj slovenský folklór a ľudové tradície - vo svojom vydavateľstve Štúdio humoru a satiry atď. vydáva a ilustruje knihy prevažne so slovenskou tematikou
	Ferdinand Bolebruch	<ul style="list-style-type: none"> - rezbár - v chatovej osade je galéria Ferdinanda Bolebrucha
Subdestinácia: BOŠÁCKA DOLINA		
Bošáca	Štefan Jurech (1898-1945)	<ul style="list-style-type: none"> - generál II. stupňa počas II. svetovej vojny, veliteľ Rýchlej divízie na východnom fronte a vojenský diplomat
	Jozef Kollár (1934)	<ul style="list-style-type: none"> - vysokoškolské vzdelanie získal na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. - od roku 1962 pôsobil v chemickom kombináte Duslo Šaľa kde založil a viedol oddelenie organickej syntézy. Výsledkom jeho takmer 30 – ročnej vedecko-výskumnej činnosti sú konkrétne výrobky a výrobné technológie ocenené 27 československými patentmi a autorskými osvedčeniami. - v roku 1994 bol vymenovaný za riaditeľa podniku Duslo Šaľa. - bol zvolený za Prezidenta Zväzu chemického a farmaceutického priemyslu SR, vykonával funkciu prvého viceprezidenta Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení, ako aj podpredsedu Rady hospodárskej a sociálnej dohody SR. - jeho spolupráca s Agronomickou fakultou SPU v Nitre sa datuje od roku 1964. Univerzita mu za jeho dlhoročnú spoluprácu a podiel na rozvoji vedecko – výskumnej a pedagogickej činnosti udelila v roku 2002 čestnú vedeckú hodnosť doktor honoris causa. - v roku 1998 dostal štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy. Svojimi pracovnými výsledkami sa zaradil medzi osobnosti vedy a techniky na Slovensku
	Vratko Kaššovic	<ul style="list-style-type: none"> - člen predstavenstva a generálny riaditeľ spoločnosti, - pracoval v SLOVNAFTe viac ako 37 rokov, z toho vyše 13 rokov v kľúčových manažérskych pozíciách (námestník, viceprezident, generálny riaditeľ)
	Miroslav Petrech (1944)	<ul style="list-style-type: none"> - svetoznámy enológ a vinár, - Slovensko preslávil unikátnym Rizlingom rýnskym, ročník 2001. Vo svetovom hodnotení obávaného Roberta Parkera, pred ktorým majú rešpekt najväčšie vinárske domy, získal najvyššie hodnotenie, ktoré doteraz nezískal a neprekonal nikto zo Slovenska, Čiech či Moravy. Aj preto je právom označovaný za kráľa slovenských rizlingov
Zemianske Podhradie	Ladislav Paulíny (1815 –1906)	<ul style="list-style-type: none"> - evanjelický farár, blízky spolupracovník Ľudovíta Štúra
	Ľudovít Vladimír Rizner (1849 – 1913)	<ul style="list-style-type: none"> - spisovateľ, zakladateľ slovenskej bibliografie, pedagóg, etnograf a historik - obdivoval Jana Amosa Komenského a jeho myšlienky zahŕňal do svojho pedagogického pôsobenia. Potrebné pomôcky na výučbu si sám vyrábal, vzdelával sa aj vo svojom osobnom voľne (počas prázdnin), navštevoval známe knižnice či dopisoval si so zahraničnými bibliografom - pre svoju činnosť bol však (predovšetkým pre podporovanie názoru o panslavizme) prenasledovaný uhorskou cirkevnou vrchnosťou - Ľudmila Podjavorinská je jeho neteř - zakladal knižnice, spolky a staral sa o vedomostnú osvetu nielen svojich školákov, ale aj obyvateľov regiónu - <i>Čo je láska k matke alebo k otcovi? Čo je láska k sestre alebo k bratovi? Čo je láska devy k milému svojemu? Nič!, Nič! – proti láske k národu mojemu.</i>
	Pavel Doležal (1700 – 1778)	<ul style="list-style-type: none"> - bol slovenský jazykovedec, pedagóg, prekladateľ - ako evanjelický farár pôsobil v Zemianskom Podhradí, ktorého jazykovedným záujmom bola biblická čeština na Slovensku - doležal je autor duchovných piesní a slovensko-českej gramatiky Grammatica Slavico-Bohemica,
	Žigmund Paulíny (1750 -1831)	<ul style="list-style-type: none"> - ako evanjelický farár pôsobil v Zemianskom Podhradí, - náboženský spisovateľ, autor duchovných piesní a pedagóg
	Samuel Štúr (1818 – 1861)	<ul style="list-style-type: none"> - ako evanjelický farár pôsobil v Zemianskom Podhradí, - spoločensky a národne činný ľudový pracovník a publicista
	Jozef Ľudovít Holuby (1836 – 1923)	<ul style="list-style-type: none"> - ako evanjelický farár pôsobil v Zemianskom Podhradí, - vedec, botanik, polyhistor, národopisec, historik, archeológ, spisovateľ, etnograf a národný buditeľ
Subdestinácia: POD JAVORINOU		
Stará Turá	Ján Vagač (1759 – 1835)	<ul style="list-style-type: none"> - zakladateľ prvej bryndziarne na Slovensku, v meste Detva (1787) – bol mäsiarom a nakupoval dobytok v Detve; receptúru odskúšal podľa vzoru rumunských Valachov; vzorky v súdkoch vozil do Viedne, Bratislavy a Pešti a keď mali úspech, rozhodol sa ich vyrábať vo väčšom množstve vo vlastnej výrobní v Detve; „šnajdka“ bol krájaná po vyklopení z geletiek, - v roku 1948 bola výrobná znárodnená po tom, čo bola dedená z pokolenia na pokolenie
	Kristína Royová (1860 – 1936)	<ul style="list-style-type: none"> - evanjelická spisovateľka a redaktorka (s podporou cirkvi sa stala fakticky najprekladanejšou slovenskou autorkou – jej romány, novely a poviedky boli preložené do 36 jazykov) - pochádzala z rodiny evanjelického farára Augusta Roya a jeho manželky Františky rodenej Holuby ktorej predkovia, francúzski hugenoti, podľa rodinnej tradície prišli na Slovensko pred náboženským prenasledovaním. - stala sa zakladateľkou a vedúcou osobnosťou Modrého kríža, v Starej Turej založila útulňu pre výchovu opustených detí a sirôt, v roku 1911 aj malú ambulatnú nemocnicu, v roku 1926 sirotinec a v roku 1933 starobinec – Domov bielych hláv, - v Starej Turej sa nachádza pamätná izba, ktorá bola založená v roku 1986
	Šimon Roháček (1873 – 1934)	<ul style="list-style-type: none"> - podnikateľ, kníhtlačiar, redaktor a politik v prvej tretine 20. storočia
	Jozef Roháček (1877 – 1962)	<ul style="list-style-type: none"> - evanjelický farár, autor prekladu Biblie (na misijnej škole v nemeckom Neukirchenu sa naučil grécky a hebrejsky, aby mohol prekladať Bibliu do slovenčiny)
	Alexander Klimáček	<ul style="list-style-type: none"> - redaktor, autor a kníhkupec

	(1885– 1918)	- v roku 1912 vydal dve série pohľadníc zo západnej časti Tatier a Chočských vrchov. Ich výrobcom bola známa firma Stengel z Drážďan (popisy obrázkov u oboch vydavateľov boli buď v slovenčine alebo v maďarčine)
	Viliam Vagač (1889 – 1970)	- rímskokatolícky kňaz, salezián, misionár, spoluzakladateľ a riaditeľ súkromného slovenského gymnázia v Taliansku, trpiteľ za vieru - disident
	Ján Hučko (1929– 2001)	- historik a vysokoškolský pedagóg; vedecké dielo venoval slovenskému národnému obrozeniu, v ktorom sledoval národobuditeľskú činnosť kolektívov a jedincov
	Viliam Klimáček (1958)	- pôsobil v Starej Turej - je slovenský dramatik, básnik, prozaik, režisér, scenárista a herec divadla GUnaGU, autor kníh pre deti a mládež. - dvakrát vyhral súťaž DRÁMA za najlepšiu slovenskú hru.
	Kamila Vondrová (1974)	- režisérka
Dolné Srnie	Pavel Hečko (1825 - 1895)	- rodák - slovenský pedagóg, evanjelický kňaz a filozof, predstaviteľ protestantskej filozofie; vychádzal z filozofie Helga, ktorý predpovedal Slovanom veľkú budúcnosť, - paril do generácie mladších štúrovcov
	Juraj Chorvát (1862 - 1934)	- rodák - hudobník, evanjelický kantor, učiteľ, autor Veľkej partitúry k Transcius a k Spevníku - pedagóg, hudobný skladateľ, publicista.
	Štefan Svetský (1884 - 1927)	- rodák - národovec, zberateľ starožitností, spisovateľ - v Dolnom Srní, zorganizoval na Javorine Snem drobných pracovníkov zo Slovenska a Moravy, ktorých pokračovaním sú dnešné Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov na Javorine.
	Mária Rázusová- Martáková (1905 - 1964)	- pracovala ako učiteľka v Dolnom Srní - poetka, dramatička a prekladateľka, - sestra slovenského spisovateľa Martina Rázusa.
	Štefan Kozáček (1920)	- kapitán letectva - pilot, účastník odboja, zakladateľ Československých areolíní.
	Mária Hargašová (1902 – 1992)	- botanička, kultúrno-osvetová pracovníčka, - zhotovila množstvo herbárov, niekoľko položiek sa dosiaľ nachádza v trenčianskom múzeu, - zapísala množstvo ľudových zvykov a piesní podjavorinského kraja.
	Ján Marták (1903 – 1982)	- literárny historik, kritik, divadelný a kultúrny pracovník. - dlhoročný tajomník a správca Matice Slovenskej, účastník SNP - bol manželom Márie Rázusovej - Martákovovej.
	Ivan Kozáček (1923 – 2015)	- výtvarník, fotograf, verejný činiteľ a básnik.
	Moravské Lieskové	Martin Rázus (1888 - 1937)
Štefan Svetský (1884-1927)		- pseudonym Iľčo Pniček, Podhájský - národný pracovník, zberateľ starožitností, publicista. - pred 1. svet. vojnou bol organizátorom stretnutí národovcov a podjavorinského ľudu na Javorine. - v roku 1918 medzi prvými vystúpil za záchranu slovenských pamiatok.
Jozef Hollý (1879-1912)		- evanjelický farár, spisovateľ, dramatik, národovec - autor veselohry Kubo
Štefan Adamovič (1903-1961)		- cirkevný historik, evanjelický farár
Martin Hollý st. (1904-1965)		- slovenský herec a divadelný režisér
Ján Magál (1922-2021)		- popredný slovenský mykológ a autor mykologických publikácií - bol iniciátorom vzniku Občianskeho združenia Klub Podjavorinských kopaničiarov na Hrubej Strane, združenia JAVOR v Novom Meste nad Váhom, podujatia Významná osobnosť Podjavoriny, ako aj vytvorenia podjavorinského erbú
Dušan Krist Mítana (1946-2019)		- prozaik, scenárista a dramatik - k jeho dielam patria Psie dni, Slovenský poker, Patogónia, Koniec hry
Ján Adamovič		- podnikateľ vo výrobe obuvi (najmä čižiem) – slovenský Baťa a nasledovník „Systému Baťa“ , ktorému sa priučil v Zlíne - bol obdarený mimoriadnou umeleckou schopnosťou pre vyhotovenie jedinečných strihov a modelov obuvi. - ešte v roku 1937 bola uzavretá obchodná zmluva na dodávku všetkých vyrobených čižiem do Paríža ako monopol. - továreň mu bola znárodnená v roku 1948; Závody 29. augusta v Moravskom Lieskovom však o 20 rokov neskoršie už zamestnávali 622 zamestnancov z obce i z širokého okolia (zatvorená bola v roku 1995)
	Elena Holéczyová	- dcéra Jozefa Hollého, čipkárka, národná umelkyňa
Lubina	Samuel Štúr (1789-1851)	- učiteľ na evanjelickej škole v Uhrovci, otec Ľudovíta Štúra
	Jozef Ľudovít Holuby (1836-1923)	- evanjelický farár, botanik, mykológ, historik, etnograf; patril k popredným predstaviteľom slovenského národného hnutia - Rodák z Lubiny, ako farár pôsobil aj v Zemianskom Podhradí, kde vytvoril ohnisko upevňovania nár. povedomia a hrádzu proti maďarizačnému tlaku. Bol prívržencom česko - slovenskej spolupráce a vzájomnosti. Konal drobnú ľudovú prácu, ktorá bola priekopníckou prácou na kultúrnom a vedeckom poli. - venoval sa floristike a taxonómii v botanike. Bol členom prírodovedno-lekárskeho spolku v Bratislave a vlastným zberom, výmenami a darmi spolupracovníkov si vybudoval tri herbáre. Prvý, najvýznamnejší, mal až 12 000 položiek, predal ho do Budapešti a dnes je v múzeu v Bukurešti. Zbierku machov zakúpilo Sedmohradské múzeum, rovnako aj ostatné herbáre sú v múzeách v

		<p>Praha, Bratislave, Szarvasi a Martine; venoval sa aj mykologickému výskumu - v neuverejnenom rukopise <i>Soznam húb okolo Zemianskeho Podhradia opisuje 638 druhov húb nájdených v rokoch 1876 až 1884, vrátane hluzoviek</i> (na jeho počesť boli pomenované nasledujúce nové taxóny húb)</p> <ul style="list-style-type: none"> - v súvislosti s liečivými rastlinami sa začal zaoberať i ľudovým liečiteľstvom a sním spojenými poverami a mágiou. Svoj záujem neskôr rozšíril na hmotnú kultúru – odev, ľudové umenie, ľudová slovesnosť a zvyky. Výskum zameral najmä na Bošácku dolinu. Bol vynikajúcim zberateľom, autorom nákresov ľudového odevu, jeho súčiastok, účesov - Uverejňoval drobné vlastivedné príspevky z okolia svojich pôsobísk, archeologické nálezy, listiny a písomnosti zo zemianskych a archívnych fondov. Spracoval históriu cirkevných zborov, spísal dejiny trencianskeho seniorátu (v rukopise).
	Rudolf Uher (1913-1987)	<ul style="list-style-type: none"> - významný slovenský sochár - stal sa členom Skupiny výtvarných umelcov 29. augusta (Alojz Klimo, Vincent Hložník, Guderna, Matejka, Semian a ďalší). - V roku 1964 sa zoznámil a celoživotne zblížil so známym rakúskym sochárom K. Prantlom a založil Sochárske sympóziom v Ružbachoch. V roku 1967 (Expo Montreal) a 1970 (Expo Osaka) inštaloval svoje sochy pred československými pavilónmi na svetových výstavách, v roku 1971 inštaloval jednu zo svojich najvýznamnejších sôch v USA. V roku 1972 mu pozastavili členstvo v ZSVU a obmedzili výstavnú činnosť – niektoré jeho exteriérové diela boli úradne zničené. V roku 1973 ochrnul na pravú ruku. Od roku 1975 začal tvoriť sochy z pálenej a glazovanej hliny.
	Miloš Uher (1914-1945)	<ul style="list-style-type: none"> - organizátor partizánskeho hnutia na Západnom Slovensku - na vrchu Roh neďaleko jeho rodiska Lubiny, mu po vojne vybudovali pomník.
	Alfréd Wetzler (1913 – 1987)	<p>Pôsobili tu spoluautori Vrbovej a Wetzlerovej správy - 32-stranová výpoveď o živote v koncentračnom tábore, ktorú nadiktovali Rudolf Vrba a Alfréd Wetzler židovským predstaviteľom v Žiline 24. až 27. apríla 1944 po úspešnom úteku z tábora Auschwitz-Birkenau.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alfréd Wetzler (pseudonym Jozef Lánik) bol slovenský spisovateľ, antiľasta. - Rudolf Vrba, pôvodným menom Walter Rosenberg bol slovensko-židovský biochemik, profesor farmakológie a terapeutiky. V roku 1958 využil pobyt v Izraeli, kde bol ako člen vedeckej delegácie, aby opustil socialistické Československo. V roku 1976 sa stal docentom na University of British Columbia, Vancouver, kde vyučoval farmakológiu. Získal medzinárodnú prestíž ako autor vedeckých článkov o chémii mozgu a za výskum v oblasti cukrovky a rakoviny.
	Rudolf Vrba (1924 – 2006)	
Bzince pod Javorinou	Ľudmila Riznerová - Podjavorinská (1872 - 1951)	<ul style="list-style-type: none"> - významná spisovateľka slovenského realizmu; v roku 1947 získala titul národná umelkyňa - vo svojich dielach z vidieckeho a malomestského prostredia opísala s kritickým nadhľadom každodenné rodinné starosti. - zakladateľka modernej slovenskej literatúry pre deti a mládež
	Rudolf Macúch (1919-1993)	<ul style="list-style-type: none"> - univerzitný profesor, svetový odborník na semitskú filozofiu a orientálne jazyky, arabista, evanjelický farár, univerzitný profesor, polyglot (ovládal 45 jazykov) - v roku 1949 odcestoval do Iránu, kde sa i oženil. Neskôr pôsobil v Oxforde a Berlíne, kde prednášal na univerzite
	Ladislav Varga (1928 – 2005)	<ul style="list-style-type: none"> - v roku 1944 ho osud zavial do Bzínec. V pekárni Pavla Okruckého sa učil za pekára, neskôr začal písať príspevky do novín, poviedky a romány - Prvá kniha autorov, otcu a dcéry, Ladislav Varga a Mariana Komorová Klúč od raja vyšla v roku 1997. V roku 2001 vydali knihu Modrá krv, ktorá rozpráva o živote Alžbety Bátoriovej. Po ňom prišli ďalšie knihy: Najmladší veľkňaz (2001), Mesias (2003). Posledná kniha Hviezdny generál s podtitulom Tajomstvá života a smrti M. R. Štefánika vyšla v roku 2005, autorom bol už Ladislav Varga sám.
Hrachovište	Titus Kolník (1932 – 2017)	<ul style="list-style-type: none"> - významný archeológ, kedysi riaditeľ Pokladnice slovenských múzeí Archeologického ústavu SAV v Nitre, objaviteľ mohyly v Očkove, - bol predstaviteľom modernej slovenskej archeológie a špecializoval sa najmä na štúdium i popularizáciu pamiatok z doby rímskej a obdobia sťahovania národov
	gen. Imrich Gablech (1915 – 2016)	<ul style="list-style-type: none"> - česko-slovenský vojenský pilot a účastník II. svetovej vojny; bývalý letec v Royal Air Force v Británii, nositeľ československých, poľských a britských vojnových vyznamenaní. - v roku 2005 vydal autobiografiu <i>Hallo, airfield-control, go ahead!</i> (<i>Spomienky vojnového pilota</i>).
Subdestinácia: ČAČHTICKÉ KARPATY		
Čachtice	Rudolf Strechaj (1914-1962)	<ul style="list-style-type: none"> - bol komunistický politik; v 50. rokoch 20. storočia patril medzi troch najvplyvnejších politikov na území Slovenska, - Typograf – člen Speváckeho zboru Tatrina a divadelný ochotník – účastník ilegálneho protifašistického odboja a SNP, - bol predsedom Slovenskej národnej rady a podpredsedom vlády ČSSR - Ladislav Mňačko sa pri písaní románu <i>Ako chutí moc</i> inšpiroval práve osobou Rudolfa Strechaja
	Jozef Jesenský (1816-1890)	<ul style="list-style-type: none"> - ko právnik spravoval a riadil majetky Erdödyovcov po celom Uhorsku – jeho rodina vlastnila majetky v Čachticiach od roku 1725.
	Jozef Urbanovský (1793 - 1865)	<ul style="list-style-type: none"> - Farár v Čachticiach 1833-1851 – významná osobnosť slovenského národa – príslušník mladšej bernolákovskej generácie, neskôr sa prihlásil k iniciatívam Tatrina a snahám o slovenské národné zjednotenie – na jeho pozvanie uskutočnila sa 9. a 10. 08. 1847 pamätná „sednica“ Tatrina v Čachticiach
	Rudolf Čavojský (1901 - 1983)	<ul style="list-style-type: none"> - slovenský odborársky funkcionár, redaktor a politik - od roku 1940 odmietal nacistické metódy, po vypuknutí SNP poskytol cenné informácie predstaviteľom odboja.
	prof. Karol Ondreička (1944 - 2003)	<ul style="list-style-type: none"> - akademický maliar, grafik, ilustrátor, pedagóg. - študoval na Pedagogickej fakulte v Nitre (1962-1966) a neskôr na VŠVU v Bratislave (1968–1974) na Oddelení ilustrácie a knižnej tvorby u prof. Albína Brunovského. - v roku 1984 absolvoval študijný pobyt vo Veľkej Británii na Loughborough University, School of Art and Design, East Midlands.
	Ladislav Trebatický (1937)	<ul style="list-style-type: none"> - portový letec – akrobat – úspešný reprezentant republiky – na 9. ročníku súťaže leteckých akrobatov v anglickom Coventry, známej ako Lockheed Trophy získal 3. miesto.
	Margita Kurpelová (1925-1986)	<ul style="list-style-type: none"> - významná slovenská klimatologička, autorka diel z oblasti agroklimatológie. - zaoberala sa fenológiou, agroklimatológiou a mikroklimatológiou. Od roku 1950 pracovala v Slovenskom hydrometeorologickom ústave v Bratislave.

	Eduard Šimo (1923)	- Hydrológ – 1949-1953 pracovník dnešného Geografického ústavu SAV, od roku 1954 Ústavu hydrológie a hydrauliky SAV. Autor vyše 30 vedeckých a odborných štúdií – vyznamenaný Čestnou plaketou A. Stodolu za zásluhy v technických vedách (1973).
Častkovce	Ján Révai (1748-1806)	- rímskokatolícky duchovný a spišský biskup (1787); je pochovaný v krypte katedrály Sv. Martina v Spišskej Kapitule
Pobedim	Ján Hollý (1785 - 1849)	- rímskokatolícky kňaz v Pobedíme; básnik, spisovateľ a prekladateľ, - najväčší básnik bernolákovej školy - pri pravidelných prechádzkach po hájoch, poliach a lúkach sa snažil nachádzať inšpiráciu pre svoje lyrické básne . Spočiatku ich písal po latinsky, k rozhodnutiu používať (berolákovskú) slovenčinu dospel niekedy medzi rokmi 1805 – 1807.
	Jozef Feranec (1910 - 2003)	- emeritný rímskokatolícky biskup; v rokoch 1972 – 1990 diecézny biskup banskobystrickej diecézy
	Ján Veizer (1941)	- kanadský geochemik slovenského pôvodu, profesor na univerzite v Ottawe
	Eduard Šandorfi - Škrabánek	- v Pobedíne pôsobil v rokoch 1892-1899 kaplán, národný buditeľ, novinár, ovocinár , včelár a ľudový liečiteľ
Subdestinácia: OKOLO VÁHU		
Horná Streda	MVDr. et. PhDr. Jozef Marek (1868 – 1952)	- rodák z obce - jeden z najvýznamnejších predstaviteľov svetovej veterinárnej medicíny , profesor VŠ zverolekárskej v Budapešti
Považany	Alexander Rudnay (1760-1831)	- slovenský šľachtic, rímskokatolícky kňaz, ostrihomský arcibiskup (1819), kardinál (1828) a národný dejateľ. - pochovaný je v Ostrihomi, kde pôsobil ako arcibiskup - slovenský preklad Biblie s jeho podporou zrealizoval v rokoch 1829 a 1832 Juraj Palkovič - bol stúpencom viedenského dvora a podporoval rozvoj kultúry Slovákov; bol jedným z tých príslušníkov vysokiej cirkevnej hierarchie šľachtického pôvodu, ktorí sa uvedomele hlásili k slovenskej národnej príslušnosti. <i>„Slovák som, a keby som bol i na stolci Petrovom, Slovákom zostanem“ („Slavus sum, et si in cathedra Petri forem, Slavus ero“).</i>
	Augustína Kholová rod. Zelenayová (1882 - 1938)	- nazývaná „ Včelárka Gusta “ ktorá bola prvou ženou na Slovensku, ktorá sa zamýšľala nad širším využitím nutričných vlastností medu. - bola autorkou nových receptov na prípravu koláčov, lahôdok, medového chleba, medovníkov, medového vína, likérov. - sedem rokov usporiadala desiatky kurzov medového pečiva po celom Slovensku. - v roku 1931 jej v Bratislave vyšla kniha s názvom „Med a jeho zúžitkovanie v domácnosti“, v roku 1937 jej udelili významné včelárske vyznamenanie na Slovensku- Zlatú medailu.

Zdroj: Spracovanie autora podľa zdrojov na internete a z prieskumu medzi samosprávami

Spoločne so starostami obcí sme identifikovali **živý ľudský potenciál**, ktorého nositeľmi sú miestni aktívni a angažovaní ľudia, ktorí žijú v mestách a obciach okresu NMNV. Sú buď znalcami miestnej histórie, alebo sprevádzajú po zaujímavých miestach a tým interpretujú miestnu históriu a hodnoty, alebo sú to ľudia, ktorí sa niečím zaujímavým vo voľnom čase zaujímajú tzv. „hobíci“, čo by mohlo tvoriť základ pre miestny zážitok.

Samospráva	Miestni sprievodcovia a miestni historici (znalci histórie)	„Hobíci“ – tí čo sa niečomu zaujímavému venujú	Príbehy a legendy
Bzince pod Javorinou	Mgr. Ľudmila Šupáková - správkyňa múzea Ľudmily Podjavorinskej	- Eva Trnková - maľovanie kraslíc - Iveta Šidlová - kroje	
Stará Lehota	Znalci miestnej histórie - Martin Lacko-historik, - Július Nemeč		
Kočovce	Ján Hubinský - maliar, umelec		
Haluzice	Terézia Jobbágyová - rodáčka		
Očkov			- Krvavá krčma v areály mohyly. Údajne tu prepadávali pocestných
Hrachovište			
Moravské Lieskové			
Považany			- Podľa legendy dedinu Sv. Kríž nad Váhom založil Konštantín a Metod, keď sa vracali so svojim sprievodom z Velehradu do Nitry. - Odpočívali v priestore , kde sa nachádza terajší kostol. Na tomto mieste dali zhotoviť drevený kríž a zasadiť ho do zeme. - Keď sa tou istou cestou vracali späť, znovu odpočívali na tom istom mieste a na uvedenom kríži sa zatiaľ rozzelenaňali vetvičky. - Vtedy vraj povedal Metod, že nech sa na pamiatku tejto udalosti nazýva táto osada Svätý Kríž.
Obec Čachtice	- PhDr. Marián Imriška – sprievodca Čachtický hrad - Vladimír Amer - vydal knihu Čachtice	- Lenka Černoková - venuje sa ľudovým krojom, krojárka, pripravuje výstavu ľudových krojov	- Vladimír Amer - "Čachtice" - Legenda o Alžbete Báhory ako sa kúpala v krvi mladých dievčat, lebo chcela byť navždy mladá a krásna, - Legenda o Alžbete Báhory ako ju zamurovali na Čachtickom hrade a nechali jej len malé okienko, cez ktoré jej podávali jedlo

Zemianske Podhradie			- Kniha od J.L: Holubyho- Národopisné práce
Beckov	- Katka Badžgoňová (sprievodkyňa) <u>Znalci miestnej histórie:</u> - Daniela Badžgoňová (znalkyňa miestnej histórie) - p. Maslo - náučné chodníky, správca miestneho urbáru, ochranár prírody - Peter Ondrejovič - rieka Váh, hradná skala a lezectvo	-	- O šašovi Beckovi. - O drakovi v hradnej studni - Hrad Beckov a Povest' o Zelenej vode - O gajdošovi na Beckove. - Povest' o zlom pánovi Stiborovi. a ďalšie
Trenčianske Bohuslavice	- Dušan Zaťovič (sprievodca) - farár Richard Jankovič	- Ján Uko , vyrobil malý orloj na miestnej zvonici, slnečné hodiny, maketu hasičskej striekačky, drevenný bicykel k pumtracku, vážka v parku	
Kálnica	- Miroslav Borcovan – emeritný starosta; bol vo funkcii 25rokov, podrobne pozná históriu obce - Margita Pečítová - predsedníčka klubu dôchodcov, - Pavol Pavlech -hudobník, zakladateľ miestneho speváckeho zboru Šípkari - Dušan Filip - dlhoročný predseda TJ Zavažan - Žaneta Potočková - dlhoročná predsedníčka kultúrnej komisie	- Ferdinand Bolebruch , rezbár, galéria na konci sveta v chatovej osade Krajná dolina	- Bola vydaná kniha Kálnické príbehy od Milana Stanu
Modrová	- PhDr. Martin Lacko, - historik, Mgr. Marián Lacko		- Napr. povesti v knihe od A. Černochovej : Tajomný kočiš (Povesti spod Tematína)
Dolné Srnie	Ján Skovajsa		
Bošáca	- Daniel Bradáč - Tatiana Helíková - Ing. Jaroslav Struhár - Daniel Bradáč, poslanec OZ, zástupca riaditeľa G.M.R.Š. Nové Mesto n/V - Tatiana Helíková, predsedkyňa kultúrnej komisie a poslankyňa OZ - Ľudmila Radošová - knihovnička a znalkyňa miestnych zvykov		- Názov obce pravdepodobne pochádza od eremitických mníchov, ktorí pravdepodobne žili v Bošáci a mali tu drevený kláštor – bosonohý mních – Bosák.

Poznámka: Ostatne samosprávy nevyplnili dotazník

Zdroj: Spracovanie autora podľa prieskumu medzi samosprávami

2.4 NAJVÝZNAMNEJŠIE PODUJATIA V OKRESE NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

Do zoznamu podujatí sme zahrnuli také akcie a podujatia, ktoré majú alebo by mohli mať nadregionálny nie miestny význam a pri lepšej propagácii a finančnej podpore by sa v budúcnosti mohli stať zdrojom návštevnosti okresu NMNV. Najaktívnejším subjektom je Hrad Beckov, n.o., ktorý organizuje celoročne okolo 55 programov a podujatí rôzneho charakteru, medzi najnavštevovanejšie patria júlové Beckovské (hradné) slávnosti.

Termín	Názov podujatia	Zameranie	Návštevnosť	Miesto konania
január	Trojkráľový výstup na Inovec			Kálnica
	Fašiangová zabíjačka			Zemianske Podhradie
február	Pochovávanie basy	Zabíjačkové špeciality	500 ľudí	Považany
	Pochovávanie basy	Organizuje ženský spevácky súbor Klenotnica.		Bzince pod Javorinou
marec	Pochovávanie basy		400 ľudí	Moravské Lieskové
apríl	Beckovské Fašiangy		600 ľudí	Beckov
	Veľká noc na hrade Beckov		7 500 ľudí	Beckov
	Pochod Ľudmily Podjavorinskej		80 ľudí	Bzince pod Javorinou
	Okolo Bošáckej doliny	Turistický pochod so 6 variantami trás od 10 do 52 km so štartom a cieľom na ihrisku v Bošáci (7. ročník)		Bošáca
	Turistický pochod Holubyho botanický chodník		90 ľudí	Zemianske Podhradie
	máj	Stredoveké dni na hrade Tematín		
	Podjavorinské folklórne slávnosti			Lubina
	Zraz vojenskej techniky		1 500 ľudí	Moravské Lieskové
	Nočná hasičská súťaž		1 000 ľudí	Zemianske Podhradie
	Deň otvorených dverí PD Bošáca		7 000 ľudí	Bošáca
	Rozprávková cesta hradom Beckov		3500 – 7000 ľudí	Beckov
máj - jún	Birell Bike Fest Kálnica	Najväčší bicyklový festival na Slovensku s obrovskou dávkou adrenalínu a zábavy pre všetky vekové kategórie. (14. ročník)	15 000 ľudí	Bikepark Kálnica
jún	Hradné slávnosti na Čachtickom hrade	Otvorenie Čachtického hradu (10. ročník)	550 ľudí	Čachtický hrad
	Malebná cesta dolu Váhom			Beckov

	Na plný dych	Medzinárodný festival dychových hudieb	1 500 ľudí	Moravské Lieskové
	Moravskoliesková traktorparáda	3. ročník v 2024	1 500 ľudí	Moravské Lieskové
júl	Beckovské slávnosti	Hradné slávnosti spojené s dobývaním hradu, ktoré sú autentickou atrakciou.	5000 – 12000 ľudí	Hrad Beckov
	Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov na Veľkej Javorine		1 500 ľudí	Bzince pod Javorinou
august	Žákovic OPEN	Hudobný festival	1 500 ľudí	Trenčianske Bohuslavice
	Čachtické hody		800 ľudí	Čachtice
	Bošácke hody		5 000 ľudí	Bošáca
	Československý ŠKODA zraz	10. ročník		Roh, Lubina
	Moravskolieskovské dožinky			Moravské Lieskové
	Noc hradov a zrúcanín	Nočná prehliadka		Park miniatúr Podolie
	Pálenie partizánskej vatry		400 ľudí	Považany
september	Slovácka jaternica	Prebieha koštovka výherných páleniek a Slovenský rád rytierov destilátov odmení pestovateľov/výhercov „Koštovky pálenky pod vrchom Turecko“ + Slovácka Cyklojazda (sprievodné podujatie)	700 ľudí	Trenčianske Bohuslavice
	Hody Častkovce			Obecný park Častkovce
	Strašidlá na Čachtickom hrade			Čachtický hrad
	Slávnosti pod rozhladiňou na vrchu Hájnica			Haluzice
	Gazdovské trhy		400 ľudí	Beckov
október	Memoriál Janka Vojteka	Turistický výlet na Lopeník v Bielych Karpatoch		Nová Bošáca
	Jazda sv. Huberta		400 ľudí	Stará Lehota
	Kopaničársky jarmek			Stará Turá
november	Bathory Cross „Čachtický krvák“			Čachtice
	Horský maratón Bratstva		150 ľudí	Bzince pod Javorinou
december	Medová nedeľa		600 ľudí	Zemianske Podhradie
	Vianočné trhy		500 ľudí	Moravské Lieskové
	Považanské Vianoce	Spojené s vianočnými trhmi	800 ľudí	Považany

Zdroj: Vlastné spracovanie autora podľa zdrojov na internete a dotazníkový prieskum medzi samosprávami

2.5 KULTÚRNE TRASY A ICH VÝZNAM V KULTÚRNO - POZNÁVACOM CESTOVNOM RUCHU

Európske kultúrne trasy predstavujú kategóriu tematických kultúrnych ciest, ktoré sú certifikované Radou Európy. Tento titul sa už od roku 1987 udeľuje kultúrnym trasám európskeho významu, ktoré spájajú aspoň tri krajiny v Európe. Prvou bola Deklarácia zo Santiaga de Compostela. V súčasnosti **47 kultúrnych trás Rady Európy**¹⁹ poskytuje množstvo voľnočasových, ale aj vzdelávacích aktivít a sú kľúčovými zdrojmi pre zodpovedný cestovný ruch a udržateľný rozvoj. Pokrývajú celý rad rôznych tém, od architektúry a krajiny až po náboženské vplyvy, od gastronómie a nehmotného dedičstva až po hlavné postavy európskeho umenia, hudby a literatúry.

Viacero významných európskych tematických kultúrnych ciest je cezhraničných. Dokonca tie Európske kultúrne trasy, ktoré sú certifikované Radou Európy, musia prechádzať tromi krajinami. Je to jedna z podmienok jej certifikácie.

Slovensko je v súčasnosti zapojené do piatich certifikovaných Európskych kultúrnych trás: (1) **Trasa sv. Martina z Tours** (2005), (2) **Transromanica** - spája spoločné románske kultúrne dedičstvo, (3) **Cesta železnej opony** (2019) - diaľková cykloturistická trasa; (4) **Trasa historických kaviarní** (2022) - užili atmosféru kaviarní v jeho zlatom veku, v kontexte kultúrnych dejín Európy, (5) **Cyrilo-Methodská cesta** (2021) - svätých Cyril a Metod sú symbolmi kultúrneho dialógu medzi východným a západným kresťanstvom, sú spolupatróni Európy.

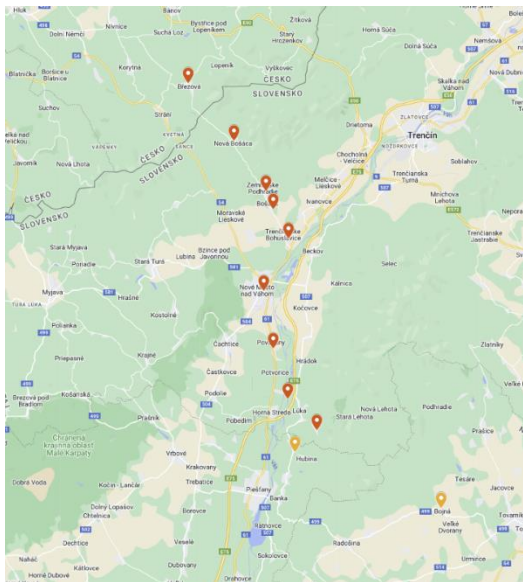
Okres Nové Mesto má potenciál zapojiť sa do Cesty sv. Cyrila a Metoda²⁰, ktorá vedie cez sériu trás historicky spojených so životom a poslaním svätých Cyrila a Metoda. Prvá zo štyroch vetiev trasy je napojená na územie Veľkej Moravy, dnešnej Českej a Slovenskej republiky, kde prebiehali ich najvýznamnejšie práce. Ďalšie trasy vedú ďalej na juh a juhovýchod Európy. Sekretariát a manažment tejto európskej kultúrnej trasy sídli v Zlíne a Národným koordinátorom pre Slovensko je Krajská organizácia Nitrianskeho kraja.

Prechod sv. Cyrila a Metoda zo Slovenska na územie dnešnej Českej republiky sa s vysokou pravdepodobnosťou viaže na územie okresu Nové Mesto nad Váhom a to na nasledovnej trase, ktorú navrhol archeológ Mgr. Juraj Malec, PhD. (Trenčianske múzeum) na základe odborných archeologických poznatkov. Toto navrhnuté trasovanie bude potrebné bližšie preskúmať a zdokumentovať.

Po prechode Považským Inovcom a v nadväznosti na existujúce lokality na Ceste sv. Cyrila a Metoda - Archeoskanzen Bojná (Nitriansky kraj) a Kostelec Ducové (Trnavský kraj) by trasa mala pokračovať nasledovnými obcami okresu Nové Mesto nad Váhom (8 zastavení):

¹⁹ <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes>

²⁰ <https://www.cyril-methodius.cz/>

- **Modrová** - silné povedomie, staršie sakrálné pamiatky (Kostol sv. Michala Archanjela),
- **Brunovce** - brod cez Váh (Brunovská lávka),
- **Považany** - veľmi silné povedomie; dokonca miestni tvrdia, že tam je Metodov hrob (Kostol povýšenia sv. Kríža) a viažu sa k prítomnosti sv. Cyrila a Metoda viaceré legendy,
- **Nové Mesto nad Váhom** – veľmi silné povedomie; existujúce súdobé archeologické nálezy (Kostol narodenia Panny Márie)
- **Trenčianske Bohuslavice** - povedomie v spojitosti s kostolom (Kaplnka nepoškvrneného počatia Panny Márie)
- **Bošáca** – dochované archeologické nálezy (Farský kostol Nanebovzatia Panny Márie),
- **Zemianske Podhradie** - hradisko a dochované archeologické nálezy,
- **Nová Bošáca** - zasvätenie kostola sv. Cyrilovi a Metodovi a archeologické nálezy

Po prechode cez česko – slovenskú hranicu by mala končiť v obci Březová s kostolom zasväteným sv. Cyrilovi a Metodejovi.

2.6 DOSTUPNOSŤ TURISTICKÝCH CIEĽOV

Jednotlivé atraktívne turistické ciele, ktoré sú základným atribútom turistickej návštevnosti, by mali byť vhodne poprepájané ako pre pešieho návštevníka, tak aj pre cykloturistu, prípadne milovníka konského putovania.

PEŠIA TURISTIKA

V okrese Nové Mesto nad Váhom sa nachádza **pomerne hustá sieť turistických chodníkov** aj vďaka nenáročným geomorfologickým podmienkam, atraktívnym výhľadom a pestrým prírodným formám viditeľným v krajine. Väčšinou prechádzajú pohoriami Biele Karpaty, Malé Karpaty a Považský Inovec. Rôzne dĺžky trás, náročnosť terénu aj značených peších turistických chodníkov umožňujú ich využívanie turistom s rôznou kondíciou a rôzneho veku, od rodín s deťmi až po zdatných turistov.

Pešia turistika má v tomto regióne bohatú tradíciu a o jej popularizáciu sa stará **Klub slovenských turistov (KST)**, konkrétne odbory KST v trenčianskom regióne: OKST Podjavorina Nové Mesto nad Váhom a OKST Stará Turá.²¹

Najznámejšia a najvyhľadávanejšia pešia túra je na vrchol **Veľkej Javoriny** s Holubyho chatou zo Starej Turej, odkiaľ je táto trasa najkratšia a najdostupnejšia. Často využívanými turistickými trasami sú aj trasy: (1) na **hrad Tematín** z obcí Hrádok, Lúka alebo Bezovec, (2) na **Čachtický hrad** z obcí Čachtice alebo Višňové, (3) zo Starej Turej, popri vodnej nádrži Dubník II na **Mohyly generála M.R. Štefánika v Brezovej pod Bradlom** v okrese Myjava, (4) na vrch Veľký Plešivec od Čachtického hradu (5 km), z Hrachovišťa (2 km) alebo zo Šípkového (Vrbové). Hrebeňom Bielych Karpát prechádza aktuálne veľmi obľúbená diaľková turistická trasa **Štefánikova magistrála – Cesta hrdinov SNP**.

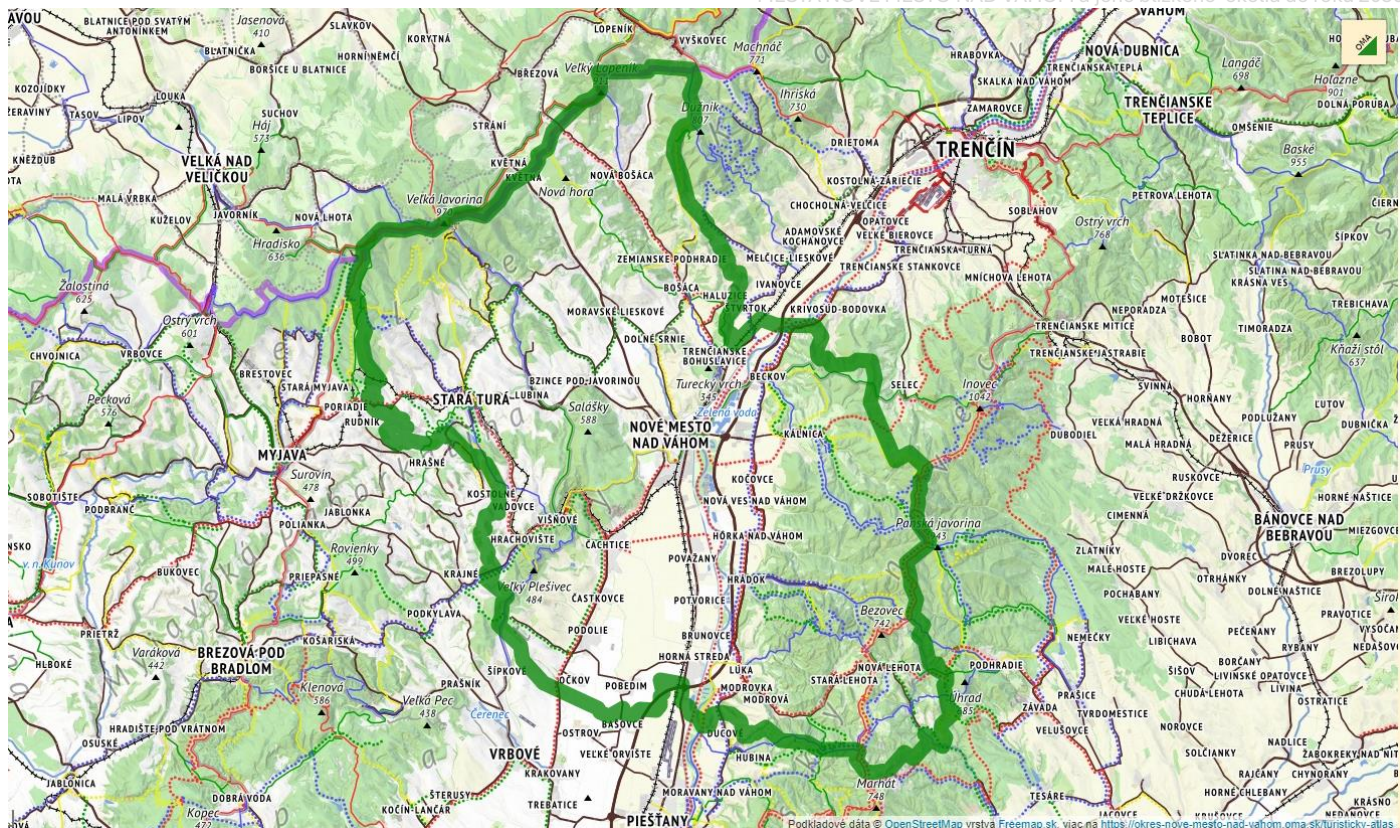
Zatraktívnenie pešej turistiky aj cykloturistiky v regióne poskytuje výstup na **turistické rozhľadne** v regióne:

- **Rozhľadňa Veľký Lopeník** nad Novou Bošácou, ktorá je symbolom priateľstva medzi Čechmi a Slovákami (vysoká je 22 m a vedie na ňu 101 schodov)
- **Rozhľadňa na vrchu Hájnica** nad Haluzicami bola postavená v roku 2013 v rámci Mikroregiónu Bošáčka. Vedie k nej nenáročná turistika s krásnym výhľadom. Vysoká je 7m.
- **Vojenská veža na Jelenci** (Lubina)

Podľa portálu OMA²² je v okrese Nové Mesto nad Váhom **35 hlavných trás v celkovej dĺžke 237 km**.

²¹ <https://www.ksttn.sk/odbory-kst/>

²² <https://okres-nove-mesto-nad-vahom.oma.sk/turistika>

Zdroj: portál OMA

TURISTICKÉ PEŠIE TRASY

Názov trasy	Číslo trasy	Trasovanie	Kategória značiek	Dĺžka celkom	Dĺžka okres NMNV
Bezovec, rekr. stredisko - Chata pod Inovcom	0705b			19 km	
Hlohovec - Bezovec, rekr. Stredisko	0705a			43 km	22 km
Myjava, ústred. orient - Veľká Javorina, Holubyho chata	0701h			18 km	
Cesta hrdinov SNP		Prechádza hrebeňom Bielych Karpát	Červená hlavná		
Tri boky - Útulňa Izba	0705i		Červená	253 m	
Nad Studnicami - Prameň pod Jakobovou	0705r		iná	174 m	
Stará Turá - Veľká Javorina, Holubyho chata	8112			10,7 km	
Zručanina hradu Tematín - Pod Prielačinou	8116			10,2 km	
Chodník Rudolfa Drozda (NMNV – Čachtický hrad)	8114	NMNV – Pod Drapliakom – Pred Višňovým – Višňová farma - hrad Čachtice		10,1 km	67 km
Pod Drapliakom - Višňové, zastávka	8114m		Žltá	5 km	
Na hrádzi - Lúka	8148		hlavná	5,3 km	
Nová Hora (ČR) - Horné Kameničné				3,8 km	
Topolecká - Krúžok, štátna hranica	8111			7,1 km	
Hrachovište, zast. - Veľký Plešivec	8115	Veľmi frekventovaná trasa v Čachtických Karpatoch.		2,4 km	
Zemianske Podhradie – Rolincová	8155			2,1 km	
Rolincová - Pod Tlístým vrchom		Rolincová - Zemianske Podhradie - Zabudišová - Galovec - Tri chotáre - Zabudišová - Barina - Pod Tlístým vrchom	žltá iná	10,8 km	
NMNV – Hrušové (prechod) / miestna trasa		NMNV – Bzince pod Javorinou – Hrušové – Horné Bzince		6 km	
Trenčianske Bohuslavice - Nová Bošáca	5141			18 km	
NMNV – Mníchova Lehota	5111	NMNV – Zelená voda – Hrad Beckov- Selec – Inovecká chata – Sedlo Jarabský vrch – Nad Krásnou dolinou – Mníchova Lehota		29 km	
Čachtice – Lubina	5119			12,5 km	63 km
Podhradie - Bezovec, rekr. Stredisko	5128	Cez Novú Lehotu a bývalú horáreň Janiš		8,4 km	
Mohyla M. R. Štefánika - Stará Turá	5109		Zelená	23 km	

Poradie - Dibrovov pomník, št.hr.	5116		hlavná	9,9 km	
Nitrianska Blatnica - Horáreň Modrová	5131			13,1 km	
[Z] Bojkovice-Velká Javořina	4545	spravuje cz:KČT		31 km	
Javorník;Dibrovův pomník		spravuje cz:KČT		10,6 km	
Beckov - Panská javorina	2419a	Cez obec Kálnica a Lyžiarske stredisko Pod Pieskami		16 km	85 km
Chodník kpt. Miloša Uhra	2416	Lubina - Veľká Javorina, Holubyho chata		11,8 km	
Lúka - Bezovec, rekr. Stredisko	2425	Cez zrúcaninu hradu Tematín		9,9 km	
Hrádok - Sedlo pod Skalínami	2418a	Cez Hrádockú dolinu a kamennú horáreň		9,8 km	
Chodník sv. Cyrila a Metoda	2442	Piešťany, kolonádový most – Moravany nad Váhom – Hubina – Na Skalke – Skalka- Kostolný vrch – Stará Lehota - Podhradie		26 km	
Stará Turá - Višňové, zast.	2437	Stará Turá – Dubník – Vaďovce - Višňové	Modrá	8,8 km	
Čachtický hrad – Šípkové	2443		hlavná	11,1 km	
Veľký Lopeník - Nová Bošáca	2420			5 km	
Trenčianske Bohuslavice - Bošáca				4,2 km	
Trenčianske Bohuslavice - Rozhládňa na Tureckom vrchu	2447			3 km	
Melčice - Sedlo Kykula, štátna hranica	2421			16 km	
[M] Veľká nad Veličkou - Veľká Javořina		spravuje cz:KČT		57 km	
Sedlo pod Skalínami - Podhradie	2418b			5,9 km	
Výstup na Salášky		NMNV - Salášky	modrá	1,6 km	
Via Czechia - Jižní (3. Bílé Karpaty)		spravuje Via Czechia, číslo via-cze-203-cz,	iná	111 km	

Zdroj: Vlastné spracovanie autora podľa zdrojov na internete

V okrese Nové Mesto nad Váhom vybudovali samosprávy v priebehu rokov niekoľko náučných chodníkov na území svojich katastrov. Podľa portálu www.naucnechodniky.eu ich je v Trenčianskom kraji lokalizovaných až 62 chodníkov, pričom v okrese Nové Mesto nad Váhom 9 náučných chodníkov (na portáli je evidovaných 7 chodníkov).

NÁUČNÉ CHODNÍKY²³

Názov	trasa	Dĺžka	Prevýšenie	Zastavenia	Trvanie	Náročnosť	Správca
NCH Spoznaj, chráň a zachovaj krásy našej prírody Ovocným krajom okolo Bošáče	Haluzice (obecný úrad) - Bošáca, Zabudíšová – Nová Bošáca, Španie – Nová Bošáca Vybudovaný v roku 2014.	12 km	320 m	5 zastavení	3 h	Stredne náročná	Mikroregión Bošáčka
Školský NCH Prírodné spoločenstvá v okolí Haluzickej tiesňavy v obci Haluzice (s QR kódmi)	Haluzice: obecný úrad – smerom na východ a juh okolo zrúcaniny kostola – smerom na východ strmo na dno výmoľa – dnom výmoľa proti toku potoka – obecný úrad	1,2 km	50 m	6 zastavení	0,5 h	nenáročná	Obec Haluzice
Lesnícky NCH Haluzická tiesňava		1,2 km	50 m	4 zastavenia	1 h	nenáročná	Lesy SR, OZ Trenčín
9 zastavení na Rakovského chodníku (historicko-prírodovedný NCH)	Kočovce: pošta – kaštieľ s parkom – ZŠ so sadom – poľnou cestou východným smerom ku Skalke – hrobka rodiny Rakovských – Skalka (240 m n. m.) – zvernica Sochoň a strelnica – späť k pošte	5 km	68 m	10 zastavení	2,5 h	nenáročná	Obec Kočovce
NCH Beckovské Skalice	pri križii na ceste č. 507 medzi Beckovom a Rakoľubmi – Skalice – Beckov	3,6 km	140 m	7 zastavení	2,5 h	Mierne náročná	OZ Pre Prírodu, Trenčín
NCH Sychrov	Beckov – Sychrov – Beckov Vedie po poľovníckom chodníku, informuje o lesoch a poľovnej zveri a poskytuje výhľady do údolia Váhu. V jarných mesiacoch (apríl - jún), keď kvitne hlaváčik jarný je najpríťažlivejší	4,3 km					
Čachtický NCH	Čachtice, lúka nad obcou pri križovatke ciest (pod/pred hradom) – okolo vrchu Bakalár jeho západným a východným svahom – okraj lesa pri záhradkárskej osade Molanka na SZ okraji Čachtíc Otvorený od mája 2022.	2,5 km	50 m	6 zastavení	1,5 h	nenáročná	Obec Čachtice

²³ <https://naucnechodniky.eu/>

NCH Veľká Javorina – Lubina	Veľká Javorina: lúka južne pod Holubyho chatou – hlavný chrbát – Pamätník česko-moravsko-slovenskej vzájomnosti – vrchol – okraj prírodnej rezervácie Veľká Javorina – Holubyho chata	2,6 km	70 m	4 zastavenia	1,5 h	nenáročná	ŠOP SR, Správa CHKO Biele Karpaty
NCH Beckovské hradné bralo	Okružná trasa okolo Beckovského hradného brala. Návštevník sa oboznámi s geológiou a geomorfológiou okolia, chránenými lipami Beckova, samotným hradom a židovským cintorínom.	700 m					
Včelársky NCH	Vybudovaný v roku 2008.	8,5 km		8 zastavení		nenáročná	Obec Kálnica
Hurbanov chodník	Trasa z Beckova do Kálnice, prírodno historický, vybudovaný v roku 2017	8,5 km				nenáročná	Obec Beckov + Kálnica
NCH História na dlani	Začína, kde končí Hurbanov chodník a končí pri Kúrii Beckov			13 zastavení			Obec Beckov
NCH pre deti v Bzince pod Javorinou	vybudovaný v roku 2019						OZ Táňa Klempová

Zdroj: Vlastné spracovanie autora podľa zdrojov na internete a informácií od starostov obcí

Vyhľadávanou aktivitou na území **Mikroregiónu Bošáčka** je práve **pešia turistika v krajinársky atraktívnom prostredí**.

Vybudovaných je tu spolu **67 km** značených turistických a turisticko-náučných chodníkov a chodníkov s miestnym značením.

Každou obcou Bošáckej doliny vedie turistické značenie a čo je veľmi dôležitá skutočnosť. Turistické značenie vedie aj po oboch stranách celej Bošáckej doliny. **Na troch miestach je Bošácka dolina prepojená turistickým značením so susednou Moravou:**

- Zabudišová - Kykula št. hranica,
- Nová Bošáca - Veľký Lopeník št. hranica,
- Horné Kameničné - Pod Novou Horou št. hranica.

Z uvedených dôvodov Mikroregión Bošáčka každoročne koncom apríla organizuje aj **diaľkový turistický pochod Okolo Bošáckej doliny**, ktorého najdlhšie trasy vedú aj územím susednej Moravy.

Turistické trasy:

- zelená farba (19 km): Tren. Bohuslavice-Hájnica-Haluzice-Bošáca-Rolincová-Dorotkovci-Horné Kameničné-Nová Bošáca
- žltá farba (15 km): Rolincová-Zemianske Podhradie-Zabudišová-Tri chotáre-Pod Tlstým vrchom-Kykula
- žltá farba (5 km): Pod Novou horou-Nová hora-Horné Kameničné
- modrá farba (4 km): Bošáca-Trenčianske Bohuslavice
- modrá farba (5 km): Nová Bošáca-Veľký Lopeník

Miestne značenie:

- žltá farba (3 km): Zabudišová časť Galovec-Roháčová-Španí vrch-Tri chotáre
- zelená farba (2 km): Zabudišová časť Barina-Lovichovec
- špeciálna zelená značka (2 km): trasa ku významnému miestu (miesto zostrelenia rumunského lietadla v II. sv. vojne): Tri chotáre - Poloma pod Dúžnikom

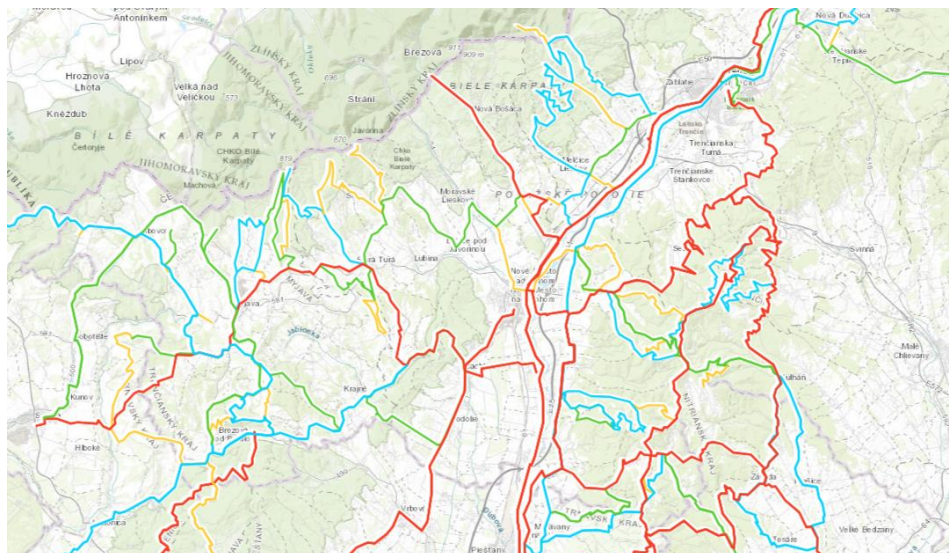
CYKLOTURISTIKA

Mesto Nové Mesto nad Váhom má pomerne dobré napojenie na sieť oficiálne značených cyklotrás Trenčianskeho kraja, ktorá je najhustejšia na Slovensku (okolo 750 km). Regiónom prechádza Vážska a Kopaničiarska cyklomagistrála. Trasy sú rôznej náročnosti, od príležitostných rekreačných cyklistov, cez cestných cyklistov až po trekungové a MTB bicykle. Značené cyklotrasy vedú okolo zaujímavostí a atraktívnych výletných lokalít.

Vážska cyklomagistrála je tepnou Kostrovej siete Trenčianskeho kraja a prioritou Úradu Trenčianskeho kraja na jej dobudovanie. Ide o najstaršiu cykloturistickú trasu na Slovensku, ktorá prechádza 4 kraji – Nitrianskym, Trnavským, Trenčianskym a Žilinským. Momentálne sú vyznačené úseky v celkovej dĺžke takmer **249 km**. Najdlhší súvislý úsek Vážskej cyklomagistrály je vyznačený z **Hlohovca až do Strečna** s dĺžkou viac ako 166 km. Trenčiansky samosprávny kraj zatiaľ vybudoval 60 km cyklochodníka Vážskej cyklomagistrály z plánovaných 100 km rozdelených na 8 úsekov (zostáva vybudovať dva posledné), prvý z nich otvoril ešte v roku 2018. Pohyb cyklistov na nich monitoruje 5 sčítačov. Tento úsek sa začína v meste **Hlohovec (Šulekovo)** a popri **Vážskom kanáli** prechádza až k hati Drahovce. Následne okolo Sĺňavy vedie po cyklochodníkoch, ktoré cyklistov bezpečne prevedú i centrom mesta Piešťany. Z Piešťan trasa pokračuje po vybudovanom chodníku do obce Horná Streda, kde už vchádza do Trenčianskeho kraja. Nachádza sa tu aj nové odpočívadlo s mapkou a cykloservisným stojanom. Pokračuje cez železný most ponad Biskupický kanál na sever. Ďalej pokračuje po ľavom brehu Biskupického kanálu, po vynovenom povrchu hrádze, až do Nového mesta nad Váhom. Tu je možná zachádzka do **rekreačného strediska Zelená Voda**. **Trasa z Nového mesta nad Váhom pokračuje po vybudovanej asfaltovej hrádzi až do Trenčína.**

Vážska cyklomagistrála zatiaľ nemá vybudovanú, regionálne významnú odbočku do Beckova.

Z hľadiska cykloturistiky má strategický význam obec Brunovce ako spojnica oboch brehov Váhu (Brunovský most) s možnosťou cyklovýletov do Nového Mesta nad Váhom, na Zelenú vodu, ale aj do Piešťan na obe časti Slíňavy.

Zdroj: <https://tn.cykloportal.sk/cyklotrasy-na-mape/> - výrez mapy

Podľa farieb sa cykloturistické trasy pre jednoznačnosť a jednoduchšiu orientáciu v teréne značia podľa nasledovných farieb:

Červená – značia sa ňou len trasy EuroVelo a cyklomagistrály a diaľkové trasy;

Modrá – značia sa ňou paralelné trasy k trasám EuroVelo, diaľkovým cyklomagistrálam, **dlhšie alebo náročnejšie regionálne cykloturistické trasy**, dlhšie alebo náročnejšie náučné cykloturistické trasy;

Zelená – značia sa ňou **stredne náročne cykloturistické trasy**, cykloturistické okruhy zdravia a cykloturistické trasy pre rodiny s deťmi, **stredne náročne náučné cykloturistické trasy**, náučné cykloturistické okruhy zdravia a náučné cykloturistické trasy pre rodiny s deťmi;

Žltá – značia sa ňou **ľahké cykloturistické trasy a spojky** medzi cykloturistickými trasami, krátke odbočky k rôznym prírodným, historickým, kultúrnym a technickým zaujímavostiam;

Čierna – značia sa ňou ľahké náučné cykloturistické trasy.

Okresom Nové Mesto nad Váhom aktuálne prechádza **28 oficiálnych cyklotrás**:

- 5 značených cyklotrás červenej farby,
- 5 značených cyklotrás modrej farby,
- 6 značených cyklotrás zelenej farby,
- 12 lokálnych značených cyklotrás žltej farby (69,2 km).

Cez obce Pobedim, Lubina a Očkov aktuálne neprechádza žiadna oficiálna značená cyklotrasa. Rovnaké informácie v prieskume medzi samosprávami poskytli ďalšie samosprávy subdestinácie Pod Javorinou (Moravské Lieskové, Dolné Srnie), Trenčianske Bohuslavice. Podľa vyjadrenia starostu obce Bošáca, cyklotrasy vedúce celou Bošáckou dolinou, nie sú značená. **V okrese Nové Mesto nad Váhom jednoznačne chýba informovanosť o stave značených cyklotrás a chýba Regionálna (okresná) kostrová sieť s prioritami a lokálnymi prepojeniami, ktorá predstavuje regionálnu (okresnú) koncepciu pre budovanie značených cyklotrás a cyklochodníkov**

Cyklochodník je budovaný len v línii Vážskej cyklomagistrály. Mesto Nové Mesto nad Váhom má v investičnej príprave plnohodnotný cyklochodník, ktorý by prioritne spojil mesto Nové Mesto nad Váhom so Zelenou vodou, s Beckovom aj s Čachticami.

PREHĽAD OFICIÁLNYCH ZNAČENÝCH TRÁS na území okresu Nové Mesto nad Váhom

podľa krajského cykloportálu Trenčianskeho kraja <https://tn.cykloportal.sk/>

Evid. číslo	Názov	Farba	Dĺžka v km	Prevýšenie	Náročnosť / určenie
002	Vážska cyklomagistrála	Červená	166 km	170 / 380 m	REKREA (ľahké) - MTB TRASY
043	Hrebeňom Považského Inovca		90,5 km	2270 / 2416 m	EXPERT (ťažké) - MTB TRASY
044	Okolo Považského Inovca		128 km	2141 / 2141 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
020	Naprieč Považským Inovcom (Štiavnická cyklomagistrála) – prechádza do ČR		75,7 km	662 / 844 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
022	Kopaničiarska cyklomagistrála		57,6 km	780 / 809 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
2208	Moravany nad Váhom – Výtoky – Nová Lehota	Modrá	14,9 km	458 / 190 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
2301	Hlohovec – Piešťany – Beckov – Nemšová		78,4 km	406 / 325 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
2302	Hrachovište – Brezová pod Bradlom – Jablonica – Plavecký Peter		44,9 km	368 / 362 m	SPORT (stredné) - CESTNÉ TRASY
2313	Kálnica – Chata pod Inovcom – Dubodiel		40,4 km	1260 / 1100 m	EXPERT (ťažké) - MTB TRASY
2314	Stará Turá – Topolecká – Nová Lehota		13,4 km	460 / 50 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
5323	Bátoričkin cyklookruh (Čachtice – Podolie – sedlo Ošmek – Krajné – Hrachovište – Višnové – Čachtice)	Zelená	25,2 km	230 / 230 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
5303	Bošáca – Stará Turá – Paprad'		32 km	470 / 330 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
5304	Hrádok – Tematín – Ihelník – Hrádok (okruh)		10,9 km	477 / 430 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
5305	Melčice – Lieskové – Kostolná – Zárečie		6,7 km	46 / 41 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
5330	Beckov – Kulháň		26,6 km	863 / 991 m	REKREA (ľahké) - MTB TRASY
5101	Duchonka – CM Naprieč Inovcom		16,2 km	390 / 424 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
8111	Spojka pod Pánskou Javorinou	Žltá	3,5 km	156 / 52 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
8301	Dolné Srnie – Mnešice – Vážska cyklomagistrála		5,7 km	18 / 52 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
8304	Topolecká – Podkozince – Veľká Javorina		18,9 km	842 / 315 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
8305	Zelená voda – Beckov		4,8 km	10 / 0 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
8311	Trenčianske Bohuslavice – Haluzice – Bošáca		1,8 km	0 / 20 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY

8332	Beckovský okruh	12,4 km	362 / 362 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
8333	Kálnica – Studnička – Hrebeňom Považského Inovca	8,6 km	609 / 0 m	SPORT (stredné) - MTB TRASY
8334	Polámaný vrch – Kálnická dolina	3,1 km	200 / 78 m	REKREA (ľahké) - MTB TRASY
8342	Kamenná horáreň – Sedlo pod Skalínami	5 km	348 / 10 m	REKREA (ľahké) - MTB TRASY
8343	Stará Lehota, Nový Majer – spojka	1,6 km	0 / 45 m	REKREA (ľahké) - MTB TRASY
8352	Haluzice – Štrvtok	1,5 km	70 / 0 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY
8354	Melčice – Lieskové – Vážska cyklomagistrála	2,3 km	13 / 0 m	REKREA (ľahké) - CESTNÉ TRASY

Na úseky 44 zjazdných cyklistických okruhov alebo cyklistických úsekov (2039 km) podľa BIKERmania uvedených nižšie, je potrebné sa analyticky pozrieť z pohľadu obnovy cykloznačenia a prípadného rozšírenia lokálnych spojnic žltej farby, prioritne s miestami, ktoré sú turisticky atraktívne.

PREHĽAD CYKLOTRÁS v okrese Nové Mesto nad Váhom (podľa BIKERmania)					
Trasa tam a späť	Dĺžka	Náročnosť	Povrch	Prevýšenie hore / dole	Pridelené číslo
NMNV - Cetuna - Stará Turá - Čachtice (okruh)	49 km	***	asfalt	502 / 500 m	
NMNV - Cetuna - Veľká Javorina	40 km	****	asfalt	770 / 70	5303, 8304
NMNV - Stráni - Veľká Javorina (okruh)	71 km	*****	asfalt, lesná c.	1157 / 1157	020, 5053, 5052, 8304
NMNV - Beckov – Lašid	22 km	**	asfalt, poľná c.	250 / 44	8332
NMNV - Čachtice - Podolie - Krajné (okruh)	39 km	***	asfalt	415 / 413	5323
NMNV - Beckov (hrad)	16 km	*	asfalt	24 / 8	
NMNV - Beckov – Trenčín	48 km	**	asfalt, poľná c.	87 / 64	002, 2301
NMNV - Beckov - Kálnica - Považský Inovca (hrebeňovka)	76 km	*****	asfalt, poľná/lesná c.	1718 / 1720	5330, 043, 044, 020
NMNV - Rakoľuby - Kálnica - Považ. Inovca / rozhľadňa	42 km	****	asfalt, poľná/lesná c.	983 / 129	5330, 8333, 002, 020
NMNV - Kálnica - Panská Javorina (rozhľadňa)	42 km	****	asfalt, poľná/lesná c.	822 / 78	044, 2313
NMNV - Čachtice - Podolie (Park miniatúr)	22 km	*	asfalt	35 / 49	
NMNV - Čachtice - Podolie - Trebatice - Piešťany	56 km	***	asfalt	62 / 94	
NMNV - Považany - Horná Streda - Piešťany	44 km	**	asfalt, poľná c.	32 / 55	002
NMNV - Hrádok - Lúka - Piešťany	56 km	***	asfalt	87 / 112	044, 2301
NMNV - Považany - Čachtice (okruh)	21 km	*	asfalt, poľná c.	50 / 51	002, 022
NMNV - Čachtice - Krajné - Košariská	57 km	***	asfalt	407 / 255	5323, 2302
NMNV - Čachtice - Krajné - Podolie - Horná Streda (okruh)	48 km	***	asfalt, poľná c.	385 / 385	5323, 002
NMNV - Čachtice (Čachtický hrad)	16 km	*	asfalt	175 / 46	
NMNV - Bošáca - Dolné Srnie (okruh)	21 km	**	asfalt, poľná c.	124 / 124	020, 5303
NMNV - Salašky / Malé Karpaty (okruh)	12 km	**	asfalt, poľná c.	436 / 437	
NMNV - Moravské Lieskové - Bzince (okruh)	18 km	*	asfalt	103 / 103	
NMNV - Lubina - Cetuna - Bzince (okruh)	28 km	**	asfalt	297 / 296	5303
NMNV - Bošáca - Nová Bošáca - Březová	46 km	***	asfalt	298 / 44	020
NMNV - Mor.Lieskové - Cetuna - Stará Turá	76 km	*****	asfalt, poľná/lesná c.	656 / 567	8304
NMNV - Kopanice / Kašarovka - Bošáca (okruh)	33 km	***	asfalt, poľná c.	332 / 331	
NMNV - Chochoľná Veľčice - Kykula	55 km	****	asfalt, poľná c.	572 / 80	
NMNV - Čachtice-Košariská - Bradlo (Štefánikova mohyla)	64 km	****	asfalt, poľná/lesná c.	621 / 288	5323, 2302, 2202
NMNV - Kočovce - Kálnica / bikepark	22 km	*	asfalt, poľná/lesná c.	87 / 14	044, 5330
NMNV - Kálnica - Panská Javorina - Kálnická dolina (okruh)	43 km	****	asfalt, poľná/lesná c.	1055 / 1057	044, 2313, 5330
NMNV - Kálnica - Panská Javorina (rozhľadňa) - Babia hora (okruh)	45 km	****	asfalt, poľná/lesná c.	1171 / 1172	044, 2313, 5330, 8333
NMNV - Kočovce - Kálnica - Selec	36 km	***	asfalt, poľná/lesná c.	87 / 14	044, 5330
NMNV - Trenčín (popri Biskupickom kanáli)	46 km	***	asfalt	40 / 7	044, 043
NMNV - Kálnica - Selec - Mních.Lehota - Soblahov - Trenčín	96 km	*****	asfalt, poľná/lesná c.	1340 / 1298	
NMNV - Kálnica- Selec- Soblahov- Trenčín- Bis.kanál (okruh)	72 km	****	asfalt, poľná/lesná c.	1502 / 1503	044, 043
NMNV - Kočovce - Hrádok - Lúka - Stará Lehota - Bezovec	58 km	***	asfalt, poľná/lesná c.	530 / 111	
NMNV - Kočovce - Hrádok - hrad Tematín	40 km	***	asfalt, poľná/lesná c.	470 / 114	
NMNV - Hrádok- hrad Tematín - Tematínska lesostep (okruh)	38 km	***	asfalt, poľná/lesná c.	581 / 583	5304
NMNV - Hrádok - Hrádocká dolina - hrad Tematín (okruh)	45 km	***	asfalt, poľná/lesná c.	894 / 896	5304
NMNV - Kálnica- P.Javorina - Podhradie / Topoľčiansky hrad	62 km	****	asfalt, poľná/lesná c.	1138 / 877	2313, 2109
NMNV - Kálnica - Panská Javorina - Dolné Zľavy - Duchonka	66 km	*****	asfalt, poľná/lesná c.	1059 / 962	044, 2313, 5330, 2109
NMNV - Kálnická dolina - Pan. Javorina - Kulháň - Duchonka	68 km	*****	asfalt, poľná/lesná c.	1071 / 973	5330
NMNV - Kálnica - Panská Javorina - Dolné Zľavy - Tesáre v.n.	82 km	*****	asfalt, poľná/lesná c.	1347 / 1300	044, 2313, 2109, 5101
NMNV - Kálnica - Selec - Trenčianske Jastrabie - v.n. Svinná	88 km	*****	asfalt, poľná/lesná c.	1146 / 1048	044
NMNV - Zelená voda - hrad Beckov	14 km	*	asfalt, poľná/lesná c.	16 / 3	
44 cyklotrás a cyklookruhov	2039 km				

Zdroj: Vlastné spracovanie autora podľa zdrojov na internete

Za posledné roky nadobudol na popularite **Freeride Bikepark Kálnica** (6 km od Nového Mesta nad Váhom, 25 km od Trenčína). Freeride Bikepark Kálnica láka návštevníkov zo Slovenska a čoraz častejšie aj bikerov zo zahraničia. Láka nielen svojou polohou, ale aj množstvom tratí a prekážok, ktoré každý rok pribúdajú. Dostupné sú také trate, ktoré sa inde na Slovensku a v blízkom okolí nenachádzajú – dual pumptrack, dual slalom, či **najväčšia slopestyle trať vo východnej Európe**. Popularitu si tento areál získal aj vďaka najväčšiemu cyklistickému podujatiu na Slovensku - **Bike Fest Kálnica** a striebornému poháru v slopstailu. Otvorený je cez víkendy a sviatky. Areál bikeparku je **dobre napojený na sieť cyklotrás do blízkeho a širokého okolia** - hlavne do pohoria Považského Inovca, do Beckova, na hrad Tematín, na Inovec, na Panskú Javorinu, k Slovenskému dvojkrížu, na turistickú útulňu, na Kulhán, na Duchonku. Zároveň sú z Bikepark Kálnica dostupné tri zaujímavé pešie túry: (1) Výstup na turistickú útulňu a Slovenský dvojkríž, náročnosť stredne ťažká, 11,5 km (tam a späť 23 km) modrá + červená značka prechod nad Bike Park; (2) Výstup na Pánsku Javorinu, stredne ťažká, cca 12,5 km (tam a späť 25 km); (3) Trasa na Inovec - ťažká, 20 km
V prípade dostatku snehovej pokrývky je v Bikepark-u v zimných mesiacoch prevádzkované lyžiarske stredisko.

Obec Trenčianske Bohuslavice sa môže pochváliť **najväčšou pumtrackovou dráhou** v okrese NMNV aj v Trenčianskom kraji, ktorá má dĺžku až 170 m.

KONSKÁ TURISTIKA

Spoznávanie vidieckej krajiny okresu Nové Mesto nad Váhom je dostupné aj z konského chrbta. Návštevníci môžu využiť aj možnosti jazdy na koni na nasledovných miestach:

- **Agronovaz Cavalli** na Zelenej vode²⁴
 - o v ponuke je chov koní, klasické a westernové jazdenie, agroturistika, jazdecká škola – odborná inštruktáž, vychádzky do prírody, hippoterapia, prenájom (požičovňa) ustajňovacích boxov pre majiteľov koní s ošetrovaním a výcvikom
- **Jazdecký klub Equinox** v obci Modrová²⁵
 - o Klub sa venuje jazdeckému športu v disciplínach skoky, drezúra, pony šport. Ďalej chovu koní plemena ST, pony a hannoverský teplokrvník. Klub ponúka služby ako ustajnenie koní, tréning a príprava koní a jazdcov pre jazdecký šport, prenájom haly, prepravu koní a iné.
- **Ranč pod Hájnicou** v obci Trenčianske Bohuslavice
- **Ranč Banát Častkovce**
- **Koniareň Kočovce** - v obnovených priestoroch koniarne kaštieľa Rakovských poskytujú hippoterapiu pre postihnuté deti a výcvikové jazdy pre verejnosť. Každoročne organizujú Deň otvorených dverí pre deti s postihnutím. V auguste sa koná súťaž v parkúrovom skákaní O Považský pohár.
- VK FARM – ALANIA, Stará Lehota (Farma Nobile – chov jerseyjského dobytka)
- **Miroslava Kytková Tomšíková, Haluzice** - ako kaskadérka na koni účinkovala v mnohých svetoznámych filmoch ako Uncharted, Narnia: Princ Kaspian, Terminátor: Temný osud ale i v seriáloch Django a Upírská akadémia.²⁶

V roku 2003 bol pod vrchom Roh vybudovaný značený **Bielokarpatský jazdecký chodník**, ktorý vedie až na vrchol Veľkej Javoriny a je otvorený celoročne. Informácie o ďalších jazdeckých chodníkoch v okrese Nové Mesto nad Váhom nie sú dostupné.

²⁴ <http://www.agronovaz.sk/cavalli.php>

²⁵ https://jkequinox.sk/?page_id=16

²⁶ <https://mytrenicin.sme.sk/c/23167774/slovenka-robila-dablerku-hviezde-stranger-things-styri-mesiace-pracovala-i-s-joaquinom-phenixom.html>

3. DESTINAČNÉ VYMEDZENIE

Územie sa stáva destináciou, keď v ňom funguje riadená spolupráca samosprávy, podnikateľov a ostatných subjektov (subjektov mimovládneho sektora, verejnej správy, štátnej správy, vzdelávacích inštitúcií ai.) za účelom napĺňania spoločných rozvojových cieľov v oblastiach ako:

- (1) budovanie, obnova a údržba infraštruktúry cestovného ruchu,
- (2) tvorba a inovácie produktu cestovného ruchu,
- (3) spoločný marketing územia a jeho produktov a ich predaj,
- (4) manažment kvality,
- (5) manažment návštevnického a informačného servisu,
- (6) strategické plánovanie.

Tento prístup sa nazýva destinačný manažment a na Slovensku je systémovo podchytený od roku 2012, kedy vznikli prvé **oblastné organizácie cestovného ruchu** zriadené **zákonom č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu** v znení neskorších predpisov. Táto spolupráca môže a mala by byť inštitucionalizovaná tzv. organizáciou destinačného manažmentu (DMO – Destination Management Organisation), ktorá je **hlavnou rozvojovou a marketingovou centrálou pre územie**, na ktorom funguje partnerstvo a spolupráca. V podmienkach Slovenska sú týmito organizáciami práve organizácie cestovného ruchu (oblastné alebo krajské).

Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) je v slovenských podmienkach základnou manažérskou jednotkou systému destinačného manažmentu, ktorá zabezpečuje, aby boli naplnené požiadavky na rozvoj cestovného ruchu na danom území na princípe "zdola nahor". V tomto procese je nevyhnutné, aby OOCR aktívne napĺňala **zásadu destinačného manažmentu**: „koordinácia - kooperácia – komunikácia“, pričom neustále monitorovala rozvojové potreby územia, zapracovávala ich do plánov a stratégií, dohliadala na kvalitu implementácie a monitorovala dopady rozvojovej zmeny na územie podľa zadefinovaných strategických cieľov v zmysle platného koncepčného dokumentu rozvoja.

Okresné mesto Nové Mesto nad Váhom **nie je členom žiadnej oblastnej organizácie cestovného ruchu**. Tie najbližšie, ku ktorým by sa mohla pričleniť sú: OOCR Rezort Piešťany so sídlom v Piešťanoch, ktorá ale územne pokrýva okres Piešťany a Hlohovec alebo **oblastná organizácia cestovného ruchu Trenčín a okolie, ktorá územne pokrýva dva okresy – okres Nové Mesto nad Váhom a okres Trenčín**. Z okresu Nové Mesto nad Váhom sú členom OOCR Trenčín a okolie štyri samosprávy (Beckov, Čachtice, Kálnica a Modrovka). Z okresu Trenčín je to Mesto Trenčín. V zmysle platného zákona č. 91/2010 o podpore cestovného ruchu členmi sa môžu stať členom OOCR podnikateľské a nepodnikateľské subjekty len v prípade, ak je členom samospráva, na území ktorej vykonávajú svoju činnosť.

OOCR Trenčín a okolie bola založená na ustanovujúcom valnom zhromaždení dňa 16.12.2015 a má sídlo v Kálnici. Podľa aktuálnych údajov Registra OOCR vedenom na Ministerstve cestovného ruchu a športu SR²⁷ aktuálne OOCR Trenčín a okolie eviduje 9 členov, z toho 5 samospráv (Trenčín, Beckov, Čachtice, Kálnica, Modrovka) a 4 podnikateľské subjekty (SYNOT GASTRO SLOVAKIA s.r.o. – prevádzkovateľ 4* hotela Elizabeth v Trenčíne, OREA Consulting, spol. s r.o., N-NOREA a.s., EURO Financ s.r.o. – prevádzkovateľ Bike Park Kálnica). Zmeny v členskej základni nie sú premietnuté v registri. V roku 2024 vystúpila z členskej základne N-NOREA a.s. a pribudla jedna neziskovú organizáciu (Hrad Beckov, n.o.), samosprávu Modrovka nahradila samospráva Uhrovec.

Z dôvodu maximalizácie využitia cestovného ruchu ako možného generátora miestnej ekonomiky pre okres Nové Mesto nad Váhom a prípadného využitia štátnej dotácie vyplývajúcej z členstva samosprávy v OOCR, je dôležité posúdiť jednotlivé obce okresu NMNV aj z hľadiska ich zamerania. Dôležitý je analytický pohľad **roztriedenia obcí okresu NMNV na turistické a neturistické obce** a následne členenie turistických obcí na pobytové a výletné obce. Pobytové obce sú tie, ktoré majú evidované ubytovacie kapacity a tým generujú prenocovania a výletné obce sú tie, ktoré majú na svojom území lokalizované turistické atraktivity, ktoré sú alebo sa môžu stať zdrojom návštevnosti a tým ekonomických príjmov, pokiaľ budú infraštruktúrne dobudované a budú poskytovať platené zážitky (primárne cez poplatky za vstup do atraktivít, predaj zážitkov a sekundárne predajom doplnkových služieb).

ANALÝZA POTENCIÁLU U TURISTICKÝCH OBCÍ OKRESU NOVÉ MESTO NAD VÁHOM				
Člen OOCR Trenčín a okolie		VÝLETNÉ SAMOSPRÁVY Samosprávy s 1-dňovou atraktivitou bez evidovaných ubytov. zariadení	POBYTOVÉ SAMOSPRÁVY Samosprávy s evidovanými ubytovacími zariadeniami	NETURISTICKÉ SAMOSPRÁVY Bez turistickej atraktivity a bez evidovaných ubytov. zariadení
Členská samospráva	TOP		Beckov, Čachtice, Kálnica	
		x	Modrovka	x
Nečlenská samospráva	TOP	Haluzice, Bošáca, Nová Bošáca, Lúka (Hrad Tematín)	Nové Mesto nad Váhom, Stará Turá, Lubina	
		Brunovce, Častkovce, Dolné Srnie, Hrachovište, Hrádok, Moravské Lieskové, Očkov, Pobeďim, Zemianske Podhradie	Nová Lehota, Podolie, Bzince pod Javorinou, Horná Streda, Kočovce, Modrová, Považany, Stará Lehota, Trenčianske Bohuslavice, Višňové	Hôrka nad Váhom, Potvorice, Nová Ves nad Váhom, Vaďovce
CELKOM		13	17	4

Zdroj: Vlastné spracovanie autora

²⁷ <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/cestovny-ruch-7/register-organizacii-cestovneho-ruchu/register-oblastnych-organizacii-cestovneho-ruchu>

3.1 Inštitucionálne spravovanie destinácie

Oblasťná organizácia cestovného ruchu Trenčín a okolie pracovala v roku 2024 s rozpočtom **260 tis. eur**, kým v roku 2022 to bolo 188 tis. eur, z čoho polovicu tvorili členské poplatky a druhú polovicu štátna dotácia pridelená podľa zákona č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu. Zo samospráv najvyšší členský poplatok za rok 2024 odvádza mesto Trenčín (40 tis. eur) a zo súkromných spoločností prevádzkovateľ Bike Park Kálnica (spoločnosť Euro Financ), približne v rovnakej výške ako mesto Trenčín, na organizovanie Bike Fest Kálnica, jedného z najnavštevovanejších podujatí v okrese Nové Mesto nad Váhom. Ostatné členské obce prispievajú paušálnym členským poplatkom od 3 300 eur po 4 300 eur ročne.

OOCR Trenčín a okolie je od roku 2016 členom **Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín región**, ktorá vznikla 29. mája 2015 spoločne s Trenčianskym samosprávnym krajom (TSK) a ďalšími 3 oblasťnými organizáciami cestovného ruchu registrovanými na území TSK (Región Horná Nitra – Bojnice, Región Horné Považie a Oblasťná organizácia cestovného ruchu Trenčianske Teplice). Členský príspevok OOCR Trenčín a okolie do KOOCR Trenčín Región predstavuje zákonnú výšku 10 % vybraných ročných členských príspevkov od členov OOCR Trenčín a okolie, čo v roku 2024 predstavoval čiastku 9,5 tis. eur.

Iné externé finančné zdroje OOCR Trenčín a okolie počas svojej doterajšej existencie nečerpala (dotácie, dary ai.), rovnako ako negenerovala žiadne zdroje z vlastnej podnikateľskej činnosti. OOCR nemá zatiaľ vydané živnostenské oprávnenie.

Čerpanie finančných zdrojov z členských príspevkov a zo zdrojov štátnej dotácie každoročne vynakladá na aktivity pre podporu svojej členskej základne a ich individuálnych potrieb (väčšinou na podporu podujatí alebo marketingové aktivity mesta Trenčín). Nerealizuje žiadne spoločné aktivity destinačného marketingu (prevádzka destinačného portálu, budovanie destinačnej fotobanky a databanky, destinačné kampane, novinárske infocesty, mediálny servis, vydávanie tlačovín v jazykových mutáciách, správa profilov na sociálnych sieťach a online reklama, účasť na výstavách cestovného ruchu a prezentáciách, ai.), budovania a údržby turistickej infraštruktúry vrátane cykloinfraštruktúry, tvorby a podpory predaja destinačného produktu, ani nezabezpečuje vlastné produkty ani podujatia. Neprevádzkuje žiadnu turistickú informačnú kanceláriu. Spravuje len inštitucionálnu web stránku o organizácii.²⁸

Svoje orgány má obsadené nasledovne: 9 členov predstavenstva a 5 členov dozornej rady pri 9 člennej členskej základni. V organizácii na čiastočný pracovný úväzok pracuje výkonná riaditeľka. Organizácia nemá spracovaný žiadny koncepčný dokument, ktorým sa vo svojej činnosti riadi.

Z pohľadu rozvojových potrieb okresu Nové Mesto nad Váhom tento stav v OOCR Trenčín a okolie neumožňuje v aktuálnej situácii zabezpečiť ďalší riadený rozvoj destinácie.

Vo výročnej správe OOCR Trenčín a okolie sú uvedené dáta zo Štatistického úradu SR za Trenčiansky kraj, ktoré OOCR sleduje ako svoje ukazovatele výkonnosti, konkrétne počet návštevníkov, počet prenocovaní, počet ubytovacích zariadení a tržby za ubytovanie, vybraná daň z ubytovania, avšak bez zohľadnenia prínosu okresov, ktoré OOCR spravuje resp. členských samospráv na tieto krajské ukazovatele. Čo sledujú sú návštevnosti výletných miest, avšak len hradov a hradných zrúcanín Trenčianskeho kraja.

Hradná lokalita	rok 2021	rok 2022	medziročná zmena	
Trenčiansky hrad	100 273	145 553	45 280	45,2%
Hrad Beckov	61 379	59 022	-2 357	-3,8%
Hrad Uhrovec	6 000	7 600	1 600	26,7%
Čachtický hrad	44 174	52 000	7 826	17,7%
Hrad Tematín	12 000	8 000 – 9 000	-3 000	-25,0%

Zdroj: Výročná správa OOCR Trenčín a okolie za rok 2022

Aktuálne **sadzby miestnej dane z ubytovania** u samospráv okresu Nové Mesto nad Váhom majú rôznu výšku od 0,5 EUR po 1 EUR na osobu a noc. Celkový výber dane z ubytovania u samosprávy, kde Štatistický úrad SR eviduje ubytovacie zariadenia (tzv. pobytové obce), vyzerajú za rok 2023 podľa výkazu Fin-1-12/2023 nasledovne:

Samospráva	Vybraná daň z ubytovania v eur	Sadzba dane z ubytovania	Ubytovacie zariadenia			Počet UZ/lôžok podľa ŠÚSR
			Megaubytovanie.sk	Booking.com	Prieskum u obce	
Subdestinácia: NOVÉ MESTO NAD VÁHOM						
Nové Mesto nad Váhom	16 467,60		Zelená voda - Chata Natália Zelená voda (6L+2 prístelky) Mesto: - Ubytovňa R-Cars Servis (42L) - Bačov dvor (10L)	Zelená voda: - Bed and Breakfast Hotel Perla, - Penzión Adriana Mesto: - Penzión Píkolo - Ubytovňa Milex - Hotel Diana - Penzión kúria - Ubytovanie pod Bielymi Karpatami - Penzión Park - Domček na samote - Nový podkrovný byt v rodinnom dome (5L)	NEODPOVEDALI	9 / 516

²⁸ <https://www.oocrtn.sk/>

Subdestinácia: OKOLO BECKOVA						
Beckov	690,00	0,50 eur VZN 02/2021	Ubytovanie Tematín (32L)		- Kúria Beckov – Penzión (42L) - Platanus – Apartments	Diskrétny údaj „D“
Kálnica		VZN 03/2023			NEODPOVEDALI	Diskrétny údaj „D“
Kočovce	3 443,00 (3 subjekty)	1 eur	Ubytovňa Kočovce (55L)		- STU SF - študijnorekreačné zariadenie (84L), - RINOVA, s.r.o. (55L) - LORET (27L)	Diskrétny údaj „D“
Nová Ves nad Váhom						Neeviduje
Subdestinácia: ČACHTICKÉ KARPATY						
Čachtice	2 730,50 (6 subjekty)	0,50 eur VZN 08/2023	Ubytovňa Čachtice (16L)	- Anka Sučanská - Palatín - Pivnička pod Čachtickým hradom - Vilka Čachtice	- Ján Lesay starší, - Ján Lesay mladší, - Anna Sučanská, - Penzión Palatín, - Želmíra Jamrichová - Kamil Belák	Diskrétny údaj „D“
Pobedim					NEODPOVEDALI	Neeviduje
Očkov	Neeviduje					
Podolie	600,00				NEODPOVEDALI	
Častkovce					NEODPOVEDALI	
Višňové	45,00				NEODPOVEDALI	Diskrétny údaj „D“
Subdestinácia: OKOLO TEMATÍNA						
Modrovka	0,00				NEODPOVEDALI	Diskrétny údaj „D“
Modrová	85,01	VZN 01/2022	- Chata Pohoda a Relax (12L+27 prístelok) - Chata Modrová (20 L+3 prístelky)		Obec neeviduje	Diskrétny údaj „D“
Nová Lehota	Neeviduje		- Hotel Inovec*** (56L+28 prístelky) - Chata Bezovec (9L) - Chalupa Nová Lehota (10L) - Chaty na Vápenkách (8L+4 prístelky)	Penzión na Bezovci	NEODPOVEDALI	Diskrétny údaj „D“
Stará Lehota	648,50 (3 subjekty)	1 eur VZN 01/2022	- Rekreačný dom pod Bezovcom (6L+1 prístelka) - Chata Eva Bezovec (10L)	- Rekreačný dom pod Bezovcom - Chata u Vajdov	- Chata Eva Bezovec (10L) - Rekreačný dom pod Bezovcom (7L) - Chata Rumcajs (10L)	Diskrétny údaj „D“
Hrádok	0,00		Chata Javorníček (22L+3 prístelky)		NEODPOVEDALI	Neeviduje
Hôrka nad Váhom					NEODPOVEDALI	
Lúka					NEODPOVEDALI	
Subdestinácia: POD JAVORINOU						
Stará Turá	6127,20		Chata Eva (5L+2 prístelky)	- Rekreačné zariadenie Javorinka - Ubytovňa Gemini - Reštaurácia Penzión na mlyne - Apartmán Eli - Loft Denari - V srdci mesta - Dom Denari	NEODPOVEDALI	4 / 186
Bzince pod Javorinou (*)	2 507	0,50 eur VZN 03/2023	Chalupa Bzince pod Javorinou (5L+3 prístelky)	Alena Hutarová - chalupa	- Tábor Podvišňové-70L - rekreačné zariadenie Hrubá Strana – 30L	Diskrétny údaj „D“
Dolné Srnie	52,00 (1 subjekt)	1,00 eur VZN 12/2023			Ubytovanie v súkromí (odhad 4L)	Neeviduje
Moravské Lieskové	0,00		Selanka Off Road Hill View (11L+4 prístelky)	Selanka Off Road Hill View	Neeviduje	Neeviduje
Hrachovište						
Vaďovce					NEODPOVEDALI	Neeviduje
Lubina	2196,50			Hostinec u Kláčkov	NEODPOVEDALI	3 / 95

Subdestinácia: OKOLO VÁHU							
Považany (*)	121,00 (1 subjekt)	0,50 eur VZN 02/2017			Agroturistické ubytovacie centrum Považany (Gazdovský dvor)		Diskrétny údaj „D“
Horná Streda	1 309,20						Diskrétny údaj „D“
Potvorice					NEODPOVEDALI		Neeviduje
Brunovce					NEODPOVEDALI		Neeviduje
Subdestinácia: BOŠÁCKA DOLINA							
Zemianske Podhradie	0,00				Chata Lovichovec (24L)		Neeviduje
Trenčianske Bohuslavice	8 245,00	0,50 eur VZN 06/2022		Penzión pod Tureckom	- Penzión pod Tureckom (20L) - Penzión Žákovic (44L) - Leo Industrial park corporation, s.r.o. (230L),		Diskrétny údaj „D“
Nová Bošáca							Neeviduje
Bošáca							Neeviduje
Haluzice							Neeviduje
CELKOM							30 / 1226

Zdroj: Ministerstvo CR a športu SR, Odbor destinačného manažmentu, prieskum medzi starostami a internet
Poznámka: (*) Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR neviduje žiadnu vybranú daň z ubytovania

Podľa evidencie vybraných obecných úradov, ktorí odpovedali v prieskume, sú na území okresu nasledovné stravovacie zariadenia:

Samospráva	Stravovacie zariadenie	Pohostinstvo	Ubytovacie zariadenie
Bzince pod Javorinou	- Reštaurácia PKP: 10:00 – 14:00 (120 stoličiek) - Saloon Cetuna: 10:00 – 22:00 (50 stoličiek)	- Bar 69 - ulica Za potokom (60 miest) - U Ričiho - ul. Ľudmily Podjavorinskej (50 miest) - Pohostinstvo Javorinka - miestna časť Hrubá Strana (30 miest)	ÁNO
Stará Lehota	NIE nevidujem	NIE nevidujem	ÁNO
Kočovce	NIE nevidujem	- Pohostinstvo Beňová (25 miest) - Bisto MIMA (25 miest)	ÁNO
Haluzice	NIE nevidujem	NIE nevidujem	NIE
Očkov	NIE nevidujem	Krčma pod lipami, 50	NIE
Hrachovište	NIE nevidujem	NIE nevidujem	NIE
Moravské Lieskové	- Reštaurácia u Zámečníka, otvorené 7 dní v týždni, kapacita 80 ľudí - Pizzeria u Juraja, otvorené utorok - sobota, kapacita 20 ľudí, hlavná aktivita rozvoz jedla	- Pohostinstvo u Ikáša (60 miest) - Podjavorinský hostinec (50 miest)	NIE
Považany	Pizza La Regina	Pohostinstvo Karavan, Bar na ihrisku	ÁNO
Obec Čachtice	- Reštaurácia 3 elementy - sú otvorené celý týždeň (75 stoličiek) - Pizzeria Báthory - otvorená od stredy do nedele (55 stoličiek)	- Čachtická pani - námestie (65 miest) - Kamil Belák - námestie (70 miest) - Penzión Palatín (55 miest)	ÁNO
Zemianske Podhradie	NIE nevidujem	Kaita pohostinstvo (35 miest)	ÁNO
Beckov	- Kúria Beckov, pondelok - nedeľa (50 miest) - Cukráreň (letná terasa) - pondelok - nedeľa v mesiacoch jún – september (30 miest na terase) - Salaš Beckov	- Pohostinstvo pod orechom (40 miest na sedenie), - Bar Kolkáreň (40 miest na sedenie) - Ponorka	ÁNO
Trenčianske Bohuslavice	- Penzión pod Tureckom (100 osôb), - Penzión Žákovic (150 osôb)	- Krčma u bobra (50 miest), - Krčma na rohu (50 miest), - Čerpacia stanica Benzínol (50 miest)	ÁNO
Kálnica	- Koliba Kálnica, otvorená na objednanie, 50 stoličiek - Bikepark Kálnica, otvorená cez víkend, 30 stoličiek	- Pohostinstvo Potoček, stred obce (50 stoličiek) - Bar Orion , stred obce (40 stoličiek)	NIE
Modrová	NIE nevidujem	Mona bar (Pizza Mona)	NIE
Dolné Srnie	- Pohostinstvo - Pizzeria Amicus Po - Pi 15:00 – 22:00, So, Ne 14:00 – 22:00, odhadom 60 - 80 v interiéri aj exteriéri		ÁNO

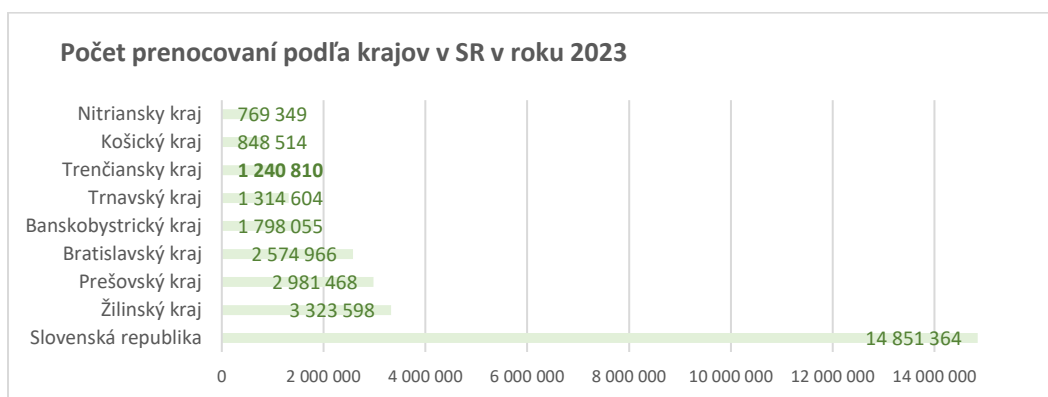
Bošáca	- Pizzéria Bošáca Tornado, 12:00 – 20:00, víkendy otvorené, 60 miest vo vnútri, 50 miest na prestrešenej terase	Pohostinstvo Amicus, 40 miest vo vnútri, 18 miest na prestrešenej terase vpredu a cca 40 miest na prestrešenej terase vo dvore	NIE
--------	---	--	-----

Zdroj: Prieskum medzi starostami

Významným partnerom samospráv pre rozvoj cestovného ruchu v meste je aj **Stredná odborná škola obchodu a služieb** so sídlom priamo v Novom Meste nad Váhom. Od roku 2003/2004 má otvorený študijný odbor „**Služby cestovného ruchu**“ so zameraním aj na manažment regionálneho cestovného ruchu. Študenti odboru môžu využiť špecializovaný program ako „**Cvičných firiem**“ alebo **Junior Achievement firma (JA Slovensko)**²⁹. Táto stredná škola má otvorený je aj študijný odbor „**Hotelová akadémia**“.

3.2 VÝKONNOSŤ CESTOVNÉHO RUCHU OKRESU NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

Trenčiansky kraj z pohľadu ukazovateľa „Prenocovaní“ sa medzi 8 samosprávnymi krajinami v roku 2023 nachádzal **na 6. mieste**, pričom sa na celkových prenocovaniach v Slovenskej republike podieľal **8,4%-ami** (v rekordnom roku 2019 to bolo 8,9%-ami) a na návštevnosti 5,9% - ami (v roku 2019 to bolo 6,5%-ami).

Zdroj: ŠÚSR, DATACUBE, vbd_sk_win2:cr3801mr

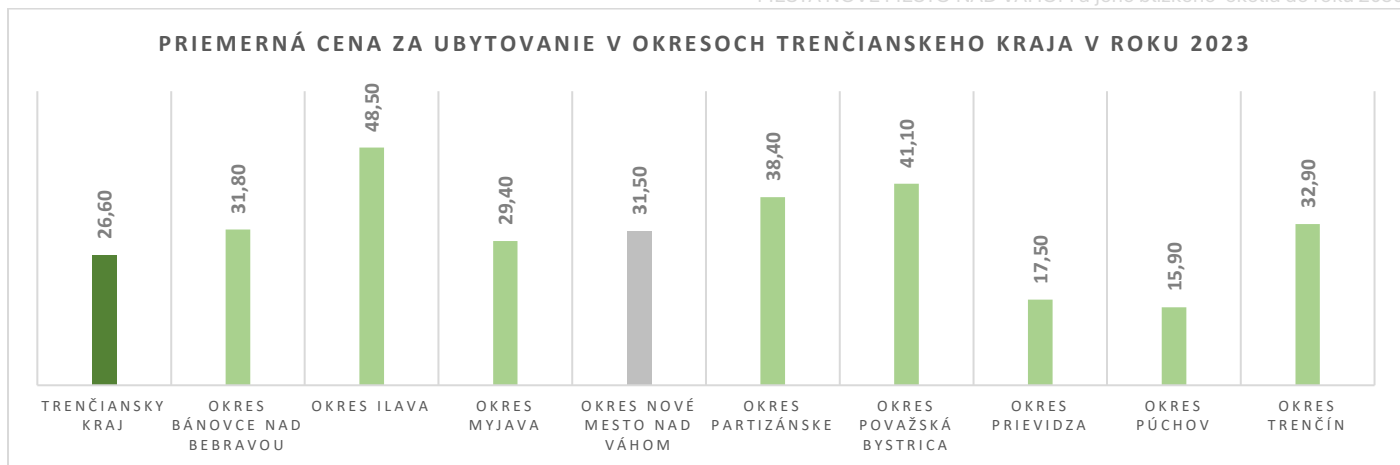
Za jednotlivé okresy Trenčianskeho kraja mali najväčšiu lôžkovú kapacitu v roku 2023 okresy Trenčín s kúpeľným mestom Trenčianske Teplice (31,3%) a Prievidza s kúpeľným mestom Bojnice (24,1%). Obidva okresy mali nielen najväčší počet návštevníkov (60,5% návštevnosti TSK), ale aj najväčší počet prenocovaní v ubytovacích zariadeniach (68,9% celkových prenocovaní TSK).

Okres Nové Mesto nad Váhom disponoval v roku 2023 **lôžkovou kapacitou** 1 226 lôžok (7,9% kapacity Trenčianskeho kraja) v 30 ubytovacích zariadeniach, čo ho radí **na 5. miesto** medzi okresmi TSK. Rovnaké miesto mu patrí aj v počte návštevníkov (18 595 za rok 2023) aj prenocovaní (42 881 v roku 2023). Okres NMNV však zaostáva v tržbách za ubytovanie, kde v roku 2023 dosiahol až 7. miesto aj keď priemerná cena za ubytovanie dosiahla v okrese NMNV v roku nadpriemer TSK (31,5 eur za prenocovanie) pri priemernom počte prenocovaní 2,3 nocí.

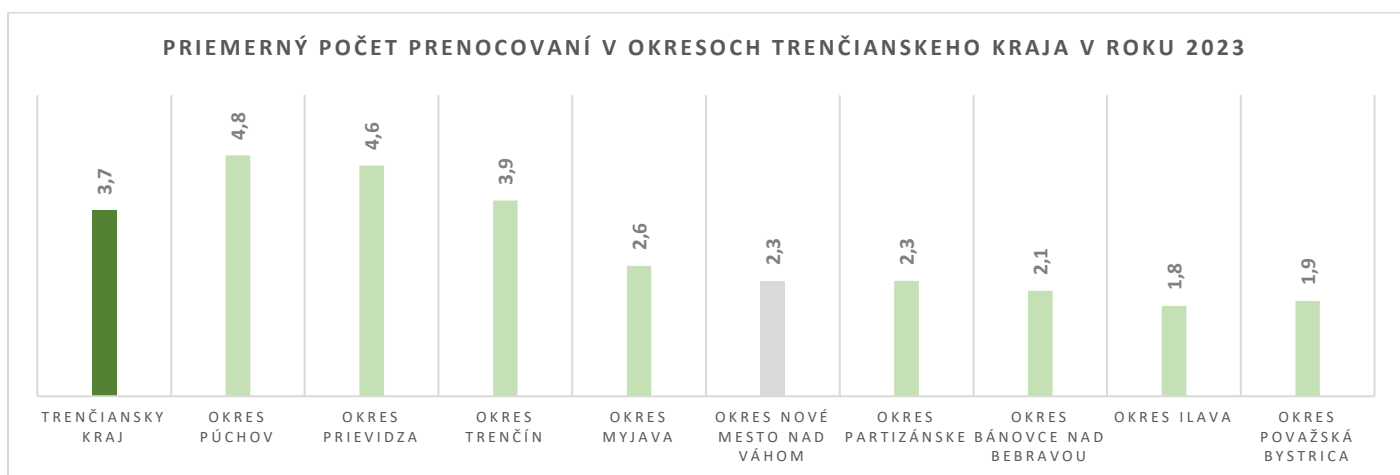
VYBRANÉ UKAZOVATELE VÝKONNOSTI CESTOVNÉHO RUCHU okresov Trenčianskeho kraja za rok 2023										
Okres	Počet ubytovacích zariadení		Počet lôžok		Počet návštevníkov		Počet prenocovaní		Tržby za ubytovanie v eur	
	abs.	podiel	abs.	podiel	abs.	podiel	abs.	podiel	abs.	podiel
Trenčín	92	29,1%	4 881	31,3%	127 125	37,4%	494 601	39,9%	16 266 158	49,2%
Prievidza	89	28,2%	3 769	24,1%	78 539	23,1%	359 785	29,0%	6 310 223	19,1%
Považská Bystrica	23	7,3%	1 836	11,8%	27 846	8,2%	51 556	4,2%	2 117 168	6,4%
Púchov	25	7,9%	1 766	11,3%	38 876	11,4%	186 831	15,1%	2 977 905	9,0%
Nové Mesto nad Váhom	30	9,5%	1 226	7,9%	18 595	5,5%	42 881	3,5%	1 352 379	4,1%
Myjava	16	5,1%	751	4,8%	10 273	3,0%	26 325	2,1%	775 169	2,3%
Ilava	12	3,8%	617	4,0%	17 547	5,2%	30 964	2,5%	1 501 082	4,5%
Partizánske	17	5,4%	428	2,7%	15 223	4,5%	35 650	2,9%	1 367 815	4,1%
Bánovce nad Bebravou	12	3,8%	340	2,2%	5 704	1,7%	12 217	1,0%	388 957	1,2%
Trenčiansky kraj	316	100%	15 614	100%	339 728	100%	1 240 810	100%	33 056 856	100%

Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE, vbd_sk_win2:cr3807qr a cr3802mr_dim2

²⁹ <https://www.jaslovensko.sk/historia/>

Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE, vbd_sk_win2:cr3807qr

Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE, vbd_sk_win2: cr3802mr_data

ŠTATISTICKÉ ÚDAJE ZA SUSEDIACE OKRESY

Zo susediacich **siedmich okresov** k okresu Nové Mesto nad Váhom má **najväčšiu kapacitu ubytovacích zariadení okres Uherské Hradište v Českej republike a okres Trenčín**, pričom Piešťany majú menej ako polovicu ubytovacích zariadení okresu Trenčín, ale počet lôžok v okresoch Trenčín, Piešťany a Uherské Hradište je takmer rovnaký. V Piešťanoch prevládajú ubytovacie zariadenia s vyššou kapacitou. Celkovo má región susediacich 7 okresov kapacitu **17 518 lôžok v 335 zariadeniach**.

Najväčší počet ubytovaných návštevníkov je v okrese Uherské Hradište a okres Trenčín, nasleduje okres Piešťany, pričom najviac prenocovaní je realizovaných v kúpeľnom meste Piešťany, nasleduje Trenčín a okres Uherské Hradište. Okres Uherské Hradište má teda skôr kratšie pobyty v porovnaní s okresmi Trenčín a Piešťany.

VYBRANÉ UKAZOVATELE VÝKONNOSTI CESTOVNÉHO RUCHU u susediacich okresov za rok 2023										
Okres	Počet ubytovacích zariadení		Počet lôžok		Počet návštevníkov		Počet prenocovaní		Tržby za ubytovanie v eur	
	abs.	podiel	abs.	podiel	abs.	podiel	abs.	podiel	abs.	podiel
Nové Mesto nad Váhom	30	12,8%	1 226	9,3%	18 595	6,1%	42 881	3,5%	1 352 379	2,8%
Trenčín	92	39,3%	4 881	37,2%	127 125	41,5%	494 601	40,3%	16 266 158	33,9%
Bánovce nad Bebravou	12	5,1%	340	2,6%	5 704	1,9%	12 217	1,0%	388 957	0,8%
Myjava	16	6,8%	751	5,7%	10 273	3,4%	26 325	2,1%	775 169	1,6%
Topoľčany	33	14,1%	1 035	7,9%	22 490	7,3%	46 983	3,8%	2 305 135	4,8%
Piešťany	51	21,8%	4 899	37,3%	121 891	39,8%	605 037	49,3%	26 848 950	56,0%
CELKOM	234	100%	13 132	100%	306 078	100%	1 228 044	100%	47 936 748	100%
Uherské Hradište	101		4 386		139 736		342 649			
CELKOM	335		17 518		445 814		1 570 693			

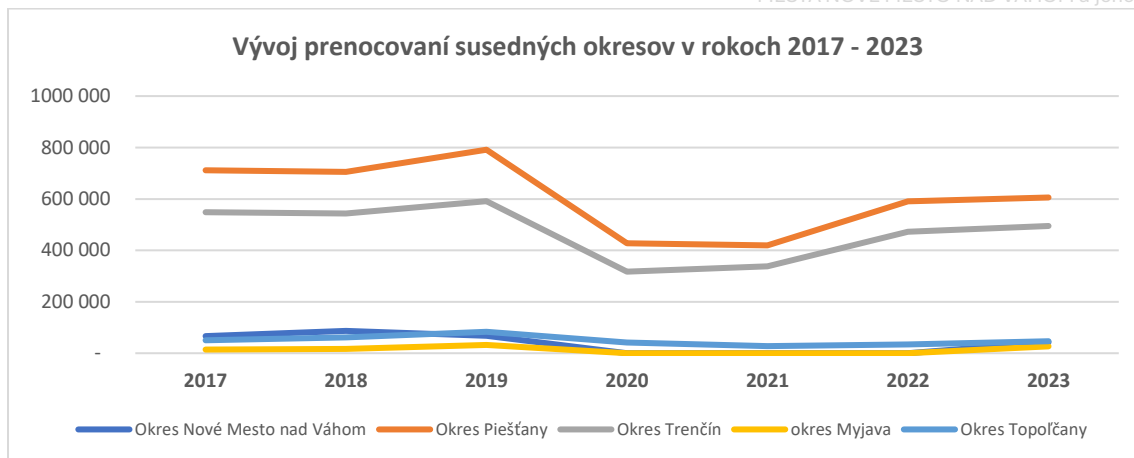
Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE, vbd_sk_win2:cr3809qr a cr3802mr_data; Český statistický úřad (Kód databázy: CRUD012/1)

Okres Nové Mesto nad Váhom spoločne s okresom Topoľčany dosiahli úroveň prenocovaní oproti rekordnému roku 2019 na úrovni 64% a 56%, kým okres Trenčín a okres Piešťany na úrovni približne 80%. Okres Nové Mesto nad Váhom oproti roku 2019 a susediacim okresom výrazne zaostáva v prenocovaniach zahraničnej klientely.

**VÝVOJ VYBRANÝCH UKAZOVATEĽOV VÝKONNOSTI CESTOVNÉHO RUCHU u susediacich okresov
za roky 2017, 2019 a 2023**

Ukazovatele za okres	2017	2019	2023	2023/2017		2023/2019	
				abs.	v %	abs.	v %
Okres Nové Mesto nad Váhom							
Počet návštevníkov	25 504	27 298	18 595	-6 909	-27,1%	-8 703	-31,9%
Počet prenocovaní	67 126	68 374	42 881	-24 245	-36,1%	-25 493	-37,3%
Počet prenocovaní návštevník zo zahraničia	29 471 (43,9%)	27 058 (39,6%)	10 344 (24,1%)	- 19 127	-64,9%	- 16 714	-61,8%
Počet ubytovacích zariadení	29	39	30	1	3,4%	-9	-23,1%
Počet lôžok	1 782	2 096	1 226	-556	-31,2%	-870	-41,5%
Tržby za ubytovanie spolu (v eur)	1 212 121	1 427 298	1 352 379	140 258	11,6%	-74 919	-5,2%
Priemerná cena za ubytovanie (v eur)	18,1	20,9	31,5	13,4	74,0%	10,6	50,7%
Okres Trenčín							
Počet návštevníkov	153 080	164 151	127 125	-25 955	-17,0%	-37 026	-22,6%
Počet prenocovaní	547 896	591 274	494 601	-53 295	-9,7%	-96 673	-16,3%
Počet prenocovaní návštevník zo zahraničia	136 375 (24,9%)	142 603 (24,1%)	86 358 (17,5%)	-50 017	-36,7%	- 56 245	-39,4%
Počet ubytovacích zariadení	74	102	92	18	24,3%	-10	-9,8%
Počet lôžok	4 519	5 434	4 881	362	8,0%	-553	-10,2%
Tržby za ubytovanie spolu (v eur)	17 432 152	16 898 853	16 266 158	- 1 165 994	-6,7%	- 632 695	-3,7%
Priemerná cena za ubytovanie (v eur)	31,8	28,6	32,9	1,1	3,5%	4,3	15,0%
Okres Piešťany							
Počet návštevníkov	129 061	153 563	121 891	-7 170	-5,6%	-31 672	-20,6%
Počet prenocovaní	711 722	791 465	605 037	-106 685	-15,0%	-186 428	-23,6%
Počet prenocovaní návštevník zo zahraničia	376 706 (52,9%)	363 361 (45,9%)	220 829 (36,5%)	- 155 877	-41,4%	- 142 532	-39,2%
Počet ubytovacích zariadení	55	61	51	-4	-7,3%	-10	-16,4%
Počet lôžok	5 745	5 993	4 899	-846	-14,7%	-1 094	-18,3%
Tržby za ubytovanie spolu (v eur)	21 399 315	24 635 244	26 848 950	5 449 635	25,5%	2 213 706	9,0%
Priemerná cena za ubytovanie (v eur)	30,1	31,1	44,4	14,3	47,5%	13,3	42,8%
Okres Myjava							
Počet návštevníkov	7 623	11 511	10 273	2 650	34,8%	-1 238	-10,8%
Počet prenocovaní	13 654	32 199	26 325	12 671	92,8%	-5 874	-18,2%
Počet prenocovaní návštevník zo zahraničia	5 298 (38,8%)	4 645 (14,4%)	D				
Počet ubytovacích zariadení	12	15	16	4	33,3%	1	6,7%
Počet lôžok	342	653	751	409	119,6%	98	15,0%
Tržby za ubytovanie spolu (v eur)	442 343	669 232	775 169	332 826	75,2%	105 937	15,8%
Priemerná cena za ubytovanie (v eur)	32,4	20,8	29,4	-3	-9,3%	8,6	41,3%
Okres Topoľčany							
Počet návštevníkov	21 736	32 488	22 490	754	3,5%	-9 998	-30,8%
Počet prenocovaní	50 406	83 328	46 983	-3 423	-6,8%	-36 345	-43,6%
Počet prenocovaní návštevník zo zahraničia	9 176 (18,2%)	17 475 (21%)	13 202 (28,1%)	4 026	43,9%	- 4 273	-24,5%
Počet ubytovacích zariadení	8	6	7	-1	-12,5%	1	16,7%
Počet lôžok	3 214	3 543	1 035	-2 179	-67,8%	- 2 508	-70,8%
Tržby za ubytovanie spolu (v eur)	1 254 934	1 715 731	2 305 135	1 050 201	83,7%	589 404	34,4%
Priemerná cena za ubytovanie (v eur)	24,9	20,6	49,1	24	97,2%	29	138,3%

Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE, vbd_sk_win2:cr3809qr a cr3802mr_data

UBYTOVACIA ŠTATISTIKA A VÝKONY POBYTOVÝCH OBCÍ okresu Nové Mesto nad Váhom

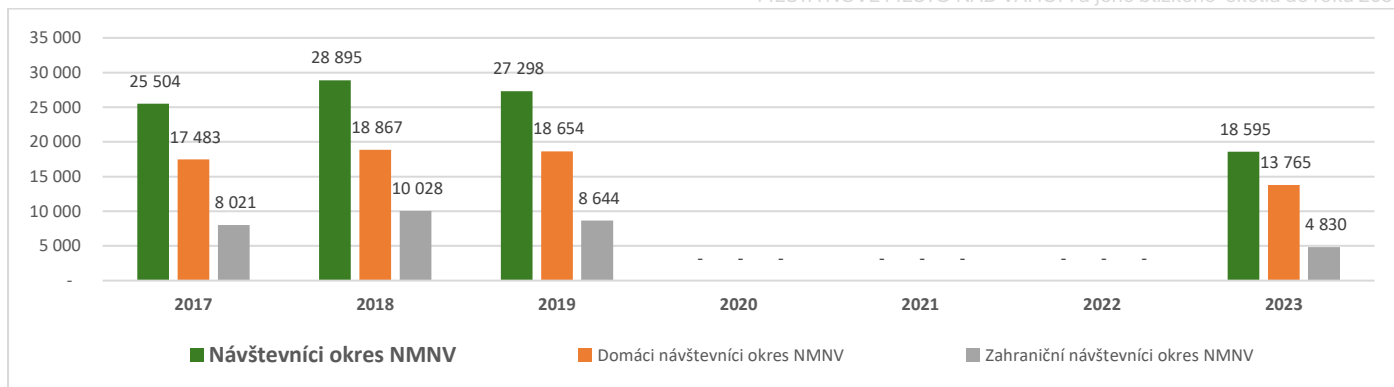
Na základe údajov ubytovacej štatistiky Štatistického úradu SR za rok 2023 je možné vidieť, že väčšina samospráv okresu Nové Mesto nad Váhom, ktoré evidujú ubytovacie zariadenia má „utajené údaje“ s výnimkou obce **Lubina, meste Nové mesto nad Váhom a mesta Stará Turá**, ktorí tvoria polovicu ubytovacích zariadení okresu Nové Mesto nad Váhom (53,3%) a **65 % lôžkovej kapacity okresu**, z toho 42% v meste Nové Mesto nad Váhom. Údaje o návštevnosti a počte prenocovaní sú s výnimkou mesta Nové Mesto nad Váhom utajené vo všetkých samosprávach.

VYBRANÉ UKAZOVATELE VÝKONNOSTI CESTOVNÉHO RUCHU okresu Nové Mesto nad Váhom za rok 2023										
Samospráva	Počet ubytovacích zariadení		Počet lôžok		Počet návštevníkov		Počet prenocovaní		Tržby za ubytovanie v eur	
	člen	nečlen	člen	nečlen	člen	nečlen	člen	nečlen	člen	nečlen
Lubina		3		95		D		D		D
Nová Lehota		D		D		D		D		D
Nové Mesto nad Váhom		9 (30%)		516 (42%)		7 098 (38,2%)		17 130 (39,9%)		D
Podolie		D		D		D		D		D
Stará Turá		4		186		D		D		D
Beckov	D		D		D		D		D	
Bzince pod Javorinou		D		D		D		D		D
Čachtice										
Horná Streda		D		D		D		D		D
Kálnica	D		D		D		D		D	
Kočovce		D		D		D		D		D
Modrová		D		D		D		D		D
Modrovka	D		D		D		D		D	
Považany		D		D		D		D		D
Stará Lehota		D		D		D		D		D
Trenčianske Bohuslavice		D		D		D		D		D
Višňové		D		D		D		D		D
okres Nové Mesto nad Váhom		30		1 226		18 595		42 881		1 352 379

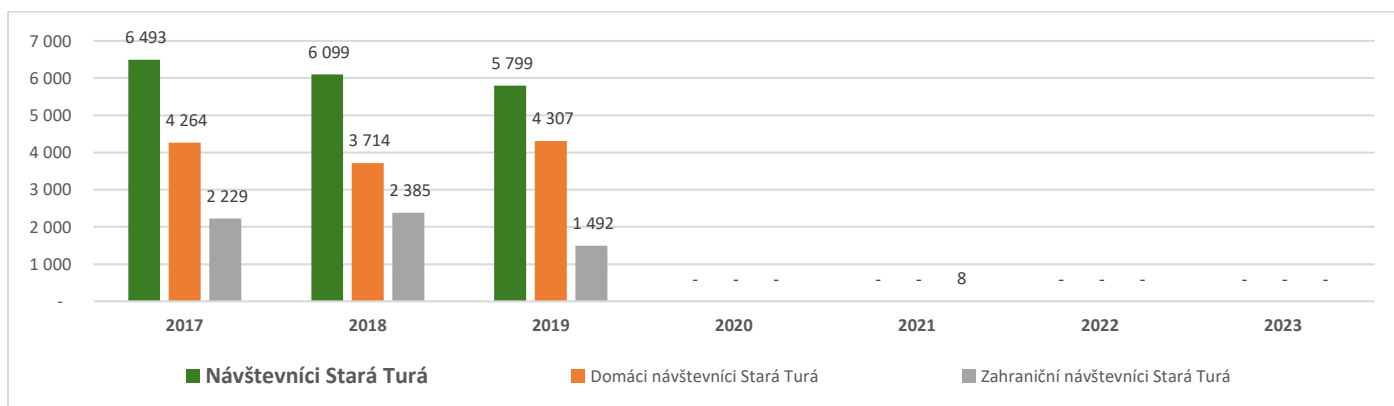
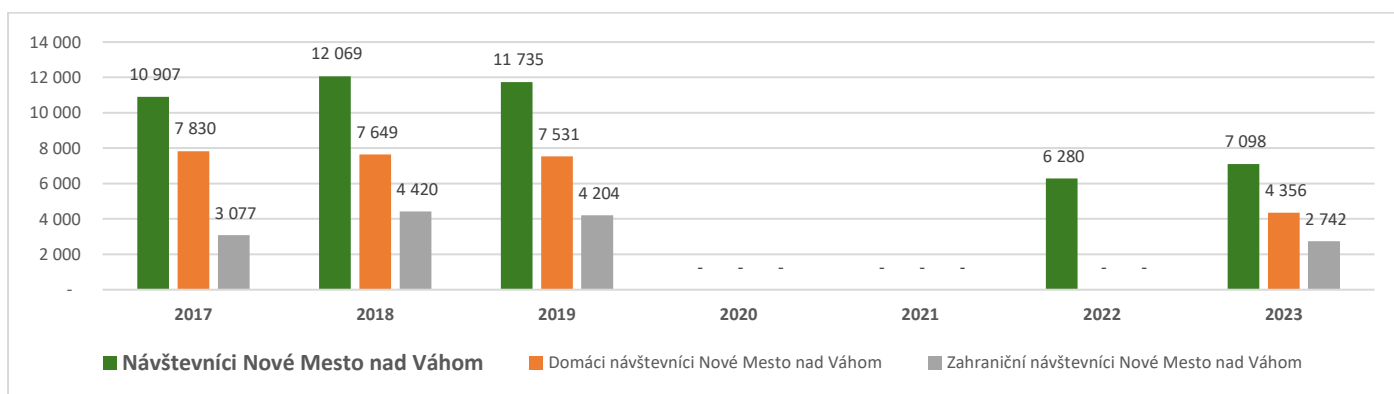
Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE vbd_sk_win2:cr3809qr a vlastné spracovanie autora

ZAHRANIČNÁ NÁVŠTEVNOSŤ v okrese Nové Mesto nad Váhom

Početnosť návštevníkov zo zahraničia sa v okrese Nové Mesto nad Váhom v roku 2023 oproti roku 2019 znížil o 44% (o 3 814 návštevníkov) pravdepodobne z dôvodu redukcie obchodného cestovania počas pandémie Covid 19. Môžeme konštatovať, že **takmer polovica zahraničnej klientely sa do okresu Nové Mesto nad Váhom po roku 2019 zatiaľ nevrátila.**

V meste Nové Mesto nad Váhom je prepád zahraničnej návštevnosti medzi rokmi 2019 a 2023 menej výrazný ako v okrese Nové Mesto nad Váhom, a to o 34,8% (1 462 návštevníkov).

Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE, vbd_sk_win2:cr3803mr

V roku 2023 až 50 % všetkých zahraničných hostí pochádzalo z Českej republiky, kým v porovnávacom roku 2019 to bolo 44,4%. Ich počet však poklesol o 37% (o 1422 návštevníkov). Paradoxne sa znížil podiel Ukrajincov na 3. mieste a Rakúšanov na 5. mieste pravdepodobne u Rakúšanoch redukciami počtu obchodného cestovania, ktoré spôsobila pandémia COVID 19. Podiel nemeckej klientely (na 2. mieste), ktorá tvorí podstatnú časť obchodných cestujúcich, zostal nezmenený, aj keď počet poklesol o 40,8% (350 návštevníkov). Približne rovnaký počet a **nárast podielu na zahraničnej návštevnosti medzi rokmi 2019 a 2023 je evidovaný u Poliakov**, ktorým patrí 4. miesto v návštevnosti okresu.

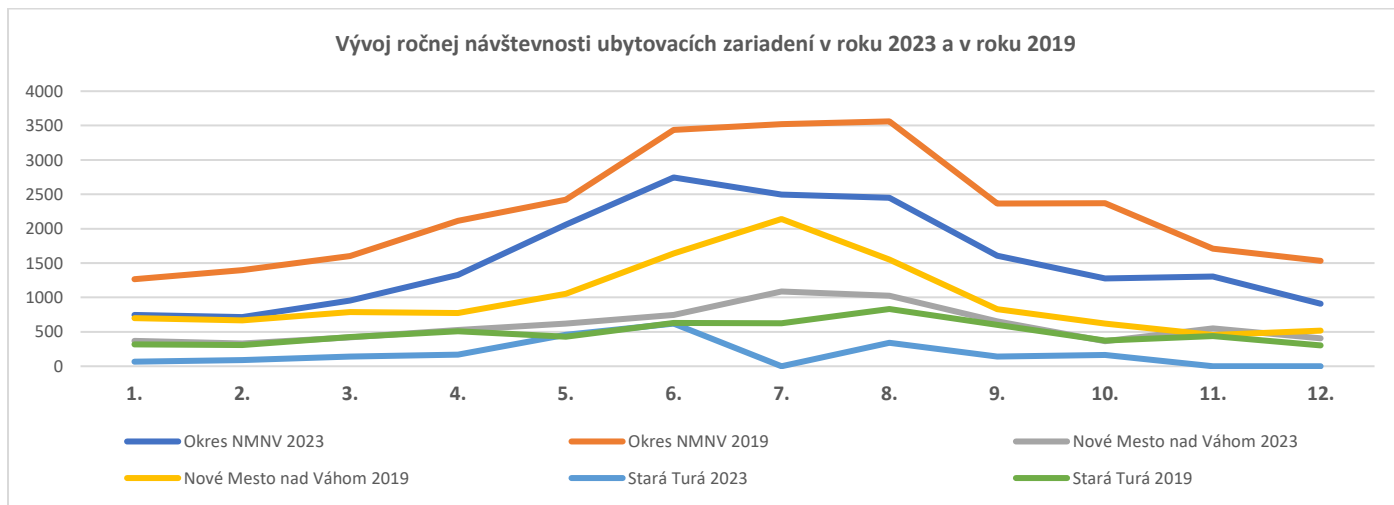
KRAJINY ZAHRAIČNÝCH NÁVŠTEVNÍKOV v okrese Nové Mesto nad Váhom						
	rok 2019			rok 2023		
Návštevníci spolu	27 298	100,0%		18 595	100,0%	
Domáci návštevníci	18 654	68,3%		13 765	74,0%	
Zahraniční návštevníci	8 644	31,7%		4 830	26,0%	
Česká republika	3 838	44,4%	1.	2 416	50,0%	1.
Nemecko	858	9,9%	2.	508	10,5%	2.
Ukrajina	717	8,3%	3.	167	3,5%	3.
Poľsko	564	6,5%	4.	555	11,5%	4.
Rakúsko	457	5,3%	5.	204	4,2%	5.
Taliansko	286	3,3%	6.	132	2,7%	6.

Srbsko	285	3,3%	7.	11	0,2%	
--------	-----	------	----	----	------	--

Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE, vbd_sk_win2:cr3804mr_data

SEZÓNOSŤ CESTOVNÉHO RUCHU v okrese Nové Mesto nad Váhom

Ako uvádza graf nižšie, tak **hlavná turistická sezóna v meste Nové Mesto nad Váhom**, z dôvodu väčšiny lôžkovej kapacity lokalizovanej v prímestskej rekreačnej oblasti Zelená voda, ako aj v okrese Nové Mesto nad Váhom trvá **od júna do septembra**, pričom najvyššia návštevnosť je v júli. Mesto Stará Turá má návštevnosť približne vyváženú počas celého roka, nakoľko táto je naviazaná na obchodnú klientelu.

Zdroj: ŠÚ SR, DATACUBE vbd_sk_win2:cr3803mr

ÚDAJE O NÁVŠTEVNOSTI ZA TURISTICKÉ INFORMAČNÉ KANCELÁRIE

Na území regiónu pôsobí v súčasnosti jediná turistická informačná kancelária a síce v Starej Turej – **Informačná kancelária mesta Stará Turá – INFOTUR**, ktorá je otvorená len cez pracovné dni od 8:00 – 16:00 hodiny a prevádzkuje ju Dom kultúry Javorina. Údaje o návštevnosti Informačnej kancelárie mesta Stará Turá sa nepodarilo získať.

Mesto Nové Mesto nad Váhom nemá zriadenú turistickú informačnú kanceláriu, aj keď v minulosti o jej zriadení uvažovalo.

V regióne nepôsobí žiadna „incomingová“ cestovná kancelária ako špecialista na „Trenčiansky kraj“ (príjazdový cestovný ruch). Cestovné kancelárie a cestovné agentúry, ktoré tu pôsobia sa zameriavajú na predaj zájazdov do zahraničia.

3.3 Cezhraničná spolupráca

Mesto Nové Mesto nad Váhom má za svojho partnera dve české mestá – **Uherský Brod a Jirkov** (od apríla 2024).

Zároveň je členom **medzinárodného združenia európskych Nových Miest**, ktoré združuje 36 európskych miest s názvom Nové Mesto a má názov Neustadt in Europa (Nové Mesto v Európe).³⁰ Ide o najväčším partnerstvom miest a obcí v Európe (z Nemecka, Rakúska, Maďarska, Slovenska, Česka, Poľska a Holandska). Koordinačný výbor združenia a starostovia a primátori všetkých Nových Miest sa stretávajú raz ročne.

Mestské kultúrne stredisko (MSKS) v Novom Meste nad Váhom rozvíja cezhraničnú česko – slovenskú spoluprácu s viacerými českými mestami. V súvislosti so **Židovským festivalom** s mestami Plumlov a Prostějov (Hanácky Jeruzalem), odkiaľ v roku 1855 do Nového Mesta nad Váhom prišiel rabín Josef Weisse známy ako reformátor vzdelávania.

Intenzívna cezhraničná spolupráca je realizovaná **v mikroregióne Bošáčka** aj formou podávania spoločných cezhraničných projektov **s prihraničnou obcou Březová**.

Obec Beckov má partnerskú **obec Slavkov** v okrese Uherské Hradište.

Mesto **Stará Turá** má partnerské mesto **Kunovice** v okrese Uherské Hradište v Zlínskom kraji.

Obec Lubina má partnerskú obec Boršice u Blatnice v Zlínskom kraji.

³⁰ <https://www.neustadt-in-europa.eu/sk/>

4. AKTUÁLNE TRENDY V CESTOVANÍ

Pandémia spojená so šírením koronavírusu a jej opatrenia, ktoré významne ovplyvnili sektor turizmu zmenili trendy spotrebiteľského aj návštevnického správania. Súčasná doba po pandémie **praje v cestovaní takým miestam a destináciám, ktoré sú trochu "anonymné" a neokukané**, kde je možné nielen spoznať históriu "predkov", zoznámiť sa s ich životom, ale sa aj naplno prepojiť s prírodou, so samým sebou a vytvárať si tak lepšie vzťahy s ľuďmi. Ideálne, ak pri tom zažijú aj niečo dobrodružné. Ľudia sa dnes oveľa viac ako pred pandemiou pozerajú po zážitkoch, ktoré ich obohatia intelektuálne (kultúrno - poznávacie zážitky), kde si oddýchnu od iných ľudí (zážitky v prírode) alebo si posilnia svoje zdravie (wellness a kúpeľné pobyty). Zdravie a "wellbeing" (životná rovnováha a pohoda) sa stali veľmi dôležitým faktorom pri rozhodovaní ako, za čím a kam cestovať.

Trendy v cestovaní prajú riešenému územiu. Prihraničná destinácia - okres Nové Mesto nad Váhom - je ideálnou kombináciou týchto predpokladov aj s ohľadom na to, že ide o územie, ktoré je dnes pomerne málo navštevované. Stretnete v ňom skôr výletníkov, ktorí navštevujú hrady Beckov, Tematín a Čachtický hrad, Haluzice a jeho okolie a prípadne sa vydali na pešiu turistiku v Bielych Karpatoch. Pobytoví návštevníci, ako je spomenuté vyššie, sú skôr hosťami kúpeľných zariadení v troch kúpeľných mestách v okolí: Trenčianske Teplice, Piešťany a Luhačovice na českej strane hranice.

Z rôznych štúdií a výskumov vo svete vychádzajú také trendy v cestovaní pre najbližšie roky, ktoré **pri vhodne nastavenom destinačnom manažmente riešeného územia** ako turistickej destinácie, by mohli pozitívne ovplyvniť jej ďalší vývoj a smerovanie. Zaujímavé zhnutie trendov poskytuje cestovateľský blog platformy beSMART³¹, ktorý sa odvoláva na viaceré zdroje štúdií a výskumov napríklad spoločnosti STATISTA³².

(1) Krátke dovolenky za rozumnú cenu (Smart Leisure Breaks) - pôjde najmä o cestovanie na miesta bez cestovania lietadlom alebo na väčšie vzdialenosti. Skôr do okolitých krajín alebo v domovskej krajine na 1-2 noci. Motívmi cestovania je relax, omladenie, objavovanie. Práve prieskum STATISTA realizovaný na vzorke 4 052 respondentov v septembri 2023 potvrdil, že 28,5% opýtaných plánuje v najbližších 6 mesiacov stráviť krátku dovolenku v domovskej krajine a 35,5% v okolitých susedných krajinách respondenta. Rozhodujú sa veľmi racionálne a prakticky a je pre nich dôležité plánovanie vopred a nákup krátkej dovolenky za rozumnú a výhodnú cenu.

(2) Pobyty digitálnych nomádov - toto je nový trh a nová príležitosť, ktorú vytvorila pandémia. Je vhodný najmä pre mladých bez záväzkov, ktorí pracujú v takých profesiách, ktoré nie sú viazané na konkrétne fyzické miesto a môžu pracovať na diaľku. Vyhľadávajú slnečné pohodové miesta ako Portugalsko alebo Grécko, ale je ich možné nájsť aj na vidieku alebo v mestách po Európe. Ich rozpočty nie sú neobmedzené. Ocenia, ak ušetria peniaze za bývanie a maximalizujú zážitkovosť, čo znamená, že to čo ušetria na bývaní, investujú do zážitkov a výletov (ochutnávky jedla a nápojov, stretnutia s miestnymi ai.). Je pre nich podstatné zmeniť scenériu krajiny oproti domovskej, nájsť príjemné podnebie a byť na miestach, ktoré nie sú preplnené turistami. Tam kde sa rozhodnú stráviť kľudne aj mesačný pobyt by mali poskytovať priestory na coworking, aj kvôli socializácii s inými cestovateľmi prípadne miestnymi.

(3) Udržateľnosť je novou normou správania sa - najmä mladá generácia, ale nielen ona, sa dnes stáva "ochrancami planéty" (Planet Protectors) a je pre nich dôležité, aby poskytovatelia služieb, ktorých si vyberú počas cestovania alebo dovolenky, sa správali ohľaduplne k životnému prostrediu a ich konanie malo pozitívny dopad. V budúcich rokoch by mali poskytovatelia služieb v cestovnom ruchu na tento dôležitý fakt významne dbať. Nielen to komunikovať, ale aj realizovať (ako napríklad minimalizácia plastov, nákupy od miestnych dodávateľov, zdravšie varianty potravín a kozmetiky na ubytovacích zariadeniach a iné). Významným pomocníkom pri tomto type správania sa stáva digitalizácia služieb pri plánovaní dovolenky, objednávkach jedla alebo dopravy počas pobytu.

(4) Podpora tvorivosti a cirkulárnej ekonomiky v jednom - súčasní návštevníci veľmi ocenia a súvisí to aj s udržateľnosťou, ak ubytovacie zariadenia napríklad kreatívne recykluje nábytok alebo dáva druhú šancu odpadu. Ideálne ak počas dovolenky aj oni vedia k tomu kreatívnemu a udržateľnému procesu prispieť napríklad na nejakej tvorivej dielni s miestnym umelcom. Vtedy sa cítia byť súčasťou miestnej komunity, čo je pre nich ďalší dôležitý benefit cestovania. Ideálne ak si takýto workshop vedia objednať a zaplatiť online. Príkladom je napríklad aj smart menu bez akéhokoľvek odpadu podávané na netradičnom mieste alebo zdieľanie bicyklov miestnych ľudí cez komunitnú mobilnú aplikáciu dostupné aj turistom.

(5) Návrat ku koreňom, spoložitím s prírodou a k jednoduchosti života - za týmto prístupom je najmä motivácia opätovne sa správne naladiť na seba, na prírodu a na svoje okolie a dosiahnuť tzv. wellbeing. Ide najmä o aktivity, ktoré nás vrátia k veciam ako si napríklad nachystať drevo a založiť oheň, napiť sa z prameňa, prespať v lese a iné. Aktivity by sa mali diať v prírode ako forma outdoorovej aktivity. Ide o zážitky spojené s dobrodružstvom alebo s pobytom v prírode. Uspokojuje sa túžba po objavovaní, učení sa, poznávaní, reflexiou života samého seba v harmónii s prírodou. Podľa prieskumu booking.com popísaného nižšie až 55% respondentov bolo ochotných ísť na tzv. "off grid" dovolenku (únik mimo bežnú realitu) a 58% na dovolenku spojenú s tzv. prežitím (survival) v divočine.

Významným prieskumom je prieskum ubytovacej platformy www.booking.com realizovaný v roku 2023 medzi svojimi 24 000 klientmi v 32 krajinách sveta, ktorý identifikoval 7 trendov v cestovaní pre najbližšie roky:³³

1. **Cestujem mimo bežnú realitu (off-grid)** - jednoznačne ide o pobyty mimo miest (out of city breaks) vo vidieckych lokalitách s prírodným prostredím. 55% respondentov by sa rado vydalo na dovolenku, ktorá predstavuje návrat ku koreňom a spoložitím s prírodou, ale až 48% pritom nechce prísť o svoj komfort a 53% o kontakt s mobilným telefónom a online svetom. Tento trend predpokladá nárast ubytovacích kapacít, ktoré sú ekologické a riadia sa zásadami udržateľnosti a ohľaduplnosti k životnému prostrediu.

³¹ <https://behavior-smart.com/5-travel-behaviours-we-expect-to-see-in-2023/>

³² <https://www.statista.com/statistics/1230497/travel-intentions-of-europeans-by-destination/>

³³ <https://partner.booking.com/en-gb/click-magazine/trends-insights/key-takeaways-bookingcoms-2023-travel-predictions>

2. **Cestujem, aby som si posunul vlastné hranice** - až 73% respondentov chce na dovolenke posúvať vlastné hranice a zájsť si mimo zóny vlastného komfortu. Vyhľadáva pre to autentické a lokálne zážitky a exkurzie, ktoré sú zapamätateľné a prepojené s miestnou komunitou, unikátne v danej destinácii (tradície, kuchyňa, dobrodružstvá). Polovica respondentov by rada zažila kultúrne šoky (51% by rado cestovalo na miesta, kde je iná kultúra a hovorí sa inými jazykmi a 30% na menej známe, dosiaľ skryté a nepropagované miesta).
3. **Cestujem za nostalgiou, aj s rodinou** - 88% respondentov by rado uniklo do retro lokácií z filmov alebo sa vydalo autobusom na výlet ako za školských čias. 23% respondentov by sa rado vrátilo počas dovolenky do preddigitálnej éry na romantickú dovolenku. Dokonca sú nimi aj mileniáli a generácia Z. Práve mileniáli, by si radi objednali ubytovanie aké navštevovali za mladi s rodičmi, a aj z toho dôvodu destinácie, ktoré boli populárne v 80.-tych a 90.-tych rokoch sa nimi opäť stanú. 54% respondentov chce na dovolenku zobrať celú rodinu a vyhľadáva viacgeneračné rodinné výlety.
4. **Cestujem za podporou zdravia** - tu sa ale tzv. wellness posúva na novú úroveň spojenú nielen s fyzickým, ale aj s mentálnym a duševným zdravím. 44% respondentov vyhľadáva aj meditácie a tzv. mindfulness kúry. Až 42% dokonca od dovolenky očakáva významné uzdravenie mentálneho stavu (mental transformative health) a 40% by si na dovolenku zašlo aj na pobyt v tichu.
5. **Cestujem tak, aby som získal "hodnotu za peniaze"** - ekonomická kríza vracia späť 1-2 dlhšie dovolenky na úkor viacerých kratších dovoleniek počas roka. Dovolenkári chcú z rozpočtu vyťažiť maximum a tak buď uprednostnia ponuky v mimosezónne, alebo hľadajú výhodné ponuky počas plánovania dovolenky vopred (61% respondentov) alebo si výber dovolenkovej destinácie nechávajú na poslednú chvíľu tzv. last minute (60% respondentov).
6. **Som otvorený pre pracovné cesty** - 51% opýtaných chce vidieť, že financie, ktoré jeho zamestnávateľ ušetril kombinovanou hybridnou prácou (z domu aj z firemnej kancelárie) investuje do korporátneho tímbuildingového cestovania. Až 66% respondentov sa vyjadrilo, že striktne odmieta akúkoľvek prácu počas dovolenky.
7. **Som zvedavý na virtuálnu realitu počas cestovania** - virtuálna realita už je niečo, čo sa stalo súčasťou masového cestovania. Až 43% chce počas cestovania zažívať moderné technológie ako je virtuálna alebo prenesená realita. Až 60% respondentov tiež uviedla, že namiesto toho, aby si pozrela destinácie na svojom cestovateľskom zozname cez virtuálnu realitu, uprednostní tam vycestovať.

5. VYMEDZENIE ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU A IDENTITY DESTINÁCIE

Zameranie potenciálu	Nositeľ jedinečného potenciálu okresu
HISTÓRIA	<ul style="list-style-type: none"> - podzemné chodby Nového Mesta nad Váhom s napojením na distribúciu tovarov po rieke Váh a po ceste na Moravu - významné archeologické náleziská (od pravekých nálezov) - budovaný Archeoskanzen Bošáca - rímsko-katolícky považovaný za najkrajší na Považí a jeden z najkrajších v strednej Európe, - novomestská paleolitická lokalita - jedna z najvýznamnejších na území Slovenska - uhorská kráľovská koruna a korunovačné klenoty v roku 1622 - románsky kostolík Haluzice - česko – slovenské stretnutia na Veľkom Javorníku - partizánske jednotky a boje Pod Javorinou
KULTÚRA	<ul style="list-style-type: none"> - hradná cesta na Považí: Beckov, Čachtický hrad, Hrad Tematín - zachovalé renesančné kaštiele ako šľachtické sídla – niektoré sú aj sprístupnené - CINEDU - medzinárodný festival filmov pre deti a mládež v Novom Meste nad Váhom - Festival židovskej kultúry v Novom Meste nad Váhom - Novomestský Osteň a Galéria kresleného humoru (jediná na Slovensku) - autor časopisu kresleného humoru pochádza z Kálnice - Podjavorinské múzeum v Novom Meste nad Váhom - viaceré kostoly zasvätené sv. Cyrilovi a Metodovi - Zelená voda známa množstvom letných festivalom
PRÍRODA	<ul style="list-style-type: none"> - CHKO Biele Karpaty a starostlivosť o a lúčne spoločenstvá (kosenie dobrovoľníkmi) - orchideové a motýľie lúky - Považský Inovec - prímestská rekreačná lokalita s prírodnou vodnou plochou - Zelená voda - kopanice a špecifická vidiecka architektúra - ovocné sady a ovocinárstvo vrátane spracovania ovocia - permakultúrna komunitná záhrada v Žito v Sýpke Moravské Lieskové - Haluzická tiesňava - skalné bralá - Veľký Javorník – tradícia česko-slovenského stretnutia - Farma Park Lubina – zážitkový areál pre rodiny s deťmi - konské putovanie - Vážska cyklomagistrála
TRADÍCIE	<ul style="list-style-type: none"> - folklór kopaníc - výšivky a kroj kopaníc - pálenie destilátov - najsevernejší vinohrad na Slovensku
PRIEMYSEL	<ul style="list-style-type: none"> - sýpky a silá - história remesiel v Novom Meste nad Váhom - Slovenský Baťa v Moravskom Lieskovom (Ján Adamovič)
VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> - silná štúrovská generácia (Ján Holly, J.M.Hurban, Samuel Štúr, príbeh Ľudovíta Štúra a Adely Ostrolúckej) - krvavá grófká – Báthoryčka z Čachtického hradu - Ľudmila Podjavorinská - Jozef Ľudovít Holuby - Dionýz Štúr - rod Medňanských – maliar Ladislav Medňanský - Vrba Wetzler
INÉ	<ul style="list-style-type: none"> - Penzión u Kľačkov – vyhľadávané ubytovacie zariadenie v Lubine

Nositelia TOP potenciálu by mali svojou jedinečnosťou a originalitou zabezpečiť **konkurenčnú výhodu destinácie** a stať sa tak dôvodom, prečo si návštevník vyberie z ponuky destinácií práve okres Nové Mesto nad Váhom ako svoje výletné miesto. Identifikovali sme ho podľa sociálnej siete Instagram, kde ľudia najčastejšie zdieľajú svoje vizuálne zážitky z cestovania.

NOSITEĽ TOP TURISTICKÉHO POTENCIÁLU podľa Instagramu				
#beckov	#novemestonadvahom	#cachtice	#haluzice	#kálnica
12 223	30 781	9 274	4 585	6 636
<ul style="list-style-type: none"> - rôzne pohľady na hrad Beckov a selfie - #hradbeckov (2 991) - podujatia na hrade - stredoveké kostýmy 	<ul style="list-style-type: none"> - Extrémne málo zdieľaní obsahu, ktorý súvisí s ponukou pre turistov. - Prepozitúra a barokové sochy - Vážska cyklomagistrála #vazskacyklomagistrala (272) - symbolika vtákov - výtvarné diela a výtvarná tvorba 	<ul style="list-style-type: none"> - rôzne pohľady na Čachtický hrad a výhľady z hradu - #cachtickyhrad (4 475) - príroda - turistika - vláčik - Čachtická pani - Behaj lesmi - cyklistika 	<ul style="list-style-type: none"> - pohľad na románsky kostolík - Haluzická tiesňava #haluzickatiesnava (3 212) - Haluzická rozhľadňa - Svadobné fotenie - Výlet s deťmi - kaplnka 	<ul style="list-style-type: none"> - #bikeparkkálnica (2 055) - Adrenalinové jazdenie v bikeparku - rozhľadňa

- Zelená voda #zelenavoda (4 635) – Beach Bar, podujatia, kúpanie, pobyt pri vode - gastronómia	- kostol Čachtice a Draškovičov kaštieľ - ateliér architekta Paňáka v starej tehelni (CEZAAR) - #krvavagrofka (170)		
---	--	--	--

TURISTICKÝ POTENCIÁL ostatných obcí okresu Nové Mesto nad Váhom podľa Instagramu

- **#bosaca** (1 404) – Zelený deň – stodola na svadby, paličková čipka, vidiecka architektúra, krajina Bošáckej doliny #bosackadolina (266), paragliding, židovský cintorín, slivovica, rozhľadňa na Hájníci, legendárna Bošácka hruška Ružovka a ovocinár Jozef Struhár,
- **#brunovce** (584) – kaštieľ, cyklotávka cez rieku, maringotka v divočine
- **#bzincepodjavorinou** (524) – vidiecka architektúra, výšivky, med, Ľudmila Podjavorinská, folklór
- **#obeclubina** (14) - Pamätník SNP na Rohu, minifarma Lubina, #hostinecuklackov (175)
- **#kocovce** (349) – ruina liehovaru, zrenovovaný kaštieľ (Stavebná fakulta STU), Mauzóleum Rakovských v Kočovciach- pohrebňa kaplnka
- **#tematin** (2 993) (nad obcou **Lúka**) – pohľady na hrad, turistika,
- **#modrova** (181) – New Zealand farm so škótskymi kravami, folklór, folklórna hudba, hobití domček
- **#moravskelieskove** (931) – Žito v sýpke: permakultúra a kurzy, Ovocný strom a ich vzdelávacie aktivity v ovocinárstve, folklór, výšivka, ľudová architektúra, výhľady do krajiny,
- **#novabosaca** (332) - budha pamätník, rozhľadňa Veľký Lopeník, pamätník partizánom, umelecký projekt – Zastávka projekt, turistika, pohľady do krajiny, osada Grúň, fotograf Jakub Cibík – Biele Karpaty, zber jabĺk, rozkvitnuté stromy na jar,
- **#novalehota** (853) – socha kakovník, natáčanie seriálu Horná Dolná, krčma,³⁴ motocyklisti, cyklisti
- **#staralehota** (222) – rozhľadňa Marhát v pohorí Považský Inovec, chalupári, zimná krajina, zanedbaný židovský cintorín, lyžiarske stredisko Bezovec, tradičná vidiecka architektúra kopaníc,
- **#novavesnadvahom** (93) – opustený židovský cintorín, rybárstvo
- **#ockov** (202) – Mohyla náčelníka, na mieste zaniknutej tehelne v Očkove stojí ľudový domček tehliara a jeho rodiny zo začiatku 20. storočia,
- **#podolie** (2 411) – Park miniatúr Matúšovho kráľovstva - hrady, umelecký projekt – Zastávka projekt, folklórny súbor, Noc hradov a zrúcanín (august), krakoviansky typ kroja,
- **#staratura** (8 127) – výstupový bod na Veľkú Javorinu #velkajavorina (8 541), #holubyhochata (1 122) – jedna z najstarších horských chát na Slovensku, remeselné pivo Staroturanský regál, projekt Kopanice v kroji,
- **#povazany** (210) – kvetinová farma .dobodky.sk, koniareň a jazdiareň, umelecký projekt – Zastávka projekt,
- **#trenčianskebohuslavice** (462) – Žákovic Open, barokovo – rokoková kaplnka (dal postaviť gróf Erdody; kaštieľ zbúraný), umelecký projekt – Zastávka projekt, výhľad na Beckov cez železný most na cyklotrase,
- **#vadovce** (120) – motorový vláčik Vaďovská strela smer Stará Turá, pohľad na Čachtický hrad, motokros
- **#zemianskepodhradie** (141) – umelecký projekt – Zastávka projekt, evanjelický empírový kostol je európsky unikát – nechala postaviť žena - Grófká Ester Príleská bola projektantom a mecenášom stavby, renesančný kaštieľ zo 17. storočia, ktorý patril šľachtickým rodom Príleských či Ostroluckých, pamätná tabuľa svetoznámeho botanika Dr. Jozefa Holubyho, gazdovstvo, rozkvitnuté ovocné stromy,

Nositel' TOP potenciálu

= známosť (znalosť) destinácie vďaka známym miestam, ktoré sú "značkou"

- (1) Zelená voda – prímestský rekreačný areál s prírodnou plochou na kúpanie
- (2) hrad Beckov
- (3) Čachtický hrad a Čachtická pani známa ako Krvavá grófká (Báthoryčka)
- (4) Becko (Peter Ondrejovič) – známy skalolezec z Beckova, dobrodruh a spoluautor dobrodružných výpravných filmov
- (5) Veľká Javorina – najvyšší vrch Bielych Karpát, hraničný vrchol a miesto stretávania Čechov a Slovákov
- (6) penzión u Kľačkov - obľúbené miesto mnohých Bratislavčanov
- (7) seriál Horná Dolná natáčaný v Novej Lehote
- (8) Vrba Wetzler správa o úteku z koncentračného tábora Osvienčim (pôsobili v Lubine)
- (9) Ľudmila Podjavorinská a dielo pre deti „Čin Čin“ – rodáčka z Bzince pod Javorinou
- (10) Príbeh Adely Ostroluckej a Ľudovíta Štúra v Zemianskom Podhradí
- (11) Štúrovci
- (12) maliar Ladislav Medňanský – rodák z Beckova
- (13) Ľudovít Vašš a združenie ovocný strom
- (14) Zakladateľ časopisu Kocúrkovo, rodák z Kálnice
- (15) Bike Fest Kálnica
- (16) Žákovic OPEN Trenčianske Bohuslavice
- (17) Chirana Stará Turá
- (18) Miroslav Petrech – kráľ slovenských rízlingov
- (19) Ján Adamovič z Moravského Lieskového – Slovenský Baťa
- (20) Móric Beňovský a jeho rodinné sídlo
- (21) Vážska cyklomagistrála

NÁVRHOVÁ ČASŤ

³⁴ <https://mytrnava.sme.sk/c/20894691/nova-lehota-je-viac-nez-kulisa-seriálu-horna-dolna-staci-sa-spytat-domacich.html>

Návrhová časť obsahuje definovanie strategických oblastí, opatrení a ich cieľových parametrov, ktorých realizáciou sa dosiahne naplnenie stanovených strategických cieľov.

Vzhľadom na skutočnosť, že na ceste k úspešnej destinácii cestovného ruchu sa mesto Nové Mesto nad Váhom ako aj celý okres Nové Mesto nad Váhom v súčasnosti nachádza ešte len v **počiatočnej rozvojevej fáze**, je v prvom kroku kľúčové položiť základy spoločných koordinovaných aktivít a naštartovať rozvoj odvetvia ako celku. Začať je potrebné tam, kde sa už návštevník nachádza – na obľúbených výletných miestach a ich produktoch, ktoré sú zabehnuté. Zámerom je však, aby sa jednotlivé lokality prepojili, lepšie koordinovali, zdieľali skúsenosti a spoločne napredovali aj tým, že budú jeden druhého podporovať v rozvoji, aby sa transformácia miesta z výletného miesta s aktuálnym nízkym počtom prenocovaní na pobytové miesto, udiala čo možno najrýchlejšie.

1. CESTOVNÝ RUCH OKRESU NOVÉ MESTO NAD VÁHOM V STRATEGICKÝCH DOKUMENTOCH

V **Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja okresného mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023 - 2029** sa v štruktúre cieľov cestovný ruch objavuje spoločne s kultúrou na úrovni strategického cieľa **4.1 Zážitkový cestovný ruch a kultúra**, pričom sa dôraz kladie na (1) aktivity rekonštrukcie novoobjavených podzemných chodieb a budovania oddychovej zóny Zelená voda ako nadregionálneho centra cestovného ruchu, (2) systémové riešenie podpory cestovného ruchu so širším regiónom, (3) rozširovanie a modernizácie kultúrnej infraštruktúry a systematická podpora mestských kultúrnych aktivít.

PHSR mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023 – 2029					
Priorita Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Popis	Opatrenie	Aktivita	Finančná alokácia v eur
4. Atraktívne mesto 4.1 Zážitkový cestovný ruch a kultúra	4.1.1 Špecifická infraštruktúra cestovného ruchu	Podpora využitia potenciálu cestovného ruchu mesta prostredníctvom budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu, zvyšovania informovanosti o ponuke cestovného ruchu v meste a v širšom okolí, zlepšenie marketingových aktivít v regióne, ako aj podpornej infraštruktúry ako napr. cyklochodníky a pod.	A_Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradície širšieho regiónu B_Budovanie a modernizácia špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu v meste	<ul style="list-style-type: none"> Rekonštrukcia podzemných chodieb Budovanie oddychovej zóny Zelená Voda – nadregionálne centrum oddychu Systémové riešenie podpory lokálneho špecifického cestovného ruchu v spolupráci širšieho regiónu 	500 000 eur
	4.1.2 Infraštruktúra kultúry	Podpora využitia potenciálu kultúrneho bohatstva na území mesta a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry.	A_Modernizácia/revitalizácia kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území mesta	<ul style="list-style-type: none"> Rozširovanie a modernizácia kultúrnej infraštruktúry v meste 	1 000 000 eur
	4.1.3 Kultúrne podujatia a aktivity	Podpora využitia potenciálu kultúrneho dedičstva na území mesta a to najmä prostredníctvom podpory organizácií, spolkov ako i kultúrnych podujatí.	A_Podpora organizácií a inštitúcií kultúrneho života v meste B_Podpora a rozvoj kultúrnych podujatí v meste	<ul style="list-style-type: none"> Systematická podpora kultúrnych aktivít na území mesta 	4 400 000 eur
CELKOM					5 900 000 eur

Zdroj: PHSR mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023 – 2029

V poslednej platnej stratégii rozvoja cestovného ruchu, ktorú si okresné mesto Nové Mesto nad Váhom nechalo spracovať pre celý okres (Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením okolitý región na roky 2007 – 2013) nebola v zmysle vyhodnotenia plnenia stratégie uvedeného v Prílohe 1 zrealizovaná žiadna aktivita v 6 strategických cieľoch a 15 opatreniach uvedených nižšie. Čiastočne sa realizovali aktivity samospráv a okresného mesta Nové Mesto nad Váhom v cezhraničnej spolupráci na česko – slovenskom pohraničí.

- 1.1 Aktívna činnosť mesta Nové Mesto nad Váhom na trhu cestovného ruchu v spolupráci s okolitým regiónom (4 opatrenia)
- 2.1 Strategická a koordinovaná realizácia spoločných marketingových aktivít regiónu (4 opatrenia)
- 3.1 Rozvoj a zvýšenie kvality podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu (2 opatrenia)
- 4.1 Skvalitnenie a rozšírenie sekundárnej ponuky v regióne (1 opatrenie)
- 5.1 Zvyšovanie profesionality zamestnancov cestovného ruchu a vzdelávanie miestnych obyvateľov (2 opatrenia)
- 6.1 Koordinácia spoločných turistických cezhraničných aktivít (2 opatrenia)

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu destinácie Trenčín región na obdobie 2020 – 2024³⁵ definuje **okres Myjava a okres Nové Mesto nad Váhom ako jeden spoločný, samostatne posudzovaný a rozvíjaný subregión** Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Vzhľadom na špecifický charakter krajiny, tiché a odľahlé kopanice sa používa aj výstižnejší názov – Kopaničiarsky región, najmä v súvislosti s územím členských miest a obcí združenia Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina (Myjava, Brezová pod Bradlom, Stará Turá a 23 obcí okresu Myjava a časti okresu Nového Mesta nad Váhom) alebo v rámci cezhraničnej spolupráce s Českou

³⁵ <https://www.trencinregion.sk/documents/pages/5/a9fa4ff.pdf>

republikou (Horňácko a Ostrožsko) sa využíva aj názov Región pod Veľkou Javorinou a Bradlom. Cezhraničná spolupráca je v regióne veľmi znateľná, riešené sú spoločné projekty a vytvorené spoločné rozvojové strategické dokumenty.

Koncepcia konštatuje, že typickou črtou subregiónu sú **roztrúsené kopanice, malebné a pokojné prírodné prostredie ako aj rozmanité kultúrno-historické atraktivity regiónu, ktoré všetky tvoria základ pre Genius loci tohto regiónu**. Hrady a rôznorodé kultúrne pamiatky, bohatý folklór, regionálne nárečie, zachované ľudové remeslá (kožkári/garbiari, vareškári, košíkari, hrnčiari), známi národovci, slávne osobnosti a udalosti ako aj rôznorodé kultúrne inštitúcie tvoria základ ponuky pre kultúrny cestovný ruch. Malebné kopce (pahorkatinový až vrchovinový ráz), slávne slivkové sady, tradičná slivovica, belovica alebo repák, výnimočné regionálne špeciality využívajúce regionálne potraviny tvoria **výnimočné predpoklady pre prírodný cestovný ruch, vidiecky cestovný ruch a agroturizmus ako aj gastroturizmus a budovanie regionálne značky Kopanice**. Rozšíreným sú víkendové chalupy vytvárajúce veľký potenciál pre využívanie služieb cestovného ruchu a dodatočný dopyt v regióne.

Medzi najväčšie atrakcie pôsobiace ako motivátor pre návštevu regiónu a aj budovanie imidžu v rámci výletného alebo aj pobytového cestovného ruchu patria najmä: Hrad Beckov, Mohyla M. R. Štefánika na Bradle (vrátane Múzea M. R. Štefánika na Košariskách), Čachtický hrad, folklór a folklórne podujatia - najmä MFF Myjava, Veľká Javorina (spolu s Holubyho chatou, turistikou, cykloturistikou, a inými aktivitami).

Koncepcia identifikuje 4 kľúčové územné jadrá cestovného ruchu (kľúčové ciele):

- (1) **Nové Mesto n. V. a hrady Beckov, Čachtice a Tematín** (kľúčový prvok – územie archeologických vykopávok a hradov)
- (2) **Areál Bradla vrátane Košarísk a Brezovej pod Bradlom a príslušných obcí** (kľúčový prvok – osobnosť M. R. Štefánika)
- (3) **Myjava so Starou Myjavou** (kľúčový prvok – tradície)
- (4) **Veľká Javorina so Starou Turou a Dubníkom** (kľúčový prvok – prírodné prostredie)

ŠTRUKTÚRA CIEĽOV Koncepcie rozvoja cestovného ruchu destinácie Trenčín región na obdobie 2020 – 2024

Priorita	Opatrenie
Manažment cestovného ruchu v destinácii a ľudské zdroje	Aktívna spolupráca aktérov cestovného ruchu
	Podpora foriem celoživotného vzdelávania v problematike cestovného ruchu v problematike cestovného ruchu
	Kompletizácia a podpora inštitútu destinačného manažmentu v regióne
	Rozvoj spolupráce so sektorom školstva
	Pokračovanie v cezhraničnej spolupráci a spoločnej projektovej iniciatíve
Infraštruktúra a služby	Rozvoj cyklotrás a cykloturistiky
	Zlepšenie prístupnosti objektov cestovného ruchu pre turistov
	Zabezpečenie vysokej kvality služieb cestovného ruchu
	Zabezpečenie informačnej dostupnosti pre klientov podľa súčasných a perspektívnych potrieb
	Podpora nových foriem podnikania a nových produktov
Udržateľný rozvoj cestovného ruchu	Permanentná analýza dosahovaného objemu výkonov cestovného ruchu
	Zákaznícky orientovaná kvalita produktov
	Podpora ekologického cestovného ruchu
	Podpora udržateľného rozvoja produktových radov
	Posilnenie regionálnych produktových značiek
Imidž regiónu cestovného ruchu a jeho posilnenie	Tvorba produktových zážitkových balíkov
	Trenčín región ako značka destinácie
	Tvorba silných ekonomických impulzov
	Dôsledné spájanie štruktúr a marketingových procesov aktérov cestovného ruchu v destinácii
	Jednotná propagácia TSK ako destinácie cestovného ruchu na veľtrhoch a podujatiach cestovného ruchu

Zdroj: Koncepcia rozvoja cestovného ruchu destinácie Trenčín región na obdobie 2020 – 2024

2. VÍZIA, PRIORITY, CIELE A OPATRENIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU OKRESU NOVÉ MESTO NAD VÁHOM ako vyhl'adávaneho miesta zážitkov

Navrhnutá koncepcia sa zameriava na **5 strategických priorít**, ktoré poukazujú na doteraz neriešené oblasti rozvoja cestovného ruchu okresu Nové Mesto nad Váhom ako cieľového miesta cestovného ruchu, a zároveň navrhuje riešenia nosných otázok – komunikácie v území a navonok, chýbajúcej kooperácie aktérov cestovného ruchu so samosprávami a verejnou správou a koordinácie koncepčného a komplexného rozvoja cestovného ruchu. Koncepcie rieši nielen problematiku riadenia cestovného ruchu, budovania turistickej infraštruktúry, tvorby produktu, koncepčný destinačný marketing, ale aj problematiku zapojenia domáceho obyvateľstva do ponuky cestovného ruchu a zintenzívnenie cezhraničnej spolupráce so susediacou Českou republikou.

1 Vízia	5 Strategických priorít	14 Špecifických cieľov	54 Opatrení
-------------------	-----------------------------------	----------------------------------	-----------------------

VÍZIA ROZVOJA	Do roku 2030 naplno využiť existujúce a nové výletné lokality v okrese Nové Mesto nad Váhom pre udržateľný a zelený rast cestovného ruchu na území okresu NMNV ako výletnej destinácie medzi troma kúpeľnými mestami Trenčianske Teplice, Piešťany, Luhačovice , v živom kontakte s prírodou, malebnou krajinou Bielych Karpát a Považského Inovca a riekou Váh a v bezprostrednom susedstve s Európskym hlavným mestom kultúry Trenčín 2026 .
----------------------	--

STRATEGICKÉ PRIORITY		
P1 RIADENIE A EKONOMIKA DESTINÁCIE	P2 VYUŽITIE ZDROJOV NÁVŠTEVNOSTI V OKRESE A V OKOLÍ	P5 EFEKTÍVNY DESTINAČNÝ MARKETING A PREDAJ
P3 ATRAKTÍVNA PRODUKTOVÁ PONUKA	P4 TEMATICKÉ PREPOJENIA PRE VIAC ZÁŽITKOV	

Strategická priorita	Špecifický cieľ	Opatrenie
P1 RIADENIE A EKONOMIKA DESTINÁCIE	1.1 Zosieťovať a udržať personálne kapacity v okrese na manažment rozvoja cestovného ruchu	1.1.1 Sfunkčnenie modelu spolupráce a koordinácie rozvoja cestovného ruchu
		1.1.2 Strategické územné partnerstvá aj cez hranicu
		1.1.3 Aktívni ľudia v regióne angažovaní do spolupráce na rozvoji cestovného ruchu
	1.2 Podporovať destinačný manažment v širšom regióne a byť jeho súčasťou	1.2.1 Zavedený destinačný manažment v okrese NMNV z úrovne OOCR
1.2.2 Cestovná a eventová agentúra pod OOCR		
P2 VYUŽITIE ZDROJOV NÁVŠTEVNOSTI V OKRESE A V OKOLÍ	2.1 Vytvoriť poznanie výletných možností okresu Nové Mesto nad Váhom na miestach s vysokou návštevnosťou	2.1.1 Kontaktné miesta s destináciou v regióne
		2.1.2 Stála outdoorová reklama na destináciu
		2.1.3 Vzájomné odporúčania výletnej ponuky destinácie na miestach výletov
		2.1.4 Propagácia na podujatiach konaných v okrese s vysokou návštevnosťou
	2.2 Podporiť mobilitu návštevníka za zážitkami a výletmi v okrese Nové Mesto nad Váhom	2.2.1 Dopravná mobilita medzi zdrojmi návštevnosti a výletnými miestami
		2.2.2 Karta výletníka distribuovaná cez ubytovacie zariadenia
2.2.3 Zavedenie značky „Regionálny produkt“		
P3 ATRAKTÍVNA PRODUKTOVÁ PONUKA	3.1 Infraštruktúrna a produktová podpora pre existujúce výletné miesta v okrese NMNV	3.1.1 Považská hradná cesta
		3.1.2 Haluzice
		3.1.3 Bikepark Kálnica
		3.1.4 Cykloturistika
		3.1.5 Pešia turistika
	3.2 Infraštruktúrna a produktová podpora cestovného ruchu v meste NMNV	3.2.1 Židovská história
		3.2.2 Novomestské podzemie
		3.2.3 Zelená voda
		3.2.4 Splavný Váh a pltníctvo
		3.2.5 Výtvarné umenie
3.2.6 Sakrálny turizmus		

			3.2.7	Gastroturizmus
			3.2.8	Novomestský industriál
			3.2.9	Filmová a literárna tvorba pre deti
		3.3	3.3.1	Podpora ľudských zdrojov v ekonomike zážitku
			3.3.2	Sprievodcovské kapacity
			3.3.3	Rezidenčné pobyty umelcov
			3.3.4	Dobrodružné campy
			3.3.5	Pobyty spomalenia v prírode
			3.3.5	Dobrovoľnícky a komunitný turizmus
P4	TEMATICKÉ PREPOJENIA PRE VIAC ZÁŽITKOV	4.1	4.1.1	Budovanie tematických trás regiónom a ich zastavení
			4.1.2	Trasa botanika a geológa
			4.1.3	Trasa hradného pána a zemepána
			4.1.4	Trasa archeológa
			4.1.5	Folklorná trasa
			4.1.6	Trasa vojaka a legionára
			4.1.7	Trasa umelca literáta
			4.1.8	Trasa umelca výtvarníka a sochára
			4.1.9	Trasa židovského obchodníka
			4.1.10	Trasa ovocinára
		4.2	3.2.1	Pútnická trasa sv. Cyrila a Metoda
				Umelecky hodnotné landartové diela
P5	EFEKTÍVNY DESTINACNÝ MARKETING A PREDAJ	5.1	5.1.1	Zavedené marketingové plánovanie
		5.2	5.2.1	Návštevnícke prieskumy a dátové analýzy
			5.2.2	Webová prezentácia s kalendárom podujatí a ponukou výletov v okrese NMNV
			5.2.3	Aktívna práca s médiami a blogermi
			5.2.4	Aktívna prezentácia na domácom trhu a zahraničných cieľových trhoch
			5.2.5	Moderné tlačoviny za okres NMNV
			5.2.5	Eventový marketing
		5.3	5.3.1	Zvyšovanie predaja produktov a zážitkov
			5.3.2	Podpora predaja a predaj zážitkov
		5.4	5.4.1	Balíkovanie produktov a služieb
			5.4.1	Programy pre spoznávanie regiónu miestnymi obyvateľmi
		5.5	5.5.1	Spokojný návštevník okresu NMNV
			5.5.2	Kvalitný návštevnícky servis
			5.5.2	Jednotná navigácia k turistickým cieľom v okrese (online a offline)

Strategická priorita

P1_RIADENIE A EKONOMIKA DESTINÁCIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - oficiálne prezentovaný záujem vedenia Mestského úradu v Novom Meste nad Váhom o rozvoj cestovného ruchu a jeho aktívnu koordináciu, - ochota samospráv okresu spolupracovať na koordinovanom rozvoji cestovného ruchu, - záujem KOČR Trenčín región podporovať koordinovaný rozvoj cestovného ruchu na úrovni okresu Nové Mesto nad Váhom, - 3 samosprávy okresu sú členom OOCR Trenčín a okolie, - členstvo mesta Nové Mesto nad Váhom v MAS Bošáčka schválené v septembri 2024, - aktívna partnerská spolupráca Bošáckej doliny (obce Nová Bošáčka) s cezhraničnou obcou Březová a mesta Nové Mesto nad Váhom s mestom Uherský Brod, - mesto Stará Turá má zriadené Turistické informačné centrum ako jediné v okrese NMNV, - Beach Bar rezort na Zelenej vode iniciovalo v roku 2024 na úrovni mesta NMNV koordináciu spoločného kalendára podujatí, - skúsenosti s cezhraničnou spolupracou. 	<ul style="list-style-type: none"> - nerealizované aktivity a opatrenia Stratégie rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením na okolitý región na roky 2007 - 2013, - Nové Mesto nad Váhom nie je členom žiadnej OOCR, - málo viditeľné aktivity OOCR Trenčín a okolie na prospech zviditeľnenia ponuky a rozvoja turizmu okresu NMNV, - nízka miera sieťovania a spolupráce samospráv a aktérov cestovného ruchu v okrese, - mesto Nové Mesto nad Váhom nemá vyčlenené personálne kapacity na riešenie agendy rozvoja cestovného ruchu a cykloturistiky, - v meste NMNV nie je zriadené Turistické informačné centrum ani nepôsobí regionálna incomingová cestovná agentúra, - okres NMNV eviduje nízky počet ubytovacích zariadení, a tým prenocovaní a vybranej dane z ubytovania v okrese; ubytovacie kapacity chýbajú aj na Zelenej vode, - v obciach okresu NMNV je evidovaný malý počet stravovacích zariadení a ak sú ide o pizzérie. - nie je prehľad o štatistikách cestovného ruchu a výsledkoch prieskumov medzi návštevníkmi, ktoré nie sú realizované; oficiálne údaje ŠÚSR neodzrkadľujú realitu, - chýba ponuka hviezdicových výletov po regióne (nemá to kto robiť).
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - nové obdobie pre nastavenie CLLD stratégie MAS Bošáčka so zameraním na podporu rozvoja cestovného ruchu, 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozená finančná podpora systému destinačného manažmentu (OOCR a KOČR) vyplývajúca zo zákona č. 91/2010 o podpore cestovného ruchu,

<ul style="list-style-type: none"> - grantové schémy v rámci projektu Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026, - možné dotačné zdroje cezhraničnej spolupráce s Českou republikou, - zjednotenie sadzieb dane z ubytovania v okrese NMNV a tým zvýšenie výberu dane z ubytovania, - Stredná odborná škola obchodu a služieb Nové Mesto nad Váhom ako aktívny partner samosprávy. 	<ul style="list-style-type: none"> - neochota aktérov rozvoja cestovného ruchu v okrese Nové Mesto nad Váhom k vzájomnej koordinácii a spolupráci.
---	---

Špecifický cieľ		Opatrenie	
1.1	Zosieťovať a udržať personálne kapacity v okrese na manažment rozvoja cestovného ruchu	1.1.1	Sfunkčnenie modelu spolupráce a koordinácie rozvoja cestovného ruchu
		1.1.2	Strategické územné partnerstvá aj cez hranicu
		1.1.3	Aktívni ľudia v regióne angažovaní do spolupráce na rozvoji cestovného ruchu
1.2	Podporovať destinačný manažment v širšom regióne a byť jeho súčasťou	1.2.1	Zavedený destinačný manažment v okrese NMNV z úrovne OOCR
		1.2.2	Cestovná a eventová agentúra pod OOCR

Partneri

- OOCR Trenčín a okolie, OOCR Rezort Piešťany, KOOCR Trenčín Región
- MAS Bošáčka
- Cezhraniční partneri (partnerské samosprávy v Českej republike),
- Mimovládny sektor,
- podnikatelia v CR

Ukazovatele úspechu:

- počet členských subjektov v OOCR Trenčín a okolie za okres NMNV
- výška členských príspevkov v OOCR Trenčín a okolie za okres NMNV
- výška vybranej dane z ubytovania v
- počet cezhraničných partnerov zapojených do spolupráce na projektoch cestovného ruchu
- výška NFM z cezhraničných projektov v eur
- výška získaných dotačných zdrojov v eur
- objem tržieb z predaja produktov a zážitkov v CA OOCR v eur

Strategická priorita

P2_VYUŽITIE ZDROJOV NÁVŠTEVNOSTI V OKRESE A V OKOLÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - blízkosť D1, ktorá sa dá aktívne využiť na generovanie ďalšej jednoduchovej návštevnosti rodín s deťmi, - blízkosť pobytových kúpeľných miest Piešťany, Trenčianske Teplice a Luhačovice, - vysoká jednoduchová návštevnosť obľúbených hradných lokalít okolo Váhu, Haluzickej tiesňavy, parku miniatúr v Podolí, - turistický vláčik z obce Čachtice na Čachtický hrad a z centra Nového mesta nad Váhom na Beckovský hrad, - atraktívne letné festivaly a hudobné koncerty na Zelenej vode, ktoré generujú návštevnosť v tisíckach ľudí, - hrad Beckov má pripravenú ponuku aj pre firmy (zážitkové večer, obliekanie do kostýmov, Pevnosť Boyard a iné) 	<ul style="list-style-type: none"> - okres NMNV je tranzitným miestom, - vysoká sezónnosť destinačného produktu – funguje len letná turistická sezóna, - neexistuje spoločná propagácia hradných lokalít a iných atraktivít na území okresu Nové Mesto nad Váhom - na miestach najnavštevovanejších podujatí v okrese NMNV chýba propagácia ponuky okresu NMNV - chýba spoločný produkt ako je karta výhod/karta zliav - najnavštevovanejšie lokality nie sú ucelene prepojené cyklotrasami a chýba okresná koncepcia na budovanie a značenie cyklotrás, - chýbajúce tipy na výletné okruhy, - absencia jednotného priestorového turistického informačného systému, - v okrese nie je zavedená regionálna značka „Regionálny produkt“ s výnimkou samospráv, ktoré sú členmi MAS Kopaničiarsky región, - problémy s parkovaním na výletných miestach (vysoká parkovacie poplatky pod hradom Beckov, ktoré vyberá obec na obecných parkoviskách; kapacitné problémy s parkovaním na Zelenej vode), - nízka úroveň sietovania subjektov a znalostí o výletných miestach v regióne s firmami (zamestnávateľmi), ktoré majú v NMNV svoje prevádzky a sídla.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - marketingová podpora výletných lokalít v okrese cez štruktúry OOCR/KOOCR, - zavedená turistická autobusová doprava po okrese NMNV, - zavedená regionálna značka „Regionálny produkt“ a diverzifikácia podnikania lokálnych výrobcov do cestovného ruchu, 	<ul style="list-style-type: none"> - klesajúca návštevnosť obľúbených atraktivít z dôvodu slabej inovácie ponuky alebo nedostatočného záujmu o návštevníka na týchto lokalitách,

<ul style="list-style-type: none"> - príchod nových obyvateľov do NMNV (prist'ahovalci za prácou). - vybudovanie premostenia cez Váh pri Novom Meste nad Váhom, čo je záujmom aj subjektov na Zelenej vode. 	
---	--

Špecifický cieľ	Opatrenie
2.1 Vytvoriť poznanie výletných možností okresu Nové Mesto nad Váhom na miestach s vysokou návštevnosťou a medzi firmami	2.1.1 Kontaktné miesta s destináciou v regióne
	2.1.2 Stála outdoorová reklama na destináciu
	2.1.3 Vzájomné odporúčania výletnej ponuky destinácie na miestach výletov
	2.1.4 Propagácia na podujatiach s vysokou návštevnosťou
	2.1.5 Pravidelné informovanie firiem v regióne o ponuke cestovného ruchu
2.2 Podporiť mobilitu návštevníka za zážitkami a výletmi v okrese Nové Mesto nad Váhom	2.2.1 Dopravná mobilita medzi zdrojmi návštevnosti a výletnými miestami
	2.2.2 Karta výletníka distribuovaná cez pobytové zdroje návštevnosti
	2.2.3 Zavedenie značky „Regionálny produkt“

Partneri

- OOCR Trenčín a okolie, OOCR Rezort Piešťany, KOOCR Trenčín Región
- Železnice SR, autobusoví prepravcovia
- samosprávy
- organizátori podujatí v okrese
- správcovia najnavštevovanejších atraktivít v susediacich okresoch NMNV
- prevádzkovatelia Turistických informačných centier v susediacich okresoch NMNV

Ukazovatele:

- počet distribuovaných kariet výletníka evidovaných v kartovom systéme
- dĺžka cyklotrás medzi najnavštevovanejšími lokalitami v okrese NMNV,
- počet najjazdených km a odhad cestujúcich turistickej dopravy medzi atraktivitami
- počet hromadných podujatí, na ktorých bola odprezentovaná ponuka CR okresu NMNV a odhadovaný počet oslovených ľudí
- dĺžka trvania, rozsah a intenzita outdoorovej reklamy
- počet kontaktných miest s destináciou a ich odhadovaná návštevnosť

Strategická priorita

P3_ATRAKTÍVNA PRODUKTOVÁ PONUKA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná a propagovaná Vážska cyklomagistrála - obľúbenosť pešej turistiky v Bielych Karpatoch - známosť Nového Mesta nad Váhom najmä vďaka Zelenej vode - jednému z najznámejších rekreačných stredísk s prírodnou vodnou plochou na západnom Slovensku a jeho obľúbenosť kvôli organizovaným podujatiam a festivalom, - mesto pod mestom – v rok 2017 unikátny objav podzemných priestorov v Novom Meste nad Váhom; v roku 2022 prvýkrát otestované potulky po podzemí NMNV – stretlo sa s veľkým záujmom, - vysoká návštevnosť Bike Park Kálnica a Bike Fest, - významnosť 8 strážnych hradov na Považí, aj z pohľadu súčasnej návštevnosti regiónu, - hrad Beckov je aj kultúrno-komunitnou platformou (parkuristi, zážitkové večere, súčasné umenie, filmové štáby – natáčanie vianočných rozprávok), - najslávnejšia krvavá grófká Alžbeta Bátoriová (majiteľka hradu Čachtice), - tradícia Židovského festivalu a festivalu filmu pre deti a mládež v Novom Meste nad Váhom, - silná komunita výtvarníkov pochádzajúcich z Nového Mesta nad Váhom tzv. „návratistov“ a ich zázemie v Metskem kultúrnom stredisku - jediná Galéria kresleného humoru na Slovensku a medzinárodné Bienále kresleného humoru - terény pre paragliding v okolí Nového Mesta nad Váhom a skalolezenie na Beckovskom hradnom brale, - pomerne veľa rôznorodých miestnych výrobcov koncentrovaných v obci Bošáca 	<ul style="list-style-type: none"> - neexistencia kostrovej siete cyklotrás okresu NMNV - zaniknuté Matúšove kráľovstvo spájajúce hradné lokality na povodí Váhu, - chýba komplexná štúdia rozvoja prímestskej rekreačnej oblasti Zelená voda a prepojenie bezpečným chodníkom s mestom NMNV, - chýba jednotný kalendár podujatí v okrese Nové Mesto nad Váhom, - nízka návštevnosť Galérie P.Matejku v MSKS Nové Mesto nad Váhom, - návštevnícky len obmedzene prístupný najkrajší kostol na Považí a jeden z najkrajších v strednej Európe – rímsko-katolícky kostol v Novom Meste s prepozitúrou, - dostupnosť historických pamiatok a kultúrnych inštitúcií prispôbená skôr miestnemu obyvateľovi ako návštevníkovi, - atraktivnosť ponuky ponuky kultúrnych inštitúcií pre náročného súčasného klienta - nepripravenosť na náročnejšieho a zahraničného návštevníka (jazyková vybavenosť, infraštruktúra), - málo atraktívnych podujatí pre návštevníkov, ktoré využívajú ako námiet na podujatie miestny príbeh alebo miestnu jedinečnosť.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - spolupráca s najstarším festivalom filmu pre deti a mládež v Zlíne (od roku 1920 založený Tomášom Baťom), - inšpirácia Znojmom alebo Uherským Ostrohom na sprístupnenie podzemia v NMNV, 	<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem o koordinovaný rozvoj cestovného ruchu zo strany samospráva a dotknutých subjektov – zotrvačnosť v individualistickom riešení svojich záujmov

<ul style="list-style-type: none"> - spolupráca s firmami so sídlom na území okresu a kontaktovanie s ponukou tímbuildingových aktivít - medzinárodné spolupráce 	
--	--

Špecifický cieľ	Opatrenie
3.1 Infraštruktúrna a produktová podpora pre existujúce výletné miesta v okrese NMNV	3.1.1 Považská hradná cesta
	3.1.2 Haluzice
	3.1.3 Bikepark Kálnica
	3.1.4 Cykloturistika
	3.1.5 Pešia turistika
3.2 Infraštruktúrna a produktová podpora cestovného ruchu v meste NMNV	3.2.1 Židovská história
	3.2.2 Novomestské podzemie
	3.2.3 Zelená voda
	3.2.4 Splavný Váh a pltníctvo
	3.2.5 Výtvarné umenie
	3.2.6 Sakrálny turizmus
	3.2.7 Gastroturizmus
	3.2.8 Novomestský industriál
	3.2.9 Filmová a literárna tvorba pre deti
3.3 Podpora ľudských zdrojov v ekonomike zážitku	3.3.1 Sprievodcovské kapacity
	3.3.2 Rezidenčné pobyty umelcov
	3.3.3 Dobrodružné campy
	3.3.4 Pobyty spomalenia v prírode
	3.3.5 Dobrovoľnícky a komunitný turizmus

Partneri

- OOCR Trenčín a okolie, OOCR Rezort Piešťany, KOOCR Trenčín Región
- MAS Bošáčka
- Cezhraniční partneri (partnerské samosprávy v Českej republike),
- Samosprávy a správcovia atrakcií, kultúrnych pamiatok, hradných lokalít, poskytovatelia zážitkov, sprievodcovia CR
- Neziskové organizácie ako napr. Slovenský skauting
- CHKO Biele Karpaty
- KST, SCK, Krajský cyklokoordinátor
- podnikatelia v CR

Ukazovatele:

- počet nových výletov, zážitkov, produktov a služieb vo výletnej ponuke okresu NMNV
- počet a dĺžka rezidenčných pobytov umelcov v okrese NMNV
- počet nových sprievodcov zaangažovaných do výletnej ponuky okresu NMNV
- počet dobrovoľníckych aktivít na území okresu NMNV na výletných lokalitách a v meste NMNV

Strategická priorita

P4_TEMATICKÉ PREPOJENIA PRE VIAC ZÁŽITKOV

Tematické produktové prepojenia majú slúžiť na ujasnenie **produktových línií destinácie**, ktoré majú zaručiť jej rozpoznateľnosť na trhu cestovného ruchu a zároveň podporiť jedinečnosti v rozvojovom potenciáli, ktorými destinácie disponuje.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - atraktívne kopaničiarske osídlenie a aktívnym zachovávaním tradícií a ovocinárstva, - pomerne zachovalé kaštiele vo viacerých obciach, - niekoľko funkčných náučných chodníkov v obciach okresu NMNV - záujem o vstup do Európskej kultúrnej trasy sv. Cyrila a Metoda a rozvoj pútnického turizmu, - atraktívne príbehy osobností a dejinných udalostí v okrese využiteľných pre tvorbu produktov cestovného ruchu - atraktívne prírodné prostredie okresu NMNV 	<ul style="list-style-type: none"> - tematické trasy na putovanie v regióne nie sú vytvorené a sfunkčnené - málo odborne spôsobilých sprievodcov v okrese NMNV - neatraktívne priestory obecných pamätných izieb - slabé povedomie medzi umelcami na voľnej nohe, spolkami, kultúrnymi inštitúciami, záujmovými združeniami o možnostiach vytvorenia ponuky zážitkov pre návštevníkov okresu - landartové umenie nie je využívané ako forma zatraktívnenia výletných lokalít
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - záujem organizovaných školských a študentských skupín a návštevnosť vytvorených tematických okruhov po okrese NMNV 	<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem subjektov a odborníkov o spoluprácu pri tvorbe tematických trás v okrese NMNV - slabá návštevnosť navrhnutých tematických trás - chýbajúci sprievodcovia a neochota podnikať v sprievodcovskej činnosti,

	- devastácia chránených území a chránených národných kultúrnych pamiatok z dôvodu nepriaznivého zasahovania do národných a regionálnych politík.
--	--

Špecifický cieľ	Opatrenie
4.1 Budovanie tematických trás regiónom a ich zastavení	4.1.1 Trasa botanika a geológa
	4.1.2 Trasa hradného pána a zemepána
	4.1.3 Trasa archeológa
	4.1.4 Folklorná trasa
	4.1.5 Trasa vojaka a legionára
	4.1.6 Trasa umelca literáta
	4.1.7 Trasa umelca výtvarníka a sochára
	4.1.8 Trasa židovského obchodníka
	4.1.9 Trasa ovocinára
	4.1.10 Pútnická trasa sv. Cyrila a Metoda
3.2 Vyzdvihnutie hodnôt krajiny cez landartové umenie	4.2.1 Umelecky hodnotné landartové diela

Partneri

- OOCR Trenčín a okolie, OOCR Rezort Piešťany, KOČR Trenčín Región
- Kreatívny inštitút Trenčín 2026
- samosprávy, mikroregionálne združenia, MAS Bošáčka
- cezhraniční partneri (partnerské samosprávy v Českej republike),
- Sekretariát Európskej kultúrnej trasy sv. Cyrila a Metoda a národný koordinátor
- CHKO Biele Karpaty, ovocinári, dobrovoľní strážcovia prírody, skauti
- správcovia hradných lokalít, kultúrne spolky a organizácie, Spolky vojenskej histórie, miestni historici a archeológovia, individuálni umelci, folklórne súbory

Ukazovatele:

- počet subjektov zapojených do tvorby a propagácie edukatívnych trás
- počet nových produktov a zážitkov na vytvorených trasách
- počet putujúcich na vybraných trasách

Strategická priorita

P5_EFEKTÍVNY DESTINAČNÝ MARKETING A PREDAJ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Silná značka hradných lokalít – Beckov, Tematín, Čachtický hrad a krvavá grófka Čachtická pani, - natáčaný obľúbený seriál Horná Dolná v okrese NMNV prinieslo zviditeľnenie pre Novú Lehotu, - obľúbená lokalita Zelená voda aj na českom trhu (cezhranične), - podpis podporného listu miest Nové Mesto nad Váhom a Stará Turá s mestom Trenčín pri podaní kandidatúry projektu Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026 - marketingová podpora atraktivít okresu Nové Mesto nad Váhom zastrešená cez destinačný portál Trenčín Región www.trencinregion.sk 	<ul style="list-style-type: none"> - chýbajú akékoľvek spoločné marketingové aktivity na úrovni okresu Nové Mesto nad Váhom - marketing na domácom a českom trhu pre ponuku okresu NMNV supľujú individuálne subjekty ako napr. Beach Bar rezort Zelená vod alebo Hrad Beckov n.o.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - aktívna spolupráca v destinačnom marketingu so subjektmi OOCR Trenčín a okolie, OOCR Rezort Piešťany, KOČR - spolupráca s ambasádami regiónu – umelecké osobnosti ako bol umelec Juraj Gábor a Haluzice - cielené zvýšenie návštevnosti zo strany českých návštevníkov 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných zdrojov na realizáciu koordinovaných marketingových aktivít pre subjekty okresu Nové Mesto nad Váhom - nedostatočné využitie potenciálu silnej značky Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026 pre zvýšenie návštevnosti okresu NMNV, - nedostatočná propagácia destinácie Slovenska na zahraničných trhoch a nedostatočná marketingová podpora domáceho cestovného ruchu, - silnejúca konkurencia iných regiónov Slovenska a v Českej republike.

Špecifický cieľ	Opatrenie
5.1 Zavedené marketingové plánovanie	5.1.1 Návštevnícke prieskumy a dátové analýzy

5.2	Budovanie vlastných marketingových nástrojov propagácie	5.2.1	Webová prezentácia s kalendárom podujatí a ponukou výletov v okrese NMNV
		5.2.2	Aktívna práca s médiami a blogermi
		5.2.3	Aktívna prezentácia na domácom trhu a zahraničných cieľových trhoch
		5.2.4	Moderné tlačoviny za okres NMNV
		5.2.5	Eventový marketing
5.3	Zvyšovanie predaja produktov a zážitkov	5.3.1	Podpora predaja a predaj zážitkov
		5.3.2	Balíkovanie produktov a služieb
5.4	Domáci obyvatel' regiónu ako návštevník regiónu	5.4.1	Programy pre spoznávanie regiónu miestnymi obyvateľmi
5.5	Spokojný návštevník okresu NMNV	5.5.1	Kvalitný návštevnícky servis
		5.5.2	Jednotná navigácia k turistickým cieľom v okrese (online a offline)
Partneri			
<ul style="list-style-type: none"> - OOCR Trenčín a okolie, OOCR Rezort Piešťany, KOOCR Trenčín Región - Kreatívny inštitút Trenčín 2026 - Slovakia. travel - podnikatelia v CR 			
Ukazovatele:			
<ul style="list-style-type: none"> - výška marketingových výdavkov ročne - návštevnosť web stránky s kalendárom podujatí a ponukou výletov v okrese NMNV - počty vyhľadávani výletných lokalít 			

5.3 OČAKÁVANÝ VÝSLEDOK ZA JEDNOTLIVÉ OPATRENIA V ROKU 2030

Mať zadaný **očakávaný výsledok** za jednotlivé strategické priority je kľúčové pre úspešnú implementáciu tohto koncepčného dokumentu ako aj pre vytváranie ročných akčných plánov, ktoré sú základným nástrojom tejto implementácie.

Strategická priorita :

P1_RIADENIE A EKONOMIKA DESTINÁCIE

CIEĽOVÉ VÝSTUPY do roku 2030		
Opatrenie		Očakávaný výsledok
1.1.1	Sfunkčnenie modelu spolupráce a koordinácie rozvoja cestovného ruchu	- funkčný model spolupráce samospráv a miest okresu Nové Mesto nad Váhom podľa „Modelu riadenia a podpory komunikácie pre potreby rozvoja cestovného ruchu v okrese Nové Mesto nad Váhom“, ktorý je uvedený v Implementačnej časti tejto koncepcie
1.1.2	Strategické územné partnerstvá aj cez hranicu	- podaných minimálne 5 spoločných kooperačných projektov v okrese Nové Mesto nad Váhom ročne s cezhraničnými partnermi, ktoré súvisia s rozvojom cestovného ruchu
1.1.3	Aktívni ľudia v regióne angažovaní do spolupráce	- rastúci počet partnerov zapojených v územných a tematických pracovných skupinách, ktorých význam a funkcia je spísaná v Implementačnej časti tejto koncepcie a spokojnosť s výstupmi práce v týchto pracovných skupinách
1.2.1	Zavedený destinačný manažment v okrese NMNV z úrovne OOCR	- spokojné členské samosprávy okresu NMNV v OOCR Trenčín región s benefitmi členstva, - priebežne tvorené a podávané na interné aj externé financovanie spoločné kooperačné rozvojové projekty s okolitými OOCR (Rezort Piešťany, OOCR Horná Nitra a destinačná spoločnosť Slovácko v Českej republike), - rastúci počet návštevníkov v okrese po Európskom hlavnom meste kultúry Trenčín 2026 a sfunkčnené spolupráce v Trenčianskom kraji, medzikrajsky so susednými kraji aj cezhranične, - minimálne dve nové priame letecké linky na Letisko Piešťany získané konzorciom partnerov OOCR/KOOCR/EHMK Trenčín 2026/VÚC TSK, TTSK, BSK, NSK
1.2.2	Cestovná a eventová agentúra pod OOCR	- spoločne zavedené zážitkové produkty s okolitými OOCR (Rezort Piešťany, OOCR Horná Nitra a destinačná spoločnosť Slovácko v Českej republike) a ich rastúci predaj v kúpeľných mestách Luhačovice, Trenčianske Teplice, Piešťany a Bojnice

Strategická priorita

P2_VYUŽITIE ZDROJOV NÁVŠTEVNOSTI V OKRESE A V OKOLÍ

CIEĽOVÉ VÝSTUPY do roku 2030		
Opatrenie		Očakávaný výsledok
2.1.1	Kontaktné miesta s destináciou v regióne	- funkčná sieť turistických informačných bodov vytvorených v okrese Nové Mesto nad Váhom na miestach s vysokou návštevnosťou,
2.1.2	Stála outdoorová reklama na destináciu	- na najnavštevovanejších miestach v okrese NMNV sú vytvorené plochy pre stálu outdoorovú reklamu, ktorá informuje návštevníkov pútavou a vizuálne príťažlivou formou o ďalších tipoch na výlet v okrese Nové Mesto nad Váhom
2.1.3	Vzájomné odporúčania výletnej ponuky destinácie na miestach výletov	- recepčné ubytovacích zariadení, sprievodcovia, lektori na atrakтивitách a pracovníci informačných centier vedia proaktívne a aktívne predávať výletné miesta okresu Nové Mesto nad Váhom – majú dostatok informácií a motivácie
2.1.4	Propagácia na podujatiach konaných v okrese s vysokou návštevnosťou	- na najnavštevovanejších podujatiach v okrese NMNV je umiestnený infostánok s prezentáciou, prípadne iná forma pútavej prezentácie výletnej ponuky Nového Mesta nad Váhom
2.1.5	Pravidelné informovanie firiem v regióne o ponuke cestovného ruchu	- firmy so sídlom a prevádzkou v NMNV organizujú medzinárodné stretnutia práve v tomto meste lebo je to dostatočne atraktívne
2.2.1	Dopravná mobilita medzi zdrojmi návštevnosti a výletnými miestami	- všetky najnavštevovanejšie výletné miesta v okrese NMNV sú poprepájané ako výletné okruhy a dostupné pravidelnou taktovou turistickou dopravou
2.2.2	Karta výletníka distribuovaná cez ubytovacie zariadenia	- počet držiteľov karty výletníka každoročne rastie, ako aj čerpanie zvýhodnených služieb, návštevník sa do okresu NMNV pravidelne vracia a zapája sa do podporných súťaží
2.2.3	Zavedenie značky „Regionálny produkt“	- záujem o certifikáciu značkou „Regionálny produkt“ každoročne rastie a držiteľom značky sa vďaka marketingovej podpore zvyšujú obraty

Strategická priorita

P3_ATRAKTÍVNA PRODUKTOVÁ PONUKA

CIEĽOVÉ VÝSTUPY do roku 2030		
Opatrenie		Očakávaný výsledok
3.1.1	Považská hradná cesta	- kvalita zážitkov, služieb, verejných priestranstiev a programu na hradoch zapojených do Považskej hradnej cesty sa každoročne zvyšuje a hrady dávajú prácu čím ďalej viac osobám, - každoročne rastie počet zahraničných návštevníkov hradov
3.1.2	Haluzice	- kvalita zážitkov, služieb, verejných priestranstiev a programu na Haluzickom kostolíku a v Haluzickej tiesňave, - návštevník tejto lokality je ochotný platiť za poskytované zážitkové služby
3.1.3	Bikepark Kálnica	- generuje nové ubytovacie kapacity priamo v obci - zvyšuje zahraničnú klientelu prezentáciou aktívnu prezentáciou v zahraničí - hostí minimálne jedno medzinárodné etablované cyklistické podujatie ročne
3.1.4	Cykloturistika	- atraktívne výletné okruhy pre rodiny s deťmi s edukatívnym rozmerom generujú stále viac a viac cyklistov (evidované na základe sčítačov) - popri Vážskej cyklomagistrále a regionálnych cyklocestách okresnej kostrovej siete rastú prevádzky miestnych mikropodnikateľov - cykloturistika je ponúkaná aj s miestnym sprievodcom ako produkt cestovného ruchu a stretáva sa s rastúcim záujmom od návštevníkov
3.1.5	Pešia turistika	- atraktívne výletné okruhy pre rodiny s deťmi s edukatívnym rozmerom generujú stále viac a viac cyklistov (evidované na základe sčítačov) - pešia turistika je ponúkaná aj s miestnym sprievodcom ako produkt cestovného ruchu a stretáva sa s rastúcim záujmom od návštevníkov - na hrebeni Bielych Karpát a Považského Inovca sú zriadené moderné a architektonicky atraktívne útulne pre diaľkových peších turistov
3.2.1	Židovská história	- Židovský festival sa rozšíril na celé Považie, má medzinárodné renomé a každý rok generuje rastúcu návštevnosť - židovské cintoríny v obciach sú opravené a pravidelne udržiavané

		<ul style="list-style-type: none"> - v meste NMNV je pripravená na otvorenie nová zážitková expozícia židovskej školy
3.2.2	Novomestské podzemie	<ul style="list-style-type: none"> - mesto nadviaže spoluprácu s mestom Znojmo, ktoré má sprístupnené podzemné priestory, ³⁶ - produkt „mesto pod mestom“ je sprístupnený so sprievodcom návštevníkom, o ktoré je záujem a každoročne sa otvárajú ďalšie podzemné priestory, - obhliadky podzemných priestorov sú zaatraktívnené vďaka využitiu moderných technológií, gamifikácie, nových médií
3.2.3	Zelená voda	<ul style="list-style-type: none"> - je vyhľadávaným moderným rekreačným strediskom nadregionálneho významu, s architektonicky hodnotnými návrhmi intervencií do verejného priestoru, sprístupnenia brehov, umiestnenia mobiliáru a hracích prvkov pre deti - v ponuke pre rodiny s deťmi je moderná pozorovateľňa vtáctva a interpretácie vodného sveta - v modernom kempe každoročne rastie návštevnosť zo zahraničia - podujatia sú atraktívne pre zahraničných interpretov
3.2.4	Splavný Váh a pltníctvo	<ul style="list-style-type: none"> - vďaka kvalitnému mobiliáru a vybaveniu každoročne rastie počet záujemcov o splavovanie Váhu - je vypracovaná štúdia moderného interpretačného centra pltníctva a obchodu, ktorý zabezpečovala vodná doprava na Váhu
3.2.5	Výtvarné umenie	<ul style="list-style-type: none"> - v meste Nové Mesto nad Váhom aj v regióne sa každoročne konajú medzinárodné maliarske a sochárske sympóziá - maliar Ladislav Medňanský má v Beckove zriadenú svoju stálu expozíciu s rezidenčnými bytmi a školou krajinárskej maľby,
3.2.6	Sakrálny turizmus	<ul style="list-style-type: none"> - v predaji sú výletné okruhy so sprievodcom po významných sakrálnych stavbách okresu, - Františkáni v Beckove majú moderné priestory na „duchovné pobyty“ a vítajú stále viac a viac záujemcov o stíšenie sa, vrátane zahraničných záujemcov
3.2.7	Gastroturizmus	<ul style="list-style-type: none"> - po regióne sa konajú pravidelne organizované riadené degustácie a špacírky s pohárom v ruke, a to s pohárom na víno alebo pálenku, o ktoré je veľký záujem minimálne taký ako na Južnej Morave o ochutnávky vína - po regióne sú obnovované staré sady a organizované samozbery ovocia
3.2.8	Novomestský industriál	<ul style="list-style-type: none"> - vodárenská veža pri železničnej stanici je atraktívne zrekonštruovaná podľa výsledkov architektonickej súťaže a plní svoju inovatívnu funkciu, - po Novom Meste nad Váhom a Starej Turej sú organizované sprievodcované vychádzky za umením vo verejnom priestore
3.2.9	Filmová a literárna tvorba pre deti	<ul style="list-style-type: none"> - mesto Zlín (Zlín Film Festival) a Nové Mesto nad Váhom (má oficiálnu spoluprácu dvoch filmových festivalov pre deti a mládež a spoločne lákajú medzinárodnú pozornosť,
3.3.1	Sprievodcovské kapacity	<ul style="list-style-type: none"> - každoročne sa vyškolia minimálne 3-5 nových sprievodcov pre okres Nové Mesto nad Váhom, ktorí zostanú súčasťou systému ponuky zážitkov
3.3.2	Rezidenčné pobyty umelcov	<ul style="list-style-type: none"> - Nové Mesto nad Váhom a mesto Stará Turá, prípadne vybrané obce majú zrekonštruované priestory s apartmánmi/bytmi/bývaním pre umelcov, ktorí prichádzajú na umelecké rezidencie do regiónu, ktorý v roku 2026 bol Európskym hlavným mestom kultúry
3.3.3	Dobrodružné campy	<ul style="list-style-type: none"> - Becko z Beckova má otvorený svoj dobrodružný kemp niekde pri Váhu alebo na Zelenej vode,
3.3.4	Pobyty spomalenia v prírode	<ul style="list-style-type: none"> - sú vytipované miesta a partneri, ktorí by túto ponuku zastrešili a je jej profesionálne vedená uvádzacia kampaň
3.3.5	Dobrovoľnícky a komunitný turizmus	<ul style="list-style-type: none"> - o dobrovoľníckych brigádach v okrese Nové Mesto nad Váhom je rastúci záujem zo strany firemného dobrovoľníctva aj medzinárodných dobrovoľníckych organizácií

Strategická priorita

P4_TEMATICKÉ PREPOJENIA PRE VIAC ZÁŽITKOV

CIEĽOVÉ VÝSTUPY do roku 2030

³⁶ <https://www.znojemskaBeseda.cz/turismus/znojemske-podzemni>

Opatrenie		Očakávaný výsledok
4.1.1	Trasa botanika a geológa	<ul style="list-style-type: none"> - je spracované mapovanie partnerských subjektov, lokalít, príbehov, infraštruktúry a vybavenia, vrátane aktuálneho stavu a potrieb, - sú sfunkčnené tematické pracovné skupiny, ktoré ročne generujú minimálne 3 nové zážitky, - na základe „mapovania“ má každá trasa svoj zásobník projektov, na ktorý sa postupne získavajú finančné zdroje, - trasy sú jednotne označené a navštevované, pričom existuje prehľad o ich návštevnosti
4.1.2	Trasa hradného pána	
4.1.3	Trasa archeológa	
4.1.4	Folklorná trasa	
4.1.5	Trasa vojaka a legionára	
4.1.6	Trasa umelca literáta	
4.1.7	Trasa umelca výtvarníka a sochára	
4.1.8	Trasa židovského obchodníka	
4.1.9	Trasa ovocinára	
4.1.10	Pútnická trasa sv. Cyrila a Metoda	
4.2.1	Umelecky hodnotné landartové diela	<ul style="list-style-type: none"> - trasa po landartových dielach a potenciálnych lokalitách má svojho umeleckého kurátora, - v malebnej krajine okolo Váhu, Považského Inovca, Bielych Karpát a Čachtických Karpát sú rozmiestnené hodnotné umelecké diela, ktoré do nej krajinársky hodnotne a esteticky zapadli (minimálne 2-3 diela ročne)

Strategická priorita

P5_EFEKTÍVNY DESTINAČNÝ MARKETING A PREDAJ

CIEĽOVÉ VÝSTUPY do roku 2030		Očakávaný výsledok
Opatrenie		Očakávaný výsledok
5.1.1	Návštevnícke prieskumy a dátové analýzy	<ul style="list-style-type: none"> - subjekty cestovného ruchu majú aktualizovaný prehľad o očakávaníach a spätnej väzbe od návštevníkov a na základe toho menia a skvalitňujú svoju ponuku - je zriadené dátové centrum pre okres Nové Mesto nad Váhom, ktoré vizualizuje a interpretuje dostupné dáta
5.2.1	Webová prezentácia s kalendárom podujatí a ponukou výletov v okrese NMNV	- vytvorené destinačné web stránky a podstránky generujú rastúcu návštevnosť s predĺžovaním času, ktorú návštevník na týchto webových stránkach a podstránkach strávi
5.2.2	Aktívna práca s médiami a blogermi	<ul style="list-style-type: none"> - každoročne sa uskutočnia v okrese minimálne 3 zahraničné infocesty a jedna slovenská infocesta - okres NMNV navštívia ročne minimálne 4 blogeri a influenceri
5.2.3	Aktívna prezentácia na domácom trhu a zahraničných cieľových trhoch	<ul style="list-style-type: none"> - okres NMNV je aktívny a pripravený kedykoľvek poskytnúť pútavú prezentáciu o výletných možnostiach v regióne aj v anglickom a nemeckom jazyku - v destinačnom marketingu za okres Nové Mesto nad Váhom sú využívané známe osobnosti ako ambasádori regiónu
5.2.4	Moderné tlačoviny za okres NMNV	<ul style="list-style-type: none"> - okres využíva atraktívnu vizuálnu aj obsahovú komunikáciu s využitím profesionálnych grafických dizajnérov, fotografov a copywriterov, - každoročne sú aktualizované a vydávané tematické /produktové tlačoviny k ponuke výletov a zážitkov, - každé dva roky je aktualizovaná a tlačená trhacia turistická mapa za okres NMNV a turistický bedeker za okres NMNV
5.2.5	Eventový marketing	- pre minimálne 5 tematických trás sú zavedené podporné podujatia, ktoré sú nástrojom ich propagácie
5.3.1	Podpora predaja a predaj zážitkov	<ul style="list-style-type: none"> - e-shopu na predaj zážitkov každoročne rastie popularita aj predaje - databáza klientov sa rozrastá a je pravidelne oboznamovaná s ponukou prostredníctvom e-mailovej komunikácie (newsletter) alebo zasielaním tlačeného katalógu
5.3.2	Balíkovanie produktov a služieb	<ul style="list-style-type: none"> - počet ubytovacích zariadení v okrese rastie - ubytovacie zariadenia sú motivované a aktívne v príprave pobytových balíkov s využitím destinačnej ponuky produktov a zážitkov za okres NMNV
5.4.1	Programy pre spoznávanie regiónu miestnymi obyvateľmi	- každoročne rastie počet zapojených lokálnych ľudí do sprevádzania návštevníkov po regióne
5.5.1	Kvalitný návštevnícky servis	- na kontaktnom mieste s návštevníkom je jednotnosť v obsahu a forme prezentácie destinačnej a výletnej ponuky okresu Nové

		Mesto nad Váhom – sú vyškolení informátori a vizuálne komunikácia je jednotná
5.5.2	Jednotná navigácia k turistickým cieľom v okrese (online a offline)	- turistické ciele na tematických trasách sú jednotne označené a tento jednotný systém je udržiavaný a dopĺňaný v prípade potreby

IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

1. MANAŽÉRSKE PRAVIDLÁ IMPLEMENTÁCIE KONCEPCIE

Pre sfunkčnenie implementácie tohto koncepčného dokumentu je nevyhnutné, aby boli nastavené hlavné, riadiace aj podporné procesy v zmysle navrhnutého „**Modelu riadenia a podpory komunikácie pre rozvoj cestovného ruchu v okrese Nové Mesto**“

nad Váhom“ a vytvorené **minimálne dve pracovné miesta koordinátorov rozvoja cestovného ruchu**, a to jedno na koordináciu rozvoja za samosprávy (ideálne v MAS Bošáčka, kde sú samosprávy za okres NMNV členom) a druhé na koordináciu rozvoja za okresné mesto Nové Mesto nad Váhom, v organizačnej štruktúre Mestského úradu.

Jadrom implementácie tejto koncepcie však je **práca v pracovných skupinách**, a to v:

- **územných pracovných skupinách** vytvorených za jednotlivé identifikované subdestinácie (7 subdestinácií): (1) Okolo Beckova, (2) Bošáčka dolina, (3) mesto Nové mesto nad Váhom, (4) Okolo Váhu, (5) Okolo Tematína, (6) Pod Javorinou a (7) Čachtické Karpaty, ktoré budú riešiť priebežnú implementáciu strategických priorít (P1) Ekonomika a riadenie, (P2) Využitie zdrojov návštevnosti v okrese a v okolí a (P3) Efektívny destinačný marketing a predaj.
- **tematických pracovných skupinách** v rozvojových témach jednotlivých trás v strategickej priorite (P4) Tematické prepojenia pre viac zážitkov alebo v strategickej priorite (P3) Atraktívna produktová ponuka. Každá pracovná skupina by mala mať svojho lídra spomedzi členov pracovnej skupiny, ktorý sa k nej najmä v prípade tematických pracovných skupín dobrovoľne prihlásia.

Členstvo v pracovnej skupine: Členstvo v územnej pracovnej skupine je dané príslušnosťou konkrétnej samosprávy k subdestinácii, pričom starosta alebo primátor poverený konkrétnu osobu, ktorá sa stretnutí bude zúčastňovať a má tiež možnosť prizvať do pracovnej skupiny podnikateľov alebo združenia z danej obce podľa témy, ktorú pracovná skupina rieši. Členstvo v tematických pracovných skupinách je otvorené pre kohokoľvek z okresu Nové Mesto nad Váhom, prípadne pre odborníkov z iných regiónov Slovenska a Českej republiky.

Vedenie pracovnej skupiny: Líder každej tematickej a územnej pracovnej skupiny je zvolený spomedzi členov pracovnej skupiny a môže byť kedykoľvek na zasadnutí zmenený. **Líder pracovnej skupiny komunikuje s koordinátorom rozvoja cestovného ruchu**, ktorý bude zodpovedný za implementáciu úloh a výstupov z pracovných skupín. Pracovné skupiny by sa mali stretávať minimálne dvakrát a maximálne štyrikrát ročne a za ich zvolenie a vedenie zodpovedá líder pracovnej skupiny a koordinátor rozvoja mu poskytuje administratívnu a projektovú podporu. Z každého stretnutia pracovnej skupiny bude vyhotovený zápis, ktorý bude distribuovaný členom pracovnej skupiny a za plnenie zadaných úloh bude zodpovedný koordinátor rozvoja cestovného ruchu.

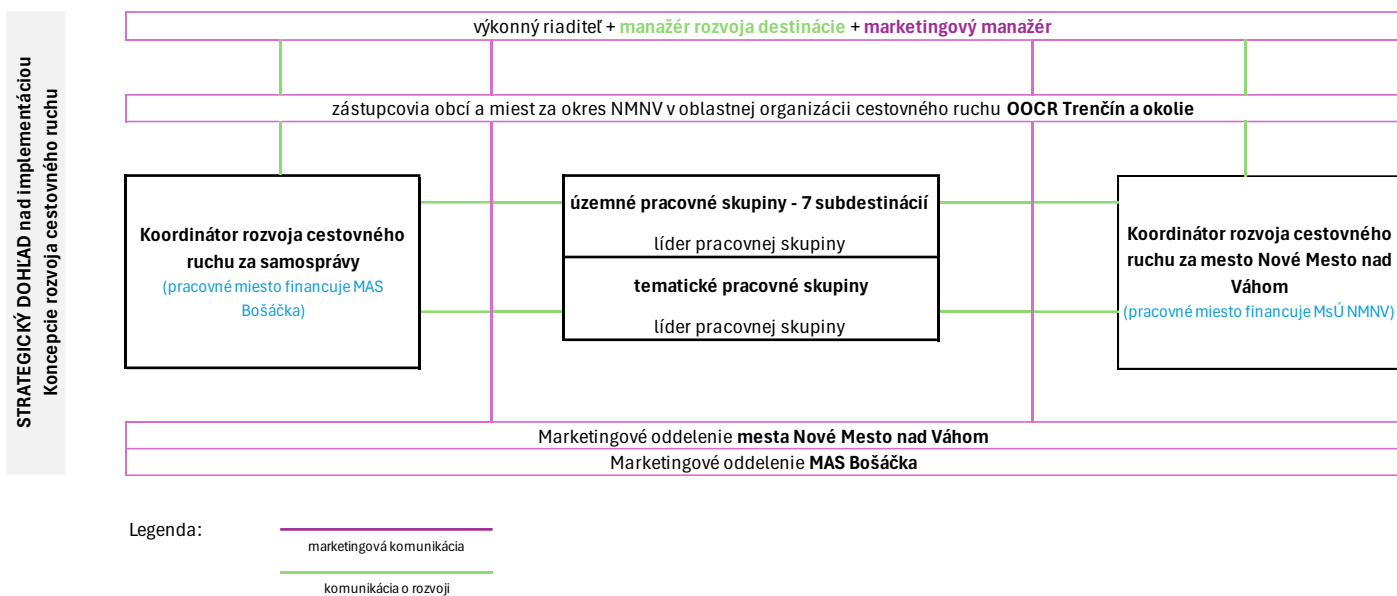
Komunikačná podpora: Dôležité je, aby o plnení úloh a výstupov z pracovných skupín boli zo strany koordinátorov rozvoja cestovného ruchu priebežne informované:

- marketingové (komunikačné) oddelenia Mestského úradu v Novom Meste nad Váhom a MAS Bošáčka a cez nich aj marketingový manažér príslušnej oblastnej organizácie cestovného ruchu, v našom prípade OOCR Trenčín a okolie, ideálne na osobných stretnutiach,
- zástupcovia každej z obcí a miest v členskej základni OOCR Trenčín a okolie za okres Nové Mesto nad Váhom formou pravidelného newslettera,
- výkonný riaditeľ a manažér rozvoja destinácie v oblastnej organizácii cestovného ruchu Trenčín a okolie a v krajskej organizácii cestovného ruchu Trenčín región, ideálne na osobných stretnutiach.

Obsah výstupov pracovných skupín môže byť komunikačným obsahom aj pre laickú verejnosť a obyvateľov regiónu, aby vedeli čo sa v regióne deje, tvorí a diskutuje.

Strategický dohľad: S cieľom dosiahnuť efektívne napĺňanie tejto Koncepcie rozvoja cestovného ruchu je dôležité, aby bol na pravidelnej báze kontrolovaný proces jej napĺňania cez model riadenia a podpory komunikácie, a to formou „**strategického dohľadu**“ nad implementáciou tejto koncepcie.

MODEL RIADENIA A PODPORY KOMUNIKÁCIE pre potreby rozvoja cestovného ruchu v okrese Nové Mesto nad Váhom

2. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2025 - 2026

Pre účely zahájenia implementácie tejto koncepcie je kľúčové pracovať a **ročným akčným plánom** ako kľúčovým nástrojom implementácie koncepcie, a ktorý vznikne participatívnym spôsobom na pracovných skupinách a bude ich viesť pri práci v pracovných skupinách. Je dôležité mať prehľad o jeho napĺňaní a pri tvorbe akčného plánu na ďalší rok si vyhodnotiť plnenie za ten predošlý. Takto sa dosiahne priebežný monitoring plnenia koncepcie, akčnosť a kontinuita pri jej implementácii a najmä systematický prístup k rozvoju cestovného ruchu v súlade s touto koncepciou.

Prvý akčný plán sme zvolili dvojročný z dôvodu, že prvý polrok roku 2025 bude potrebné venovať pozornosť sfunkčneniu Modelu riadenia a podpory komunikácie pre potreby rozvoja cestovného ruchu v okrese Nové Mesto nad Váhom. Najmä získať členstvo v OOCR Trenčín a okolie pre maximálny počet samospráv z okresu Nové Mesto nad Váhom a podporu pre túto koncepciu v sieti partnerov OOCR/KOCR aj cezhranične, získať pre sfunkčnenie „modelu riadenia“ maximálnu podporu v území a vybudovať podporné personálne kapacity koordinátorov rozvoja cestovného ruchu na úrovni Mesta Nové Mesto nad Váhom a pre samosprávy v Miestnej akčnej skupine (MAS) Bošáčka.

Strategická priorita

P1_RIADENIE A EKONOMIKA DESTINÁCIE

Akčný plán na roky 2025 - 2026		Aktivity
Opatrenie		
1.1.1	Sfunkčnenie modelu spolupráce a koordinácie rozvoja cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none"> - vytvorené a udržiavané pracovného miesta manažéra cestovného ruchu v meste NMNV v organizačnej štruktúre Mestského úradu NMNV - vytvorené a udržiavané pracovného koordinátora rozvoja cestovného ruchu v okrese NMNV v MAS Bošáčka - zavedená koordinačná platforma samospráv a subjektov cestovného ruchu z okresu NMNV k plneniu akčného plánu, ktorá sa bude stretávať min. 4x ročne
1.1.2	Strategické územné partnerstvá aj cez hranicu	<ul style="list-style-type: none"> - intenzívna komunikácia obcí s cezhraničnými partnerskými samosprávami a podanie min. 5 cezhraničných projektov - nové partnerské obce pre samosprávy okresu Nové Mesto nad Váhom - MAS Bošáčka zaradiť turizmus medzi priority rozvoja mikroregiónu v novej CLLD stratégii 2025 – 2030
1.1.3	Aktívni ľudia v regióne angažovaní do spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> - oslovenie min. 6 aktívnych ľudí v regióne a 6 subjektov mimovládneho sektora k vytváraniu zážitkov a produktov cestovného ruchu
1.2.1	Zavedený destinačný manažment v okrese NMNV z úrovne OOCR	<ul style="list-style-type: none"> - aktívne členstvo mesta NMNV a vybraných samospráv v OOCR Trenčín a okolie - vytvorené partnerstvo koordinačnej platformy rozvoja cestovného ruchu okresu NMNV s OOCR Rezort Piešťany
1.2.2	Cestovná a eventová agentúra pod OOCR	<ul style="list-style-type: none"> - iniciácia zriadenia cestovnej agentúry na predaj zážitkov v OOCR Trenčín a okolie

		<ul style="list-style-type: none"> - predaj zážitkov okresu Nové Mesto nad Váhom aj cez e-shop OOCR Rezort Piešťany - zavedený predaj zážitkov aj cez sieť ubytovacích zariadení v okrese Nové Mesto nad Váhom
--	--	--

Strategická priorita

P2_VYUŽITIE ZDROJOV NÁVŠTEVNOSTI V OKRESE A V OKOLÍ

Akčný plán na roky 2025 - 2026		
Opatrenie		Aktivity
2.1.1	Kontaktné miesta s destináciou v regióne	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s OOCR/KOCR zriadiť stálu reklamu na výletnú ponuku okresu Nové Mesto nad Váhom v turistických informačných centrách v susediacich okresoch vrátane umiestnenia infokiosku s ponukou výletov
2.1.2	Stála outdoorová reklama na destináciu	<ul style="list-style-type: none"> - pilotne umiestniť outdoorovú reklamu na výletnú ponuku okresu Nové Mesto nad Váhom v lokalite Zelená Voda, na Beckovskom a Čachtickom hrade - stať sa oficiálnym partnerom novozriadovaného archeoparku v Bošáci
2.1.3	Vzájomné odporúčania výletnej ponuky destinácie na miestach výletov	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelne sa stretávať s lektormi a sprievodcami na výletných miestach a motivovať ich k tomu, aby na konci prehliadky/ výkladu odovzdali leták, alebo odporučili iné výletné miesto v okrese NMNV
2.1.4	Propagácia na podujatiach konaných v okrese s vysokou návštevnosťou	<ul style="list-style-type: none"> - propagácia spoločnej ponuky okresu NMNV na min. 5 top navštevovaných podujatiach ročne
2.1.5	Pravidelné informovanie firiem v regióne o ponuke cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none"> - každoročná prezentácia zážitkov, služieb a produktov cestovného ruchu (čo zažiť, kde sa najesť, kde sa zabaviť, kde sa ubytovať a iné) v okrese NMNV pre firmy so sídlom a prevádzkou v NMNV
2.2.1	Dopravná mobilita medzi zdrojmi návštevnosti a výletnými miestami	<ul style="list-style-type: none"> - zriadiť kyvadlovú turistickú dopravu v letnej turistickej sezóne medzi hradnými lokalitami „hradný expres“ a na objednanie pre školské výlety - zriadiť kyvadlovú turistickú dopravu aj pre Bošácku dolinu,
2.2.2	Karta výletníka distribuovaná cez ubytovacie zariadenia	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s OOCR / KOCR / EHMK Trenčín 2026 pripraviť digitálny nástroj „karty výletníka“
2.2.3	Zavedenie značky „Regionálny produkt“	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s MAS Bošáčka pripraviť koncept značky „regionálny produkt“, zásady certifikácie a vyhlásiť prvú výzvu

Strategická priorita

P3_ATRAKTÍVNA PRODUKTOVÁ PONUKA

Akčný plán na roky 2025 - 2026		
Opatrenie		Aktivity
3.1.1	Považská hradná cesta	<ul style="list-style-type: none"> - stála pracovná skupina hradných lokalít so zámerom spoločnej propagácie „Považskej hradnej cesty“ a spoločných kultúrno – poznávacích zážitkov - v spolupráci s Trenčianskym múzeom vytvorenie jednotných „hradných pointov“ Považskej hradnej cesty v lokalitách Čachtice, Beckov a Lúka - hrady ako javisko (stage) pre projekt EHMK Trenčín 2026
3.1.2	Haluzice	<ul style="list-style-type: none"> - mapovacia štúdia infraštruktúrnych nedostatkov na výletnom mieste Haluzice – Haluzická Tiesňava - umiestnenie sčítača počtu turistov do Haluzickej tiesňavy a ku románskemu kostolíku
3.1.3	Bikepark Kálnica	<ul style="list-style-type: none"> - partnerstvo mesta NMNV s Bikepark Kálnica a spoločne s OOCR prezentácia výletnej ponuky okresu NMNV na Bikefest Kálnica
3.1.4	Cykloturistika	<ul style="list-style-type: none"> - spracovanie štúdie „Kostrová sieť cyklotrás v okrese Nové Mesto nad Váhom“ - vyznačenie, preznačenie a údržba kritických úsekov cyklotrás v okolí najnavštevovanejších výletných miest v okrese NMNV - vydanie spoločnej cyklistickej mapy (online a offline) pre okres NMNV - iniciovanie zriadenia bufetov v obciach subdestinácie Okolo Váhu, popri Vážskej cyklomagistrále
3.1.5	Pešia turistika	<ul style="list-style-type: none"> - spoločne s OOCR/KOCR marketingová podpora pre najväčšie turistické podujatia v okrese Nové Mesto nad Váhom
3.2.1	Židovská história	<ul style="list-style-type: none"> - prezentácia výletnej ponuky okresu NMNV na Festivale židovskej kultúry organizovanej v Novom Meste nad Váhom - židovský festival v programe EHMK Trenčín 2026

3.2.2	Novomestské podzemie	- v spolupráci so súkromnými vlastníkmi sprístupnenie prvých podzemných priestorov
3.2.3	Zelená voda	- spracovanie architektonicko – urbanistickej štúdie s víziou rozvoja pre prímestskú rekreačnú lokalitu Zelená voda, - podporovať aktivity na predĺženie sezónnosti - vypracovanie návrhu na ekopark, lesopark,
3.2.4	Splavný Váh a pltníctvo	- nadviazanie spolupráce s „Beckom“ a propagácia ponuky jeho splavovania pre rodiny s deťmi - Váh ako javisko (stage) pre projekt EHMK Trenčín 2026
3.2.5	Výtvarné umenie	- podpora pre Bienále kresleného humoru v roku 2025 aj od EHMK Trenčín 2026 - angažovanie kurátora pre Galériu Petra Matejku a Galériu kresleného humoru v MSKS (aktívna správa zbierkového fondu)
3.2.6	Sakrálny turizmus	- sprístupnenie novomestského kostola v pravidelných otváracích hodinách s výkladom
3.2.7	Gastroturizmus	- vytvorenie pracovnej skupiny reštaurácií, kaviarní, barov, pivotiek, vinotiek a usporiadanie spoločnej aktivity na podporu gastroturizmu a zviditeľnenie prevádzok
3.2.8	Novomestský industriál	- zahájiť spoluprácu s Fakultou architektúry STU v oblasti ideizácie využitia industriálnych objektov (sýpky, vodojem) - nechať spracovať pasportizáciu umeleckých diel vo verejných priestoroch a budovách (produkt pre mladých) - zahájiť spoluprácu so Slovenským vodohospodárskym podnikom vo veci možnosti prehadok Vodného diel Nové Mesto nad Váhom na Biskupskom kanáli Váhu.
3.2.9	Filmová a literárna tvorba pre deti	- nadviazaná strategická spolupráca festivalu CINEDU s festivalom filmu pre deti a mládež v Zlíne
3.3.1	Sprievodcovské kapacity	- aktívne vyhľadávanie a zaškolenie miestnych sprievodcov vo vzdelávacom programe
3.3.2	Rezidenčné pobyty umelcov	- spoločne s Trenčín 2026 zahájiť rezidenčné umelecké pobyty v okrese NMNV
3.3.3	Dobrodružné campy	- podpora projektového zámeru „Becka“ na dobrodružný camp
3.3.4	Pobyty spomalenia v prírode	- zahájiť aktívnu spoluprácu so združením Ovocný strom a Žito v sýpke na poskytovanie takýchto pobytov
3.3.5	Dobrovoľnícky a komunitný turizmus	- vytvorenie dobrovoľníckej platformy v okrese NMNV, ktorá by sa postupne prepájala s medzinárodnými skupinami - vypracovanie a spustenie dobrovoľníckych programov: (1) záchrana miestnych židovských cintorínov, (2) čistenia podzemných chodieb v Novom Meste nad Váhom, (3) kosenie orchideových lúk v CHKO Biele Karpaty

Strategická priorita

P4_TEMATICKÉ PREPOJENIA PRE VIAC ZÁŽITKOV

Akčný plán na roky 2025 - 2026		
Opatrenie		Aktivity
4.1.1	Trasa botanika a geológa	- nadviazanie spolupráce s CHKO Biele Karpaty a propagácia zážitkov putovania krajinou so sprievodcom za orchideami a motýľmi miestnych lúk
4.1.2	Trasa hradného pána	- zaradenie sídiel šľachty (kaštieľov) do Považskej hradnej trasy v okrese Nové Mesto nad Váhom a ich spoločná propagácia
4.1.3	Trasa archeológa	- oficiálne partnerstvo mesta NMNV a OOCR/KOCR so vznikajúcim Archeoparkom v Bošácej - lobing za prípravu a realizáciu projektu rekonštrukcie mohylového kniežacieho hrobu v Očkove
4.1.4	Folklórna trasa	
4.1.5	Trasa vojaka a legionára	
4.1.6	Trasa umelca literáta	- propagácia diela Ladislava Medňanského „Malebná cesta dolu Váhom“ a organizovať prvé literárne potulky podľa vzoru mesta Hlohovec
4.1.7	Trasa umelca výtvarníka a sochára	- zahájenie organizovania medzinárodných sochárskych a maliarskych sympózií (rezidencií),
4.1.8	Trasa židovského obchodníka	- zahájenie systematickej obnovy židovských cintorín v obciach okresu NMNV v spolupráci s dobrovoľníkmi, označiť ich a vytvoriť mapu

4.1.9	Trasa ovocinára	<ul style="list-style-type: none"> - nadviazanie strategickej spolupráce so združením Ovocný strom a vytvoriť poznávacie okruhy po ovocných sadoch a jednotlivých odrôd ovocných stromov - marketingové partnerstvo s degustačnými súťažami destilátov po obciach okresu a vydať k tomu sprievodcu, - rozvoj konceptu Kopaničiarskej ovocno-destilátovej cesty.
4.1.10	Pútnická trasa sv. Cyrila a Metoda	<ul style="list-style-type: none"> - požiadanie o členstvo v Európskej kultúrnej trase sv. Cyrila a Metoda a zaradenie sa do spoločných propagačných aktivít s trasou po okrese NMNV - označenie lokality Európskej kultúrnej trasy sv. Cyrila a Metoda
4.2.1	Umelecky hodnotné landartové diela	<ul style="list-style-type: none"> - zahájenie spolupráce na sympóziách a umeleckých rezidenciách s Kreativným inštitútom Trenčín 2026 v rámci projektu Európske hlavné mesto kultúry

Strategická priorita

P5_EFEKTÍVNY DESTINAČNÝ MARKETING A PREDAJ

Akčný plán na roky 2025 – 2026		
Opatrenie		Aktivity
5.1.1	Návštevnické prieskumy a dátové analýzy	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s OOCR/KOCR spracovať úvodný prieskum návštevnickej spokojnosti a potrieb návštevníkov
5.2.1	Webová prezentácia s kalendárom podujatí a ponukou výletov v okrese NMNV	<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie kvalitnej fotobanky a textovej databanky za okres Nové Mesto nad Váhom - na úvod do hlavného menu web stránky mesta Nové Mesto nad Váhom umiestniť časť „Návštevník“, kde budú základné informácie o tom Čo v meste zažiť (Kam ísť), Čo zažiť v okolí, Kde sa ubytovať a Kde sa najesť, - v spolupráci s OOCR/KOCR a obcami pripraviť plnohodnotný destinačný portál - miesto s kalendárom podujatí a výletnou ponukou za okres NMNV, ktorú je možné si cez e-shop aj zakúpiť.
5.2.2	Aktívna práca s médiami a blogermi	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s Trenčín 2026 a OOCR/KOCR privítať a doprevádzať domácich a zahraničných novinárov a blogerov po turistických miestach okresu Nové Mesto nad Váhom,
5.2.3	Aktívna prezentácia na domácom trhu a zahraničných cieľových trhoch	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s Trenčín 2026 a OOCR/KOCR využiť príležitosti aktívnej prezentácie výletnej ponuky okresu NMNV na Slovensku a v zahraničí
5.2.4	Moderné tlačoviny za okres NMNV	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci sa OOCR/KOCR zmapovanie a vydanie mapy a brožúry s výletnou ponukou okresu NMNV
5.2.5	Eventový marketing	
5.3.1	Podpora predaja a predaj zážitkov	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s OOCR/KOCR zriadiť e-shop na zážitky a začať ich predávať
5.3.2	Balíkovanie produktov a služieb	
5.4.1	Programy pre spoznávanie regiónu miestnymi obyvateľmi	<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie a sfunkčnenie programu „sprevádzanie lokálnymi obyvateľmi“
5.5.1	Kvalitný návštevnický servis	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s Trenčín 2026 a OOCR/KOCR preškolenie pracovníkov recepcií a turistických informačných centier na výletnú ponuku okresu NMNV a programu Trenčín 2026
5.5.2	Jednotná navigácia k turistickým cieľom v okrese (online a offline)	<ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s OOCR/KOCR spracovanie jednotného dizajnmanuálu navigačného systému k turistickým cieľom v okrese NMNV - postupná inštalácie prvkov navigačného systému

3. FINANČNÝ RÁMEC IMPLEMENTÁCIE KONCEPCIE

Implementácia tejto koncepcie by nemala však stáť len na finančných možnostiach samospráv, ale jej implementácia vie byť podporená **viaczdrojovým financovaním**.

Kľúčovým partnerom v tomto smere je oblasťná organizácia cestovného ruchu a jej finančné možnosti, či už z vlastných zdrojov alebo zo štátnej dotácie Ministerstva cestovného ruchu a športu SR pre oblasťné a krajské organizácie cestovného ruchu. K dispozícii by mali byť aj avizované finančné zdroje z Fondu na podporu cestovného ruchu, ktorý by mal byť zriadený pod Ministerstvom cestovného ruchu a športu SR.

K dispozícii sú však aj ďalšie rozpočtové zdroje štátneho rozpočtu iných rezortov a ich grantové mechanizmy ako napríklad regionálny rozvoj, kultúra, školstvo, životné prostredie, doprava a cyklodoprava a iné, štátne účelové fondy, rozpočty vyšších územných celkov (VÚC) a ich dotačné schémy, prostriedky fyzických a právnických osôb, prípadne úverové zdroje a príspevky medzinárodných

organizácií, prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.

Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory rozvoja cestovného ruchu sú aj **finančné prostriedky z fondov Európskej únie** (ďalej ako EŠIF) poskytované podľa osobitných predpisov, Plánu obnovy a odolnosti, zdrojov cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce.

V zmysle partnerskej dohody SR na roky 2021-2027 budú EŠIF realizované prostredníctvom jedného **Programu Slovensko (OP Slovensko)** v gescii Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI). Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) bude riadiacim orgánom pre Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023-2027 a bude zodpovedné za jeho prípravu a implementáciu.

V prípade EŠIF môže byť implementácia tejto Konceptie rozvoja cestovného ruchu čiastočne financovaná cez finančné zdroje alokované do **troch cieľov politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 a 2027**, a to:

- Cieľ politiky 2: ZELEŇŠIA EURÓPA a udržateľná mestská mobilita (finančná alokácia 891 mil. eur).
- Cieľ politiky 3: PREPOJENEJŠIA EURÓPA vďaka posilneniu mobility, v priorite Doprava (finančná alokácia 2 mld. eur)
- Cieľ politiky 5: EURÓPA BLIŽŠIE K OBČANOM vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív, Priorita: Moderné regióny (finančná alokácia 404 mil. eur) a

Komplementárnymi finančnými nástrojmi bude aj podpora opatrení prostredníctvom miestneho rozvoja vedeného komunitou (financovanie prostredníctvom EPFRV, Programu rozvoja vidieka v rámci nástroja LEADER pre miestne akčné skupiny) a tiež program cezhraničnej spolupráce INTERREG Česká a Slovenská republika a iné komunitárne programy a finančné iniciatívy EÚ.

INTERREG Slovensko – Česká republika na roky 2021-2027 : Programovou oblasťou na Slovensku sú regióny NUTS III Trnavský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj a Žilinský samosprávny kraj, v Českej republike je to Juhomoravský kraj, Zlínsky kraj a Moravskosliezsky kraj. V programovom období 2021-2027 bude program riadiť Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR), ktoré pôsobí ako riadiaci orgán, a Spoločný technický sekretariát. Miera spolufinancovania bude 80%.

Program INTERREG SLOVENSKO – ČESKÁ REPUBLIKA na roky 2021-2027		
Priorita	Špecifické ciele	Finančná alokácia bez technickej pomoci
1.1 Životné prostredie	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy - Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženie všetkých foriem znečistenia 	19 935 420 €
2.1 Vzdelávanie	Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	7 176 751 €
2.2 Kultúra a cestovný ruch	Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie	43 060 507 €
3.1 Inštitucionálna spolupráca	Zvyšovanie efektivity verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi, aktérmi občianskej spoločnosti a inštitúciami, najmä s ohľadom na riešenie právnych a iných prekážok v pohraničných regiónoch	4 784 501 €
3.2 Miestne iniciatívy	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	4 784 501 €
CELKOM		79 741 680 €

Zdroj: Program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Česko 2021-2027 (verzia 4.4.2022)

Programy cezhraničnej spolupráce **Interreg Europe** a nadnárodnej spolupráce **Central Europe a Interreg Danube**. Zameriavajú sa na zlepšenie regionálnych politík prostredníctvom výmeny skúseností, inovatívnych postupov a budovania kapacít medzi subjektmi podieľajúcimi sa na implementácii a príprave regionálnych politík. Ide o projekty mäkkého charakteru, kde môžu byť realizované pilotné investičné aktivity v obmedzenom rozsahu. Podpora je zameraná od výskumu a inovácií, životného prostredia, klimatických zmien, sociálnej problematiky, dopravy a mobility až k previazaným oblastiam integrovaného rozvoja.

Zdrojom financovania projektov v partnerskej spolupráci s inými subjektmi je aj **Vyšehradský fond** (Visegrad Fund). Je medzinárodná donorská organizácia založená v roku 2000 vládami krajín V4 (Slovenska, Česka, Maďarska a Poľska) na podporu regionálnej spolupráce medzi krajinami V4 a medzi regiónom V4 a ďalšími krajinami (regiónom západného Balkánu a Východného partnerstva). Fond z príspevkov členských krajín V4 poskytuje 8 mil. eur prostredníctvom grantov, podporou mobilit a štipendií. Ostatné darcovské krajiny (Kanada, Nemecko, Holandsko, Južná Kórea, Švédsko, Švajčiarsko, Spojené štáty americké) poskytli ďalších 10 mil. eur prostredníctvom rôznych grantových programov vedených fondom od roku 2012. Fond podporuje nasledovné oblasti: (1) Kultúrna a spoločná identita; (2) Vzdelávanie a budovanie kapacít; (3) Regionálny rozvoj, životné prostredie a turizmus; (4) Verejná politika a inštitucionálne partnerstvo; (5) Inovácia, výskum, vývoj, podnikanie; (6) Demokratické hodnoty a médiá; (7) Sociálny rozvoj.

Fondy EHP a Nórska: Slovenská republika je od roku 2004 príjemcom podpory z Nórskeho finančného mechanizmu (EEA grants), ktorý doteraz zafinancoval podporu pre projekty v hodnote 263 mil. eur. V rokoch 2014-2021 boli sumou približne 113 mil. eur podporené projekty zamerané na oblasť kultúry, občianskej spoločnosti, dobrej správy vecí verejných, základných práv a slobôd a ďalej na oblasť životného prostredia, energetiky, zmeny klímy a nízkouhlíkového hospodárstva. V nasledujúcom období do roku 2027 je možné opätovne počítať s týmito fondmi.

Program švajčiarsko-slovenskej spolupráce podporí niekoľko kľúčových tém **v oblasti vzdelávania a cestovného ruchu.** Žiadatelia budú môcť získať dotácie v oblasti cestovného ruchu, odborného vzdelávania či ochrany prírody a zdravého životného štýlu. Pre žiadateľov zo Slovenska sú Švajčiarske fondy príležitosťou uchádzať sa o dotácie z celkového balíka približne 44 miliónov eur. V novom programovom období môžu žiadatelia využiť finančnú podporu až do roku 2029. Švajčiarske fondy podporujú tri hlavné oblasti: zlepšenie kvality odborného vzdelávania, podporu udržateľného cestovného ruchu a biodiverzity v chránených územiach a Švajčiarsko-slovenský program Zdravie. Tieto oblasti majú potenciál zvýšiť kvalitu života obyvateľov a prispieť k udržateľnému rozvoju Slovenska. Program má celkovú alokáciu približne 44 miliónom eur, ku ktorej možno prirátat ešte 15% z prostriedkov na národnej úrovni.

Komunitárne programy a finančné iniciatívy EÚ sú pomerne náročné programy na prípravu a implementáciu. Ide o centrálné riadené európske programy, ktoré sú spravované priamo Európskou komisiou alebo ňou poverenými inštitúciami, ktorých finančné alokácie v programovom období 2021-2027 porastú. Žiadosti o ich čerpanie sú však náročné na prípravu z dôvodu celoeurópskej konkurencie a ich zamerania, ktoré musí spĺňať atribúty inovatívnosti a kreativity, udržateľnosti a prenositeľnosti znalostí v kontexte EÚ. Ide o 11 centrálnych programov, z ktorých by mohli byť vhodné 3 programy: (1) **Horizont Európa/Horizon Europe** (veda, konkurencieschopnosť, inovácia); (2) **Erasmus+** (vzdelávanie/odborná príprava, mládež, šport); (3) **Kreatívna Európa/Creative Europe** (delí sa na dve časti: Kultúra a Média; kultúrna a jazyková rozmanitosť, kultúrne dedičstvo a konkurencieschopnosť, audiovizuálna tvorba).

DOSLOV AUTORKY

A záverom, je potrebné si uvedomiť, a to u vedenia samospráv aj u podnikateľských a nepodnikateľských subjektov aktívnych v cestovnom ruchu, že koncepcia sa nenaplní sama, že ide o akúsi „červenú niť“, vodiacu líniu, ktorá dáva predpoklad na to, že keď bude priebežne a systematicky napĺňaná, bude sa rozvoj cestovného ruchu v území prirodzene diať.

Platí pravidlo, že čím viac subjektov sa zaangažuje do implementácie koncepcie, tým bude jej plnenie komplexnejšie. Má však ísť o riadený a nie náhodný proces. Už len vzájomné informovanie sa zainteresovaných subjektov o svojich aktivitách, je prvý krok a predpoklad k tomu, aby sa rozvoj dal do pohybu. Verím, že nám sa to pri tvorbe tejto koncepcie podarilo.

Najväčším bohatstvom regiónu – okresu Nové Mesto nad Váhom – sú jeho **srdeční a usmievaví ľudia**, ktorí majú záujem, aby „veci fungovali lepšie“ a sú ochotní sa navzájom učiť, počúvať a koordinovať. A toto v slovenských podmienkach nie je automatické. Atmosféra, s ktorou som sa stretla pri spracovaní tejto koncepcie, či už v uliciach mesta, na dedinkách alebo na spoločných pracovných stretnutiach, ma utvrdila v tom, že pri riadenom a aktívnom prístupe, je úspech v podobe rastúcej návštevnosti regiónu udržateľným spôsobom zaručený.

V tomto malebnom prihraničnom regióne je množstvo zaujímavých vecí a príbehov, ku ktorým je potrebné pristúpiť s otvorenou myslou a istou dávkou kreativity, pozeráť sa na ne očami návštevníka a postupne ich premieňať na zážitky. Implementácia tohto prístupu naštartuje nové možnosti pre región, na ktoré bude možné nadviazať pri aktualizácii tejto koncepcie po roku 2030.

Prajem všetkým, ktorí si túto koncepciu dočítali, až sem, veľa tvorivých síl, pri jej napĺňaní.

Ing. Iveta Niňajová, PhD.
Dizajnérka miesta a zážitkov
Expertka na destinačný manažment

PRÍLOHY

Príloha 1

Vyhodnotenie plnenia Stratégie rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením okolitý región na roky 2007 - 2013

Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením na okolitý región na roky 2007 - 2013				
Strategická priorita	Špecifický cieľ	Opatrenie	Aktivita	Realizácia
KOORDINOVANÝ ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU NA MIESTNEJ A REGIONÁLNEJ ÚROVNI	1.1 Aktívna činnosť mesta Nové Mesto nad Váhom na trhu cestovného ruchu (v spolupráci s okolitým regiónom)	1.1.1 Definovanie postavenia a významu cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom	<ul style="list-style-type: none"> spoločné pracovné stretnutia aktérov CR v meste (zástupcovia mesta, poskytovatelia služieb, potenciálni investori v oblasti miestneho turizmu) za účelom definovania významu cestovného ruchu pre mesto (Nové Mesto) a všeobecného záujmu o jeho dlhodobý rozvoj zosúladenie rozvojových zámerov zástupcov Mestského úradu a Strednej združenej školy obchodu a služieb do spoločne zabezpečovaných aktivít (napr. TIK) definovanie rozsahu možnej pomoci Strednej združenej školy pri rozvoji cestovného ruchu v meste a okolitom regióne zosúladenie rozvojových zámerov zástupcov Mestského úradu a investičnej skupiny v areáli Zelená voda definovanie rozsahu možnej pomoci zo strany investora v areáli Zelená voda pri rozvoji cestovného ruchu v meste a okolitom regióne 	Nie
		1.1.2 Vypracovanie záväznej, spoločnej stratégie rozvoja cestovného ruchu pre región (mesto NMNV a min. partnerské obce okresu NMNV, príp. okresu Myjava)	<ul style="list-style-type: none"> spoločné pracovné stretnutia zástupcov miest a obcí a aktérov CR z regiónu za účelom stanovenia spoločných postupov rozvoja cestovného ruchu do budúcnosti spracovanie záväzného dokumentu Spoločná stratégia rozvoja cestovného ruchu pre vymedzené územie 	Nie
		1.1.3 Zastrešenie činnosti regiónu na trhu prostredníctvom oficiálneho zástupcu – regionálneho manažéra pre cestovný ruch	<ul style="list-style-type: none"> oslovenie Strednej združenej školy obchodu a služieb, príp. vysokých škôl a univerzít v rámci Slovenska so žiadosťou o akvizíciu úspešného absolventa na pozíciu „Regionálny manažér cestovného ruchu“ pre región, s predbežne pracovným názvom „Nové Mesto nad Váhom a okolie“ (so zameraním aj na spoločné aktivity v rámci cezhraničnej spolupráce) získanie finančných zdrojov na financovanie mzdy regionálneho manažéra spracovanie projektovej žiadosti o získanie NFP za účelom zamestnania regionálneho manažéra a financovanie jeho aktivít 	Nie
		1.1.4 TIK v Novom Meste nad Váhom ako oficiálny TIK spolupracujúceho regiónu	<ul style="list-style-type: none"> spoločné rokovania zástupcov mesta NMNV, zástupcov miest a obcí okolitého regiónu o pôsobnosti uvažovaného TIK-u v NMNV pre územie celého regiónu spracovanie modelu fungovania TIK-u (zriaďovateľ, zabezpečenie prevádzky, financovanie, umiestnenie...) 	Nie
MARKETING CESTOVNÉHO RUCHU	2.1 Strategická a koordinovaná realizácia spoločných marketingových aktivít regiónu	2.1.1 Realizácia prieskumu trhu	<ul style="list-style-type: none"> pravidelné zisťovanie a vyhodnocovanie potrieb a želaní, spokojnosti, motívu návštevy domácich a zahraničných návštevníkov, trendov na trhu regionálneho cestovného ruchu (osobitné postavenie môže nadobúdať areál Zelené vody a NMNV) organizovanie školení a kurzov pre regionálnych aktérov cestovného ruchu so zameraním na sprostredkovávanie zistených výsledkov prieskumu trhu a zároveň prispôbených požiadavkám poskytovateľov služieb CR v súvislosti s marketingovými aktivitami 	Nie
		2.1.2 Pravidelná pasportizácia infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	<ul style="list-style-type: none"> pravidelné zisťovanie počtu, štruktúry, kategórie, kapacity a vybavenosti ubytovacích a stravovacích zariadení (supraštruktúra CR) v regióne 	Nie

			<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné zisťovanie počtu, štruktúry, štandardu a kapacity športovorekreačných zariadení (infraštruktúra CR) v regióne • pravidelná sumarizácia organizovaných podujatí v regióne 	
		2.1.3 Tvorba spoločných balíkov služieb (produktu) pre návštevníkov	<ul style="list-style-type: none"> • spracovanie koncepcie tvorby spoločných, komplexných regionálnych produktov CR s maximálnym využitím regionálneho potenciálu (pre rozvoj turizmu) • reálna tvorba produktov a komplexných balíkov služieb 	Nie
		2.1.4 Vydávanie spoločných propagačných materiálov	<ul style="list-style-type: none"> • spracovanie podrobného, spoločného, komplexného propagačného materiálu o CR regiónu (charakteristika regiónu, prehľad a popis turistických atrakcií, mapy, kontakt na poskytovateľov služieb...) • spracovanie spoločného, komplexného katalógu poskytovateľov ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb v regióne 	
PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR	3.1 Rozvoj a zvýšenie kvality podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	3.1.1 Zvýšenie informovanosti aktérov cestovného ruchu o smerovaní rozvoja cestovného ruchu v regióne do budúcnosti	<ul style="list-style-type: none"> • predstavenie schválených strategických dokumentov pre oblasť CR pre región všetkým regionálnym aktérom CR (napr. odporúčaná spoločná regionálna stratégia, koncepcia tvorby spoločných produktov a pod.) • organizovanie pravidelných stretnutí s poskytovateľmi služieb CR za účelom ich informovania o aktuálnej situácii v rozvoji CR v regióne, operatívnych plánoch a najbližších zásadných opatreniach v odvetví, rovnako za účelom vyzývania zainteresovaných k spolupráci (marketing, budovanie infraštruktúry...) 	Nie
		3.1.2 Vzbudenie záujmu (neaktívnych) regionálnych ľudových remeselníkov o poskytovanie doplnkových služieb pre účastníkov cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • informovanie neaktívnych, príp. málo aktívnych regionálnych ľudových remeselníkov o možnosti participovať na rozvoji CR, zvyšovaní ich vlastných príjmov a možnosti zamestnania • zabezpečenie vzdelávania pre uvedenú cieľovú skupinu so zameraním na základné znalosti obchodovania, marketingu a poskytovanie doplnkových služieb CR • zriadenie regionálnej remeselnej dielne ako centra výroby ľudovo-umeleckých výrobkov a ich predaja 	Nie
MIKROINFRA-ŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU	4.1 Skvalitnenie a rozšírenie sekundárnej ponuky v regióne	4.1.1 Osadenie jednotného priestorového informačného systému v Novom Meste nad Váhom a regióne	<ul style="list-style-type: none"> • osadenie informačnej tabule so súborným označením a popisom turistických atrakcií Nového Mesta a okolitého regiónu v Novom Meste nad Váhom min. na dvoch miestach – v centre mesta a areáli Zelenej vody • spracovanie koncepcie jednotného značenia turistických atrakcií a všeobecnej infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu v regióne • tvorba a osadenie informačných tabúl označujúcich turistické atrakcie v regióne 	Nie
ĽUDSKÉ ZDROJE A DOMÁCE OBYVATEĽSTVO	5.1 Zvyšovanie profesionality zamestnancov cestovného ruchu a vzdelávanie miestnych obyvateľov	5.1.1 Príprava budúcich zamestnancov podnikov CR pre potreby praxe v meste a regióne	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba databázy voľných praktikantských miest v podnikoch CR v NMNV a okolitom regióne, jej pravidelná aktualizácia • zasielanie databázy na Strednú združenú školu obchodu a služieb v NMNV a partnerské vzdelávacie inštitúcie (vysoké školy) • poskytovanie pracovných príležitostí budúcim absolventom ešte počas štúdia za účelom ich neskoršieho získavania pre svoje potreby a podpory vytvárania pozitívneho vzťahu k regiónu 	Nie
		5.1.2 Príprava miestneho a regionálneho obyvateľstva na rozvoj cestovného ruchu v meste a regióne	<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné informovanie miestneho a regionálneho obyvateľstva o vplyve CR na územie 	Nie
CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA	6.1 Koordinácia spoločných turistických cezhraničných aktivít	6.1.1 Tvorba zásobníka cezhraničných projektov cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • organizovanie pravidelných workshopov za účasti slovenských a českých aktérov CR z pohraničného územia zasahujúceho do uvažovaného regiónu za účelom definovania a plánovania spoločných cezhraničných aktivít v oblasti CR • tvorba databázy partnerov z českej a slovenskej strany podľa záujmu o konkrétne zameranie 	Čiastočne

			<ul style="list-style-type: none"> projektu (napr. mikroinfraštruktúra, vzdelávanie, kultúra...), jej pravidelná aktualizácia tvorba zásobníka cezhraničných projektov cestovného ruchu, jeho pravidelná aktualizácia 	
		6.1.2 Spoločné slovensko-poľské vzdelávacie stretnutie pre oblasť cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none"> priprava spoločného vzdelávacieho podujatia za účasti slovenských ako aj českých aktérov cestovného ruchu za účelom výmeny know-how pri riešení aktuálnych problémov rozvoja cestovného ruchu realizácia podujatia 	Nie

Zdroj: Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením okolitý región na roky 2007 - 2013